

Mehmet Gültekin'e Birleşik Krallık'tan EĞİTİM DOKTORASI

Tarabya İngiliz Okulları kurucusu Mehmet Gültekin'e uluslararası eğitime sunduğu katkıları nedeniyle Birleşik Krallık Bolton Üniversitesi tarafından Eğitim Doktorası verildi.

Ekovitrin

AYLIK İŞ ve EKONOMİ DERGİSİ

Ağustos 2024

Sayı 296

24.
YIL

FİYATI: 75 TL

www.ekovitrin.com

TURİZM
OTELLER BOŞ,
ESNAF ŞAŞKIN!

YAPAY ZEKA
DİJİTAL
KIYAMET!

ÖZEL
RÖPORTAJ

ADİL SANİ KONUKOĞLU:

SANKO

120 YILLIK GEÇMİŞİ YATIRIMLARLA GELECEĞE TAŞIYOR

ENERJİ
YEK PROJELERİ
VE ENFLASYON

ANALİZ
VERGİ
VICDANI

EKONOMİ
EKONOMİDEKİ
TOPARLANMA
ÜMİT VERİYOR

YABANCILAR DOSYASI

ÜLKEYE YÜK MÜ, YOKSA GÜÇ MÜ VERİYOR?

YÜKSEK HIZ, ETKİLİ İŞLEM!

3.0 BISTECH TECHNOLOGY

Yenilikçi adımlarla piyasalarımızın gelişimini ve sürekliliğini sağlayarak Borsa İstanbul'un finansal ve teknolojik altyapısını güçlendirmek için BISTECH 3.0'ı 7 Ağustos 2023'te hayata geçirdik. Borsamıza ait yerli ve milli işlem platformumuzu dünyaya örnek olacak bir yeterlilik düzeyine taşıdık.

BORSA
İSTANBUL

TÜRKİYE
YÜZYILI

TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN YÜZÜNCÜ YILI

www.borsaistanbul.com

[X](#) [@](#) [f](#) [in](#) [v](#) / borsaistanbul

Yeni Nissan Qashqai e-POWER

NISSAN KUZEY

Kırmızı Sok. No:38 Küçük İş Merkezi Bahçelievler / İSTANBUL
Tel: 0 212 551 24 86
www.nissankuzey.com

Kampanyanın geçerli olduğu versiyonların WLTP ortalaması CO₂ salımı 118-158 g/km, yakıt tüketimi 5,2-10 l/100 km aralığındadır. Yakıt tüketimleri 715/2007/EC'ye göre belirlenmiştir. Ayrıntılar www.nissan.com.tr'de.

İMTİYAZ SAHİBİ

License Holder
ULUSLARARASI YENİ HABER AJANSI UHA A.Ş.

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Chairman Of The Board
KAMURAN ABACIOĞLU

BAŞKAN YARDIMCISI

Vice Chairman
ŞEREF ÖZATA

GENEL YAYIN YÖNETMENİ VE SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Editor In Chief
ŞEREF ÖZATA

YAYIN KURULU ÜYELERİ

Editorial Board Members
KAMURAN ABACIOĞLU
ŞEREF ÖZATA
BİLAL KOÇAK

YAYIN DANIŞMANI

Publication Consultant
SEDAT YILMAZ

HABER MERKEZİ

News Center
ALİ KARABAS
BEKİR YILMAZ

MALİ İŞLER SORUMLUSU

Chief Of Financial Affairs
ALPTEKİN ATASOY

RUSYA TEMSİLCİSİ

Representative Of Russia
ERCAN BEKAR - TEL: +79182136565

FRANSA TEMSİLCİSİ

Representative Of The France
HASAN BENER - TEL: +33663559994

ALMANYA TEMSİLCİSİ

Representative Of Germany
ARIF KARACA - TEL: +401622984444

İNGİLTERE TEMSİLCİSİ

Representative Of The UK
MUSTAFA KÖKER - TEL: +447785258541

HOLLANDA TEMSİLCİSİ

Representative Of The Netherlands
YUSUF TÜRKMEN - TEL: +31104849532

MACARİSTAN TEMSİLCİSİ

Representative Of The Hungary
FADİL BAŞAR +30703109275

ROMANYA TEMSİLCİSİ

Representative Of Romania
DR. DURSUN ALTINIŞIK - TEL: +40213237200

AZERBAYCAN TEMSİLCİSİ

Representative Of Azerbaijan
CEMAL YANGIN - TEL: +994124982086

SUUDİ ARABİSTAN TEMSİLCİSİ

Representative Of Saudi Arabia
BÜNYAMİN TANOĞLU - TEL: +966506300610

KATKIDA BULUNANLAR

Contributors
PROF. DR. HÜSEYİN SELİMLER, PROF. DR. ENGİN BAYUĞURLU, PROF. DR. RAĞIP ÖZYÜREK, PROF. DR. RECEP BOZDOĞAN, DR. NAIM BABÜROĞLU, DR. BEYHAN YAŞLIDAĞ, AHMET NEDİM ERDEMİR, TUBA SARAÇOĞLU, ALİ COŞKUN, TÜMAY MERÇAN, EDA KARADAĞ, HARUN REŞİT TİĞLİ, İŞLAY REİS YORGUN

HUKUK DANIŞMANI

Legal Advisers
Av. VEYSEL ÖZER
Av. ENES TAŞKIN

YÖNETİM YERİ

Headquarters
FABRIKALAR CAD. NO:1 BEŞYOL-FLORYA/İSTANBUL
TEL: (0212) 426 88 00 (PBX)
FAKS: (0212) 426 88 09

İNTERNET ADRESİ

Web Addresses
www.ekovitrin.com

MALİ ADRESİ

e-Mail
info@ekovitrin.com

BASKI VE CİLT

Printing And Skin
İHLAS MATBAACILIK
TEL: (0212) 545 30 14
www.ihlasmatbaacilik.com

DAĞITIM

DISTRIBUTION-DÜNYA SÜPER VEB OFSET A.Ş.

Ekovitrin dergisinde yayınlanan her türlü yazı ve haber kaynak belirtilmeden kullanılamaz. Başka kaynak veya gazeteden alıntı yazarlar ve dergi yazarlarına ait yazılardan dolayı Ekovitrin dergisi sorumlu tutulamaz.

editör

Şeref ÖZATA

serefozata@ekovitrin.com

Güven ve İstikrar

Değerli Ekovitrin okuyucuları, Bütün dünyada devletlerin ve milletlerin yaşamını sürdürebilmesi için ilk sırada Adalet-Adil yönetim gelir. Sonrasında ise güven ve istikrar ülkelerin gelişimini, güçlülüğünü ve güvenilirliğini sağlamak için gereken temel etkenlerdir. Ülkenin güvenli olması için güçlü silahlarla donatılmış bir askeri ordu, adil hâkimler ve ekonomisinin güçlü olabilmesi içinde istikrarlı üretim gereklidir. İthalata dayalı ülkelerin üretimleri olmadığı için "Taşıma su ile değirmen dönmez" atasözü tam da burada taşı gedigiğine koyma tabiriyle örtüşüyor. Yayıncılık hayatında da güvenilir haber, güven ve istikrar çok önemlidir. Bu hususu birçok kaynaktan derledim. Ekovitrin Dergisi'nin 24 yıllık yayın hayatı ile ilgili çeşitli yayın organlarında yazılmış övgü dolu metinleri görünce "emegimiz hiç boşa gitmemiş" diye onur duydum.

Hakkımızda yazılanlar:

"Ekovitrin Dergisi, Türkiye'nin önde gelen ekonomi ve finans dergilerinden biri olarak 2000 yılından bu yana yayın hayatına devam ediyor. Yayın hayatına başladığı günden bu yana ekonomi, finans, iş dünyası ve yatırım alanlarında geniş bir yelpazede haber, analiz ve yorumlar sunarak sektördeki gelişmeleri yakından takip eden Ekovitrin, hem yerel hem de küresel ekonomiyi mercek altına alıyor..

Kapsamlı İçerik ve Uzman Analizleri

Ekovitrin, her sayısında ekonomik gelişmeler, finans piyasaları, iş dünyası ve yatırım fırsatları hakkında kapsamlı içerikler sunuyor. Dergi, alanında uzman yazar kadrosuyla, okuyucularına derinlemesine analizler ve yorumlar sunarak bilgi birikimlerini artırmayı hedefliyor. Ekonomi ve finans dünyasındaki en son trendleri ve önemli olayları yakından takip eden Ekovitrin, iş dünyasının nabzını tutan özel röportajlar ve sektörel incelemelerle de dikkat çekiyor..

Güvenilir ve Güncel Haber Kaynağı

Ekovitrin Dergisi, güncel ekonomik gelişmeleri ve sektördeki önemli olayları hızlı ve güvenilir bir şekilde okuyucularına ulaştırmayı amaçlıyor. Derginin haber merkezi, ekonomi ve finans alanındaki son dakika gelişmelerini yakından takip ederek, okuyucularına anlık bilgiler sunuyor. Bu sayede, Ekovitrin okuyucuları, piyasalardaki

dalganmalarını ve ekonomik göstergelerdeki değişimleri anında öğrenme fırsatına sahip oluyor..

Dijital Yayıncılık ve Geniş Okuyucu Kitleleri

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte dijital yayıncılık alanında da önemli adımlar atan Ekovitrin, online platformları aracılığıyla geniş bir okuyucu kitesine hitap ediyor. Derginin web sitesi ve mobil uygulamaları, kullanıcı dostu ara yüzleriyle ekonomik ve finansal haberleri kolayca takip etme imkânı sunuyor. Ayrıca, sosyal medya kanallarında aktif olarak yer alan Ekovitrin, okuyucularıyla etkileşim içinde kalarak güncel bilgileri paylaşmaya devam ediyor..

Ekonomi Haberciliğinde Sektörün Öncüsü

Ekovitrin Dergisi, Türkiye'de ekonomi ve finans alanında güvenilir bir kaynak olarak bilinirken, geniş okuyucu kitesine ve uzman kadrosuyla sektördeki yerini sağlamlaştırıyor. Ekonomi ve finans dünyasındaki en son gelişmeleri ve analizleri yakından takip eden Ekovitrin, okuyucularına her zaman en doğru ve güncel bilgileri sunmayı amaçlıyor."

Sanayi ve Eğitim de yenilik sürdürülebilirlik

Ekovitrin Ağustos sayımızda da çok özel dosyalarla yine gündem oluşturan bir çalışmaya imza attık. 120 yıldır Türk ekonomisinin geçmiş akını, çalışma disiplin ve sürdürülebilir yenilikçi yatırımlarıyla bilinen SANKO Holding Yönetim Kurulu Başkanı değerli dostum Adil Sani Konukoğlu ile tarihi süreci ve geleceğe taşınan sürdürülebilir mirası ile yeni yol haritasını konuştuk. Türkiye'de eğitim sektörüne yatırım yapan başarılı iş insanı Mehmet Gültekin'i Birleşik Krallık Bolton Üniversitesi Eğitim Doktorasına layık gördü. Her ay birbirinden ilgi çekici sektörel dosyalarla gündemi belirleyen Ekovitrin, Ağustos sayısında Türkiye'deki yabancıların ekonomiye katkılarını araştırdı. Araştırma dosyamız uzun süre kamuoyunda tartışılacak gibi. Çünkü bu konuyu mercek altına aldığımızda devletin ilgili tüm kurumlarına sorular göndererek bilgi istedik. Bu işi organize edecek bir birim sorumluluk üstlenmesi ve çözüm üretmesi gerekiyor. Türkiye'de yabancı sorununun önümüzdeki yıllarda çözümünün daha da zor olacağı gerçeği kaçınılmaz gibi. Ağustos ayında da uzman yazar kadrosu, para borsası döviz altın piyasalarındaki yorum analiz Ekovitrin yine dopdolmuş bir içerikle Türkiye'nin ekonomi gündemine ayna olacak.. Saygıyla..

Paraf Premium'la hayat size özel

Paraf Premium'un benzersiz ve kendinizi özel hissettiren ayrıcalıkları dünyanın her yerinde sizinle.

Beklentilerinizi premium güzelliklerle karşılamaya ve nerede olursanız olun hep en özel olmanın ayrıcalığını yaşamaya hazır mısınız?

*İndirim 250 TL ile sınırlıdır.

Yurt içi, yurt dışı tüm restoran ve otellerde
%5 indirim

Paraflytravel.com ve Seyahat Hattı'nda
3 kat ParafPara

Doğum günlerinde seçili restoranlarda
%50 indirim*

Premium Line
0850 222 40 20

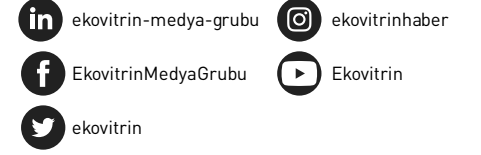
Paraf Mobil'i indirin,
tüm Paraf fırsatlarına ulaşın!

İÇİNDEKİLER

Ekovitrin

İLETİŞİM İÇİN

Daha fazla ve detaylı bilgi için aşağıdaki sosyal medya hesaplarını takip edebilirsiniz.

SANKO HOLDİNG
YÖNETİM
KURULU
BAŞKANI
ADİL SANI
KONUKOĞLU

KAPAK

**SANKO, 120 YILLIK
BAŞARISINI, YATIRIMLARLA
GELECEĞE TAŞIYOR**

**MANŞET ENFLASYONDA
MAHŞERİN 'BEŞ' ATLISI**

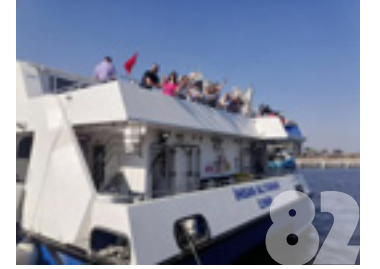

**ARAŞTIRMA
YABANCILAR ÜLKEYE
YÜK DEĞİL GÜÇ VERİYOR**

**TEKNOLOJİ:
DİJİTAL KIYAMET
RESTARTINI YAPAY
ZEKA MI BAŞLATTI?**

76
**ENERJİ DOSYASI
ENERJİ İHTİYACININ
YÜZDE 65'İ YEK'TEN
KARŞILANACAK**

**TURİZM DOSYASI:
FAHİŞ FİYATLAR VE
ENFLASYON TURİZMİ
VURDU! OTELLER BOŞ,
ESNAF ŞAŞKIN!**

MAKALE

32
Sedat YILMAZ
Bize Lâzım Olan
Vergi Vicdanı!

94
İşlay REİS YORGUN
Toprakta Bereket,
Gelecekte Umut Var

102
Neslihan MALTEPE
Serhat Şehirler

104
Prof. Dr. Ömer Adil ATASOY
Karar Almada Akıl-Gönül İlişkisi
Taylasan Kuramı

www.ekovitrin.com

**MEHMET GÜLTEKİN'E
BİRLEŞİK KRALLIK'TAN
"EĞİTİM DOKTORASI"**

Çiloğlu

Season full of
DELICIOUS FLAVORS
is Starting!

TUSAŞ İLE GE AEROSPACE'DEN HÜRJET MUTABAKATI

Türk Havacılık Uzay Sanayii (TUSAŞ) ve TEI ile GE Aerospace'in F404 motorunun yeni HÜRJET uçak versiyonlarına entegre edilmesini değerlendirme ve bu konuda iş birliği yapmayı amaçlayan bir mutabakat anlaşması imzaladığını duyurdu. Bu anlaşmanın şirketlerin HÜRJET programındaki mevcut ilişkilerinin devamı niteliğinde olduğu belirtildi. Üç şirket arasında daha önce yapılan iş birliğine sayesinde F404 motoru, Türk Hava Kuvvetleri'nin şu anda kalifikasyon aşamasında olan HÜRJET eğitim jetine başarıyla dâhil edildi. HÜRJET'in, küresel eğitim jeti pazarında rekabetçi olması bekleniyor. Mutabakat anlaşmasına, TUSAŞ Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Cihad Vardan, TEI Genel Müdürü Prof. Dr. Mahmut F. Akşit, Türk Havacılık Uzay Sanayii Genel Müdürü Dr. Mehmet Demiroğlu, GE Aerospace Savunma ve Sistemleri Başkanı ve CEO'su Amy Gowder katıldı.

DOĞANLAR MOBİLYA FORTUNE 500'DE 112 SIRA YÜKSELDİ

Doğanlar Mobilya Grubu, bu sene Fortune Dergisi'nin 17'sini açıkladığı Türkiye'nin en büyük 500 şirketi listesinde, geçen seneye göre 112 sıra yükseldi. Bu yükseliş ile birlikte Doğanlar Mobilya Grubu, ilk 200'e girme hedefine odaklandı. 2024'ün ilk 6 ayında 33 yeni mağaza açarak toplam mağaza sayısını 763'e yükselten Doğanlar Mobilya Grubu, İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından haziran ayında açıklanan İSO 500 raporunda da şirketin geçen yıla göre 58 sıra yükseldiğini ve Türkiye genelinde en fazla istihdam yaratan şirket olarak 81. sıraya yerleştiğini duyurdu. Grup CEO'su Mustafa Karamemiş, "Bu başarı, tüm çalışanlarımızın özverili çalışmaları ve müşterilerimize olan bağlılığımızın bir göstergesidir. Hedefimiz ilk 200'e girmek ve bu başarıyı daha da ileri taşımak" dedi.

ORKA HOLDİNG YURTDIŞI MAĞAZA SAYISINI BÜYÜTÜYOR

İstanbul'da geleneksel yurtdışı bayi toplantısında konuşan Orka Holding Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Orakçioğlu, "Lüks erkek giyimde 'konfor ve zamansız şıklık' sunduğumuz Damat Tween ve D'S damat koleksiyonlarımızla 2025 İlkbahar/Yaz sezonuna şimdiden damga vurduk. Sonbaharda ABD'nin güçlü ticaret merkezlerinden Atlanta'da ilk Damat Tween mağazamızı açacağız. Amsterdam'da D'S damat mağazamız hizmete giriyor. Suudi Arabistan, Sırbistan, Karadağ, Bosna, Kırgızistan, Kuveyt, Katar ve Bulgaristan'da yeni mağazalarımız için de görüşmelerimiz devam ediyor" dedi. Bu arada D'S damat, yeni mağazasını başkent Bükreşte Fashion House Pallady alışveriş merkezinde açtı. İki yüz metrekare alanda yer alan mağazada, D'S damat'ın 2024 İlkbahar/Yaz Koleksiyonundan çeşitli kategorilerde binlerce ürüne ev sahipliği yapıyor. D'S damat'ın Romanya'nın başkenti Bükreşte başta olmak üzere farklı kentlerdeki diğer mağazaları Afi Cotroceni, Palas Iasi, Plaza Mall, Iulius Cluj, Vitan, Iulius Timisoara, Parklake, Fashion House Militari ve Fashion House Pallady alışveriş merkezlerinde bulunuyor.

30 AĞUSTOS

— ZAFER BAYRAMIMIZ —

Kutlu Olsun

BÜYÜK ZAFERİMİZ 102 YAŞINDA!

Milletimizin azim ve kararlılığını simgeleyen Büyük Taarruz zaferi, bağımsızlık mücadelemizin dönüm noktasıdır. Birlik ve beraberliğin gücünü gösteren bu zaferin ruhunu yaşatmak için hiç durmadan çalışmaya söz veriyoruz.

**30 Ağustos Zafer Bayramı'nda,
Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve tüm kahramanlarımızı
saygı ve rahmetle anıyorum.**

M. Murat Çalık

Mehmet Murat Çalık
Belediye Başkanı

YARININ ÖNCÜSÜ
BEYLİKDÜZÜ

Beylikdüzü
Belediyesi

ŞANGAY ÜLKELERİNE İHRACAT YÜZDE 85 ARTTI

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan başta Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar ve Dışişleri Bakanı Hakan Fidan Çin'e farklı takvimlerde yaptıkları ziyaretler sonucu Şangay İşbirliği Teşkilatı (ŞİT) üye ülkeleriyle ticareti geliştiren Türkiye, ihracatını yüzde 85 artırdı. 2023 yılında ŞİT ülkelerine yapılan ihracatın toplamı 26 milyar dolara ulaştı. ŞİT ülkelerine 2023'te gerçekleştirilen ihracatın payı Türkiye'nin toplam ihracatının yaklaşık yüzde 10'unu oluşturuyor. ŞİT ülkelerine yönelik ihracat gibi ithalat da son yıllarda artışa geçti. İthalat 2021'de 76 milyar dolara, 2022'de 120,2 milyar dolara kadar çıktı. Geçen yıl ise Türkiye'nin anılan ülkelere ithalatı 106,3 milyar dolara geriledi. ŞİT'te Çin, Rusya, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Özbekistan, Hindistan, Pakistan ve İran bulunuyor.

TÜRKİYE'NİN ALTINCI NESİL TÜRKSAT 6A UYDUSU UZAYDA

Türkiye'de üretilen ilk haberleşme uydusu Türksat 6A, Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) Florida eyaletinde bulunan Cape Canaveral Üssünden Elon Musk'ın sahibi olduğu Space X firmasına ait Falcon 9 roketi ile uzaya gönderildi. Türksat 6A ile Türkiye; Kanada, Avustralya, Almanya, Brezilya, Cezayir, Kazakistan, Türkiye, Arjantin, İtalya, Malezya, Polonya, Güney Afrika, Filipinler, Mısır, İspanya, Meksika, Tayland ve Şili ile beraber kendi uydusunu üreten ülkelere biri haline geldi. ABD, Japonya, Çin, Hindistan, İran, İsrail, Fransa, İngiltere ve Güney Kore ise kendi fırlatma araçlarıyla yörüngeye cisim gönderme kabiliyetine sahip bulunuyor.

THY 4 ADET BOEING 777 KARGO UÇAĞI SİPARİŞ ETTİ

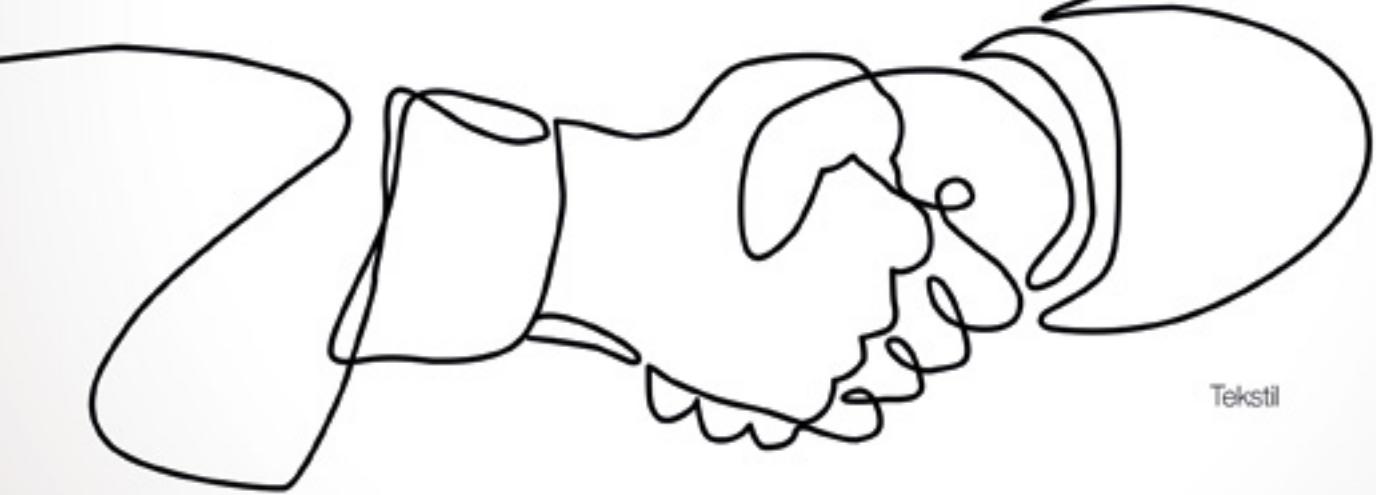
Boeing [NYSE: BA] ve Türk Hava Yolları (THY) küresel hava kargo pazarındaki konumunu daha da güçlendirecek olan dört adet 777 kargo uçağı siparişini duyurdu. Bu siparişle birlikte THY 12 adet 777 kargo uçağı işletiyor olacak. Türk Hava Yolları Kargodan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Ali Türk, "Kargo filomuzu genişletmeye yönelik bu yeni yatırımımız, hava kargo hizmetleri için artan küresel talebi karşılama konusundaki kararlılığımızın göstergesidir. Boeing 777 kargo uçaklarının filomuzaya katılması operasyonel kabiliyetlerimizi arttırmakla kalmayacak, aynı zamanda dünyanın dört bir yanındaki müşterilerimize sunduğumuz benzersiz hizmet ve verimlilikle lider konumumuzu korurken, dünya çapında hava kargo sektörünün zirvesine ulaşmaya yönelik stratejik vizyonumuzun da önemli bir adımı olacaktır" dedi.

BİRLİKTE GÜÇLÜYÜZ

Türkiye'nin önde gelen sanayi kuruluşlarından biriyiz. Bir asrı aşan başarılı geçmişimizle geleceğe güvenle bakmanın haklı gururunu yaşıyoruz.

Farklı sektörlerde, binlerce çalışanımızla üretip, 100'ü aşkın ülkeye ihracat yapıyoruz, her adımda daha güzel bir Türkiye hedefi ile ilerliyoruz.

Tekstil

KUR KORUMALI MEVDUAT HESAPLARINDA SERT DÜŞÜŞ

Kur korumalı mevduatlar (KKM) 12 Temmuz itibarıyla 49 milyar liralık düşüşle 1 trilyon 942,6 milyar TL'ye geriledi. Bu düşüş ise yaklaşık 6 ayın en hızlı düşüşü olarak kayıtlara geçti. TCMB'nin son olarak bankalara gönderdiği uygulama talimatıyla KKM hesaplarına uygulanan faiz oranı alt sınırı, politika faiz oranının yüzde 80'inden yüzde 70'ine indirilmişti. Daha önce KKM hesaplarına uygulanan faiz oranı alt sınırı, yüzde 50 olan politika faizinin yüzde 80'i seviyesinde bulunan yüzde 40'a karşılık geliyordu. Buna göre yeni karar sonrasında bu seviye yüzde 35'e indirilmiş oldu. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek de KKM'nin geçen yılın Ağustos ayına göre 1,5 trilyon TL azaldığını bildirdi.

MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ 747 MİLYAR TL AÇIK VERDİ

Türkiye hükümet bütçesinde Haziran sonu itibarıyla 591 milyar TL gelire karşılık, 866 milyar TL giderle 747 milyar TL açık oluştu. Aylık açık da 275 milyar TL şeklinde gerçekleşti. Bütçe gelirleri, geçen yılın aynı ayına oranla yüzde 120,4 artarak 591 milyar TL'ye, bütçe giderleri de yüzde 77,6 artışla 866 milyar TL'ye ulaştı. Ocak-Haziran döneminde ise bütçe gelirleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 103,8 yükselerek 3 trilyon 831 milyar 365 milyon TL'ye çıktı. Bütçe giderleri de aynı dönemde yüzde 93,7 artarak 4,5 trilyon TL oldu. Faiz dışı açık, geçen yıl Haziran'da 182 milyar TL iken, bu yılın aynı ayında 176 milyar TL olarak hesaplandı. Faiz hariç bütçe giderleri, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 70,3 artarak 767 TL'ye yükseldi. Faiz giderleri, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 165,6 artışla 99 milyar 277 milyon TL'ye ulaştı. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, 2024 yılsonu bütçe açığının 2023 yılı bütçe açığından (1.375,0 milyar TL) 2024 resmi hedefinin 2.651,9 milyar TL olmasına rağmen daha iyi olabileceğini belirtiyor.

NAVLUN FİYATLARI 6 AY İÇİNDE YÜZDE 120 ARTTI

Filistin - İsrail çatışması sonucu Kızıldeniz'de süren gerginlikle küresel taşımacılığın Ümit Burnu'na yönlendirilmesi sebebiyle navlun fiyatlarında artışlar devam ediyor. Fiyatlarda son 6 ayda yüzde 120'lik artış gözlemlendi. Navlun fiyatları yaklaşık haftalık yüzde 10 artıyor. Geçen yılın Temmuz ayından bu yana fiyatlar yüzde 300 oranında yükseldi. Drewry tarafından yapılan açıklamaya göre, söz konusu haftada 40'lık konteynerin spot navlun fiyatlaması 5 bin 117 dolardan 5 bin 500 dolara yükseldi. Yılbaşından bu yana ortalama navlun fiyatı 3 bin 579 dolar olarak hesaplandı. Bu 10 yıllık ortalama olan 2 bin 748 doların 831 dolar daha üstünde bir rakama işaret ediyor. Fiyatlar pandemi öncesi seviye olan 1.420 dolardan ise yaklaşık yüzde 300 yukarısında bulunuyor. Böylece fiyatlar Shanghai-Rotterdam'da 6.867 dolardan 7.322 dolara, Rotterdam-Shanghai'de 672 dolardan 676 dolara çıktı. Shanghai-Los Angeles hattı 6 bin 673, Shanghai-New York hattı 7 bin 827 dolara kadar yükseldi.

DAHA ÇOK GEZ
DAHA AZ ÖDE!

+2 GÜN ÜCRETSİZ!

QCAR'da yaz avantajları devam ediyor.
Şimdi yazın tadını uzun uzun çıkarın diye
14-29 gün kiralamalarda +2 gün ücretsiz.
Ekonomik, pratik, tam senlik yolculuk hiç bitmez.

QCAR.COM.TR

Q>CAR
MOBİLİTE

İŞÇİLERİN SADECE YÜZDE 15'İ SENDİKALI

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı istatistiklerine göre, 16,9 milyon işçiden yüzde 14,8'ü olan 2,5 milyonu sendika üyesi. Ocak ayından bu yana yüzde 0,7 artışla sendikalı işçi sayısına 17 bin kişi daha eklendi. Türk Metal Sendikası'nın 295 bin işçi üyesi bulunurken Hizmet-İş'in üyesi 275 bin, Öz-Sağlık-İş'in üyesi 212 bin olarak belirlendi. Genel-İş 162 bin, Belediye İş 137, Tez Koop-İş 131 bin ve Koop-İş 119 bin üyeye sahip. Tebliğde yer alan 20 iş kolu arasında en fazla işçinin bulunduğu iş kolu, 4 milyon 276 bin 941 kişiyle "ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar" oldu. Bunu 1 milyon 993 bin 451 işçiyle "metal" ve 1 milyon 779 bin 93 işçiyle "inşaat" iş kolu izledi.

271 BİN AÇIK İŞ ÇALIŞANINI BEKLİYOR

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada işverenlerin ve iş arayan vatandaşların ihtiyaçlarını analiz ederek etkin çözümler üretmeye çalıştıklarını belirterek, "En fazla işçi talep eden sektörleri ve en fazla işçi aranan meslekleri belirlemek amacıyla İŞKUR tarafından hazırlanan Açık İş İstatistikleri Araştırması'nın 2024 yılı ikinci çeyrek sonuç raporunu yayımladık. 1 ve üzeri çalışanı bulunan 17 bin 181 işletmeyle iletişime geçerek, 270 bin 761 açık iş (işveren tarafından talep edilen-ihtiyaç duyulan eleman) tespit ettik. Açık işleri inceleyerek kendilerine uygun işe başvurmak isteyen vatandaşlarımızı İŞKUR'un resmi internet hesabına bekliyoruz" dedi.

GRI YAKALI'LARA İHTİYAÇ GİDEREK ARTIYOR

Son yıllarda çokça duyduğumuz "Gri Yakalılar", üretim hattında veya teknik destek bölümlerinde çalışan "Mavi Yakalılar" arasından yetişmiş, mesleki eğitimlerini sürdürüp kendini geliştiren çalışanlar iş dünyasının merceğinde. Bununla birlikte, uluslararası iş piyasasında pilotlar, ifaiyeciler, zanaatkarlar (muslukçu, elektrikçi, marangoz, teknisyen, vs.), aşçılar ve hukuk destek elemanları da "Gri Yakalı" çalışanlar olarak adlandırılıyor. Egon Zehnder

Kıdemli Ortağı Murat Yeşildere, teknolojik ilerlemenin Gri Yaka çalışanına ihtiyacı arttırdığını söyledi.

KARTLI ÖDEMELER 1 YILDA 1,3 TRİLYON TL'YE ÇIKTI

Bankalararası Kart Merkezi (BKM), Haziran ayına ilişkin kartlı ödeme verilerine göre, Türkiye'de kredi kartı sayısı 124,1 milyon, banka kartı sayısı 191,8 milyon ve ön ödemeli kart sayısı 96 milyon adede yükseldi. Yıllık bazda adet artışı kredi kartında yüzde 15, banka kartında yüzde 7, ön ödemeli kartlarda yüzde 20 olarak gerçekleşti. Toplam kart sayısı ise geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 12 artarak 411,9 milyon adede ulaştı. Kredi kartları, banka kartları ve ön ödemeli kartlarla haziranda yapılan toplam ödeme tutarı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 98 artarak 1,27 trilyon lira oldu.

UZAYAN GARANTİ KAMPANYASI

KOMATSU'DA

Avantajlı fiyatlarla Komatsu'nuzun garantisini binlerce saat uzatın. Yıl sonuna kadar geçerli bu kampanyayı kaçırmayın. Kazanan siz olun.

**5 YIL /
12.000
SAATE VARAN
GARANTİ**

3 yıl/6.000 saat sonrası için 5 yıl/12.000 saate varan uzatılmış komponent garantisi. Son tarih 31.12.2024

Marubeni
Dağıtım ve Servis

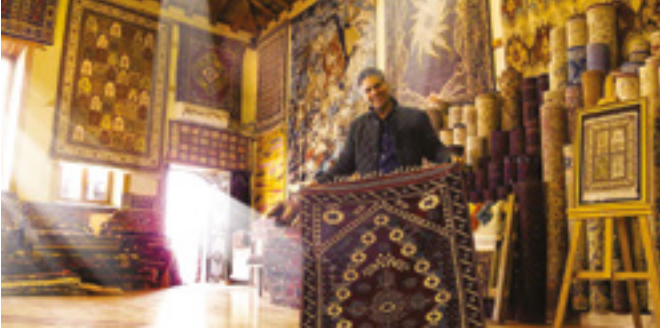
MÜŞTERİ İLETİŞİM HATTI
0850 480 1846

www.komatsu.com.tr
iletisim@marubeni-tr.com
0530 918 0 846
[f](#) [@](#) [v](#) [in](#) komatsuturkiye

KOMATSU

6 AYLIK HALI İHRACATI 1,3 MİLYAR \$'I GEÇTİ

Türkiye, 2024 yılının ilk 6 ayında 1,3 milyar dolarlık halı ihracat gerçekleştirdi. Geçen yılın aynı döneminde 1 milyar 277 milyon dolarlık ihracat yapan halı sektörü, ihracatını yüzde 7,6 artırmayı başardı. Makine halısı ihracatı toplam halı ihracatının yüzde 80,2'sini oluştururken, tüfte halısının payı yüzde 17,8, el halısının payı yüzde 1,9 oldu. En çok ihracat gerçekleştirilen ülke 397 milyon dolarla ABD olurken, ikinci sırada 165 milyon dolarla Suudi Arabistan yer aldı. Üçüncü sıradaki İngiltere'ye yapılan ihracat ise 89 milyon doları aştı.

FABRİKA KAPATMAMAK İÇİN KÂRSIZ ÇALIŞIYORUZ

Sanayi sektörleri arasında en çok ihracat yapan beşinci sektör olan Demir ve Demir Dışı Metaller Sektörü ihracatı, Ocak-Haziran döneminde geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 6,6 düşüşle 6,18 milyar dolar olarak gerçekleşti. Sektörün ihracat rakamlarını değerlendiren Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkan Vekili ve İstanbul Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği (İDDMİB) Yönetim Kurulu Başkanı Çetin Tecdelioğlu, firmaların sürdürülebilirliği sağlamak ve fabrikaları kapatmamak için kârsız veya zararına iş yaptığını belirterek Türk Lirası bazlı enflasyon, döviz kurunun stabil olması, yüksek faizlerin kârlılık oranlarında ciddi düşüşlere sebebiyet vermesinden dolayı ihracatçının fabrika kapatmamak için kârsız çalıştığını söyledi.

URUMÇİ'DE İPEK YOLU'NUN KAPISI AÇILDI

"8. Çin-Avrasya Expo" Fuarı, Çin Ticaret Bakanlığı, Çin Dışişleri Bakanlığı, Çin Uluslararası Ticareti Geliştirme Konseyi (CCPIT) ve Sincan Uygur Özerk Bölgesi Hükümeti tarafından ortaklaşa Çin'in Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nin başkenti Urumçi'de organize edildi. Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkan Yardımcısı ve Ege Demir ve Demirdışı Metaller İhracatçıları Birliği Başkanı Yalçın Ertan, "8. Çin-Avrasya Expo'da bilişim teknolojileri, kimya, tekstil, lojistik, gıda gibi farklı alanlarda toplam 610 milyar yuan (83,9 milyar dolar) değerinde 360 iş birliği anlaşması imzalandı" dedi. Ertan Urumçi merkezli on yıl içinde 192 ülke ve bölge ile iş birliği geliştirildiğini, 51 uluslararası şehir ile kardeş şehir ilişkisi kurulduğunu ve 14 ülkedeki 23 şehirle hava bağlantısı sağlandığını söyledi.

CEZAYİR'E İHRACAT 2,5 MİLYAR \$'A ÇIKTI

Ege İhracatçı Birlikleri Sürdürülebilirlik ve Organik Ürünler Koordinatörü Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Ali Işık, "Türkiye'nin Cezayir'e ihracatı geçen sene yüzde 31 artışla 2,5 milyar dolara yükseldi. Türkiye'den Cezayir'e gerçekleştirilen kuru meyve ve mamulleri ihracatımız ise bir önceki yıla göre yüzde 150 artış göstererek 19 milyon dolar olarak gerçekleşti. Türkiye geneli kuru meyve ve mamulleri ihracatında, Birliğimizin payı yüzde 60'tır. Türkiye'nin Afrika'ya açılan kapısı ve Afrikadaki en büyük yatırım ortağı Cezayir ile ticari işbirliğimizi geliştirme konusunda önemli bir adım attık" dedi.

Türkiye Sigorta'dan Genişletilmiş Kasko!

Geniş teminatlı yapısıyla
kaskonuzu Türkiye Sigorta'dan
yaptırın, yola güvenle
çıkın.

%20
İNDİRİM

BES veya Hayat Sigortası yaptıranlar,
kaskoda %20 indirim fırsatından yararlanabiliyor.

Ayrıntılı bilgi için
QR kodu okutun.

MASAK Raporuna göre

HAYVANSEVERLİĞİN ALTINDAN ORGANİZE MAMA 'ÇETESİ' ÇIKTI

Hayvanseverlik adı altında kurulan STK'lar, mama üreten bazı firmalar, mama ve hayvan satan petshoplar ile veterinerlik şirketleri bir lobi gibi çalışıyor. 'Bağış' olarak toplanan yüz milyonlarca lira da şirket kasalarına gidiyor.

Sokak hayvanlarıyla ilgili kanuni çalışmalar devam ederken MASAK'ın ilgili bakanlıklara gönderdiği rapor 'sokak köpeği' sorununu büyüten mama lobisini ortaya çıkardı. Hayvanseverlik adı altında kurulan STK'lar, mama

üreten bazı firmalar, mama ve hayvan satan petshoplar ile veterinerlik şirketleri bir lobi gibi çalışıyor. 'Bağış' olarak toplanan yüz milyonlarca lira da şirket kasalarına gidiyor.

Sokakları güvenilmez hale getiren başboş sokak köpekleri sorununun çözümü için yasa tasarısı çalışmaları TBMM'de devam ederken organize "mama lobisi" de harekete geçti. MASAK'ın ilgili bakanlıklara gönderdiği bir rapor "sokak köpekleri" sorununun büyümesinde etkili olan ve hep muamma olarak kalan "mama lobisini" deşifre etti. Lobi bazı medya kuruluşlarının da desteğiyle tasarısı geri çekilmek için çalıştı.

BAĞIŞLARI İSTİSMAR EDİYORLAR

Rapor kapsamında finansal hacmin 460 milyar lirayı bulduğu sektör masaya yatırılırken 7 binden fazla kişi ve 1500'den fazla firmanın para trafiği incelendi. Rapora göre lobi dört ayaklı: Hayvanseverlik adı altında kurulan STK'lar, mama üreten bazı firmalar, mama ve hayvan satan petshoplar ile bazı veterinerlik ofisleri. Mama üreten firmalar ve petshop sahiplerinin aynı zamanda sokak hayvanları için bağış/para toplayan STK yöneticilerinin aynı kişiler olması ya da şirket ve aile bağlantıları içinde bulunması dikkat çekiyor. Yani mama üretenler, mama satanlar, veterinerlik hizmeti verenler

MASAK'ın mama lobisi olayını raporlamasıyla paralel Sokak hayvanlarının yaralama ve ölümlere sebep olmasıyla başlayan asayiş olayı Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne taşındı. Hayvanları Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, TBMM Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu'nda kabul edildi. Sahipsiz sokak köpeği kanun düzenlemesinden ötanazi kelimesinin çıkarıldığı açıklandı.

ile "hayvan sever" adı altında kurdukları dernek ve internet siteleri aracılığıyla vatandaşların duygularını istismar edip yüz milyonlarca lira bağış adı altında para topluyor.

BAĞIŞLAR ŞİRKET KASASINA GİDİYOR

MASAK raporuna göre veterinerlik şirketlerinin çalışanları üzerinden kurulan "hayvansever dernek" ve "mama kumbaraları"na gelen bağışlar

sokak hayvanlarına değil yine bu şirketlere akıyor. Özellikle 2022-2023 yıllarında kurulan tek ortaklı petshopların bir kısmı doğrudan sözde hayvan sever STK'ların güdümünde faaliyet gösteriyor. Vatandaşların duyguları istismar edilerek toplanan para miktarı da dudak uçuklatıyor. En çok bağış toplayan 21 derneğin kasalarına 2021-2024 yıllarında giren para miktarı tam 205 milyon lira. Toplanan paraların büyük bölümü 'mama' yerine şahsi hesaplara gitti.

RAPORDA GEÇEN 67 MİLYON TL'LİK SUÇ GELİRİ

MASAK, toplanan paraların büyük bölümünün 'mama' yerine şahsi hesaplara gittiğini belirlerken 11 dernek nezdinde yürütülen soruşturmada 67 milyon liradan fazla suç geliri tespit edildi.

MASAK hazırladığı söz konusu rapor ile ilgili İçişleri Bakanlığı, Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı ve ilgili Cumhuriyet Başsavcılıklarına bilgi verdi.

MUHALEFET KANUN TEKLİFİNE KARŞI

2022-2023 yılları aynı zamanda mama sektörünün en fazla büyüdüğü ve en fazla şirketin açıldığı yıllar olarak da dikkat çekiyor. Sektörde faaliyet gösteren şirketlerin yüzde 67'si 2019-2024 yılları arasında kurulmuş. Bu sokak köpekler sorununun en fazla büyüdüğü, sokak köpekleri kaynaklı ölümler ve kazaların da en çok arttığı yıllar. Rapora göre bu lobi, "sahipsiz hayvanların sayılarının kontrol altına alınmasını değil kontrolsüz artışını" destekliyor. Bu arada CHP sokaklardaki başboş köpek sorununa son vermek için hazırlanan kanun teklifine CHP, İYİ Parti ve DEM Parti karşı çıkıyor.

GELECEĞİN GÜVENLİĞİ BUGÜNDEN BAŞLADI.

Mercedes-Benz seyahat otobüsleri, güvenlik teknolojilerine öncülük etmek üzere yenilendi. Standart olarak sunulan hassas radar, sensör ve kamera teknolojilerine sahip güvenlik sistemleriyle regülasyonların bir adım önünde; trafiğin, kaptanın ve yolcuların güvenliğini sağlamak üzere daima yollardayız!

[#GüvenliğeKaptanlıkEder](#)

Mercedes-Benz

The standard for buses.

ULUSLARARASI YATIRIM POZİSYONU AÇIK VERDİ

Türkiye'nin Uluslararası Yatırım Pozisyonu (UYP) 333,5 milyar dolar seviyesinde açık olarak gerçekleşti. Türkiye'nin yurt dışı varlıkları Mayıs 2024'te geçen yılın sonuna göre yüzde 1,4 artışla 337,3 milyar dolar, yükümlülükleri ise yüzde 10,2 artışla 670,9 milyar dolar oldu. Doğrudan yatırımlar, piyasa değeri ile döviz kurundaki değişimlerin de etkisiyle 2023 sonuna göre yüzde 24,7 artışla 189,7 milyar dolara yükseldi. Portföy yatırımları, mayıs sonu itibarıyla yıllık bazda yüzde 23,4 artarak 118,3 milyar dolara çıktı. Bankaların kredi stoku yüzde 1,9 yükselerek 63,9 milyar dolar, diğer sektörlerin toplam kredi stoku ise yüzde 0,9 azalarak 100,1 milyar dolar şeklinde hesaplandı.

ENERJİ FİLOSUNA YEDİNCİ SONDAJ GEMİSİ GELİYOR

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Sakarya Gaz Sahası'ndaki gaz üretiminde kullanılacak yeni bir doğal gaz gemisi alındığını, söz konusu yüzer gaz işletme platformu gemisinin Türkiye'ye gelmek üzere yola çıktığını söyledi. Erdoğan, 300 metre boyunda 58 metre genişliğindeki geminin yaklaşık 2 ay sonra Türkiye'de olacağını müjdeledi. Faaliyete geçtiğinde 5 milyon hane halkına yetecek kadar doğal gazı üretecek bu platformun bir üs gibi Karadeniz'de 15-20 yıl hizmet vermesi planlanıyor. Türkiye'nin denizlerde doğal gaz ve petrol arama çalışmalarına yönelik sismik ve sondaj faaliyetleri için kurduğu enerji filosunda Fatih, Yavuz, Kanuni ve Abdülhamid Han sondaj gemileri ile Barbaros Hayrettin Paşa ve MTA Oruç Reis sismik arama gemileri olmak üzere toplam 6 gemi bulunuyor.

TÜRKİYE SOMALİ DENİZLERİNDE GAZ VE PETROL ARAYACAK

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, Türkiye'nin, Somali denizlerinde 3 blokta hidrokarbon kaynağı arayacağını söyledi. "Bugün burada Somali offshore'unda 3 blokta anlaşmamızı biraz önce imza ettik. Türkiye Petrolleri genel müdürümüz Türkiye adına bu anlaşmaya imza koydu. Bu sayede Somali denizlerinde 3 blokta, ki her bir blok 5 bin kilometrekarelik bir alanı temsil ediyor. Buralarda Türkiye münhasıran arama ve petrol bulduğumuz zaman da üretme yetkisine sahip olacak. Bir üretim paylaşım anlaşmasını imza etmiş olduk" dedi.

YATIRIMLARLA ORDU ÇAMBAŞI YAYLASI'NIN ÇEHRESİ DEĞİŞTİ

Türkiye'de denize en yakın kayak merkezinin içinde bulunduğu Çambaşı Yaylası, Ordu Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Mehmet Hilmi Güler tarafından hayata geçirilen yatırımlarla yeniden şekillenirken önemli turizm merkezlerinden biri haline geldi. Ordu Büyükşehir Belediyesi ile Ordu Sanayici ve İş Adamları Derneği (ORDUSIAD) öncülüğünde Ordulu iş adamlarının ortak olduğu Çambaşı Yatırım A.Ş tarafından 5 yıldızlı otel konforunda inşa edilen 80 odalı, 120 yataklı otel Çambaşı Yaylası'nın en gözde yatırımlarından biri oldu. Kabadüz ilçe merkezi ve Çambaşı Yaylasındaki turistik tesislere Başkan Güler'in girişimleriyle doğalgaz bağlanırken tesislerin bulunduğu alanın etrafına 1100 adet ağaç dikimi gerçekleştirildi. Yayla merkezinin yenilenmesi, inşa edilen kayak merkezi, 12 adet bungalov tesisi, heyecanı her geçen yıl artan yaz ve kış festivalleri ile Çambaşı Yaylası'nın çehresi değişti. Ordu Büyükşehir Belediyesi tarafından Çambaşı Yaylası'nın merkezi konumunda bulunan çarşı merkezine

estetik dokunuş yapılarak 62 binanın dış cephesi ve çatıları yenilendi. Ordu Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Mehmet Hilmi Güler, hedeflerinin Çambaşı Yaylası'nı Türkiye ve dünyanın tanıdığı bir turizm merkezi haline getirmek olduğunu söyledi. Güler, "Çambaşı Yaylası'nı Türkiye'nin en önemli kayak ve turistik merkezlerinden biri olmasına çalışıyoruz. Yaylayı Palandöken, Uludağ ve Kartalkaya ile rekabet edebilecek bir çekim merkezi haline getirme gayretini sürdürüyoruz. Nihai hedefimiz Çambaşı Yaylası'nı dünya ile rekabete açmak" dedi.

Ordu Büyükşehir
Belediye Başkanı
Dr. Mehmet Hilmi Güler

TÜRK SANAYİNİN ÜNCÜ İSMİ KALE GRUBU 67 YAŞINDA

17 şirketi ve 5 bini aşkın çalışanıyla Türk ekonomisinin önemli işletmelerinden Kale Grubu 67'nci kuruluş yıldönümünü kutluyor. Çanakkale başta olmak üzere Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde faaliyetlerini yürüten Grup'un temelleri Dr. İbrahim Bodur tarafından 1957 yılında kurulan Çanakkale Seramik Fabrikaları ile atıldı. Yapı ürünleri grubunda Avrupa'nın altıncı; dünyanın en büyük 17'nci büyük üreticisi olan Kale Grubu, yapı kimyasallarında ise ülkemizde pazar lideri olarak yer alıyor. Ulusal ve uluslararası alanda önemli bir pazar payına sahip olan yapı grubu ürünleri 70'i aşkın ülkede, 400 noktada tüketicilerle buluşuyor. 1987 yılında havacılık sektörüne adım atan Kale Grubu, dünyanın en büyük havacılık şirketlerinin birinci sıra tedarikçisi ve ülkemizde pek çok projenin ana paydaşı olarak faaliyetlerine devam ediyor. Kale Grubu Başkanı ve CEO'su Zeynep

Bodur Okyay, kuruluş yıldönümüyle ilgili, "Kurucumuz ve Onursal Başkanımız İbrahim Bodur'un, doğduğu

toprakları doyduğumuz topraklara çeviren hayallerinin bugün ulaştığı noktayı simgeleyen Kale Grubumuz, ne mutlu bize ki 67 yaşına erişti. Her yıl olduğu gibi bu yıl da 27 Temmuz'da hem kuruluş yıldönümümüzü hem de sanayinin Anadolu topraklarında maya tutup bugünlere gelmesini temsil eden Seramik Bayramımızı coşkuyla kutladık. Kale Grubu'nun, Türkiye ve dünyada seramik sektöründeki konumunu güçlendirecek iki önemli yatırımın da temelini attık. Kale'yi Kale yapan çalışanlarımızın, iş ortaklarımızın ve paydaşlarımızın bir araya geldiği; çalışanın, girişimcinin, emeğin, paylaşmanın, vefanın bayramı olan 27 Temmuz'da bir kez daha 'Değerlerimizle Kale'yiz dedik. Nice kuruluş yıldönümlerini hep birlikte başarıyla, keyifle kutlamayı diliyorum. Bu topraklara hizmet etmek, en kutsal görevimiz. Biz var oldukça bize miras kalan bu geleneği sürdüreceğiz" mesajını paylaştı.

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ

20 Yıl

TERCİH ve
TANITIM GÜNLERİ

17 TEMMUZ
02 AĞUSTOS

FLORYA
KAMPÜSÜ

Hayallerin ve yarınların için

**“Geleceği
sen aydınlat”**

Türk Milleti 15 Temmuz'da işgal ve darbeye geçit vermedi!

ÖZÜNDE BAĞIMSIZLIK VAR

Tarihinde 16 devlet kurmuş ve cihana hükmetmiş Türk milleti kendine karşı girişilen yabancı işgalleri, darbe ve darbe girişimleri ile muhtıraları bağımsızlığından taviz vermeden atlattı. Son 15 Temmuz 2016 darbe girişimi, Türk milletinin üstün cesaret ve kararlılığıyla bastırıldı.

15

Temmuz 2016 günü darbe girişimiyle karşı karşıya kalan Türkiye, milleti ve devletiyle omuz omuza verdiği direniş ve mücadeleyle

tüm dünyaya örnek teşkil etti. Türk demokrasisini hedef alan bu hain girişim, Türk halkının demokrasiyi ve seçilmiş iradeyi korumak için gösterdiği destansı direnişle püskürtüldü. Tarihinde 16 devlet kurmuş ve cihana hükmetmiş Türk milleti kendine karşı girişilen yabancı işgalleri, darbe

ve darbe girişimleri ile muhtıraları bağımsızlığından taviz vermeden atlattı. Son 15 Temmuz 2016 darbe girişimi, Türk milletinin üstün cesaret ve kararlılığıyla bastırıldı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısıyla sokağa dökülen Türk milletinin gösterdiği cesaret

“15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü” her yıl özenle hazırlanan çeşitli etkinliklerle anılıyor. Bu kapsamda her yıl bakanlıklar, kamu kurumları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları yurtiçi ve yurtdışında binlerce etkinlikle olayı hatırlıyor ve başarıyı kutluyor.

ve kararlılıkla elde edilen bu zafer, dünyada örneği olmayan bir ruh halini ve demokrasi bilincini ortaya koydu. Zaferle sonuçlanan bu anlamlı direnişi ve mücadele ruhunu toplumsal hafızada her daim diri tutmak amacıyla “15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü” her yıl özenle hazırlanan çeşitli etkinliklerle anılıyor. Bu kapsamda her yıl bakanlıklar, kamu kurumları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları yurtiçi ve yurtdışında binlerce etkinlikle olayı hatırlıyor ve başarıyı kutluyor.

ASKERİ DARBE GİRİŞİMİ EMELİNE ULAŞMADI

15 Temmuz Darbe Girişimi veya 2016 Türkiye Askeri Darbe Teşebbüsü, darbe metninde yer aldığı isimle Yurtta Sulh Harekâtı, 15-16 Temmuz 2016 tarihleri arasında Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) bünyesinde kendilerini Yurtta Sulh Konseyi olarak tanımlayan bir grup asker tarafından Türkiye’de düzenlenen askerî bir darbe girişimi.

TSK’nın resmî internet sitesi ve TRT’de yayınlanan bildiriye ordunun yönetime el koyduğu ifade edilerek ülkede sıkıyönetim ve sokağa çıkma yasağı ilan edildiği açıklandı. İstanbul’daki Boğaziçi ve Fatih Sultan Mehmet Köprüleri, bir grup rütbeli asker ve Hava Harp Okulu öğrencisi tarafından kapatıldı.

DARBECİLER TBMM’Yİ BOMBALADI

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İsmail Kahraman ve yaklaşık elli milletvekilinin Meclis’te bulunduğu sırada F-16 savaş uçakları Meclis üzerinde uçuş yaparak parlamentoyu dört defa bombaladı. Ankara’nın Beştepe semtinde bulunan Cumhurbaşkanlığı Sarayı’na bombalama girişiminde bulunulsa da başarılı olunamadı. Muğla’nın Marmaris ilçesinde bir otelde bulunan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’a karşı suikast girişiminde bulunuldu. Genelkurmay Başkanı Orgeneral

Hulusi Akar, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Salih Zeki Çolak, Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Abidin Ünal, Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Galip Mendi, Genelkurmay II. Başkanı Orgeneral Yaşar Güler, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Fahri Kasırga ve bazı üst düzey komutanlar; darbeye kalkışan askerler tarafından rehin alındı. Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Bülent Bostanoğlu ise ‘sık sık yer değiştirmesi’ dolayısıyla darbeciler tarafından bulunamadı.

MİLLET MEYDANLARA İNDİ

Gelişmeler üzerine Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, CNN Türk’te kanalın Ankara temsilcisi Hande Fırat’la FaceTime üzerinden iletişime geçerek darbecilere hiçbir şekilde imkân tanınmayacağını ifade ederek halkı darbeye tepki göstermek için meydanlara ve havalimanlarına çıkmaya davet etti. Çağrının ardından Türkiye’nin birçok ilinde darbe karşıtı

15 Temmuz Şehitler Köprüsü üzerinde bulunan anıtı ziyaret ederek burada Kur'an okuyan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "15 Temmuz bir kahramanlık destanıdır. 15 Temmuz'a oyun diyenleri, tiyatro diyenleri, utanmadan danışıklı dövüş diyenleri kıyamete kadar affetmeyeceğiz" dedi.

protesto gösterileri düzenlendi. 16 Temmuz sabahı, TSK ve Emniyet Genel Müdürlüğü personelinin düzenlediği operasyonlar sonucunda askerî darbe girişimi bastırıldı ve askerler silahları ile birlikte teslim oldu.

Olaylar sonucunda 104'ü darbe yanlısı asker olmak üzere 300'den fazla kişi hayatını kaybetti, 1.491 kişi yaralandı, farklı rütbelerden 8.036 asker gözaltına alındı. Yargı ve sivil siyaset mensupları dâhil olmak üzere, toplam gözaltı sayısı 22 Temmuz tarihi ile birlikte 10 bini buldu. Bunun yanı sıra askerî, idari ve adli kurumlarda birçok kişi görevden alındı.

GENİŞ ÇAPLI SORUŞTURMA

Fethullahçı destekli olduğu öne sürülen askerî darbe girişiminin

ardından İstanbul Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı ve Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Türk Ceza Kanunu'nun anayasal düzene karşı suçlar kapsamında yer alan "cebir ve şiddet kullanarak Türkiye Büyük Millet Meclisini ve Türkiye Cumhuriyeti hükümetini ortadan kaldırmaya veya görevlerini kısmen veya tamamen yapmasını engellemeye teşebbüs", "Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın öngördüğü düzeni ortadan kaldırmaya veya bu düzen yerine başka bir düzen getirmeye teşebbüs", "halkı, Türkiye Cumhuriyeti hükümetine karşı silahlı isyana tahrik" ve "cumhurbaşkanına suikast" suçlarından soruşturma başlatıldı.

21 Temmuz'da Millî Güvenlik Kurulu toplantısı sonrasında TBMM tarafından Anayasa'nın 120. maddesi gereğince üç ay süreyle olağanüstü hâl ilan edildi. İlan edilen olağanüstü hâl darbe girişiminin ardından geçen iki yıllık süreyi kapsayacak şekilde uzatıldı. Girişimin ardından başlatılan tasfiye süresince Nisan 2018 itibarıyla 160 bin kişi gözaltına alındı, FETÖ/PDY üyesi suçlamasıyla 50 bin kişi tutuklandı ve 152 bin kamu personeli görevlerinden ihraç edildi. Darbe girişimini izleyen dört yıllık sürede 289 dava açıldı, karara

bağlanan 275 davada toplamda 4 bin 130 sanık hüküm giydi.

DARBE DESTEKÇİ DEVLETLERU UMTİMATOM

Darbe girişimi sonrası başta darbeyi yöneten Fethullah Gülen'i iade etmediği gerekçesiyle Amerika Birleşik Devletleri ve birçok Avrupa Birliği üyesi ülke ile FETÖ üyelerinin iade süreçleri ve sığınma hakkı konularında siyasi ve diplomatik krizler yaşandı. Ayrıca darbe teşebbüsünde bulunan FETÖ mensuplarına finansal destek verdiği ve darbe girişiminin arkasında bulunduğu iddiası nedeniyle ABD, AB devletlerinden bazıları ve Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ile ilişkiler gerginleşti. Teşebbüsün ardından geçen süre boyunca aralarında Boğaziçi Köprüsü, Büyük İstanbul Otogarı ve Ilgaz Dağı Tüneli'nin de yer aldığı birçok yapı, mekân, meydan ve yerin adı, darbe girişiminin tarihine ithafen değiştirildi. Ayrıca 15 Temmuz tarihi, darbe girişiminde hayatını kaybedenleri anmak amacıyla Demokrasi ve Millî Birlik Günü adıyla 2017'de resmî tatil olarak ilan edildi.

OYUN DİYENLERİ AFFETMEYECEĞİZ

15 Temmuz Şehitler Köprüsü üzerinde bulunan anıtı ziyaret ederek burada

Kur'an okuyan Cumhurbaşkanı Erdoğan yaptığı açıklamada, "15 Temmuz bir kahramanlık destanıdır. 15 Temmuz'a oyun diyenleri, tiyatro diyenleri, utanmadan danışıklı dövüş diyenleri kıyamete kadar affetmeyeceğiz" dedi. Cumhurbaşkanı Erdoğan Sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında, "Milletimizin çıplak elleriyle ölüm kusan silahlara karşı verdiği destansı mücadeleyi büyük bir iftiharla hatırlıyoruz. Adını tarihe ve milletimizin kalbine altın harflerle yazdıran şehitlerimizin kahramanlıklarını dilden dile, gönülden gönüle aktararak yaşatacağız. 15 Temmuz'a bu çirkin iftiraları atanlar, Türkiye üzerinde oynanmak istenen kanlı oyunun, tezgâhlanmak istenen büyük tiyatronun birer figüranıdır. Bu millet istiklâline dokunan, iradesine pranga vurmaya kalkan her oyunu nasıl bozmuşsa bundan sonra da bozmaya devam edecektir. Rabbim bir daha bizleri böyle menfur girişimlerle karşı karşıya bırakmasın" dedi.

TÜRK HALKI DESTAN YAZDI

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü dolayısıyla Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a yazdığı mektupta "Türkiye'nin bilge ve yiğit halkı bir kez daha kahramanlık destanı yazdı" dedi.

Aliyev mektubunda, "15 Temmuz olaylarının 8. yıl dönümünde, darbe girişimini önlemek için canlarını feda eden tüm şehitlerimizi derin saygı ve hürmetle anıyor, ailelerine ve tüm

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü dolayısıyla Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a yazdığı mektupta "Türkiye'nin bilge ve yiğit halkı bir kez daha kahramanlık destanı yazdı" dedi.

Türk halkına başsağlığı diliyorum. Kardeş Türkiye'nin hafızasına ebediyen kazınmış bu gecede gerçekleşen hain darbe girişimi ülkenizin milli çıkarlarına, demokratik temellerine ve hukukun üstünlüğüne bir saldırıydı. Türkiye'nin bilge ve yiğit halkı vatan, devletçilik ve demokrasi uğrunda kararlılıkla mücadele ederek ve göğsünü siper ederek bir kez daha kahramanlık destanı yazdı. Bu olaylarla ilgili olarak tesis edilmiş 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü, halkınızın dayanışma, mücadele ruhu ve milli birlik sembolü olarak daima yaşayacak ve asırlar geçtikçe daha büyük gururla hatırlanacaktır. Azerbaycan her zaman olduğu gibi kardeş Türkiye'nin yanında oldu" ifadesini kullandı.

15 TEMMUZ DİK DURUŞUN MEFKURESİDİR

Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli, "15 Temmuz, milli kahramanlığın dış bağlantılı ihanet ve işgal girişimine iman ve iradeyle direniş ve dik duruş mefkuresidir" dedi. Bahçeli, partisinin sosyal medya hesabından yayımladığı 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü

mesajında, şunları kaydetti:

"15 Temmuz, milli kahramanlığın dış bağlantılı ihanet ve işgal girişimine iman ve iradeyle direniş ve dik duruş mefkuresidir. 15 Temmuz şehitlerimize ve bilcümle bütün şehitlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmetler niyaz ediyor, gazilerimize uzun ve sağlıklı ömürler diliyorum. 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü münasebetiyle Türkiye aleyhine karanlık senaryo hazırlığı içinde olanlara sadece felaket günlerinde Türk milletinin hangi fedakârlıkları göze alacağını idrak etmelerini ikazen tavsiye ediyorum."

15 TEMMUZ RUHUNU HER DAİM YAŞATACAĞIZ

Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer Bolat, "Tarih boyunca birçok zorluğun üstesinden gelen milletimiz ile el ele vererek ecdadımızın bize miras bıraktığı ülkemizi daha güçlü yarınlara hazırlamaya ve 15 Temmuz ruhunu yaşatmaya devam edeceğiz" dedi. Bakan Prof. Dr. Bolat, sosyal medya hesabından paylaştığı 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü mesajında, 15 Temmuz gecesi, aziz milletin şanlı tarihinden aldığı güçle, ülkenin geleceğini hedef alan hain darbe girişimine karşı şanlı bir direniş gösterdiğini hatırlattı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın göstermiş olduğu liderlik ve milletin dünyaya örnek olan direniş ruhuyla devleti, geleceği, ekonomiyi, güvenliği hedef alan cuntacıların ve onların arkasındaki odakların planlarının başarısızlığa mahkum olmasında büyük bir rol oynadığını vurgulayan Bolat, "15 Temmuz gecesi devletimizi, kurumlarımızı, Gazi Meclisimizi, şehirlerimizi ve milletimizin iradesini hedef alan saldırılara karşı devlet-millet el ele vererek Türkiye'mizin geleceğini karanlığa sokmaya çalışan hain saldırıyı püskürttük. Bu düşüncelerle, ülkemizin bağımsızlığını ve birliğini hedef alan hain darbe girişiminin yıl dönümünde 15 Temmuz gecesi şehit olan tüm vatan evlatlarımıza Allah'tan rahmet, gazilerimize şükranlarımı sunuyorum. Ayrıca bu aziz vatan için canını feda eden tüm kahraman asker, polis ve sivil şehitlerimize şükranlarımızı sunuyor, Yüce Allah'tan gani rahmet diliyoruz. Tarih boyunca birçok zorluğun üstesinden gelen milletimiz ile el ele vererek ecdadımızın bize miras bıraktığı ülkemizi daha güçlü yarınlara hazırlamaya ve 15 Temmuz ruhunu yaşatmaya devam edeceğiz" dedi.

Mavi Ekran Hatası ile küresel yazılım sistemleri çöktü, hayat durdu

TAM BAĞIMSIZ TÜRKİYE İÇİN ÇARE MİLLİ TEKNOLOJİ HAMLESİ

İleri teknolojinin küresel düzeyde tekelleştiğinde kırılğan hâle geldiğini belirten Baykar Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Bayraktar küresel internet sisteminin çökmesi üzerine, "İşte tam da bu nedenle, tam bağımsız ve müreffeh bir Türkiye için Milli Teknoloji Hamlesi diyoruz" dedi.

Microsoft'a siber güvenlik hizmeti veren CrowdStrike'in sistemlerindeki aksaklık sonrası dünya çapında işletmeleri etkileyen küresel yazılım sorununun altından

siber saldırı değil, Microsoft'un kendine ait bir restartından kaynaklandı. CrowdStrike Üst Yöneticisi George Kurtz, küresel kesintinin bir güvenlik olayı veya siber saldırı olmadığını, sorunun tek bir güncellemedeki bir hatadan oluştuğunu söyledi. Baykar Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Bayraktar küresel internet sisteminin çökmesi üzerine Türkiye için milli teknolojinin ne kadar önemli olduğunu vurguladı.

Microsoft 365 de sorunun altında yatan nedeni, "Azure arka uç iş yüklerimizin bir kısmındaki yapılandırma değişikliği, depolama ve bilgi işlem kaynakları arasında kesintiye neden oldu. Bu da bağlantılara bağlı olan aşağı akış Microsoft 365 hizmetlerini etkileyen bağlantı hatalarıyla sonuçlandı" şeklinde açıkladı.

Açıklamada, etkilenen hizmetler arasında Microsoft Teams ve Microsoft 365 yönetim merkezi olduğu bilgisi paylaşıldı. Microsoft Defender, Microsoft Intune, Microsoft OneNote, İş için OneDrive, SharePoint Online, Windows 365, Viva Engage, Microsoft Purview, Microsoft Fabric ve PowerBI hizmetlerinin geri kazanıldığı ifade edildi.

Baykar Yönetim Kurulu Başkanı Bayraktar, "Yüksek teknoloji küresel düzeyde tekelleştiğinde, işte bu kadar kırılğan" dedi.

YAZILIM SİSTEMLERİ ÇÖKTÜ

Siber güvenlik sağlayıcısı CrowdStrike tarafından yayınlanan hatalı bir güncellenmenin Microsoft işletim sistemi kullanan bilgisayar ve sunucuları çevrimdışı duruma getirmesi ve düzgün başlatılmayan bir önyükleme döngüsüne sokması nedeniyle dünya genelinde yazılım sistemlerinde sıkıntı yaşanıyor. ABD'den Almanya'ya, İsviçre'den Hindistan'a kadar birçok ülkede havayolu, bankacılık ve pek çok sektörde sorunlar yaşandı. Küresel siber güvenlik firması CrowdStrike ve Microsoft kaynaklı Mavi Ekran Hatası sorunu, dünyanın dört bir yanında çok sayıda banka, havayolu, telekomünikasyon ve medya şirketinin hizmetlerinde kesintiye neden oldu.

ABD'den Avrupa'ya, Yeni Zelanda ve Avustralya'dan Singapur'a dünyanın dört bir yanında binlerce şirket ve kullanıcı hizmet kesintisi ile karşı karşıya kaldı.

UÇAK BİLETLERİ ELLE YAZILDI

Sorun ABD'de ve Avrupa'da bazı uçuşların durdurulmasına, İngiltere'de tren seferlerinin etkilenmesine, Avustralya'nın ulusal yayıncısı ABC'nin hizmetlerinin kesintiye uğramasına, Yeni Zelanda'da parlamentonun internet sistemi ile bankaların ödemeleri kabul etme ve internet bankacılığında sorunlar yaşamasına neden oldu. Bilişim hizmetlerindeki aksama nedeniyle Hindistan'da yolculara üzerindeki bilgilerin el yazısıyla işlendiği uçak biletleri verildiği görüldü. Türk Hava

Microsoft'ta siber güvenlik hizmeti veren CrowdStrike'in Mavi Ekran Hatası küresel birçok banka, havalimanı, telekomünikasyon ve medya sektörlerini işlemez hale getirdi.

Yolları (THY) da check-in, biletleme ve rezervasyon işlemlerinde sıkıntılar olduğu mesajını paylaştı. Türkiye'de de havacılık ve bankacılık sektörleri aynı sorunu yaşadı.

Dünya genelinde ABD merkezli hava yolu şirketleri başta olmak üzere şirketler, havalimanları, bankalar, bazı medya kuruluşları ve Londra Borsası'nda (LSEG), Microsoft'a siber güvenlik hizmeti veren CrowdStrike'tan kaynaklanan küresel iletişim kesintisi nedeniyle yaşanan aksaklıklar sonrası küresel piyasalarda negatif bir seyir izlendi.

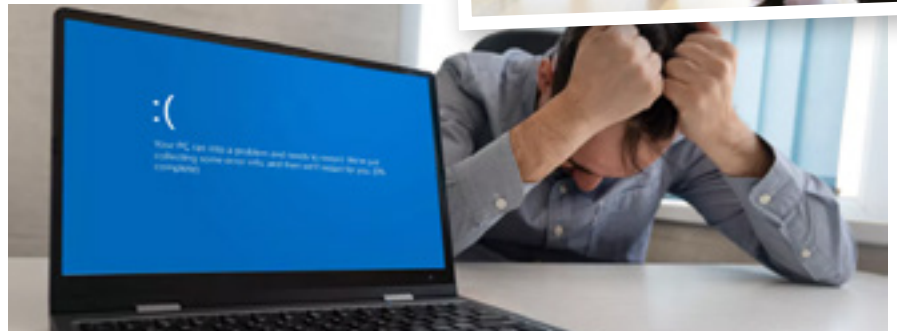
HER ALANDA BAĞIMSIZLIK

Baykar Yönetim Kurulu Başkanı Bayraktar, "Yüksek teknoloji küresel düzeyde tekelleştiğinde, işte bu kadar kırılgan. Teknolojinin her alanında bağımsızlık toplumlar için vazgeçilmez" dedi. Selçuk Bayraktar, "Tek işletim sistemi, tek arama motoru, 1-2 sosyal medya platformu, birkaç alışveriş sitesi. Sadece birinin çökmesi bile dünyada bağlı olan tüm devletlerin kritik altyapısının neredeyse çökmesine neden oluyor" diye konuştu. Selçuk Bayraktar, konuya ilişkin X'teki paylaşımında, "Tek işletim sistemi, tek arama motoru, 1-2 sosyal medya platformu, birkaç alışveriş sitesi. Sadece birinin çökmesi bile dünyada bağlı olan tüm devletlerin kritik altyapısının neredeyse çökmesine neden oluyor" dedi. Bayraktar, refahı tüm dünyaya yayması umulan yüksek teknoloji ve inovasyonun, an geldiğinde dünya sistemini kilitletiğini kaydetti.

BAĞIMLILIKLAR EN AZA İNDİRİLMELİ

Bilişim ve iletişim teknolojilerinin

yaygınlaşmasıyla birlikte tüm yazılım, donanım ve servislerin bulut ortamlarına taşınarak, veri merkezlerindeki bilgisayar, sunucu ve internet iletişim ağları üzerinden yürütüldüğünü ifade eden TOBB Türkiye Yazılım Meclisi Başkanı Ertan Barut, bu yapılarıdaki birkaç dakikalık aksamaların, kesintilerin ciddi aksamalara, sorun yaşanmasına ve bir sürü kayıplara neden olabildiğini belirtti. Barut, bu durumun, aynı zamanda siber güvenlik saldırılarına karşı siber savunma sistemlerinin ne kadar önemli olduğunu ve tüm bu yapılarda kullanılan yazılımların önemini bir kez daha öne çıkardığını hatırlattı. Şirketlerin bu türden senaryolara karşı her an hazır olması ve önlemler alması gerektiğini dile getiren Ertan Barut, "Ülkeler kendi network, ağ, veri merkezlerini kurarak, kendi yazılımlarını geliştirerek ve özellikle kritik altyapılarında kullanarak bağımlılıklarını azaltmalıdır" ifadesini kullandı.

Şirketlerin bu türden senaryolara karşı her an hazır olması ve önlemler alması gerektiğini dile getiren Ertan Barut, "Ülkeler kendi network, ağ, veri merkezlerini kurarak, kendi yazılımlarını geliştirerek ve özellikle kritik altyapılarında kullanarak bağımlılıklarını azaltmalıdır" dedi.

Moody's kredi notunu sürpriz şekilde iki basamak yükseltti

'YATIRIM YAPILABİLİR' BÖLGESİNE YAKLAŞTIK

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Türkiye'nin B3 olan kredi notunu iki kademe birden artırarak B1'e yükseltti. Böylece Fitch ve Standart Poors'un ardından Moody's de Türkiye'nin kredi notunu yükseltmiş oldu.

Moody's, Türkiye'nin kredi notunu 2 basamak yükseltti, görünümünü ise 'pozitif' olarak korudu. Kredi derecelendirme kuruluşu Moody's yayınladığı raporda

Türkiye'nin notunu iki basamak artırarak B3'ten B1'e yükselttiğini ve kredi notu görünümünü "pozitif" olarak sabit bıraktığını bildirdi. Moody's Ocak ayında Türkiye'nin B3 olan kredi notunu değiştirmemiş, görünümünü durağandan pozitive yükseltmişti. S&P ile Fitch'in notları, B1 ile aynı seviyede olan B+da bulunuyor.

Kararın gerekçesi olarak Türkiye'nin Ortodoks para politikasına dönüşü gösterildi. Moody's raporunda ayrıca, "Enflasyon ve iç talepte ılımlaşma başlamasıyla beraber, önümüzdeki aylarda ve 2025'te enflasyonist baskıların azalacağına dair güvenimiz artmakta" ifadeleri kullanıldı. Moody's raporunda; enflasyonun Aralık itibarıyla yüzde 45'in altına düşeceği öngörülürken 2025 yıl sonu enflasyon beklentisi de yüzde 38'den yüzde 30'a düşürüldü. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın para politikasının kredibilitesini hızla artırdığı, bunun da Türk lirasına olan güvenin tesis edilmesine yardımcı olduğu vurgulandı.

KIRILGANLIK AZALİYOR

Ayrıca sıkı politika duruşunun Türkiye'nin yüksek dış kırılganlığını önemli ölçüde azalttığına işaret edilen raporda, pozitif görünümün yukarı yönlü risk dengesini yansıttığı kaydedildi.

Siyasi riskin ise derecelendirme kısıtlaması olmaya devam ettiği ifade edildi.

Raporda para politikasının kredibilitesi ve etkinliği arttıkça, makroekonomik istikrar ve güçlendirilmiş kurumlar, Türkiye'nin çeşitlendirilmiş ve rekabetçi ekonomisi ve nispeten güçlü mali ve borç ölçütleri gibi temel kredi güçlü yönlerinin yeniden ön plana çıkmasını sağlayabileceği belirtildi.

Aynı raporda yetkililerin enflasyonu sürdürülebilir biçimde düşürmeyi başarması, dolarizasyonun azalması ve güçlü cari denge pozisyonunun güçlenmesi durumunda kredi notunun yükselebileceği ifade edildi.

S&P İLE FITCH NASIL POZİTİFE DÖNDÜ

Uluslararası kredi derecelendirme

kuruluşu Fitch Ratings, bu yıl Mart ayında Türkiye'nin kredi notunu "B"den "B+"ya yükseltirken, not görünümünü "durağan"dan "pozitif"e çıkarmıştı. Notun yükselmesinin Haziran 2023'ten beri uygulanan ve para politikasında önden yüklemeli sıkılaştırma da dahil politikaların etkinliğini, makroekonomik ve dış kırılganlıklardaki azalmayı yansıttığı belirtilmişti. S&P ise Mayıs yerel seçimlerin ardından Türkiye'nin kredi notunu B'den B+ya yükseltmişti. Türkiye'de yerel seçimlerin ardından dış dengelenmenin de etkisiyle para, maliye ve gelirler politikası arasındaki koordinasyonun iyileşeceğinin düşünüldüğü belirtilen açıklamada, gelecek 2 yıl içinde portföy girişlerinin artacağı, cari açığın daralacağı, enflasyon ve dolarizasyonda düşüş öngörülmüştü.

KREDİ NOTU ÖLÇEKLERİ				
YATIRIM	S&P	Moody's	Fitch	AÇIKLAMA
YATIRIM	AAA	Aaa	AAA	ÇOK YUKSEK
	AA+	Aa1	AA+	
	AA	Aa2	AA	
	AA-	Aa3	AA-	
YAPILABİLİR	A+	A1	A+	YÜKSEK
	A	A2	A	
	A-	A3	A-	
	BBB+	Baa1	BBB+	
YATIRIM	BBB	Baa2	BBB	İYİ
	BBB-	Baa3	BBB-	
	BB+	Ba1	BB+	
	BB	Ba2	BB	
YATIRIM	BB-	Ba3	BB-	SPEKÜLATİF
	B+	B1	B+	
	B	B2	B	
	B-	B3	B-	
YAPILAMAZ	CCC+	Caa1	CCC	ÇOK YÜKSEK RISK
	CCC	Caa2		
	CCC-	Caa3		
	CC	Ca		
YATIRIM	C	Ca	C	İFLASIN EŞİĞİNDE
	D	C	D	
YATIRIM	D	C	D	İFLAS
	D	C	D	

CDS'LER YÜKSELİNCE NOT DÜŞÜYOR

Kredi derecelendirme kuruluşu Moody's Türkiye'nin kredi notunu B3'ten B1'e yükseltti. Fitch ve S&P'nin ardından gelen not artırımını sonrasında Türkiye'nin kredi notu halen "yatırım yapılabilir" seviyenin 4 basamak altında bulunurken, görünümün "pozitif" olması umutları koruyor.

Not artırımını sonrası gözler, Türkiye'nin kredi risk primi ya da kredi temerrüt takası (CDS) olan kredinin geri ödenmeme riski ve sigorta için kullanılan göstergeye çevrildi. Halen 250 civarında seyreden CDS'lerin daha aşağılara inmesi bekleniyor. Not seviyesinin CDS'lerle bağlantılı olduğu görüşünü bir raporda açıklayan

Bahçeşehir Üniversitesi'ne göre, 2004 sonrasında başlayan kredi notu artırımlarının hemen öncesinde risk priminin hızla gerilediği görülürken, Türkiye'nin kredi notunun "yatırım yapılabilir" seviyede olduğu dönemlerde 300 seviyesinin altında olduğu hatta 100'ün altına sarktığı dönemler de görüldü. 2018 sonrasında kredi notlarında indirimlerin geldiği süreçte risk priminde de yükseliş görüldü.

11 YIL SONRA NOT YÜKSELTİ

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, sosyal medya hesabından, Moody's'in Türkiye'nin ekonomisine yönelik değerlendirmesine ilişkin

Üç ayrı uluslararası kuruluş Türkiye'nin kredi notunu artırsa da, kredi notu ölçümüne göre Türkiye yatırım yapılabilir ülke seviyesinde değil. Türkiye'nin bu düzeye ulaşması için, Fitch, S&P ve Moody's'den 4 kademe daha not artırımını alması gerekiyor.

paylaşım yaptı. Moody's'in Türkiye'nin kredi notunu ilk defa iki kademe artırdığına dikkati çeken Şimşek, "Uyguladığımız program sayesinde ülke kredi notumuzu 11 yıl sonra yükselten Moody's görünümü pozitif olarak korudu" dedi.

Şimşek, ekonomideki dengelenmenin, azalan dış finansman ihtiyacının, artan uluslararası rezervler ve dezenflasyon sürecinin not artışında etkili olduğunu vurguladı. Ülke görünümünün pozitif olarak korunmasının programa duyulan güveni yansıttığının ve potansiyel not artışlarına işaret ettiğinin altını çizen Şimşek, "Ekonomimizin dayanıklılığını artıran kurala dayalı ve öngörülebilir politikalarımızı uygulamaya kararlılıkla devam edeceğiz" ifadelerini kullandı. Ticaret Bakanı Ömer Bolat, kredi derecelendirme kuruluşu Moody's'in Türkiye'nin kredi notunu yükseltmesini değerlendirerek, makroekonomik göstergelerdeki olumlu gelişmelerin ümit verici olduğunu, artan kredi notlarının ülkenin doğru yolda ilerlediğini tescil ettiğini bildirdi.

Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer Bolat, not artırımının Türkiye'nin doğru yolda ilerlediğinin bir göstergesi olduğunu söyledi.

DAHA FAZLA NOT ARTIŞI GELECEK

Yabancı piyasa analisti Timothy Ash de kredi derecelendirme kuruluşlarında 2 kademe not artırımının nadiren görüldüğüne dikkati çekti. Bu kararın Moody's'in Türkiye'nin kredi notu konusunda Standard & Poor's'un (S&P) ve Fitch Ratings'in ne kadar gerisinde olduğunu ve onlara yetişmesi gerektiğini ortaya koyduğunu belirten Ash, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in reformlarının etkisini gösterdiğini söyledi. Ash, "Türkiye'nin kredi notunun 2 kademeli yükseltilmesi ve olumlu görünüm, daha fazlasının geleceğini gösteriyor" diye konuştu. Ekonomist Haluk Bürümcekçi, şu anda hepsinin Türkiye için aynı yerde ve pozitif görünümde olduğunu bundan sonraki ilk kararlarının da birer kademe not artışı olacağı öngörüsünde bulundu.

S&P VE FITCH İKİ KADEME ARTIRACAK

İstanbul Topkapı Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Erhan Aslanoğlu ise bu açıdan not artışının sürpriz olmadığını ancak 2 kademe olmasının biraz sürpriz bir gelişme olduğunu söyledi. Aslanoğlu, "Bir yılda para politikası olsun, birtakım gri listeden

çıkılmak olsun, maliye politikası olsun, birçok adımlar atılmaya çalışıldı ve bu çok zorlu bir süreç. Makro dengelerin korunması, bu notların da sürdürülebilirliği açısından son derece önemli. Umarım bu süreç gelir dağılımı etkileri de minimize edilerek ve sürdürülebilir bir şekilde devam ettirilebilir. Yeni not artışları da gelecektir" yorumunu yaptı. Pariterium Danışmanlık Kurucusu Dr. İsmet Demirkol da "TCMB'nin Ortodoks para politikasına devam etmesi, özellikle dış finansal kırılganlıklara karşı yapılan mali desteklerin devamı, TL'nin daha değerli kılınabilmesi açısından enflasyonla mücadelede olumlu göstergelerin devam etmesi not artışının 2 kademe olarak devam etmesinde katkı sağladı" dedi. Moody's'in bu kararının Türkiye'nin 5 yıllık kredi risk priminin (CDS) gerilemesine katkı sağlayacağı öngörüsünde bulunan Demirkol, S&P ve Fitch Ratings'in de Türkiye'nin kredi notunu 2 kademe artırımının beklenebileceğini ifade etti. Demirkol, bu kararın ileriki yıllarda, özellikle 2025'te Türkiye'ye yabancı sermaye girişinin önünün açılabilmesi için de katkı sağlayabileceğini vurgulayarak, kararın belki de doğrudan yabancı yatırım girişlerinin kalıcı hale gelmesinde de büyük katkı sağlayabileceğini kaydetti.

HEDEF YATIRIM YAPILABİLİR BÖLGE

İTO Başkanı Şekib Avdagiç, "Enflasyonla mücadelemizi S&P, Fitch ve Moody's Türkiye'yi asıl hak ettiği minimum not olan 'yatırım yapılabilir'

ve üstüne çıkarana kadar, ekonominin tüm unsurlarıyla bir denge içinde sürdürülmeliyiz" dedi. Avdagiç, S&P ve Fitch Ratings'den sonra Moody's'in de Türkiye'nin kredi notunu artırımının, uygulanan reform programının kazanç hanesine eklendiğini söyledi. Ankara Ticaret Odası (ATO) Yönetim Kurulu Başkanı Gürsel Baran, Moody's'in Türkiye kredi notunu yükseltmesinin, memnuniyet verici bir gelişme olduğunu dile getirerek, "Moody's'in Türkiye'nin kredi notunu B3'ten B1'e yükseltmesi ve kredi notu görünümünü 'pozitif' olarak koruması, bir süredir enflasyon başta olmak üzere negatif göstergelerle mücadele edilen ülkemiz açısından, bir dönüm noktasıdır" yorumunu yaptı. BankPozitif Kredi ve Kalkınma Bankası Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Erkan Kork da, kredi notu artışının disiplinle uygulanan ekonomi programının bir sonucu olduğunu belirterek, "Türkiye'deki siyasi istikrar, güven ortamı ama bununla beraber uygulanan doğru ekonomi politikalarının sonucunda bu karar alınmıştır" açıklamasında bulundu.

AJANS PRESS
technology

NEWSCOPE İLE TANIŞIN, MARKANIZI GELECEĞE TAŞIYIN!

197 ülkeyi kapsayan,
40 sosyal medya
platformunu ve
152 milyon haber sitesini
anlık olarak takip eden
Newscope, markanızın
geleceğine yön veriyor.

 NEWSCOPE

**GÜÇLÜ, GÜVENİLİR
ÖLÇÜMLER EDİNİN**

**YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ
ÖNERİLERE ERİŞİN**

**EN GENİŞ TAKİP
HAVUZUNA SAHİP OLUN**

444 9 522

info@aptech.com.tr

AjansPressMT

AjansPress.Turkey

SEDAT YILMAZ

Bize Lâzım Olan Vergi Vicdanı!

Ç ağıımızın en büyük sorunlarından biri; doğruyu yanlış, yanlış doğru anlama ve görme algısı. Var olan olayı, olguyu, nesneyi, canlı, cansız yanlış, farklı ve değişik olarak algılamanın yanında, mekân, zaman ve nesneye göre değişebilen istatistik ve anketler gibi araçlarla; gerçeği eğri, eğriyi gerçek gibi yansıtmadan başka bir şey değil. Yanılsamayı illüzyon olarak ileri sürenlerin yanında reel bir nesnenin duyular üzerindeki izlenimlerinin yanlış değerlendirilmesi de yanılsama olarak tarif buluyor. Dolayısıyla yanılsama, politikada, ekonomide, sanatta, reklamda, propaganda hatta birçok alanda çok sıkça kullanılan baş materyal olarak karşımıza çıkıyor.

Kopyayı Aslına Tercih Ediyoruz

20. yüzyılın önemli düşünürlerinden filozof ve yazar Fransız Guy Debord, "Gösteri Toplumu" isimli kitabının ön sözüne 1800'lü yıllarda yaşamış Alman filozof ve ilahiyatçı Ludwig Andreas Feuerbach'ın çarpıcı şu sözlerini almış: "...Çağımızın tasviri nesneye, kopyayı aslına, temsili gerçekliğe, dış görünüşü öze tercih ettiğinden kuşku yoktur. Çağımız için değerli olan tek şey yanılsama, değerli olmayan tek şey ise hakikattir.

Dahası, hakikat azaldıkça ve yanılsama çoğaldıkça çağımızın gözünde değerli olanın kıymeti artar, öyle ki bu çağ açısından yanılsamanın had safhası, değerli olanın da had safhasıdır..." Guy Debord kitabının ön sözünde devamla, "...Modern üretim koşullarının hâkim olduğu toplumların tüm hayatı devasa bir gösteri birikimi olarak görünür. Dolaysızca yaşanmış olan her şey yerini bir temsile bırakarak uzaklaşmıştır..." diyor.

Zekat, Sistematik Vergiden Daha Kapsamlı

Modern dünyadan kaçmak elbette mümkün değil, ancak bu durum yaşamak zorunda olduğumuz hayatın yanılsamalarını kabul etmek zorunda olduğumuzu göstermez. Şayet imkânımız varsa yanılsamaları ortaya çıkarıp insanlara doğru olanı gösterebilmek bugün için bir erdem olmalı. Malumunuz erdemin yolu dürüstlükten geçiyor. Fitratın sahip olduğumuz vicdanî dürüstlüğü korumak her devirde olduğu gibi çağımızda büyük ehemmiyet arz ediyor. Önemli olan bu hasleti karakterlere yansıtılabilmek ve yanılsamaların önüne geçebilmek. Bu konuda İngiltere'den bir örnek vereyim. Bugün devletlerin önemli gelir kalemlerinden biri olan sistemik gelir vergisinin mucidi İngilizler'dir. Haa, şunu antiparantez hatırlatayım... İslâm Dini'nin 5

temel esastan olan "zekat" ise İngilizlerin gelir vergisinden çok daha önce hayatımıza girmiş, daha şümlü, yani günümüzün Türkçe'siyle daha kapsamlı, daha sosyal, daha etkin ve daha vicdanidir.

İngilizler'den Bile Ders Almıyoruz

İngilizlerin vergisine dönersek; sistemdeki ahlâki boyutun ne kadar mühim olduğu, vicdanî olmayan vergi sisteminin yürüyemeyeceği, yürüse de büyük aksaklıklarla karşılaşacağı gözleniyor. Nitekim Türkiye'de de verginin önemine binâen, "Vergilendirilmiş kazanç kutsaldır" denilerek sistem maneviyatla desteklenmeye çalışılmıştır. Ebuzziya Tevfik 21 Temmuz 1911 tarihli Mecmua-i Ebuzziya'da konuyu aslında çok güzel ve yerinde bir tespitle bize aktarıyor. Kıymetli Üstadım Bekir Turgut Ağabeyim de makaleyi Osmanlıcadan çevirmiş ve bizlere iletmiş... Makalede anlatılan olay 1806 yıllarında İngiltere'de geçiyor... O devirde de vergi beyan usulüne göre alındığından bütçe açıkları kapatılamıyor, "istikraz" yani borçlanma ile bütçe dengliği sağlanıyor. O yıl bütçe açıklarının azaltılmasına yönelik farklı bir yola başvuruluyor... Vergi vermede kazanç vergisi sahiplerinin vicdanî kanaatlerine başvuruluyor. İngiliz hükümeti geliri artan

veya azalanların beyanlarını gerçek kazanç üzerinden vermeleri için vergi kanununa "vicdan vergisi" adıyla bir fıkra ekliyor.

En Az J.C. Kadar Vicdanlı Olmalıyız

Buna göre; bir önceki sene 1000 İngiliz lirası kazanç sağladığını bildiren bir kişiden 12 lira vergi alınacaksa, defterdarda kayıtlı 1000 liranın üzerinde gerçekleşen kazancın vicdanî olarak hesap edilerek ona göre verginin ödenmesi isteniyor. Ya da kişilerin kazancı düşmüşse ona göre vergi alınıyor.

Vicdan vergisinin resmileşmesinin üzerinden bir zaman geçiyor. Bir gün İngiliz Maliye Bakanı'na vatandaşın bir mektup geliyor. Zarfın içinde üç adet 5 İngiliz lira var. Mektupta şu ifadeler yer alıyor:

"Saygıdeğer Bakan, ilişkide üç banknot, vergi defterinde kayıtlı yıllık kazancımın üstünde elde ettiğim bu seneki kazancımın vergisi olduğundan tarafınıza gönderilmiştir. İmza: J.C." Aslında J.C. adlı bu kişi toplumdaki yanlısamalara karşı duran ve insanları doğruluğa çağıran erdemli ve dürüst bir kişi. 12 lira vergi vermesi gerekirken vicdanî bir yaklaşımla Maliye Bakanı'na 15 lira para gönderiyor.

Vergi Sorununda Kısır Döngüye Gidiş

Vergisini ödemeyenlere ne demeli! Kanunen vergi borcu doğduğu halde bu borcunu ödemeyen mükellefler, vergisini dürüst olarak ödeyen mükellef karşısında, haksız ve yasa dışı bir fayda sağlamış oluyor. Bu durum ülkedeki vergi yükü dağılımını etkiliyor ve dürüst mükelleflerin tepkisine yol açıyor. Ayrıca vergi kaçırmanın yüksek olduğu ülkelerde artan kamusal ihtiyaçları karşılamak amacıyla vatandaş daha yüksek oranda vergilendiriliyor. Bu durum dürüst mükellefler için ilâve vergi yükü anlamına gelirken vergide bir kısır döngü içine giriliyor.

Vergi kaçırma ile mücadele konusu vergi toplanmaya başladığından beri var olagelmış. Vergi kaçırma denetim oranı, ceza oranı, demografik, sosyolojik, ahlâki faktörler ile vergi idaresinin etkinliği gibi unsurların etkili

olduğu gözleniyor.

Mamafih, bireylerin günlük hayatlarına ait bir takım haz ve mutlulukları elde etmeye yönelik çabaları, ahlâki bir konu olarak ortaya çıkıyor. Buradan hareketle idealist, dindar ve ahlâklî kişilerde vergi kaçırmanın etik algısı negatif olarak tezahür ediyor. Bu insanlar vergi kaçırıyor ve vergi kaçırma vicdanlarında bir yük olarak hissediyor. Dindarlık düzeyi yüksek olanların, kendi içinde içselleştirdiği dinî değerlerden hareketle doğru ile yanlış objektif olarak ayırt etmesi örneğin vergiye ilişkin ödev ve sorumluluklarını taşıması, vergi kaçırma gibi zararlı ve din tarafından yasaklanan yanlışlardan da kaçınması doğal oluyor.

Vergi Kaçırma, Vergiden Kaçınma

Şimdi gelelim "Vergi Kaçırma"ya ve "Vergiden Kaçınma"ya... "Vergi kaçırma" ile kişiyi hapisten veya ceza ödemekten kurtaracak "vergiden kaçınma" arasında fark var mıdır? Bana sorarsanız yoktur? Vergi kaçırma, vergi mevzuatına aykırıdır ve bir suçtur. Mükellefler, çeşitli hileli yöntemler kullanarak vergi borçlarını kısmen veya tamamen ödemekten kaçarlar. "Vergiden kaçınma" ise maalesef vergi mevzuatına aykırı değil. Mükellefler, vergi kanunlarında yer alan boşlukları kullanarak vergi yüklerini azaltmaya çalışırlar ve vergiden kaçınırlar. İki farkı basitçe açıklayalım...

"Vergi kaçırma"da sahte belge düzenleme, kayıt dışı ekonomi, yasa dışı indirimler gibi yasa dışı yöntemler kullanılır. "Vergiden kaçınma"da ise kanuni boşluklar aranır. Dolayısıyla "vergi kaçırma"da başta Vergi Usul Kanunu (VUK) olmak üzere çeşitli mevzuatlarda düzenlenen para cezası ve hapis cezası gibi müeyyideler uygulanır. "Vergiden kaçınma"da ise yasal bir işlem olduğu için herhangi bir cezai müeyyide uygulanmaz.

Kazancın Vergisi Nasıl Kaçırılır

Vergi kaçırma, vergi mükelleflerin, vergi mevzuatına aykırı olarak, vergi borçlarını kısmen veya tamamen yerine getirmemelerini ifade eder. Vergi kaçırma, çeşitli yöntemlerle gerçekleştirilebilir:

Yasa dışı indirimler: Mükellefler gerçekte olmayan yahut belgelendirilmeyen indirimleri vergi beyannamelerinde gösterebilirler. Kayıt dışı ekonomi: Kişiler bu yöntemde, kazanç ve gelirlerin kayıt altına almaz ve kazançlarını vergi beyannamelerinde göstermezler. Sahte belge düzenleme: Mükellefler faturalar, gider pusulaları gibi belgelerin sahtelerini düzenleyerek vergi matrahlarını olduklarından daha düşük gösterirler. Gelir ve giderlerin gizlenmesi: Kişiler gerçek kazanç ve giderlerini vergi beyannamelerinde eksik veya yanlış göstererek vergi kaçırabilirler. Vergi cennetlerine para transferi: Kişiler vergiden vermekten kaçmak için kazançlarını vergi cenneti olarak bilinen ülkelere aktarabilirler. Vergi kaçırma suçu hem devletin vergi gelirlerini azaltması hem de adil bir vergi sisteminin işleyişini bozması nedeniyle çok ciddi bir sorundur. Bu nedenle, vergi kaçakçılığı gibi önemli bir suçun önüne geçilmesi için gerekli önlemlerin alınması ve halkın bilinçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Vergi Vermede Ayarlar Bozuldu

Maalesef bizde de ahlâki olmayan; kazancı az göstermek, "Vergi kaçırma değil, vergiden kaçındırma" şeklinde yanlış bir yanılsama olarak topluma sunuluyor. Aslında farklı görüne de sonuç olarak ikisi de aynı hedefe koşuyor. Tâbiri caizse "Devlete Kazık Atmak"... Verginin sosyal tabana yayılamamasını anlıyoruz. Peki vergi kaçırırken veya vergiden kaçınırken vicdanlar ne kadar rahat? İşte bunun cevabını vicdanlarımızda bulamıyoruz! İşin doğrusu ise millî şairimiz Mehmet Akif'in ifadesiyle; "Ne irfandır veren ahlâka yükseklik, ne vicdandır... Fazilet hissi insanlarda Allah korkusundandır..." Bu fazilet hissi ortadan kalkmışsa kime ne söyleyebilirsiniz! Herkes birbirini söğüşlemek için her fırsat kolluyorsa, ne yapılabilir?

Verginin en çok konuşulduğu bu günlerde yıllar önce kaleme aldığım konuyu yeniden gündeme taşımaktan en az J.C. kadar bahtiyarım. Çünkü bir gazeteci olarak bihakkin görevimi yapmanın mutluluğunu yaşıyorum.

Fırsatçılık, etiketçilik, miktar düşürmek, kalitesiz pahalıya satmak ve stokçuluk

MANŞET ENFLASYONDA MAHŞERİN 'BEŞ' ATLISI

Fiyat algısının bozulduğu yüksek enflasyon ortamlarında pazarda fiyatları daha fazla artırma fırsatçılığı en fazla görünen faaliyetler arasında yer alıyor. Yüksek kâr hırsıyla yapılan bu davranış enflasyonu olandan daha yukarı çekiyor. Açıklanan enflasyon oranları ile pazardaki fiyatlar birbirini tutmuyor.

SEDAT YILMAZ / ANALİZ

Bütün dünyada enflasyon düşerken Türkiye'de son 2,5 yıldır fiyatlar tutulmuyor. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) rakamlarına göre, 2022 Kasım ayında yüzde 85,51'eri gördükten sonra bu yıl da yüzde 75,45 ile

zirve yapan enflasyon baz etkisine rağmen Haziran ayında yüzde 71,60 ile yine yüksek seyrini sürdürüyor. Gıda enflasyonunun temelini teşkil eden Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi (Tarım ÜFE) Haziran'da bir önceki aya göre yüzde 1,95, geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 54,58 arttı. Ana gruplarda bir önceki aya göre tek

yıllık (uzun ömürlü olmayan) bitkisel ürünlerde yüzde 9,72, canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerde yüzde 0,01 artış, çok yıllık (uzun ömürlü) bitkisel ürünlerde yüzde 4,23 azalış görüldü. Deutsche Bank Ortadoğu ve Doğu Avrupa Araştırma Müdürü Hans-Christian Wietoska, Türkiye'de enflasyonun yıl sonunda yüzde 40 seviyesine gerilemesini belediklerini belirterek, "Güçlü bir dezenflasyon süreci bekliyoruz. Bundan sonra ikinci aşamada enflasyonu yüzde 20'ye düşürmek asıl soru işareti olacak" dedi.

RAKAMLAR BİRBİRİNİ TUTMUYOR

Enflasyonda en ilgi çekici durum; Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK),

İstanbul Ticaret Odası (İTO) ve ENAG'ın açıkladığı enflasyon oranları pazar ve piyasalarla uyumuyor. Enflasyon o hâlde geldi ki hava sıcaklıkları gibi açıklanan oranların yanında hissedilen fiyatlar yüz seksen derece farklılık gösterebiliyor. Enflasyonda mahşerin 5 atlısı olarak ele alınan fırsatçılık, etiketçilik, üründe miktar düşürmek, kalitesiz malı pahalıya satmak ve stokçuluk fiyat istikrarını ve makro ekonomik dengeleri fazlasıyla bozuyor.

TÜİK rakamlarına göre 2024 Haziran'da enflasyon aylık bazda yüzde 1,64 arttı, yıllık enflasyon ise 71,60 seviyesinde. Bağımsız Enflasyon Araştırma Grubu'na (ENAG) göre ise enflasyon aylık yüzde 4,27, yıllık bazda yüzde 113,08

Enflasyonu geleneksel uygulamalarla endeks olarak sadece ölçmek birçok yanıışı beraberinde getiriyor. Pazarda bir malın miktarı düşürülüp fiyatı aynı tutulurken diğer taraftan aynı fiyata kalitesiz ürün satmak aslında enflasyon ateşine gizlice odun atmaya benziyor.

oldu. İstanbul Ticaret Odası'nın (İTO) Haziran ayında açıkladığı rakamlara göre İstanbul'un yıllık enflasyonu yüzde 82,14 oldu. Aylık bazda ise fiyatlar yüzde 3,42 arttı. DİSK-AR'ın araştırması daha farklı. Daha çok gıda enflasyonunun üzerine yoğunlaşan DİSK-AR, "TÜİK gıda enflasyonunu yüzde 68 açıklıyor. Hesaplamaya göre emeklilerde gıda enflasyonu yüzde 93,9 oldu. Üçüncü yüzde 20'lik gelir grubunun gıda enflasyonu yüzde 76 olurken, düşük gelirlili ikinci yüzde 20'lik grubun gıda enflasyonu yüzde 95,2 ve en yoksul yüzde 20'lik gelir grubun gıda enflasyonu ise yüzde 121 olarak gerçekleşti. Resmi verilere göre bile son 20 yılda gıda fiyatları 30 kat arttı" bilgisini veriyor.

YÜKSEK ENFLASYON FIRSATÇILIĞI

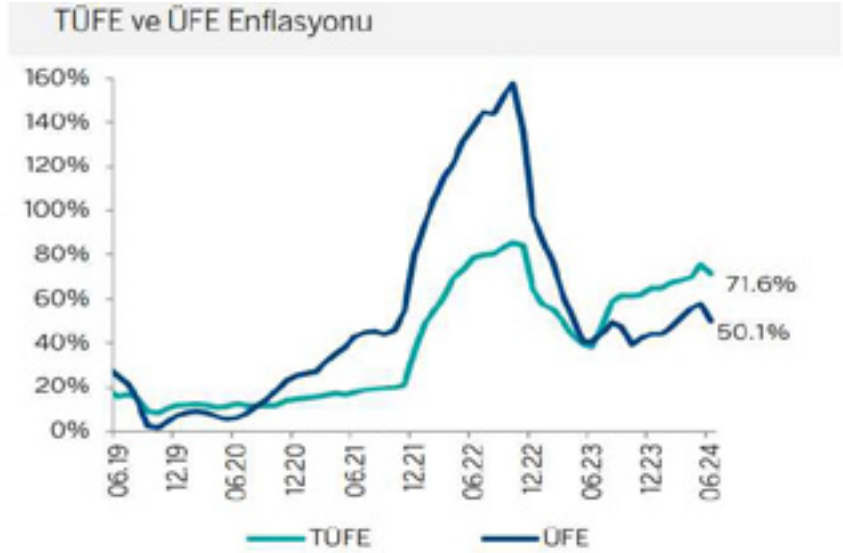
Fiyat algısının bozulduğu yüksek enflasyon ortamlarında pazarda fiyatları daha fazla artırma fırsatçılığı en fazla

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Fatih Karahan

TÜİK Başkanı Çetinkaya

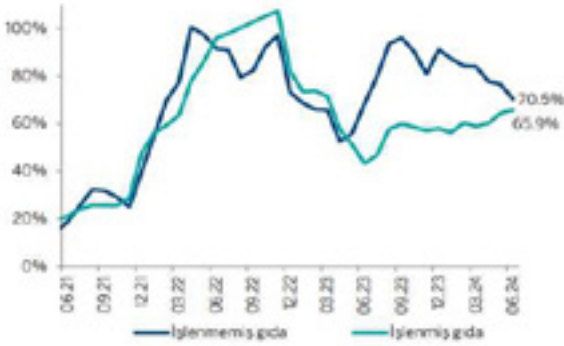

görünen faaliyetler arasında yer alıyor. Yüksek kâr hırsıyla yapılan bu davranış enflasyonu olandan daha yukarı çekiyor. Açıklanan enflasyon oranları ile pazardaki fiyatlar birbirini tutmuyor. Böyle ortamlarda şirket kârlılıkları yükseliyor.

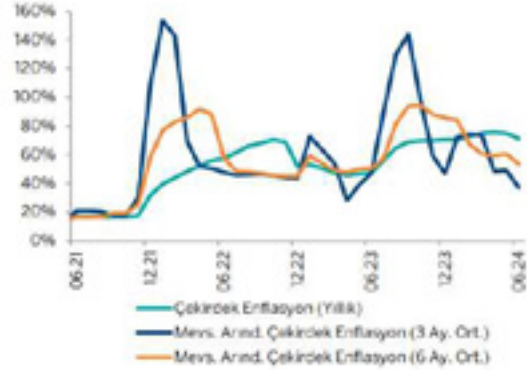
Enflasyon fırsatçılığı; miktar ve kalitede herhangi bir değişim yapmadan fiyat algısındaki bozulmayı kullanarak fiyatları gereğinden fazla artırmak olarak tarif buluyor. Bazı gruplar bu kavramın hedef gösterici olduğunu

ve bu şekilde fiyat belirlemenin şirketlerin piyasayı okuyarak akıllıca hareket etmesi olarak görüyor. Diğer taraftan enflasyon fırsatçılığı sorumluluğunu hükümetle birlikte özel sektöre yıkma girişimi olarak görenler de mevcut. Fakat yapılan birçok araştırmada gösterilen sonuç yüksek enflasyon dönemlerinde fiyat artışları özel üretici ve tüketiciye eşit dağılmıyor. Özellikle büyük şirketlerin enflasyon dönemlerinde rekor kârlar açıklaması bir gösterge olarak ortada duruyor.

Yıllık Gıda Enflasyonu

Çekirdek Enflasyon

Enflasyonun açıklanandan daha fazla hissedilmesi mal üzerinde suni ve gizli oynamalardan kaynaklanıyor. Fiyatı yükselsin diye çürümesini göze alarak malı pazara indirmemek, fiyatlar yükselince ürünü piyasaya sürmek enflasyonist ortamlarda en fazla yapılan girişimler.

enflasyonist ortamlarda en fazla yapılan girişimler. Stokçuluk veya ürünü tarlada çürütme gibi eylemler enflasyonu yükselten etkenler olarak hayata giriyor. Makro ekonominin manivelası olarak bilinen enflasyonun pazar ve piyasalara yansıyan şekliyle gerçek oranlardan uzaklaşması başka ürünlerde zam olgusunu tetikliyor. Haziran ve Temmuz

MİKTAR AZALTIP AYNI FİYATTAN SATMAK

Enflasyonu geleneksel uygulamalarla endeks olarak sadece ölçmek birçok yanılsız beraberinde getiriyor. Pazarda bir malın miktarı düşürülüp fiyatı aynı tutulurken diğer taraftan aynı fiyata kalitesiz ürün satmak aslında enflasyon ateşine gizlice odun atmaya benziyor. Bir ürünün boyutu veya miktarını azaltma uygulaması ile etiketlerde oynama piyasayı bozan etkenlerden. Üreticiler yahut perakandeciler ürünlerinin fiyatını artırmak yerine, ürünün miktarını veya boyutunu azaltarak fiyatı aynı tutuyor. Satılan 500 ml'lik bir sıvı sabunun fiyatının aynı kalarak 450 ml'lik yeni ambalajda satılması veya marketten alınan çipsin aynı fiyatla daha düşük gramajda satılması örnek olarak gösteriliyor.

Genellikle satış miktarını stabil tutmak/ artırmak, üretim maliyetlerindeki artışlarla başa çıkmak amaçlarıyla atılan bu adım, genellikle tüketicilere bildirilmiyor veya "Sizin için yeni ambalajında" gibi aldatıcı sözlerle pazarlanıyor. Sonuç olarak tüketici daha az ürün alırken aynı miktarda para harcamış oluyor. Yüksek enflasyonun beraberinde getirdiği bu durum tüketicilerin bilinçli olarak alışveriş yapması ve ürünlerin boyutunu dikkatlice kontrol etmesi için önemli bir uyarı işareti olarak görülüyor.

ÇOK KAZANMA ARZUSU ZİRVEDE

Enflasyonun açıklanandan daha fazla hissedilmesi mal üzerinde suni ve gizli oynamalardan da kaynaklanıyor. Fiyatı yükselsin diye çürümesini göze alarak malı pazara indirmemek, fiyatlar yükselince ürünü piyasaya sürmek

aylarında yaşanan fiyatı 10 gün içinde yüzde 400 artan limon örneği gibi enflasyona etki eden faktörler faizlerden, bütçe uygulamalarına kadar birçok ekonomik dengeyi bozuyor. Yüksek kazanç için yüksek enflasyon ortamlarını fırsat bilimler, malın çürüyeceğini bile stoklayabiliyor. Mal zayı olduğu zaman araziye dökülebiliyor ve tarlada çürümeye bırakabiliyor.

Kalitesiz ürünü piyasadaki kaliteli mal fiyatından satmak dünyada son yıllarda oldukça fazla konuşuluyor. Yabancı basına da yansıyan şekliyle neredeyse tüm yiyecek ve içecek markalarının kalitelerinde düşüş söz konusu. Yine ünlü İngiliz bankası Barclays'ın araştırmasına göre, 100 Britanyalıdan ikisi en sevdiği ürünlerin içerik kalitesinde bir düşüş gördüklerini, ancak maliyetlerin aynı kaldığını veya arttığını aktarıyor.

TEK VERİ ÜZERİNDEN BAKMIYORUZ

Beklentinin altında gelen Haziran ayı enflasyon verisi sonrasında politika faizinde indirim tartışmaları alevlenirken, Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Fatih Karahan tek veri üzerinden çıkarım yapmadıklarını aylık enflasyon eğiliminde kalıcı düşüş görmek istediklerini söyledi. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Başkanı Erhan Çetinkaya da, "Dünyada enflasyon nasıl hesaplanıyorsa Türkiye'de de öyle hesaplanıyor. TÜFE ve ÜFE arasında oluşan fark sadece Türkiye'ye özgü değil" dedi. Çetinkaya, TÜİK ile ENAG'ın açıkladığı enflasyon rakamlarına ilişkin de değerlendirmelerde bulunarak, ENAG'ın internet sayfasından erişim sağlanan metodoloji dokümanında hesaplamalarda geçerli olan yöntem ve uygulamalara ilişkin bilgiler paylaşılmadığını ifade etti. ENAG tarafından yayımlanan aylık TÜFE oranlarının gerçeği yansıtmaktan oldukça uzak olduğunu dile getiren Çetinkaya, endekslerinin sadece 4 yıl yakın bir dönemde piyasa fiyatlarından ortalama 2-3 kat uzaklaştığını görülebildiğini kaydetti. Çetinkaya, "ENAG her ay tüm kiracların ev değiştirmiş olduğu varsayımı üzerinden hesap yapıyor" dedi.

SAP İLE SAMAN KARIŞTIRILMASIN

TÜİK Başkanı Erhan Çetinkaya'nın Türkiye'deki şirket kârlarının fahiş olduğuna dair açıklamasına, TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu'ndan tepki

geldi. Özel sektörün üreterek istihdam sağladığına ve ülkemizin geleceğine yatırım yaptığına dikkat çeken Hisarcıklıoğlu, "Özel sektörü suçlu ilan etmeden önce herkes kendi işini en iyi şekilde yapsın. Sap ile samanı birbirine karıştırmayalım. Fahiş fiyat artışı yapan şirket varsa, kamunun yetkili kurum ve kuruluşları işlem yapsın. Toptancı anlayışla bütün şirketler suçlu ilan edilemez" ifadesini kullandı.

TCMB ekonomistleri yaptığı analizde, bankanın uyguladığı para politikasındaki kararlı duruşun, enflasyon beklentilerinde sağlanan iyileşmeyi devam ettirmesinin öngörüldüğü belirtildi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), hazırladığı Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) başlıklı sunumda, TÜFE'nin "yaşam maliyetini" değil, mal ve hizmet sepetinin maliyetindeki değişikliği ölçtüğünü bildirdi.

AVRUPA'DA ENFLASYON NASIL DÜŞTÜ?

Euro Bölgesi'nde pandemi sonunda enflasyon oranları yüzde 20'lere kadar yükseldi. Ancak alınan tedbirlerle bugün bölgede enflasyon ortalaması yüzde 2,5'e geriledi. Avrupa'da gündem faiz indirimleri tarafına döndü. Euro bölgesinin Haziran ayı enflasyonunda 'hizmet sektörü' yıllık yüzde 4,1 ile enflasyon oranıyla ilk sırada yer aldı. Gıda alkol ve tütün ürünlerinde yıllık bazda bir önceki aya göre yüzde 2,6'dan yüzde 2,5'e geriledi. Gıda ve enerji hariç çekirdek enflasyon Haziran'da yüzde 2,8'e düştü.

Euro bölgesi üyeleri arasında Belçika, Haziran'da yüzde 5,5 ile son 10 ayın en yüksek enflasyon oranına ulaştı. Belçika'da aylık bazda enflasyon yüzde 0,5 oranında arttı. Hollanda'da da enflasyon yüzde 2,7'den yüzde 3,5'e yükselerek Ağustos 2023'ten bu yana en yüksek seviyeye ulaştı. Enflasyon artışının yaşandığı ülkeler arasında yer alan Letonya'da yüzde sıfır olan enflasyon oranı yüzde 1,4'e çıktı. Almanya'da ise bir önceki yılın Haziran ayına göre enflasyon yüzde 2,8'den 2,5'e, Fransa'da enflasyon yıllık bazda yüzde 2,6'dan yüzde 2,5'e geriledi.

AVRUPA'DA HEDEF ENFLASYON YÜZDE 2

Avrupa'nın en büyük ekonomisi olan Almanya'da fiyatlar, özellikle düşen enerji maliyetleri sayesinde Haziran 2021'den bu yana görülen en yavaş oranda artıyor.

Makro ekonominin manivelası olarak bilinen enflasyonun pazar ve piyasalara yansıyan şekliyle gerçek oranlardan uzaklaşması başka ürünlerde zam olgusunu tetikliyor. Fiyatı 10 gün içinde yüzde 400 artan limon örneği gibi enflasyon faizlerden, bütçe uygulamalarına kadar birçok ekonomik dengeyi bozuyor.

Almanya Federal İstatistik Ofisi Başkanı Ruth Brand, "Özellikle birçok enerji ürünü bir yıl öncesine göre daha ucuz mal oldu. Gıda fiyatlarındaki yıllık artış oranı da yavaşlamaya devam etti, ancak hâlâ genel enflasyondan belirgin şekilde daha yüksek" dedi.

Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Christine Lagarde, enflasyonla mücadele çabalarının "henüz tamamlanmadığını" ve politika yapıcıların temkinli olması gerektiğini söyledi. Lagarde, son dönemde atılan adımların enflasyon beklentilerinde istikrar sağladığını belirtti.

Lagarde aynı zamanda Euro Bölgesi'nde enflasyonun 2025 yılının ikinci yarısında yüzde 2'ye düşmesini beklendiklerini ifade etti ve "Gelecekteki enflasyonla ilgili olarak hâlâ bazı belirsizliklerle karşı karşıyayız" uyarısında bulundu.

MERKEZ FAİZİ %50'DE SABİTLEDİ LİKİDİTE TEMİZLİĞİ HIZLANIYOR

Temmuz PPK toplantısında politika faizini yüzde 50'de sabit tutan Merkez Bankası (TCMB), enflasyon ile mücadelede likidite sterilizasyonu için yeni bir hamle başlattı. Banka satın yönlü altın karşılığı TL swap ihalelerini gündemine aldı.

Fatih Karahan başkanlığındaki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) piyasa beklentileri doğrultusunda politika faizini yüzde 50 seviyesinde sabit tuttu. Politika faizi Mart ayından bu yana aynı seviyede

bulunuyor.

TCMB'nin karar metninde yakın döneme ilişkin göstergelerin yurt içi talebin, halen enflasyonist düzeyde olmakla birlikte, yavaşlamaya devam ettiğini teyit ettiği bildirildi. TCMB hizmet enflasyonundaki yüksek seyir ve katılık, enflasyon beklentileri, jeopolitik riskler ve gıda fiyatlarının enflasyonist baskıları canlı tuttuğunu belirtti. TCMB PPK bildirisinde buna karşın, ana eğilimdeki yükselişin nispeten sınırlı kalacağını öngördüğü kaydedilerek, yakın döneme ilişkin göstergelerin yurt içi talebin, halen enflasyonist düzeyde olmakla birlikte, yavaşlamaya devam ettiğini teyit ettiği belirtildi. Hizmet enflasyonundaki yüksek seyir ve katılığın, enflasyon beklentileri, jeopolitik riskler ve gıda fiyatlarının enflasyonist baskılarını canlı tuttuğu vurgulanan bildiride, Kurul'un enflasyon beklentileri ve fiyatlama davranışlarının öngörüler ile uyumunu yakından takip ettiği belirtildi.

İLAVE MAKRO İHTİYATİ TEDBİRLER

Kredi büyümesi ve kompozisyonu göz önünde bulundurularak makro finansal istikrarı ve parasal aktarım mekanizmasını destekleyecek şekilde yabancı para kredilere yönelik ek önlemler alındığını hatırlatan TCMB, kredi ve mevduat piyasalarında öngörülenin dışında gelişmeler

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, "TCMB'nin yurt içi bankalarla yaptığı swap stoku 2023 yılı zirvesi olan 64,5 milyar dolardan 144 milyon dolara geriledi" dedi.

olması durumunda parasal aktarım mekanizmasının ilave makro ihtiyati adımlarla desteklenmeye devam edileceğini kaydetti. TCMB karar metninde, "Likidite koşulları muhtemel gelişmeler göz önünde bulundurularak yakından izlenmektedir. Sterilizasyon araçları, gerektiğinde çeşitlendirilerek etkin şekilde kullanılacaktır. Kurul, politika kararlarını parasal sıkılaştırmanın gecikmeli etkilerini de dikkate alarak,

enflasyonun ana eğilimini geriletecek ve enflasyonu orta vadede yüzde 5 hedefine ulaştıracak parasal ve finansal koşulları sağlayacak şekilde belirleyecektir. Kurul, kararlarını öngörülebilir, veri odaklı ve şeffaf bir çerçevede alacaktır" değerlendirmelerine yer verdi.

LİKİDİTE STRELİZASYONU

TCMB para politikasındaki kararlı duruşun yurt içi talepte dengelenme,

Türk lirasında reel değerlenme ve enflasyon beklentilerinde düzelme vasıtası ile aylık enflasyonun ana eğilimini düşüreceğini ve dezenflasyon sürecini güçlendireceğini ifade etti. Likidite koşullarını yakından izlediğini hatırlatan TCMB sterilizasyon araçlarının gerektiğinde çeşitlendirilerek etkin şekilde kullanılacağını vurguladı. TCMB sterilizasyon araçlarının çeşitlendirilmesi kapsamında satım yönlü altın ve döviz karşılığı swap ihaleleri kararı verdi. Bankalara gönderilen talimata göre, uygulanmakta olan para ve kur politikası çerçevesinde sterilizasyon araçlarının çeşitlendirilmesi amacıyla satım yönlü altın karşılığı TL swap ihalelerine başlanmasına karar verildi. Bu arada Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, sosyal medya hesabından, TCMB'nin yurt içi bankalarla yaptığı swap stokuna ilişkin paylaşımında bulundu. Şimşek, finansal piyasalarda normalleşmenin sürdüğünü belirterek, "TCMB'nin yurt içi bankalarla yaptığı swap stoku 2023 yılı zirvesi olan 64,5 milyar dolardan 144 milyon dolara geriledi. Parasal aktarım mekanizmasını güçlendiren bu durum dezenflasyon sürecine de önemli katkı sağlayacak" dedi.

FAİZ İNDİRİMİ 4. ÇEYREKTE

TCMB'nin aldığı kararlar doğrultusunda; TL'ye yönelimlerde artış yaşanması bekleniyor. Temmuz ayında politika faiz oranının yüzde 50'de sabit kalmasıyla beraber mevduat faiz oranlarında düşüş yaşanmayacağı tahmin ediliyor. Bankaların kullanıcılarına sunduğu mevduat faizi fırsatlarının devam edeceği öngörülüyor. TCMB'nin bundan sonraki toplantısı 20 Ağustos'ta yapılacak. TCMB/PPK karar metninde de vurgusu yapılan etkilerle (elektrik, doğalgaz zamları ile ÖTV vb. ayarlamalar) nedeniyle Temmuz ayı enflasyonunun yüzde 3 seviyesinde gerçekleşmesi öngörülüyor. Ancak, Temmuz ve Ağustos aylarındaki yüksek baz etkilerinin devreye gireceği düşünüldüğünde; Ağustos ayında enflasyonun yüzde 53,00'ün altına gelmesi bekleniyor. Eylül ayında yüzde 49'lu seviyeleri görülecek. Bu durum TCMB'nin faiz indirim patikasına geçmesine zemin hazırlayacak. Bu kapsamda yılın 4'üncü çeyreğinde faiz indirimlerinin başlayacağı tahmin ediliyor.

Ağustos ayında enflasyonun yüzde 53,00'ün altına gelmesi bekleniyor. Eylül ayında yüzde 49'lu seviyeleri görülecek. Bu durum TCMB'nin faiz indirim patikasına geçmesine zemin hazırlayacak. Bu kapsamda yılın 4'üncü çeyreğinde faiz indirimlerinin başlayacağı tahmin ediliyor.

YILSONU ENFLASYONU YÜZDE 40

Belçika merkezli BNP Paribas, TCMB'den son çeyrekte faiz indirimi beklediğini bildirdi. Banka, "Türkiye: Enflasyondaki düşüş 2024'ün ikinci yarısında daha güçlü bir şekilde gerçekleşecek" isimli raporunda Türkiye'deki yıl sonu enflasyonuna ve TCMB'nin faiz indirimine ne zaman başlayacağına ilişkin tahminler paylaştı. Banka raporunda, politika faizinin yılsonuna kadar 10 puan düşürülerek yüzde 40 seviyesine indirilebileceğini açıkladı. Raporda, daralan cari açık, güçlü sermaye girişleri ve belirgin ters dolarizasyon sayesinde TCMB'nin Döviz rezerv birikiminin devam etmesini beklediği kaydedilirken, yıl sonunda Dolar/TL'nin 36 seviyesinden işlem göreceği tahmin edildi. Banka raporunda, "Öncelikle üretici fiyatları, maliyet baskılarının azaldığını gösteriyor. Yıllık ÜFE ile TÜFE enflasyonu arasındaki fark bir

Merkez Bankası (TCMB) Temmuz PPK toplantısını Fatih Karahan başkanlığında gerçekleştirdi.

yılı aşkın süredir negatif seyrediyor. Altı aylık TÜFE enflasyonu geçen yılın sonundan bu yana düşüş eğiliminde olup, maliyetlerdeki düşüş ve fiyatlar üzerindeki talep baskısının azalmasına işaret etmektedir. Enflasyonun ana eğilimi çekirdek enflasyon son dönemde düşüş eğilimine girdi" denildi.

FAİZ İNDİRİM SÜRECİ VE STERİLİZASYON

TCMB'nin sene başından bu yana TL likidite geçici olduğunu değerlendirdiği artışları TL depo alım ihaleleri ile; TL likiditedeki kalıcı artışları ise zorunlu karşılıklar aracılığıyla sterilize ettiğini hatırlatan piyasa uzmanları PPK toplantısını, "TCMB'nin satım yönlü TL karşılığı altın ve döviz swap ihaleleri yapacak. 22 Temmuz itibarıyla Açık Piyasa İşlemleri (API) üzerinden sağlanan TL fonlama -212 milyar TL (27 Haziran/Haziran PPK: -50,0 milyar TL, 10 Temmuz: +145,0 milyar TL) iken, bankalarla yapılan döviz karşılığı swap işlemlerden yapılan TL fonlama +0,1 milyar dolar karşılığı seviyesinde (27 Haziran: 5,2 milyar dolar, 10 Temmuz: 2,4 milyar dolar). TCMB'nin 8 Ağustos'ta yılın 3. Enflasyon Raporu'nu basın toplantısıyla tanıtacağını hatırlatalım. Bu toplantıda, TCMB Başkanı Fatih Karahan tarafından olası faiz indirim süreci ve sterilizasyon araçlarının çeşitlendirmesine yönelik gelebilecek olası açıklamalar piyasanın yakın takibinde olacak" şeklinde yorumladılar.

Riski seven yatırım araçları fiyatlarıyla sürpriz yapabilir

ALTIN VE KRİPTO PİYASASI YÜKSELİŞ İÇİN PUSUYA YATTI

Siyasi, jeopolitik ve teknolojik risklerin artması, merkez bankalarının altın alımı ve faiz indirimlerine yönelmesi yatırımda altın ve kripto parayı merkeze oturtuyor. ABD seçim süreci, Trump'a suikast girişimi ve Biden'ın adaylıktan çekilmesi ile dijital kıyamet, altın ve kripto parada tercihi yükseltiyor.

Riski ortamların yatırım araçları altın ve kripto para yükselişini sürdürüyor. Uzmanlar söz konusu piyasa enstrümanlarının gidilecek yükseliş hedefinin oldukça uzağında olduğunu belirtiyorlar. Uzmanlar

ABD Merkez Bankası'ndan (FED) gelen son sinyallerin yanında, eski başkan Donald Trump'a suikast girişimi sonrası seçimleri kazanacağına yönelik artan beklentilerin altın fiyatlarının artmasına yardımcı olduğunu yorumluyor. Küresel siyasi, jeopolitik ve teknolojik risklerin artması, merkez bankalarının faiz indirimlerini gündeme getirmeleri yatırımda altın ve kripto parayı merkeze oturtuyor. ABD seçim süreci, Trump'a suikast girişimi sonra artan siyasi belirsizlik, Biden'ın adaylıktan çekilmesi ile küresel piyasaların 20 saatte 25 milyar dolara mal olan Mavi Ekran Hatası sorunuyla karşılaşması; altın ve kripto paraya yönelik yatırımcı tercihi yükseltiyor.

Uzmanlar yükselişe dikkat çekerek altın yatırımcısını altınlarını bozdurmaması konusunda uyardı. Malına sahip çık, diyen uzmanlar, "Eylül itibarıyla, FED ve diğer merkez bankaları faiz indirecek. Konut tarafında yükselişler tekrar başlayacak. Emlak balonu patlayacak diyen kişilerin gazına gelenler açıkta kalır. Altın fiyatları ABD Merkez Bankası (FED) Başkanı Jerome Powell'in açıklamalarından sonra faiz indirimi beklentilerinin artmasıyla yükseliş kaydetti. FED'in faiz indirim beklentileri

devam ettiği sürece altında her geri çekilme yatırımcılara yeni bir alım fırsatı verebilir" dediler.

ONS ALTIN 2.475 \$'I GÖRDÜ

Küresel piyasalarda Temmuz sonunda 2.475 doları görerek rekor kıran ons altın, 2.385 dolara kadar düştükten sonra yeniden küçük dilimlerle konjonktür paralelinde artışa geçti. Türkiye'de satışta gram altın 2.626 TL'den geri dönerek 2.524 TL, çeyrek altın 4.201 TL'den 4.127, yarım altın 8.051 TL, Cumhuriyet altını 17.107 TL'den düşerek 16.153 TL'ye alıcı buldu. Altın piyasası analistleri, fiyatlardaki yükselişin kalıcı olduğunu, FED Başkanı Jerome Powell'dan gelen açıklamaların

ardından 2024 Eylül ayından itibaren faiz indirimlerinin başlayacağı beklentisinin arttığını, yükselen altın fiyatlarının söz konusu olayı fiyatladığını söylüyorlar.

ABD eski başkanı Donald Trump'a yönelik suikast girişiminden sonra Trump'ın elinin güçlenmesine karşılık ülkede halen siyasi belirsizliğin olduğuna dikkat çeken uzmanlar, Trump'ın seçilmesiyle yeniden jeopolitik gerginliklerin artacağını ve ticaret savaşlarının yeniden başlayacağını belirterek bu durumun da riski seven, aynı zamanda güvenli liman olarak görülen altın ve kripto para piyasasında yükselişleri beraberinde getireceğini yorumluyorlar.

Sembol	Fluor USD 1	USD 1	Yatırım Hac. 1	Değ. (USD 1)	Değ. (USD 1)	Piyasa değeri 1	
Bitcoin	BTC	66,373,4	\$31,238	40,00%	-0,77%	+2,76%	\$1,217
Ethereum	ETH	3,460,12	\$20,828	215,3%	-1,98%	+0,54%	\$416,548
Tether USD	USDT	1,0002	\$99,818	78,80%	+0,02%	-0,88%	\$116,458
BNB	BNB	583,50	\$1,748	2,78%	-0,22%	+1,87%	\$85,348
Solana	SOL	172,907	\$2,898	3,76%	+0,33%	+10,86%	\$82,788
XRP	XRP	0,6288	\$1,778	2,08%	+0,43%	+2,58%	\$36,318
USDC	USDC	0,9998	\$6,828	8,90%	0,00%	+0,81%	\$34,088
Dogecoin	DOGE	0,132233	\$849,458	1,08%	-1,81%	+0,86%	\$18,438
Toncoin	TON	6,9580	\$196,878	0,28%	+0,88%	-3,43%	\$17,538
Cardano	ADA	0,4798	\$358,458	0,48%	-1,48%	-5,80%	\$15,058

Küresel piyasalarda Temmuz sonunda 2.475 doları görek rekor kıran ons altın, 2.385 dolara kadar düştükten sonra yeniden küçük dilimlerle konjonktür paralelinde artışa geçti. Türkiye'de satışta gram altın 2.524 TL, çeyrek altın 4.127, yarım altın 8.051 TL, Cumhuriyet 16.153 TL'den alıcı buldu.

Gram altının Türkiye'de yılsonuna doğru 3.500 - 4.000 TL'ye aralığına kadar çıkabileceğini, ons altının da 3.000 doları bulma ihtimalinin yüksek olduğunu dile getiren uzmanlar, "3. dünya savaşı söylemlerinin kamuoyunda geniş yankı bulduğu dönemde, merkez bankaları güvenilir liman olarak görülen altın rezervlerini artırmaya devam ediyor. Fakat Joe Biden'in adaylıktan çekilmesi ve yerine daha güçlü aday konumunda olan Kamala Harris'in aday olması dolayısıyla ons altında kâr satışları etkisini biraz kesti" dediler. Uzmanlar, Trump'ın Beyaz Saray'a dönmesi halinde Çin'in yanı sıra Avrupa Birliği (AB) ile de ticari gerilimlerin artma riskinin bulunduğunu, Trump'ın göreve gelmesi halinde, alüminyum ve çelik tarifeleri ile Dijital Hizmet Vergisi yeniden alevleneceğini vurguladılar.

TÜRKİYE ALTIN ALIMINDA BİRİNCİ Dünya Altın Konseyi'nin 2024 1. çeyrek raporuna göre, Türkiye altın rezervini en çok artıran ülke oldu. Dünya Altın Konseyi'nin verilerine göre, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) altın rezervini 2024 yılı birinci çeyrekte 30,12 ton artırdı. Aynı dönemde Çin Merkez Bankası 27,06 ton, Hindistan

18,51 ton ve Singapur 6,57 ton altın rezervlerini artırdı. Dünyada merkez bankaları altın rezervlerini artırmaya devam ederken bazı ülkeler ise satışları artırdı. Buna göre, Özbekistan'ın 13,69 ton, Tayland'ın 9,64 ton, Ürdün'ün 4,51 ton ve Almanya'nın 0,34 ton altın rezervleri azaldı. Uzmanlar, merkez bankalarının 2022 yılında başlayan ve artarak devam eden altın talebinin 2024 yılı boyunca devam etmesini bekliyor. Diğer taraftan, Dünya Altın Konseyi'nin 2024 1. çeyrek raporuna göre, dünyada en çok altın rezervine sahip ülkeler de belli oldu. Türkiye, 570,30 ton altın rezervi ile dünyada en çok altın rezervine sahip 11. ülke konumunda. ABD 8.133, Almanya 3.352 ve İtalya 2.451 ton ile dünyada altın rezervi en fazla ülkeler olarak sıralanıyor. İlk 3'ü 2.436 ton ile Fransa, 2.332 ton ile Rusya, 2.262 ton ile Çin, 1.040 ton ile İsviçre, 845 ton ile Japonya, 822 ton ile Hindistan, 612 ton ile Hollanda, 570 ton ile Türkiye, 422 ton ile Tayvan, 382 ton ile Portekiz, 359 ton ile Polonya, 357 ton ile Özbekistan, 323 ton ile Suudi Arabistan, 310 ton ile Kazakistan, 310 ton ile Birleşik Krallık, 286 ton ile Lübnan ve 281 tonla İspanya takip ediyor.

BITCOİN 100 ONS ALTINA ULAŞACAK Uluslararası analist Peter Brandt, Bitcoin'in altın karşısında önemli bir değer artışı kaydedebileceğini ileri sürdü. Peter Brandt'ın sosyal medya platformu X üzerinden paylaştığı analize göre Bitcoin, önümüzdeki 12 ila 18 ay içerisinde altın karşısında yükselişine devam edecek. Bu zaman

çizelgesi içerisinde 1 BTC'nin 100 ons altına kadar ulaşabileceği tahmininde bulunan Brandt, buna göre BTC'nin altına karşı yüzde 344 oranında artabileceğini öngördü. Brandt, tahminini Bitcoin'in altın karşısındaki grafiğini paylaşarak destekledi ve BTC'nin piyasa çıkışından bu yana altın karşısında değer kazandığına vurgu yaptı. Bu öngörünün gerçekleşmesi dijital altın olarak görülen Bitcoin'in aynı zamanda dolar karşısında da ciddi bir değer artışı elde edeceği anlamına geliyor. Bitcoin, şu an 66.000 dolar değeriyle 29 ons altına denk geliyor. Ethereum (ETH) 3.400 -3.500 dolara yakın bir seviyede işlem görüyor. Bitcoin ise birkaç gündür 66.800 dolar desteğiyle 70.000 dolar eşiği arasında hareketli. Haber odaklı dalgalanmalar

var. Uzmanlar, gelecek aylarda kripto paraların yükselmesiyle ters köşe bir ortamın ortaya çıkabileceğini yorumluyor.

KRİPTO PİYASASI TRUMP'I BEKLİYOR

ABD Başkanı Joe Biden'ın 5 Kasım'da gerçekleşecek seçimler için adaylıktan çekildiğini duyurmasının ardından kripto para piyasası dalgalı bir seyir izledi. 5 Temmuz'da 55 bin dolardan işlem gören Bitcoin 67 bin dolara gördükten sonra 66 bin dolara geriledi. Ethereum 3.450 dolara seviyesinde. ABD Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu (SEC), bireysel S-1 Ethereum ETF başvurularını onayladı. Bu ETF'ler, New York Borsası (NYSE) ve Chicago Opsiyon Borsası'nda (CBOE) işlem görüyor. Ayın sonuna oldukça hareketli giren kripto piyasası, ABD

eski başkanı Trump'ın da desteğini almış durumda. Piyasada Trump'ın Bitcoin'i ABD için stratejik bir rezerv varlığı olarak ilan etmeyi planladığı söylentileri dolaşiyor. ABD'deki seçimlere kadar kripto piyasasının durgun olacağını düşünen uzmanlar, sonrasında ise kripto varlıkların ani yükselişler yaşaması bekleniyor. Seçim sonrasına yatırım yapan işlem hacmine göre dünyanın en büyük kripto para borsası Binance, marjin ekosistemini büyütmeye devam ediyor. Popüler borsa bugün itibarıyla yeni bir karar aldı ve toplamda 9 adet altcoin işlem çiftini marjinde listeleyeceğini duyurdu. Geçtiğimiz dönemde Avrupa Birliği'nin düzenlenmiş olarak kabul ettiği tek dolara endekslı stablecoin olan USDC, önümüzdeki dönemde Binance'de daha çok yer alacak gibi

ABD Başkanı Joe Biden'ın 5 Kasım'da gerçekleşecek seçimler için adaylıktan çekildiğini duyurmasının ardından kripto para piyasası dalgalı bir seyir izledi. 5 Temmuz'da 55 bin dolardan işlem gören Bitcoin 67 bin doları gördükten sonra 66 bin dolara geriledi. Ethereum 3.450 dolara seviyesinde.

duruyor. Son günlerde kripto varlıkların üzerinde satış baskısı oluşmasına sebebiyet veren Mt.Gox, yeni gün özelinde de ödemelere devam ediyor. Kısa bir süre önce gelen bilgilere göre Mt.Gox yetkilileri Bitstamp isimli kripto para borsasına yüklü Bitcoin (BTC) transferi gerçekleştirdi. 3,4 milyar dolar getiri sağlayan "sentetik dolar" token'ı USDe'nin arkasındaki protokol olan Ethena, rezervlerinin bir kısmını tokenleştirilmiş gerçek dünya varlıklarına (RWA) yatırmayı planlıyor. BlackRock'ın BUIDL fonu, ilk başvurular arasında yer alıyor. Bu son dakika gelişmesi ile birlikte Ethena (ENA) fiyatında ani yükselişler meydana geldi. ENA vadeli piyasada dakikalar içerisinde yüzde 10'luk bir artış yaşayarak 0.458 doları gördü.

EN FAZLA KRIPTO İŞLEMİ YAPILAN İKİNCİ ÜLKE TÜRKİYE

Küresel kripto para adaptasyonuna ışık tutan yeni bir rapor, 2024'ün ilk yarısında küresel kripto alım satım hacminin 108 trilyon dolarla 2022'deki seviyesinin yüzde 90 üzerinde kalmayı başardığını gösterdi. Türkiye ise dünyanın en yüksek hacimli kripto işlemi yapılan ülkeleri sıralamasında ikinci oldu. ABD, en yüksek işlem hacminin görüldüğü ülke olarak 2 trilyon dolarlık hacimle listenin başında yer alırken, 1 trilyon doları aşan Türkiye'nin kripto adaptasyonu açısından küresel ligde olduğu da rapora doğrulanmış oldu. Rapora ilişkin değerlendirmelerini paylaşan Gate.TR CEO'su Kafkas Sönmez, "Son aylarda merkezi borsalardaki kripto işlem hacimlerinde yavaşlama görüldü de 2024'ün ilk yarısı kriptonun geniş adaptasyonuna kanıt oluşturdu. Türkiye ise söz konusu dönemde dünyanın en çok kripto işlemi yapılan ikinci ülkesi olarak, yeni teknolojilere duyduğu ilgiyi küresel ölçekte bir kez daha ortaya koydu" dedi.

Mehmet Gültekin'e

BİRLEŞİK KRALLIK'TAN "EĞİTİM DOKTORASI"

Tarabya İngiliz Okulları kurucusu Mehmet Gültekin'e uluslararası eğitime sunduğu katkıları nedeniyle Birleşik Krallık Bolton Üniversitesi tarafından Eğitim Doktorası verildi. Bu Doktora ünvanı, Birleşik Krallık'taki üniversitelerde alınabilecek en yüksek akademik ayrıcalık olma özelliği taşıyor.

Manchester'daki Üniversite'de düzenlenen Doktora Töreni sırasında duygusal anlar yaşandı. Üniversite'nin Yönetim Kurulu Başkanı Prof.

G E Holmes DL, tören sırasında yaptığı konuşmada, Dr. Gültekin'in uluslararası eğitim ortamını şekillendirmeye katkılarından dolayı "eğitimin gerçek bir öncüsü" olduğuna dikkat çekerek, Edinburgh Dükü Uluslararası Ödül Vakfına verdiği küresel desteğe de vurgu yaptı.

Dr. Mehmet Gültekin, tören sırasındaki konuşmasında bir eğitim girişimcisi olarak "Doktora" derecesi almanın gurur verici olduğunu belirterek duygularını şöyle ifade etti; "Gençlerin hayatta ilerlemelerine yardımcı olmak tutkusuyula, 20 yılı aşkın süredir farklı kültürlerden parlak genç beyinleri birbirine bağlayan bir köprü olmaya çalışıyorum. Türkiye'de eğitim alanındaki çalışmalarımız, hayal etme ve bu hayalleri hayata geçirme cesaretine sahip olduğunuzda mucizelerin başarılabilceğininin bir kanıtıdır. Sahip olabildiğim fırsatlara, beni daha güçlü kılan zorluklara ve zorluklarıyla daha da özel olan başarılarla derinden minnettarım. Bu büyük onur, bu vizyona inanan, onu hayata geçirmek için zamanı, yetenekleri ve tutkularıyla katkıda bulunan herkes içindir ve hep daha iyisi için çabalamaya itici güç olacaktır."

İngiltere Kraliyet Ailesi Üyesi St. Andrews Kontu George Windsor, Mehmet Gültekin'i tebrik etti.

Dr. Gültekin, uluslararası eğitime katkıları nedeniyle, 2023 yılında Edinburgh Dükü Prens Edward "Kraliyet Sonsuzluk Rozeti" ile onurlandırıldı. Oxford Awards Club tarafından ise "King's Awards for Excellence 2024" ödülüne layık görüldü. Temmuz 2024 de ise Birleşik Krallık Bolton Üniversitesi tarafından kendisine "Eğitim Doktorası" verildi. Bu Doktora ünvanı, Birleşik Krallık'taki üniversitelerde alınabilecek en yüksek akademik ayrıcalık olma özelliği taşıyor.

Soldan sağa: Dr. Mehmet Gültekin, İngiltere Kraliyet Ailesi Üyesi St. Andrews Kontu George Windsor, Emel Gültekin, Bolton Üniversitesi Başkanı Prof. George E Holmes

'MAVİ EKONOMİ' TÜRKİYE'NİN GİZLİ VE BÜYÜK GÜCÜ

Türkiye, kıyı ve denize ait mavi ekonomi alanındaki kayda değer potansiyeliyle önde gelen çalışma ve iş birliklerinde öne çıkan ülkeler arasında yer alıyor. Ancak bu potansiyeli sürdürülebilir büyümeye dönüştürmek için atılabilecek birçok adım bulunuyor.

Türkiye'de mavi ekonomi, 8592 kilometrelik kıyı şeridindeki 28 şehir ve bu şehirlere ait 47 milyon nüfusuyla, demografik yapı, jeopolitik konum, ve lojistik altyapısıyla önemli bir potansiyele sahip bulunuyor. Toplam GSYH'nin yüzde 67'sini oluşturan bu 28 şehirde 11 milyonun üzerinde çalışan yer alırken, bunların yüzde 8'i mavi ekonomiyle doğrudan bağlantılı sektörlerde çalışıyor. PwC Türkiye, "Sürdürülebilirliğe Mavi Ekonomi ile Açılan Yelken: Türkiye'nin Potansiyelini Açığa Çıkarmak" başlıklı raporunu yayınladı. Rapor, mavi ekonomi olarak tanımlanan sektörlere ilişkin (sürdürülebilir balıkçılık uygulamalarından deniz üstü yenilenebilir enerjiye, liman faaliyetlerinden kıyı turizmine) kapsamlı birçok başlığı içeriyor.

MAVİ EKONOMİ EYLEM PLANI

PwC Türkiye'nin raporuna göre Türkiye'nin 2053 Sürdürülebilir Mavi Ekonomi Eylem Planı önemli bir eksikliği gidermeyi amaçlıyor. Gerekli altyapının oluşturulması, yol haritasının hazırlanması ve kıyı alanlarında faaliyet gösteren sektörler ve kurumlar arasındaki iş birliğini artırmayı amaçlayan plan, ayrıca Deniz Koruma Alanları'nın ilan edilmesiyle özellikle çevresel tehditlere duyarlı kıyı bölgelerindeki biyolojik çeşitliliği korumayı da hedefliyor. Türkiye, mavi ekonomi alanındaki kayda değer potansiyeliyle önde gelen çalışma ve iş birliklerinde öne çıkan ülkeler arasında yer alıyor. Dünya Bankası tarafından desteklenen "Karadeniz'in Mavileştirilmesi Projesi (BBSEA) kapsamında PwC Türkiye tarafından yürütülen "Kirliliği Azaltmak için Mavi

PwC Türkiye Ülke Kıdemli Ortağı Cenk Ulu, "mavi ekonomide dünyanın önde gelen ülkelerinden biri" dedi.

Ekonomi İstihdam Programı" gibi çalışmalar bu iş birliğini gösteren uygulamalar arasında bulunuyor.

MAVİ EKONOMİ BAROMETRESİ

Rapora göre kıyılarda yer alan toplulukların ve kamu kurumlarının farkındalığı ile mavi ekonomik dönüşüme etkin katılımları, mavi ekonomiye geçişte belirleyici bir role sahip. PwC'nin Mavi Ekonomi Barometresi platformu, mavi ekonomiye dahil sektörlerden verileri bir araya getirerek farklı ülkeler arasında karşılaştırmalı analize olanak tanıyor. Veri ve bilgi paylaşımı sağlarken bu alandaki farkındalığı yükseltmeyi de amaçlayan platform, mavi ekonomiye yönelik eğitimler sunarak inovasyonu teşvik etmeyi ve mavi teknolojileri hızla kullanıma sunarak bu yöndeki yetenek gelişimini desteklemeyi de amaçlıyor.

KATMA DEĞERİ YÜKSEK

Raporda öne çıkan başlıklardan birini de "mavi finans" oluşturuyor. Denizler ve kıyı bölgeleriyle ilgili sürdürülebilir ekonomik faaliyetleri desteklemek üzere özel olarak tasarlanmış finansal mekanizmaları, araçları ve yatırımları ifade eden mavi finansı temel alan inisiyatifler, deniz koruma projeleri, sürdürülebilir balıkçılık, yenilenebilir enerji projeleri, kıyı altyapısı geliştirme ve deniz kirliliğiyle mücadele gibi alanlara finansman sağlıyor. Bu kapsamda yer alan finansal araçlar ise mavi tahviller, mavi karbon dengeleme çalışmaları, yeşil-mavi taksonomiler, deniz ve kıyı alanlarını koruma, sürdürülebilir balıkçılığı teşvik etme ve mavi ekonomi içindeki diğer faaliyetlere yönlendirme olarak sıralanıyor.

Şekil 2 Türkiye Sahil Şeridindeki Mavi Ekonomi Potansiyeline İlişkin Temel Göstergeler

MAVİ EKONOMİ NEDİR

Mavi ekonomi, okyanus ve deniz tabanlı ekonomik faaliyetlere bütüncül ve sürdürülebilir bir yaklaşım olarak tanımlanıyor. Ülkelerin deniz kaynaklarına ilişkin potansiyellerini açığa çıkaran mavi ekonomi, aynı zamanda uzun vadeli çevresel sürdürülebilirliği sağlamak ve kapsayıcı ekonomik büyümeyi desteklemek anlamına da geliyor. Mavi ekonomi, temelde balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği, deniz taşımacılığı, yenilenebilir enerji, kıyı turizmi, deniz biyoteknolojisi ve deniz bazlı ilaçlar gibi çeşitli sektörleri kapsıyor. Bu sektörler, ekonomik büyümeye katkı ve istihdam oluşturanın yanı sıra, sürdürülebilirliğe ilişkin uygulamaları, teknolojik gelişimi ve deniz ekosistemlerinin korunmasına ön ayak oluyor. Bu nedenle, mavi ekonomi, kıyı ülkelerinde sektörel ve ekonomik kalkınmanın önemli bir itici gücü olarak karşımıza çıkıyor.

1,4 TRİLYON \$'LIK BÜYÜKLÜK

Birleşmiş Milletler Çevre Programı'na (UNEP) göre, mavi ekonomi, yerel topluluklara ve onların ekonomilerine destek sağlayarak her yıl 1,5 trilyon

doların üzerinde bir ekonomik değer üretiyor. Okyanusların ve denizlerin oluşturduğu ekonomik değer göz önüne alındığında, deniz ve kıyı ekosistemlerinin korunması, ekonomik faaliyetlerin sürdürülebilirliği açısından hayati önem taşıyor. Diğer yandan, UNEP'e göre, dünya nüfusunun yüzde 40'ını barındıran kıyı bölgeleri, insan faaliyetlerinden kaynaklanan kirlilik ve ekosistemlerin bozulması nedeniyle büyük tehlikelerle karşı karşıya. Deniz kirliliğinin yaklaşık yüzde 80'ini oluşturan karasal kaynaklı atıklar, ekosistemler ve kıyı bölgelerindeki toplulukların refahını önemli ölçüde tehdit ediyor.

DENİZ TEMİZLİĞİ VE MAVİ EKONOMİ

İnsan kaynaklı kirlilik ve iklim değişimine bağlı baskılar, biyoçeşitlilik kaybına, kıyı bölgelerinin karbon yutağı olma kapasitesinin azalmasına ve ekonomik potansiyellerinin altında kalmasına yol açıyor. Plastik kirliliği, aşırı avlanma, deniz sularında görülen asidifikasyon ve ısınma, ekosistemleri tehdit ederek okyanus ve denizlerin iklim değişikliğinin üstesinden gelme gücünü azaltıyor.

Mavi Ekonomi kavramı deniz ve okyanus ile ilgili sektörlerde iş fırsatları oluşturmayı ve ekonomik kalkınmayı desteklerken, iktisadi faaliyetlerin çevresel etkisinin gözetilmesini ve deniz ve kıyı ekosistemlerinin etkin olarak korunmasını içeriyor.

Dünya ekonomileri sürdürülebilir ekonomik kalkınmaya dair taahhütlerde bulunurken kıyı bölgelerindeki kirlilik ve biyolojik çeşitlilik kaybı karşısında okyanus ve denizlerin sürdürülebilirliğini büyüme denklemlerinin bir parçası olarak görüyorlar.

Mavi Ekonomi kavramı deniz ve okyanus ile ilgili sektörlerde iş fırsatları oluşturmayı ve ekonomik kalkınmayı desteklerken, iktisadi faaliyetlerin çevresel etkisinin gözetilmesini ve deniz ve kıyı ekosistemlerinin etkin olarak korunmasını içeriyor.

OECD'DEN MALİ DESTEK

Türkiye deniz kirliliği ile mücadelede en çok destek alan ülkeler arasında. PwC Türkiye'nin raporundaki dikkat çekici verilerden biri de ülkelerin deniz ve okyanus kirliliğini çözmek için aldıkları yardım ve destekler. OECD'nin 2021 yılı verilerine göre, okyanus ekonomisi özelinde resmi kalkınma yardımı alan ülkelerden Meksika 290 milyon dolar

ile başı çekerken, Endonezya 140, Fildişi Sahilleri 120 milyon dolar ile ilk üçte yer alıyor. Kara kaynaklı deniz kirliliğini durdurmak için alınan resmi kalkınma yardımlarında ise Türkiye 485 milyon dolar ile ilk sırada bulunuyor. Türkiye'yi 189 milyon dolar ile Kosta Rika ve 145 milyon dolar ile Kolombiya izliyor. Bu kapsamda, Türkiye'de kıyı kirliliğini çözmeye yönelik adımlar mavi ekonominin gelişmesinde ve mavi sektörlerde istihdamın artmasında belirleyici bir konuma sahip bulunuyor.

ÜLKENİN NERELERİ MAVİ

Rapor kapsamında değerlendirilen sektörlerdeki bölgesel dağılıma bakıldığında Marmara kıyılarında liman faaliyetleri ile gemi inşaatı ve onarımı öne çıkıyor. Ege kıyılarında da etkisi görülen liman faaliyetleri ile gemi inşaatının yanına Marmara'dan farklı olarak canlı deniz kaynakları ile kıyı turizmi yerleşiyor. Akdeniz bölgesinin doğusunda Mersin - İskenderun'daki liman etkisi dikkat çekerken, batıda kıyı turizmi ve deniz taşımacılığı öne çıkıyor. Karadeniz ise çok sayıda limanı ve tersanesinin yanına Doğu Karadeniz'de canlı deniz kaynaklarıyla farklılaşıyor.

TÜRKİYE'NİN İNİSİYATİFLERİ

Türkiye, geniş kıyı şeridiyle mavi ekonomi alanındaki küresel gelişmeleri aktif olarak takip ederken uluslararası inisiyatiflere katılım sağlıyor. Bu çerçevede, 2021 yılında Türkiye'nin ev sahipliğinde ve başkanlığında düzenlenen Akdeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesi'nin (Barcelona Sözleşmesi). Taraflar Konferansı'nda (COP22), Türkiye paydaşlarla geleceğe dönük iş birlikleri için görüşmeler gerçekleştirdi ve kıyı kirliliğiyle

mücadele konusunda yapılacak çalışmalar için niyetini ortaya koydu. Türkiye ayrıca, deniz ekosistemlerinin korunmasını sağlamak amacıyla 2053 Sürdürülebilir Mavi Ekonomi Eylem Planı'na yönelik ilk vizyonunu açıkladı. Mavi Ekonomi Eylem Planı, gerekli altyapıyı oluşturmayı ve bir yol haritası oluşturmayı hedeflerken, kıyı alanlarında faaliyet gösteren sektörler ve kurumlar arasında iş birliğini artırmayı amaçlıyor. Ayrıca, "Deniz Koruma Alanları" ilan edilerek, özellikle çevresel tehditlere duyarlı kıyı bölgelerinde biyolojik çeşitliliğin korunması öngörülmüyor. Zira, Türkiye'de deniz ekosistemlerinin zengin çeşitliliği göz önüne alındığında, daha fazla koruma alanının oluşturulması büyük bir önem teşkil ediyor. Deniz Alanı Planlamasının etkin bir biçimde uygulanması, mavi ekonomi ve aynı zamanda yeşil enerji potansiyelini ortaya çıkarma potansiyeline sahip. Bu nedenle, Deniz Alanı Planlaması perspektifine sahip Entegre Kıyı Alanları Yönetim Planları, kıyı ve açık deniz alanları için farklı mavi ekonomi sektörleri arasındaki ilişkiyi ve deniz ekosistemleri üzerindeki çevresel etkilerini dikkate alarak kapsamlı bir planlama sağlıyor.

MAVİ EKONOMİ NASIL GELİŞTİRİLİR

Kıyılardaki ekonomik faaliyetlerin çeşitliliği göz önüne alındığında, Türkiye'de mavi ekonomi potansiyelini açığa çıkarmak ve bu potansiyeli sürdürülebilir büyümeye dönüştürmek için atılabilecek birçok adım bulunuyor. Bu adımlardan kirliliğin önlenmesine ve kıyı temizliğinin sağlanmasına yönelik düzenleyici uygulamaların ve politikaların güçlendirilmesi,

sürdürülebilir turizm politikalarının tasarlanması, kıyı ekosistemleri için farkındalığın artırılması ve etkin izleme-değerlendirme mekanizmalarının kurulması gibi aktiviteler çevresel konuları gözetirken, eğitim ve becerilerin geliştirilmesi, uluslararası ve kamu-özel iş birliklerinin güçlendirilmesi, bu alanda çalışan KOBİ'lerin desteklenmesi, Ar-Ge teşviklerinin yapılması ve denizcilik altyapısının geliştirilmesi mavi ekonomik faaliyetlerin finansal olarak desteklenmesinde etkin rol oynayabilir.

TÜRKİYE MAVİ EKONOMİDE ÖNCÜ ÜLKELER ARASINDA

PwC Türkiye Ülke Kıdemli Ortağı Çenk Ulu araştırma ile ilgili değerlendirmesinde, "Okyanus ve deniz tabanlı ekonomik faaliyetlere bütüncül ve sürdürülebilir bir yaklaşım olarak tanımlanan mavi ekonomi, Türkiye gibi geniş kıyı şeritlerine sahip ülkeler için kritik bir önem taşıyor. Ülkemiz, sahip olduğu coğrafi yapı ve iş gücü sayesinde mavi ekonomide dünyanın önde gelen ülkelerinden biri olma potansiyeli taşıyor" diyor. Hazırlanan raporla bu alandaki potansiyelden maksimum faydanın alınmasına katkı sağlamayı hedeflediklerini belirten Çenk Ulu, "2053 Sürdürülebilir Mavi Ekonomi Eylem Planı ve Sıfır Atık Yönetim Sistemi Uygulama Rehberi, Türkiye'nin mavi ekonomiyi geliştirme yolculuğundaki ciddi yetisini ortaya koyuyor. Devreye alınacak politikalar ve projeler ile ülkemiz sürdürülebilir kalkınma yolunda sahip olduğu yüksek potansiyele ulaşabilir" bilgisini veriyor.

Yeni Ekonomi ile Eski Yönetim Anlayışı

TUBA SARAÇOĞLU

Progroup Uluslararası Danışmanlık
Bağımsız Yönetim &
İcra Kurulu Üyesi

Günümüzdeki yönetim yaklaşımları; geçmişte başarılı olan modelleri örnek alırsa başarı daha hızlı elde edilecektir. Okuduğum kitapların çoğunu seçerken dikkat ettiğim en önemli konu; önceki başarılı yönetim ve ekonomik modellerden günümüze uyacak kodları yakalayıp iş hayatıma katkı sağlamaktır. Bilgisel zenginliğin; sabit düşünce ve duygulara yeni ufuklar açtığını düşünüyorum. Başucu kitaplarımdan olan Marcus Aurelius'un yazdığı "Kendime Düşünceler"; stoacı felsefenin etkisinde kalarak, kişinin kendi kendine yaptığı vicdan muhasebesi, yetkinliğe varmak için harcadığı çaba, dünyanın gelip geçiciliği üstüne yazılan ahlâk, siyaset ve yönetim konusunda kıymetli bir eserdir. Bir önceki cümlede bahsettiğim stoacılar; iyi bir yaşamın temelini içsel erdem, kişisel kontrol, kabullenme ve doğru değerlendirme üzerine inşa ederler. İki önemli konu vardır; kişisel kontrol ve sorumluluk. Stoacılar, sadece kişisel kontrol altındaki şeylere odaklanmanın önemini vurgularlar. Yönetimde başarılı olmanın kritik çözümü de aslında bu odaklanmada saklıdır.

Aurelius'un Hayatı

Marcus Aurelius; MS 121 yılında Roma'da doğdu. Asıl adı Marcus Annius Verus'tur. Roma İmparatorluğu'nun Altın Çağ'ının simgesi oldu. 17 yaşında geleceğin ortak imparatoru olarak seçilse de tahta çıkması 40 yaşını buldu. 161-180 yılları arasında Roma imparatoru olarak görev yapan hükümdar, "filozof imparator" unvanıyla anılan, en büyük stoacı düşünürlerden biridir. Genç yaşlarda Sofist Atticus ve Fronton'dan dersler almış. Epiktetos düşüncesinden etkilenmiş ve böylece felsefeye ilgi duymaya başlamıştır. Pers İmparatorluğu ve Germen kabileleriyle yaptığı savaşlar ve Tuna Nehri'ni aşmasıyla bir hükümdar olarak da tüm dünyada tanınmıştır. Beş iyi imparatorun sonuncusu olan Aurelius, yaşamının büyük çoğunluğunu savaşarak geçirse de eşitlik, özgürlük, doğa ve insan kavramlarına derinlemesine kafa yormuş Roma'nın hem kendisinden önceki hükümdarlarını hem de kendi hükümdarlığını sorgulayıcı şekilde ele almıştır. Marcus Aurelius 17 Mart 180 tarihinde Tuna Nehri yakınlarındaki ayaklanmaların son bulmaması üzerine çıktığı seferde halefi Commodus kendisine eşlik ederken Vindobona'da (günümüzde

Viyana) geçirdiği hastalık sebebiyle hastalığının 7. gününde ölmüştür. Stoacı filozof Marcus Aurelius, ölüme bakış açısını şu şekilde açıklar:

"Ölüm, korkulacak bir şey değildir. Tam tersine sevinçle karşılanacak bir şeydir. Ölüm, doğadan gelir ve dönüşür. Yaşadığımız tüm olgunlaşma süreçleri gibi yaşamın bir parçasıdır." "Kendime Düşünceler" kitabının ilk sayfası; Marcus'un vermek istediği mesajların özünü oluşturmaktadır. İlk sözleri şöyledir:

"Dedem Versus'tan karakter ve özdenetimi. Babam'dan doğruluk ve mertliği. Annem'den Yaratıcı'ya hürmeti, yanlış olanı değil yapmayı düşünmekten bile sakınmam gerektiğini ve sâde yaşam sürerek mutluluğa ulaşacağımı öğrendim."

Marcus Aurelius Sözleri

Aurelius'un insanî değerlerle ilgili birkaç sözünü şöyle sıralayabiliriz: "Mutlu bir yaşam için çok az şey gerekir. Hepsini de içinde, düşünme şeklinizde gizlidir." "Eğer bir dış etken sizi üzerse, duyduğunuz acı o şeyin kendisinden değil, sizin ona verdiğiniz değerden geliyordur. Onu da her an ortadan kaldırma gücünüz vardır." "Dünyadaki hiçbir çıkar, verdiğiniz sözü tutmamaya veya kendinize olan saygınızı kaybetmeye değmez."

MAKALE

Adil Sani Konukoğlu:

SANKO, 120 YILLIK BAŞARIYI, YATIRIMLARLA GELECEĞE TAŞIYOR

ÖZEL RÖPORTAJ: ŞEREF ÖZATA

“ÜRETİM VE YATIRIMDA DÖNGÜSEL EKONOMİ HAREKET NOKTAMIZ...”

“Gelecek nesillere sürdürülebilir bir yaşam sunabilmek için tüm yatırım ve projelerimizi; iklim değişikliği, doğal kaynakların tükenmesi, toplumsal eşitsizlik gibi çevresel ve sosyal problemlere çözüm üretme hedefiyle planlıyoruz.”

Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşlarından 120 yıllık SANKO Holding 14 bin kişilik çalışanı ile başta tekstil olmak üzere 11 farklı sektörde üretim ve yatırım faaliyetlerine beşinci kuşakla devam ediyor. Üretim ve yatırım yolculuğuna geçen yüzyılın başında Gaziantep'te başlayan SANKO Holding mirasını gelecek kuşaklara taşıyor. Küresel bir şirketler topluluğu olarak istikrarlı yürüyüşünü sürdüren SANKO Holding, bu yıl da daha fazla üretim yolunda yatırımlarının hacmini büyütecek. Bu yıl tekstilde 65 milyon dolar, enerjide 90 milyon dolar, ambalajda 50 milyon dolar, çimentoda 40 milyon dolar, limanda ise 35 milyon dolar civarında yatırım planlayan SANKO Holding, sürdürülebilirliğin de en iyi örneklerini veriyor. Bir asrı geçen üretim ve yatırım faaliyetleriyle Türkiye ve insanlığa katma değer katan SANKO Holding'in Yönetim Kurulu Başkanı Adil Sani Konukoğlu başarılarındaki sırları, sürdürülebilirlik ve sosyal sorumluluk çalışmaları ile daha birçok bilinmeyenleri Ekovitrin'e anlattı.

BİZDE EN ALT KADEMEDEN İŞE BAŞLANIR

İşletmelerinizde artık 5'inci kuşağa sorumluluk vermeye başladınız. 120 yıllık SANKO Holding'i asırlara ulaştırmak adına bugünden neler yapıyorsunuz? Prensipte haline getirdiğiniz «İşin hilesi dürüstlüktür» sözünü bu noktada nasıl anlatalıyorsunuz? Çocuklarımız ve torunlarımız, SANKO'nun geleceği. Büyüklerimizden emanet aldığımız köklü mirası zamanı geldiğinde onlara devredip başarılarını gururla izleyeceğiz. Bunun için şu anda biz üzerimize düşen sorumlulukları yerine getiriyoruz. Zamanla ailemizin büyümesi, yeni işler ve teknolojilere girmemiz beraberinde yeni kuralları da getirdi.

“SANKO Holding olarak, toplumun iyiliğine ve güzel geleceğine katkıda bulunmayı görev kabul ediyoruz. Bu kapsamda eğitimde, sağlıkta, kültür-sanat alanında ve sporda, özellikle gençlere katkı sunan projelere öncelik veriyoruz.”

İlk şart, eğitim. Mutlaka her aile bireyimiz eğitim almak zorunda. Üniversiteyi Türkiye'de bitirdiyse mutlaka yurt dışında 2 yıl sertifika programlarına katılmasını istiyoruz. Örneğin; mühendislikten mezun olduysa işletme, pazarlama ve insan kaynakları eğitimi alıyor. İşletme okuduysa da mühendislik, pazarlama ve insan kaynakları eğitimi zorunlu tutuyoruz. Üniversiteyi bitirip gelen her aile bireyi, önce grup dışında bir şirkette 2 yıl çalışır. İşini de kendisi bulur. Grubumuzda çalışmaya başladığında işe en alt kademedен başlatırız. Grup dışında çalışmayı tercih ederse de tüm deneyimimiz ve desteğimizle yanında oluruz. Biz, çocuklarımızın işe hâkim olmalarını istiyoruz. Bu nedenle ilk yetişme dönemlerinde farklı bölümlerde çalışıyorlar. Ancak belli bir noktaya geldiklerinde uzmanlaşmalarını amaçlıyoruz.

İŞİN HİLESİ DÜRÜSTLÜK, TEMEL İLKEMİZ
SANKO Holding'in özündeki temel güç nedir?

Dünya, üç temel gücün bir araya gelmesiyle tanımlanan yeni bir küreselleşme çağına girdi. Bu yeni çağ, işletmelere karmaşık zorlukların yanı sıra yeni fırsatlar da sunuyor. Her şirket, değişen şartlara ayak uydurmalı. Değişime ayak uydurmak hatta yönlendirmek için kendince çaba göstermeli. Biz bu saydığımız kurallar çerçevesinde büyüttüğümüz, iş ortamına dâhil ettiğimiz çocuklarımızın katılımıyla Grubumuzu dijital dönüşüm ve yeşil dönüşüm odağındaki yatırımlarla geleceğe hazırlıyoruz. Teknoloji, Ar-Ge ve inovasyon ajandamızda her daim önceliğimiz oluyor. Gençler, profesyonellerin de desteğini alarak yapay zekâ, makine öğrenmesi ve dijitalleşme konularında holdingi geleceğe taşıyacak inovatif süreçlere liderlik ediyorlar. Hem yatırımlarımızı hem de yetişmiş insan gücümüzü değişen ve dönüşen dünya düzenine en iyi şekilde hazırlamak

için çaba gösteriyoruz. Aksi takdirde sürdürülebilirliği sağlayamayız. Rahmetli babamızın 'işin hilesi dürüstlüktür' sözü, bizim belki de en temel ilkeniz. Dürüst olan her zaman kazanır. Bize göre çok kazanmanın da mutlu olmanın da yolu dürüstlükten geçer. Bugüne kadar bu ilke doğrultusunda çalıştık, kazandık, kazandığımız paranın bereketini ve huzurunu yaşadık. Gelecek nesillerin de bu ilkeye bağlı kalmalarını isteriz.

UZLAŞMADA, AİLE ŞİRKETİ KURALLARI GEÇERLİ
SANKO'da aile içi uzlaşmada en önemli ilkeniz nedir? Ticaret kültürünüzde hangi esaslar bulunuyor? İdarecileriniz ve çalışanlarınızda düşünürsek çalışma hayatını nasıl yönlendiriyorsunuz? Diğer taraftan holdinginizde çalışma barışını hangi yollarla sağlıyorsunuz? Uzlaşmamızdaki en önemli unsur,

yılların birikimiyle oluşan ve tüm aile bireylerinin harfiyen riayet ettiği Aile Şirketi Kurallarımız. Yazılı olmayan, yaşayan aile anayasamız var diyebiliriz. Rahmetli babamızın zamanından itibaren koyduğumuz kuralları, günün koşullarına göre geliştirerek yolumuza devam ediyoruz. İhtiyaç halinde yeni kurallar koyarak yola devam ediyoruz. Bu kurallar hepimizin üstleneceği sorumlulukları, kırmızı çizgileri, gelecek nesilleri işimize nasıl katacağımızı tek tek anlatıyor. Örneğin, Rahmetli babamın zamanından beri, işe katılan aile bireylerinin bir maaşı var. Böylece ikilik ya da dedikodu çıkmasını önleriz. Bu kurallara uyulduğunda uzlaşmaya varılıyor ya da uzlaşmazlık olsa bile sorun kolayca çözülebiliyor. Bir başka örnek vermek gerekirse; Ağabeylerim Abdulkadir Bey ve Zeki Bey, 65 yaşında başkanlık görevini devretti. Benden sonra kardeşim Fatih

“Yeşil Mutabakat çerçevesinde belirlediğimiz hedeflere ulaşmak için inovasyon ve verimlilik odaklı çalışmalar yapıyoruz. Enerji verimliliğini artırma, karbon ayak izini azaltma ve döngüsel ekonomi prensiplerini uygulama konularında kararlılıkla ilerliyoruz.”

Bey inşallah bayrağı devralacak. Görevi devreden, alanı uzaktan destekliyor, varsa eksiklerini tamamlıyor. Aile içi demokrasiye önem veriyoruz. Şeffaflık, güvenilirlik ve fikirlerin açık şekilde ifade edilmesine olanak sağlayıp, liyakate dayalı bir sistem oluşturuyor. Bu da sinerji sağlıyor ve başarıyı getiriyor.

KONUKOĞLU'NUN İŞ DIŞINDAKİ HOBİLERİ

Her yöneticinin mutlaka uğraştığı farklı alanlar vardır. Fatih Sultan Mehmet bahçıvanı idi. Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman kuyumcu idi. İkinci Selim hacılar için asalar yapardı. Sultan 3. Ahmet kaşık ustası Sultan 2. Osman saracı idi. Sultan I. Mahmud el işleriyle meşhurdur. Hatta yaptığı işler pazarda satılır, parası fakirlere dağıtılırdı. Sultan 2. Abdülhamit usta bir marangozdu. Atatürk'ün de kendine

ait bir fabrika işletmesi vardı. SANKO gibi asırlık bir şirketi yöneten Adil Sani Konukoğlu'nun SANKO'dan başka neler yapıyor?

Haftada en az 3 saat, iş dışında bir konuyla da meşgul olmaya çalışıyorum. Maket yapmayı, balık tutmayı, resim ve tespih koleksiyonum ile ilgilenmeyi seviyorum. Yoğun iş temposunda verdiğiniz bu kısa molalar, iş veriminizi de artırıyor. Vakit buldukça, Ege'de tekneyle açılıp oltayla balık tutarım. İki yıl önceye kadar turnuvalara da katılırdım. Ama iki yıldır işler nedeniyle buna pek vakit ayıramıyorum. Gelecekte daha fazla denizde vakit geçirmeyi istiyorum.

PAYLAŞMAK GERÇEKTE MUTLULUK
Geçmişte atalarımız vakıflarıyla büyük medeniyetler kurmuşlar. Sani Konukoğlu Vakfı da sosyal sorumlulukta bugün önde giden kuruluşlardan. Vakfınız hangi

alanlarda hizmet veriyor? “Paylaşmak mutluluktur” söylemi vakfınızda nasıl anlam kazanıyor?

SANKO Holding olarak, toplumun iyiliğine ve güzel geleceğine katkıda bulunmayı görev kabul ediyoruz. Bu kapsamda eğitimde, sağlıkta, kültür-sanat alanında ve sporda, özellikle gençlere katkı sunan projelere öncelik veriyoruz.

Toplumsal fayda odaklı çalışmalarımızı, 1989 yılında kurulan Sani Konukoğlu Vakfı aracılığıyla gerçekleştiriyoruz. Bu çatı altında bugüne kadar topluma dokunan çok güzel işler yaptık. Eğitim, her zaman öncelik verdiğimiz bir alan. 22 okul yaptırarak Milli Eğitim Bakanlığı'na devrettik. 2001 yılında Özel SANKO Okulları, 2012-2013 eğitim öğretim yılında Özel SANKO Fen ve Teknoloji Lisesi öğretime açıldı. 2013 yılında sağlık alanında kalitenin yükseltilmesi ve referans üniversite olmak hedefiyle kurulan SANKO Üniversitesi'nde bugüne kadar 4 bine yakın öğrenci eğitim gördü. Grubumuz, Sani Konukoğlu Vakfı aracılığıyla bugüne kadar 25 binin üzerinde öğrenciye burs imkânı sağladı. Ayrıca her yıl 1.500 öğrenciye karşılıksız burs veriyor, okul ve giyecek ihtiyaçları için destek oluyoruz.

ZEUGMA ANTİK KENTİ KAZILARINA KATKI VERDİK

Gaziantep sanayi ve gastronominin yanında aynı zamanda tarih ve kültür şehri. Eğitimin yanı sıra kültürel değerlere nasıl katkı veriyorsunuz?

Eğitim odaklı çalışmalarımızın yanı sıra insanlığın ortak kültürel değerlerine sahip çıkmak amacıyla Türkiye için önemli ilkleri yansıtan kültürel miras projelerine de destek veriyoruz. Yakın geçmişte Zeugma Antik Kenti'ndeki eşsiz mozaiklerin su altında kalmaması için başlatılan kurtarma kazılarına katkı sağladık.

2015 yılından bu yana da bir arkeolojik hazine olan Karkamış Antik Kenti'nde Türk-İtalyan Komitesi tarafından gerçekleştirilen arkeolojik çalışmalara kazı, koruma ve restorasyon çerçevesinde destek veriyoruz. Karkamış'ta en önemli keşiflerin kümelendiği Aşağı Şehir Saray Alanında mevcut tarihi eserlerin yerleri ve dokusuna dokunulmadan, hassas bir çalışmayla antik kenti koruma altına alan özel bir çatı örtüsü. Grup şirketimiz Poligon İnşaat tarafından tamamlandı. Arkeoloji alanında dünyanın sayılı büyüklükteki ve en özgün koruyucu

“Rahmetli babamızın ‘işin hilesi dürüstlüktür’ sözü, bizim belki de en temel ilkemiz. Dürüst olan her zaman kazanır. Bize göre çok kazanmanın da mutlu olmanın da yolu dürüstlükten geçer. Bugüne kadar bu ilke doğrultusunda çalıştık, kazandık, kazandığımız paranın bereketini ve huzurunu yaşadık.”

çatısı olma özelliği taşıyan bir esere imza atıldı. Çatı aynı zamanda kalıntıların sürükleyici bir şekilde ziyaret edilmesine ve gelecekte turistlerin yakın mesafeden görebileceği açık bir laboratuvar olacak mikro kazılara olanak sağlayacak.

DEPREMDE TÜM İMKÂNLARIMIZI KULLANDIK
Türkiye'nin 6 Şubat 2023 tarihinde yaşadığı deprem Gaziantep'i de etkiledi. SANKO Holding depremin etkilerinin silinmesi adına bu zamana kadar neler yaptınız?

Geçen yıl 6 Şubat'ta ülkemiz büyük bir felaket yaşadı. Gaziantep'te bir aile ve şirket olarak, Kahramanmaraş ve bölgesinde etkili olan depremlerin acısını derinden yaşadık. Her zaman olduğu gibi 'önce insan' ilkesiyle bölgenin toparlanması adına

imkânlarımızı seferber ettik. Depremi ilk gününden itibaren Bakanlıklar, Valilikler, AFAD, STK'lar ve tüm yetkili kurumlarla beraber, Grup şirketlerimiz, Şani Konukoğlu Vakfımız ve SANKO Üniversitesi Hastanesi ile iş birliği içinde yardım çalışmalarını yürüttü. Adıyaman, Kahramanmaraş/Narlı ve Gaziantep'te toplamda yaklaşık 1.500 konteynerden oluşan konteyner kentler kurdu. Bu konteyner kentlerde, barınma imkânının yanında sosyal ve psikolojik destekler, eğitim olanakları ve özellikle çocukların deprem travmasını atlatmasını sağlayacak sosyal imkânlar sunuluyor. Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı-TEGV iş birliğiyle Adıyaman'da SANKO Tekstil konteyner kent içerisinde hayata geçirilen TEGV Öğrenim Birimi, minik misafirlerini ağırlamaya devam ediyor. Grup şirketlerimizden Çimko da depremzede çocuklar için Hatay ve Adıyaman'da iki Beceri Geliştirme Merkezi (BEGEM) hayata geçirilmesine destek verdi. Burada düzenlenecek atölyelerde, 7-13 yaş aralığındaki çocukların problem çözmelerine, kendilerini ifade etmelerine, özgüven gelişimlerine ve birbirlerinden öğrenmelerine fırsat tanınacak.

SPOR VE TEKNOLOJİYE DESTEK
SANKO Holding'in diğer alanlarda sponsorlukları nelerdir?

Ülkemizin gururu olan Dünya Şampiyonu Milli Paralimpik Okçu Yiğit Caner Aydın'ın sponsoru olarak başarılarını destekliyoruz. Bu yıl uluslararası arenada Türkiye'yi başarıyla temsil eden paralimpik sporcularımızı destekleme taahhüdümüzü daha ileriye taşıyarak, Türkiye Millî Paralimpik

Komitesi ile "Ana Sponsorluk" anlaşması imzaladık. Ülkemizin kadınlarla güçleneceğine, sporun kadınlarla güzelleşeceğine dair inancımızla para masa tenişi Merve Cansu Demir, milli para tekvandıcu Seçil Er, milli para atlet Aysel Önder ve milli para atıcı Çağla Baş'a destek vereceğiz. Paris Paralimpik Oyunları'nda ülkemizi temsil edecek sporcularımızın büyük başarılar kazanacaklarına inanıyoruz. Milli teknoloji hamlesi yolunda gençleri destekleyen SANKO Holding, TEKNOFEST'in 4 yıldır ana sponsoru. Çevre ve Enerji Teknolojileri Yarışmasının yürütücülüğünü üstleniyor. Gaziantep Futbol Kulübü'ne uzun yıllardır sponsor olarak desteğini sürdürüyor. SANKO Okulları'nda spor alanında dünya derecesi alan başarılı öğrenciler yetiştirmek için gayret

SANKO, TÜRKİYE MİLLİ PARALİMPİK KOMİTESİ'NİN ANA SPONSORU

SANKO Holding, uluslararası arenada Türkiye'yi başarıyla temsil eden paralimpik sporcularımıza destek vermek üzere, Türkiye Millî Paralimpik Komitesi'nin ana sponsorluğunu üstlendi. Paris 2024 Paralimpik Oyunları öncesinde özel sporcularımıza verdiği desteği, yapılan iş birliğiyle daha ileriye taşıdı. Daha önceki yıllarda dünya şampiyonlukları bulunan Para Millî Okçu Yiğit Caner Aydın'ın bireysel sponsoru olarak yanında yer alan SANKO Holding, özel sporcuları destekleme taahhüdünü devam ettirdi. SANKO, bu desteğiyle, paralimpik spor alanında gelişimin sağlanması ve oluşturulan sosyal etkinin özellikle kadın paralimpik sporcularla daha geniş kitlelere ulaştırılmasını hedefliyor. SANKO Holding Yönetim Kurulu Başkanı Adil Sani Konukoğlu, "Türkiye'ye ve dünyaya çok özel mesajlar veren paralimpik sporcularımıza yolculuklarında eşlik etmekten büyük mutluluk duyuyoruz" dedi. Türkiye Millî Paralimpik Komitesi Başkanı Dr. Av. Murat Aksu da, "SANKO, ülke sınırlarını aşan gücüyle bizlerin ve sporcularımızın gücüne güç katmıştır" ifadesini kullandı.

gösteriyor. Adil Sani Konukoğlu Spor Lisesi'nin açılışı geçen yıl yapıldı.

DÖNGÜSEL EKONOMİDE ÖNCÜ KURULUŞ

SANKO Holding sürdürülebilirlik, değişim ve dönüşüme çok önem veriyor. Özellikle kaynakların korunması adına atıkların kullanılması konusunda hangi projeleri üretiyorsunuz? Bu alanda hangi projeleri üretiyorsunuz? Sürdürülebilirlikte, dijitalleşme ve dönüşümde yani döngüsel ekonomide SANKO neler yapıyor? 2050 yılında dünyayı ve SANKO Holding'i nerede görüyorsunuz? SANKO Holding, 100'den fazla ülkeye ihracat yapan sorumlu bir üretici olmanın bilinciyle, etki ettiği toplumu ve çevreyi gözeterek, paydaşlarıyla iş birliği içinde faaliyetlerini sürdürüyor.

Gelecek nesillere sürdürülebilir bir yaşam sunabilmek için tüm yatırım ve projelerimizi; iklim değişikliği, doğal kaynakların tükenmesi, toplumsal eşitsizlik gibi çevresel ve sosyal problemlere çözüm üretme hedefiyle planlıyoruz. Yeşil Mutabakat çerçevesinde belirlediğimiz hedeflere ulaşmak için inovasyon ve verimlilik odaklı çalışmalar yapıyoruz. Enerji verimliliğini artırma, karbon ayak izini azaltma ve döngüsel ekonomi prensiplerini uygulama konularında kararlılıkla ilerliyoruz. Ülke ekonomisine maksimum fayda sağlamak için çalışırken, tüm faaliyet ve yatırımlarını döngüsel ekonominin temelini oluşturan kaynakların verimli kullanımı, yüzde 100 sürdürülebilir ham madde tedariki, atıkların değer zincirine yeniden kazandırılması ve yenilenebilir kaynaklardan enerji

üretimi gibi konuları odağımıza alarak gerçekleştiriyoruz. Döngüsel ekonomiye katkıda bulunmak için çeşitli inovatif girişimlerde bulunuyoruz. Üretim tesislerinde atık azaltma ve geri dönüşüm odaklı operasyonlar yürütüyoruz. SANKO Tekstil'in çevre dostu ürün yelpazesi, SANKO Enerji'nin yenilenebilir enerji portföyü ve Süper Film'in çevre dostu ambalaj teknolojileri, Grup şirketlerimizin sürdürülebilir geleceğe yaptığı katkılarında sadece birkaçı. Lokomotif sektörümüz olan tekstilden gurur duyduğumuz bir projeyi örnek vermek isterim. Dünya tekstil sektöründe yaklaşık 100 milyon ton atık çıkıyor ve bunun yalnızca yüzde 1'lik bir bölümü geri dönüştürülebilir. Biz bu konuda sektörümüze örnek olmak istedik. SANKO Holding'in 120 yıllık tekstil tecrübesi doğrultusunda,

kendi bünyemizdeki 10 yılı aşkın Ar-Ge çalışmaları sonucunda geliştirilen RE&UP teknolojiyiyle geri dönüştürülmüş elyaf üretiminde global ve yerel pazarda öncü olmak istiyoruz. Bugün Gaziantep ve Bursa'daki geri dönüştürülmüş elyaf tesisleriyle hizmet veren RE&UP, tekstil atıklarını yüksek kaliteli, sürdürülebilir ve hemen kullanıma hazır halde geri dönüştürülmüş hammaddeye dönüştüren devrim niteliğinde bir yeni nesil teknoloji girişimi olarak dikkat çekiyor. Bu alanda, 150 milyon dolar civarında yatırım planlıyoruz. Bu çalışmalarla tekstilden tekstile geri dönüşümde oyunun kurallarını değiştirmeye hazırlanıyoruz.

GÜVEN TEMELLİ BİR EKONOMİ DÜZENİ

Türkiye ekonomisi aralıksız 15 çeyrektir büyüyor. En son 2024 Birinci çeyreğinde yüzde 5,7 büyüyen Türkiye yine durgunluğun kol gezdiği dünyada resesyona yakalanmadı. Türkiye'de bu büyüme trendini nasıl yorumlarsınız? Siz üretime değer veren bir holdingin başında bir kişi olarak Türkiye'deki genel üretimi nasıl buluyorsunuz? Arz, ülkedeki talebi karşılayabiliyor mu? Size göre bugünkü enflasyonun gerçek nedeni ne olabilir? Enflasyonu düşürmek için neler yapılmalı?

Türkiye, 15 çeyrektir devam eden büyüme grafiğiyle benzer konumdaki pek çok ülkeden ayrışıyor. Ekonomi büyüyor, ama enflasyon ve satın alma gücündeki düşüş büyük sorun teşkil ediyor. Böyle dönemlerde büyümeyi canlı tutmak ve halkın refah düzeyini artırmak için temel politika olarak ek yatırımlara ve üretkenliği artırmaya yönelmek gerekiyor. Biz reel sektör olarak sanayinin, ülke ekonomimiz için kilit önemde olduğunu söylüyoruz. Çünkü Türkiye, ancak sanayimiz büyürse istikrarlı bir şekilde büyüyüp gelişebilir. İlk çeyrek büyüme verilerinde sanayi ve yatırımlar kaleminin güçlü ve istikrarlı seyrini koruması bu anlamda umut verici. Ancak hâlâ büyümeye en çok katkıyı veren alan, iç talep. Bu da enflasyonun yüksek seyretmesine yol açıyor. Bu nedenle hükümetimiz iç talebi kısmaya ve enflasyonu düşürmeye yönelik sıkı bir politika izliyor. Umarım, çok yakın zamanda bunun olumlu etkilerini göreceğiz. Hem büyüme hem de enflasyonla mücadele tarafında başarı elde ederek güven temelli bir ekonomi

“Üniversiteyi bitirip gelen her Konukoğlu aile bireyi, önce SANKO Grubu dışında bir şirkette 2 yıl çalışır. İşini de kendisi bulur. Grubumuzda çalışmaya başladığında işe en alt kademeden başlatırız. Grup dışında çalışmayı tercih ederse tüm deneyimimiz ve desteğimizle yanında oluruz.”

düzenine kavuşmuş olacağız. Böyle bir ortamda sanayi sektörü ve ihracata dayalı üretim modeli daha da önem kazanacak.

İNSANLIK OLARAK HEDEFİN UZAĞINDAYIZ

Bugün dünyayı “Yeşil Mutabakat” diye ayağa kaldıran ülkelerin çoğu bu mutabakata uymuyor ve dünyayı en fazla kirleten ülkeler bunlar. Yeşil mutabakatın perde arkasında “Biz üretelim, diğerleri üretmesin, bizden satın alsın” mantığı yatabilir mi? Çevrecilik elbette herkes için önemli, üretirken çevreciliği nasıl ön plana çıkarabiliriz?

Büyüyen iklim krizi ve benzeri görülmemiş çevresel zorluklarla birlikte, çevresel sürdürülebilirliğe ulaşmak her zamankinden daha kritik hale geldi. Çevresel sürdürülebilirlik sadece bir moda sözcük değil; gezegenimizi ve ekosistemlerini mevcut ve gelecek nesiller için korumaya yönelik bütünsel bir yaklaşımı ifade ediyor. Yayınlanan bir rapora göre küresel ısınmayı 1,5 santigrat dereceyle sınırlamak için küresel sera gazı emisyonlarının 2025'ten önce zirveye ulaşması gerekiyor. Bu hedefe ulaşmak için emisyonların 2019 seviyelerine göre 2030'a kadar yüzde 43, 2035'e

kadar yüzde 60 oranında azalması gerekiyor. Bu gerçeği ve 2050 yılında 'karbon nötr dünya' hedefini hatırladığımızda henüz bu hedefin uzağında olduğumuzu görüyoruz. Bu nedenle herkes şapkasını önüne alıp ciddi ciddi düşünmeli. Dünya genelindeki emisyonların yüzde 8'ini Avrupa Birliği ülkeleri oluşturuyor ve bunu azaltmak için Yeşil Mutabakat kapsamında önemli hedefler belirlemiş durumdadır. 2050 yılına kadar net sıfır karbon emisyonu hedefine ulaşmayı ve 2030 yılına kadar sera gazı emisyonlarını 1990 seviyelerine göre yüzde 55 oranında azaltmayı planlıyorlar. Ayrıca, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını 2030'a kadar neredeyse iki katına çıkarmayı hedefliyorlar.

SADECE AB'NİN DEĞİL, DÜNYANIN İHTİYACI VAR

Yeşil Mutabakat ne işe yarayacak?

Avrupa Birliği'nin 2021 yılında başlattığı Sınırdan Karbon mekanizması ile sadece AB içindeki emisyonlar için değil AB'ye ihracat yapan ülkelerde de karbon emisyonlarını azaltmayı tetikliyorlar. Başlangıçta karbon yoğunluğu yüksek demir-çelik, çimento, alüminyum, gübre ve enerji gibi sektörlerle odaklanılacak. Bu yüzden Yeşil Mutabakat'ın, sadece AB'nin değil dünyanın da çevresel dönüşümü için önemli olduğunu ve çevresel standartları yükseltmeye yardımcı olacağını düşünüyorum. İş dünyası daha sürdürülebilir ve çevre dostu üretime yönelmezse ihtiyacı olan kaynakların tedariki konusunda önümüzdeki yıllarda daha büyük sorunlar yaşanacak. Benzer şekilde çevresel sorunlar mali bir yük de oluşturuyor.

Her boyutta şirketin çevre dostu üretim için yapabilecekleri söz konusu. Ofisleri enerji verimli hale getirmekten yenilenebilir enerji sistemleri kurmaya, atık yönetimi yapmaktan üretimde dijital teknolojilere yatırım yapmaya, çevre dostu ambalajlamadan düşük karbonlu ulaşım politikaları belirlemeye kadar bu alanda atılacak küçük ya da büyük çok adım var. Önemli olan başlamak...

SANKO olarak bunları iştiraklerimizde de odak noktamız haline getiriyoruz... Üretimde karbon emisyonunu, enerji ve su tüketimini teknolojik çözümlerle en aza indirmek, yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanmak, proses atıklarını azaltmak, suda ve ham maddede

döngüsellığı önceliklendirmek çevresel etkileri önemli ölçüde artırırken firmaların hem operasyonel maliyetlerini hem de kaynak bağımlılıklarını azaltıp büyük ölçüde fark yaratıyor. Biz bu kapsamda her şirketimizde en son teknolojileri takip ediyoruz ve proseslerimizi düzenli olarak güncelliyoruz. Örneğin hazır betonda yaptığımız inovasyonlarla su kullanımımız sektörde öncü denecek seviyede düşük. Bununla birlikte inovasyonu takip etmek de üretimde çevreci girişimleri artırmak için çok kritik. Bu tip teknolojilerin büyük ölçekte başarı göstermesi durumunda üretim süreçlerine entegre edilmesi iklim değişikliğiyle mücadelede önemli rol oynayacaktır.

RİSKLER FIRSATLARA ÇEVİRİLEBİLİR
Türkiye bölgesinde birçok jeopolitik risk ve krizlerle yan yana yaşıyor.
Küresel ticaret ve enerji savaşları, Rusya - Ukrayna savaşı, Ortadoğu'da Filistin - İsrail çatışması, Süveyş Kanalı krizi, müttefiklerimizin dahi sınırlarımızda terör unsurlarını barındırmaları ve desteklemeleri, Avrupa'nın ırkçılığa giden politikaları, Çin denizinden Küba'ya kadar artan sıcak savaş gerginliği elbette ekonomileri de menfi etkiliyor.
Her hastalığın bir tedavisi olduğu gibi her krizin veya riskin de birer fırsat olduğunu bilmek gerekiyor. Siz dünyadaki bu ortamı nasıl

değerlendiriyorsunuz? SANKO Holding bu ortama nasıl hazırlanıyor?

Keşke, tüm bu olumsuzluklar hiç yaşanmasa. Dedğiniz gibi her kriz, şartlar ve imkânlar iyi değerlendirildiğinde fırsata çevrilebilir. Çünkü dünya değişiyor, küresel ticaretin boyutu büyürken güç merkezleri de her geçen gün farklılık gösterebiliyor. Yakın bir dönemde küresel ticaretin, herhangi bir güç merkezinin kontrolüne girmeyecek bir büyüklüğe ulaşacağı tahmin ediliyor. Asya ile Avrupa arasındaki ticaret koridorları üzerinde çok yönlü alternatif rotalar var. 2035'ten sonra geleneksel ile yeni nesil ticaret rotaları arasında rekabetin anlamsızlaşacağı belirtiliyor. 20 yıl sonra herkesin payına düşenden memnuniyet duyacağı bir küresel ticareti konuşacağız gibi görünüyor. Türkiye, Orta Asya'dan ve Orta Güney Asya'dan Orta Doğu'ya, oradan Kuzey Afrika ve Balkanlar'a uzanan her koridorda önemli avantajlara, imkanlara ve yeteneklere sahip olması nedeniyle bu yeni düzende çok önemli konumda olacak. Bunu iyi değerlendirebildiğimiz takdirde önümüz açılacaktır. Biz de SANKO Holding olarak, geleceğe kendimizi hazırlamak için çevikliğimizi artırmaya gayret ediyoruz. Yenilikçi yaklaşımlara ve teknolojilere yatırım yapıyoruz. Yeni ticaret fırsatlarına odaklanıyoruz.

YABANCILAR ÜLKEYE YÜK DEĞİL, GÜÇ VERİYOR

Satın alma ve birleşmeler yoluyla yapılan Uluslararası Doğrudan Yatırımlar (UDY) bir taraftan küreselleşmenin derinleşmesini tetiklerken aynı zamanda küreselleşmenin ekonomideki bir yansıması olarak görülüyor. Göçmenler geldikleri ülkeye yatırım ve sermaye taşıyor.

SEDAT YILMAZ / ANALİZ

İnsanlar çeşitli zorluklar sebebiyle başka ülkelere göç etse de beraberinde getirdikleri bilgi, beceri, now how, kültür ve ekonomik değerler ile toplumlara her yönden katkı sağlıyor.

Göç, insanların siyasal, ekonomik, sosyal ya da kültürel nedenlerle bir yerden başka bir yere gitmesini ifade ediyor ve evrensel bir olay olarak varlığını devam ettiriyor. Türkiye öncelikle bir geçiş noktası olması hasebiyle göç alan en başta ülkeler arasında yer alıyor. Irak, Afganistan, İran, Çin ve 2011 yılından bu yana Suriye'den gelen mülteci sayısı giderek artıyor.

Türkiye jeopolitik konumu itibarıyla son derece sorunlu olan bir coğrafyanın tam orta noktasında bulunuyor. Ülke, dünyanın en fakir bölgelerinden biri olan Afrika'dan yeterli zenginliğe sahip olan Avrupa'ya uzanan bir geçiş yolunu oluşturuyor. Bu nedenden ötürü de Türkiye sürekli mülteci sorunlarıyla karşı karşıya kalıyor. Bu süreç 2010 yılı sonlarında başlayan ve Arap baharı olarak adlandırılan ayaklanmaların ortaya çıkardığı etkilerle daha da şiddetlendi.

ARAP BAHARI'NDAN SURİYE KRİZİNE

2011 yılında Arap Baharı olarak ortaya çıkan gelişmeler Tunus, Libya, Mısır gibi ülkelere sonra Suriye'ye de sirayet etti ve Suriye'yi krize itti. Suriye'de yaşanan iç savaş ve çatışmalardan Türkiye başta olmak üzere bazı bölge ülkeleri bundan olumsuz şekilde

etkilendi. Mart 2011 nedeniyle Suriye'deki olaylardan kaçan çok sayıda mültecinin yasal ve yasa dışı yollardan Türkiye'ye sığınması olgusu her geçen gün artarak devam ediyor. Suriyeli göçmenlerle ilgili sorunların başında eğitim, sağlık, dil, yapısal uyum, sosyal ve psikolojik uyum yer almaktadır. Bunlardan ziyade göç alan ülkelerde sıklıkla görülen sorunlar yabancı düşmanlığı ve ırkçılık olarak karşımıza çıkıyor. Sosyal dışlanma, ekonomik zorluklar, kötü çalışma koşulları ve ayrımcılık kriterleri günah keçisi ilan etme gibi birçok problemi peşinden sürüklüyor.

EN FAZLA MÜLTECİ 46 MİLYON İLE ABD'DE

Mülteci sadece Türkiye'de bulunmuyor.

**Uluslararası
Doğrudan
Yatırımlar (UDY) az
gelişmiş ülkelerin
gelişmiş ülkelere
ekonomik, sosyal
ve kültürel açıdan
yakınlaşmasında
ve dolayısıyla
yeni bir dünya
ekonomik düzeninin
şekillenmesinde
önemli bir rol
oynuyor.**

Her ülkede mülteciler bulunuyor ve buldukları toplumlara katkı veriyorlar. ABD'de 46 milyon göçmen yaşıyor ve nüfusun yüzde 15'ini kapsıyor. Rusya'da 11 milyon, Almanya ve Suudi Arabistan'da 10 milyon, Birleşik Arap Emirlikleri, İngiltere, Kanada ve Fransa'da 8 milyon, Avustralya, İspanya ve İtalya'da 7 milyon, Hindistan ve Ukrayna'da 5 milyon, Japonya, Güney Afrika, Kazakistan, Tayland ve Ürdün'de 3 milyon, Kuveyt ve Hollanda'da 2 milyon, Türkiye'de 1,1 milyon oturma izni almış mülteci yaşıyor. 2023 yılından bu yana uluslar arası doğrudan yabancı yatırım 1.37 trilyon dolara ulaşırken bu yatırımların 2024 yılında 1.5 trilyona yükselmesi bekleniyor. Bu yatırımdan en fazla gelişmekte olan ülkelerin pay alacağı düşünülüyor.

YASAL YABANCI SAYISI 4,5 MİLYON

Göç İdaresi Başkanlığı, bazı internet sitelerinde yayımlanan bir röportajda Türkiye'de bulunan yabancı sayısının gerçeğinden çok daha fazla olarak lanse edildiğini, gerçek sayının ise 4 milyon 449 bin 333 olduğunu bildirdi. Göç İdaresi Başkanlığı açıklamasında, "Ülkemizde yasal kalış hakkı bulunan yabancıların sayısı, Başkanlığımız internet sitesinden şeffaf bir şekilde paylaşılmakta ve bu sayılar her hafta düzenli olarak güncellenmektedir. Ülkemizde bugün itibarıyla; 3 milyon 109 bin 867'si geçici koruma altında bulunan Suriyeliler, 228 bin 290'ı uluslararası koruma kapsamında bulunan yabancılar, 1 milyon 111 bin 176'sı ikamet izniyle kalan yabancılar olmak üzere toplam 4 milyon 449 bin 333 yasal kalış hakkı bulunan yabancı bulunmaktadır" ifadelerine yer verdi.

EN FAZLA OTURMA İZİNİ ALAN RUSLAR

Oturma izni alanların sayısını açıklayan Göç İdaresi, "2023 Kasım itibarıyla Türkiye'de oturma izni alan yabancıların sayısı 1.127,038 olarak kaydedildi. Bu rakam, Ocak 2023'teki 1.335,153 sayısından yüzde 15'lik bir düşüşü temsil ediyor. Özellikle pandeminin ve Rusya-Ukrayna savaşının etkileri bu düşüşte rol oynadı. Türkiye'de oturma izni alan yabancılar arasında ilk sırayı Rus vatandaşları aldı. 2023'te Türkiye'de ikamet eden 107,392 Rus vatandaşı bulunuyor. Rusya'yı Türkmenistan (103,861), Irak (94,370) ve Suriye (82,489) vatandaşları takip ediyor" açıklamasını yaptı.

Ülke	Göçmenlerin Sayısı	Dünyadaki toplam göçmen nüfusa oranı	Göçmen nüfusunun devletin toplam nüfusuna oranı
ABD	45.785.000	19,8	14,3
Rusya	11.040.004	4,0	7,7
Almanya	9.845.244	4,0	11,9
Suudi Arabistan	9.060.433	3,9	31,4
Birleşik Arap Emirlikleri	7.820.981	3,4	83,7
Birleşik Krallık	7.824.131	3,4	12,4
Fransa	7.430.006	3,2	11,6
Kanada	7.284.009	3,1	20,7
Avustralya	6.460.640	2,8	27,7
İspanya	6.460.606	2,8	13,0
İtalya	5.721.457	2,5	9,4
Hindistan	5.330.406	2,3	0,4
Ukrayna	5.151.378	2,2	11,4
Pakistan	4.080.706	1,8	2,2
Tayland	3.721.736	1,6	5,6
Kazakistan	3.476.233	1,5	21,1
Ürdün	2.925.700	1,3	49,2
Hong Kong	2.884.753	1,2	38,9
İran	2.848.516	1,1	3,4
Malzya	2.480.173	1,1	8,3
Fildişi Sahil	2.448.171	1,1	12,0
Japonya	2.437.169	1,1	1,9
Güney Afrika	2.399.236	1,0	4,6
İsviçre	2.335.059	1,0	28,9
Singapur	2.323.252	1,0	42,8
İsrail	2.046.873	0,9	26,5
Kuveyt	2.028.053	0,9	60,2
Hollanda	1.964.932	0,9	11,7
Arjantin	1.885.678	0,8	4,6
Türkiye	1.850.489	0,8	2,2

TÜRKİYE'DE YENİ BİR EKOSİSTEM DOĞDU

Satın alma ve birleşmeler yoluyla yapılan Uluslararası Doğrudan Yatırımlar (UDY) bir taraftan küreselleşmenin derinleşmesini tetiklerken aynı zamanda küreselleşmenin ekonomideki bir yansıması olarak görülüyor. Öte yandan UDY'lerin az gelişmiş ülkelerin gelişmiş ülkelere ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan yakınlaşmasında ve dolayısıyla yeni bir dünya ekonomik düzeninin şekillenmesinde önemli bir rol oynadığı kabul ediliyor. Göçler toplum tarafından bir müddet yadırgansa da daha sonra mültecilerin ekonomik katkıları, girişimcilikleri, açtıkları şirketler, yatırımlar, istihdama ve sağlığa verdikleri destek, işgücü maliyetlerini azaltma, ödedikleri vergiler ve kültürel çeşitlilik olarak topluma faydalar sağlıyor. 85 milyon nüfuslu Türkiye'nin giderek

yabancı yatırımlar açısından uygun hale gelmesini sağlayan göçmenler bir bakıma doğrudan yatırımların gelmesine de imkân sağlıyor. 2024 Eylem Planı gibi yatırım iştahını artırıcı uygulamalar, yapısal reformlar, maliye ve para politikaları yabancı ve göçmenlerin zorlamasıyla yeni bir yatırım ekosistemi doğdu.

SURİYELİ GÖÇMENLER 8 BİN ŞİRKET KURDU

İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı tarafından açıklanan verilere göre Türkiye'de kayıt altına alınmış geçici koruma statüsündeki Suriyeli sayısı 9 Mayıs 2024 tarihi itibarıyla bir önceki aya göre 4 bin 894 kişi azalarak toplam 3 milyon 115 bin 536 kişi oldu. Suriyeli sayısı 2017 yılından bu yana en düşük seviyesine geriledi. Geçici koruma altına alınan kayıtlı Suriyelilerin Türk nüfusuna oranı ise ülke genelinde yüzde 3,52. TÜİK

tarafından Türkiye'nin nüfusu 31 Aralık 2023 tarihine göre 85 milyon 372 bin 377 kişi olarak açıklandı. 2022-2023 eğitim yılı Yükseköğretim Kurulu (YÖK) verilerine göre Türkiye'de 301 bin 694 yabancı uyruklu üniversite öğrencisi var. Bunun 58 bin 213'ü Suriye, 34 bin 278'i Azerbaycan, 22 bin 641 İran, 16 bin 177'si Irak ve 9 bin 598 Mısır uyruklu öğrencilerden oluşuyor. 2022-2023 eğitim yılı Millî Eğitim Bakanlığı verilerine göre ilköğretimde okuyan 730 bin 806 Suriyeli öğrenci bulunuyor. İnsani Gelişme Vakfı (İNGEV), sadece Suriyeli mültecilere ait Türkiye'de son dönemde 8 bini aşkın şirketin kurulduğunu ve bu kuruluşlarda 100 bin kişiye istihdam sağlandığını bildiriyor. Irak, İran, Çin, Rus ve diğer mültecilerin Türkiye'de kurdukları işler düşünülünce ekonomik faydanın oldukça ön plana çıktığı gözleniyor.

Türkiye, yabancıların yaşamak, yatırım yapmak ve çalışmak için tercih ettiği ülkeler arasında önemli bir konuma geldi. Bu trendin önümüzdeki yıllarda devam etmesi bekleniyor. Türkiye'deki yabancıların ekonomiye olan bu katkıları, ülkenin sosyoekonomik yapısının güçlenmesine yardımcı oluyor.

Sonuç olarak, Türkiye, son yıllarda yabancıların yaşamak, yatırım yapmak ve çalışmak için tercih ettiği ülkeler arasında önemli bir konuma geldi. Bu trendin önümüzdeki yıllarda devam etmesi bekleniyor. Türkiye'deki yabancıların ekonomiye olan bu katkıları, ülkenin sosyoekonomik yapısının güçlenmesine yardımcı oluyor.

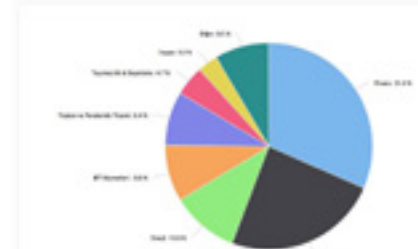
MÜLTECİLERE YÖNELİK YASAL DÜZENLEME İŞE YARADI

Türkiye'deki Suriyeli göçmenlerin "geçici koruma" altında olmaları ve kalış sürelerinin belirsizliği, bu kişilerin sürekli kaynak tüketen olmaktan çıkarılıp üretken olarak görev üstlenebilmeleri için bazı yasal düzenlemeler yapıldı. 6458 s.lı Kanunun 65'inci maddesindeki esaslara göre; başvuruda bulunmuş ve 62'nci madde'ye göre "şartlı mülteci" statüsü alabilme hakkı tanınmış olanlara 89'ncü madde kapsamında bazı yardım ve hizmetlere erişim hakkı tanındı. 2014 yılında çıkarılan Geçici Koruma Yönetmeliği'nin 29'uncu madde'inde geçici koruma altındakilerin iş piyasalarına erişimine düzenleme getirildi. Buna göre md. 29/2'de geçici koruma belgesine sahip olanların md. 29/3'de çalışamayacağı iş ve mesleklerin olduğuna vurgu yapıldı. Bunlar: Dış Tabipliği, dişçilik, ebelik, hastabakıcılık, eczacılık, veterinerlik, özel hastanelerde sorumlu müdürlük, avukatlık, noterlik, özel veya kamu kuruluşlarında güvenlik görevlisi, kara suları dâhilinde deniz ve deniz ürünleri işleri, gümrük müşavirliği olarak sıralandı.

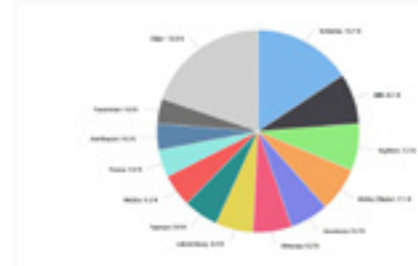
YABANCI YATIRIMLAR KİME NE KAZANDIRIYOR

Yabancı yatırımcılar kendilerine menfaat sağlamak isterken yatırım yaptıkları ülke, yatırımcılardan yararlar öngörüyor. Bunlar; ülkeye yeni yatırımların yapılması, yeni teknolojinin ülkeye getirilmesi, yeni iş gücü alanlarının açılması, ülkede belirli malların üretilmesi yolu ile yaşam standardının yükseltilmesi, ihracatın artırılması ve döviz girdisinin sağlanması ve sermaye piyasasının güçlenmesi olarak öne çıkıyor. Türkiye'de son yıllarda enerji, imalat, e-ticaret, sağlık ve finans sektörleri en fazla yabancı yatırımı alıyor. Ancak risk sermayesi fonlarının ve melek yatırımcıların gelişimi teknoloji, mobil hizmetler ve internet yatırımlarını hızlandırarak devam ediyor. Üretim

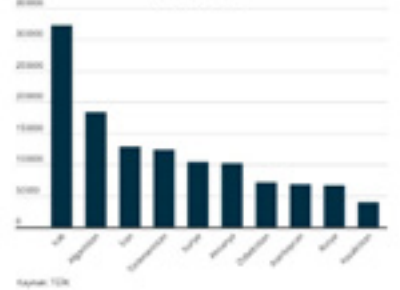
En Fazla ÜGY Gelen Sektörler (2010-2021)

En Büyük ÜGY Kaynağı Ülkeler (2010-2021)

Türkiye'de ikamet eden yabancı nüfus sayısı İlk 10 ülke

ve altyapı gibi geleneksel sektörlerin yanı sıra, teknoloji ve enerji sektörleri gelecek yıllarda doğrudan yabancı yatırım almak için cazip alanlar olarak görülüyor.

MÜLTECİLER YATIRIM VE SERMAYE ÇEKİYOR

Yerel halk mülteciler sebebiyle istihdam olanaklarının elinden alındığını düşünüyor. Ancak bu iddiaların iş dünyasında yersiz olduğu görülüyor. Bu anlamda Suriyeli mültecilerin yerel halkın çalışmak istemediği alanlarda istihdam edildiği gözleniyor. Bunun sonucunda vasıfsız işgücünde ortaya çıkan açık kapanıyor. Bu da bölgedeki yatırımların artmasına olumlu katkılar sağlarken ücretlerin düşmesini beraberinde getiriyor. Suriyeli sermayenin Türkiye'ye kanalizasyonu edilmesinde birçok fırsatı beraberinde getiriyor. Suriyeli mültecilerin küçük işletmeler yoluyla üretim ve ticarete

katkı sağladıkları görülüyor. Birleşmiş Milletler tarafından 2014 yılında Suriyeliler için öngörülen 6,5 milyar \$'lık yardım çağrısı ancak yüzde 30 düzeyinde karşılık buldu. Yapılan ve yapılması planlanan uluslararası yardımlar, Türkiye'nin yaptığı ve yapması gereken harcamalar yanında oldukça düşük düzeyde kaldı. Buna karşılık Suriyeli sığınmacı işadamlarının, daha önce Suriye'nin kuzeyinde yapmış oldukları ticari yatırımlarını Türkiye'ye kaydirdikleri, özellikle de Gaziantep'e taşıdıkları, yaklaşık dört bin beş yüz firma kurdukları ve 166 milyon liralık yatırım ile ticari faaliyette buldukları belirtiliyor. Suriye menşeli olarak 2011'den 2019'a kadar 10 milyar dolar sermaye girişi oldu. Daha sonraki yıllarda sermaye artışları giderek büyüdü. 2011 yılında Türkiye'deki yabancı sermayeli işletmelerin yüzde 2'sini kapsayan Suriyeli sermayedarlar 2024 itibarıyla bu oranı yüzde 30'lara taşıdılar.

İLK ÇEYREKTE YATIRIM 1,5 MİLYAR DOLAR

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası verilerine göre; yurt dışında yerleşik kişilerin Türkiye'ye doğrudan yatırım tutarı, 2019-2023 döneminde 31 milyar 332 milyon dolara ulaştı. Hollandalı yatırımcılar, 4 milyar 438 milyon dolarla ilk sırada yer aldı.

"YASED Rakamlarla Uluslararası Doğrudan Yatırımlar Bültenine" göre de, 2024 yılının ilk çeyreğinde Türkiye'ye 1,5 milyar dolarlık Uluslararası Doğrudan Yatırım (UDY) girişi gerçekleşti. Yılın ilk çeyreğinde Türkiye'ye gelen yatırım sermayesi girişlerinin kaynakları arasında Hollanda yüzde 25'lik bir pay alırken, Hollanda'yı yüzde 21 ile Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve yüzde 12 ile Almanya izledi.

DOĞRUDAN YATIRIMDA HOLLANDA İLK SIRADA

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası verilerine göre; yurt dışında yerleşik kişilerin Türkiye'ye doğrudan yatırım tutarı, 2019-2023 döneminde 31 milyar 332 milyon dolara ulaştı. Hollandalı yatırımcılar, 4 milyar 438 milyon dolarla ilk sırada yer aldı.

"YASED Rakamlarla Uluslararası Doğrudan Yatırımlar Bültenine" göre de, 2024 yılının ilk çeyreğinde Türkiye'ye 1,5 milyar dolarlık Uluslararası Doğrudan Yatırım (UDY) girişi gerçekleşti. Yılın ilk çeyreğinde Türkiye'ye gelen yatırım

Türkiye'de yasal yabancı sayısı 4,5 milyon. Oturum izni alanlar 1,1 milyon. Türkiye'de 3 milyon Suriyeli bulunuyor. Suriyeli mültecilere ait Türkiye'de son dönemde 8 bini aşkın şirketin kurulduğunu ve bu kuruluşlarda 100 bin kişiye istihdam sağlandığını bildiriyor.

sermayesi girişlerinin kaynakları arasında Hollanda yüzde 25'lik bir pay alırken, Hollanda'yı yüzde 21 ile Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve yüzde 12 ile Almanya izledi. Yılın ilk çeyreğinde gerçekleşen toplam UDY girişi içerisinde, yatırım sermayesi girişleriyle 1 milyar 218 milyon dolar ve yabancı uyruklulara gayrimenkul satışı yoluyla 796 milyon dolar değerinde UDY girişi kaydedildi. Borçlanma araçlarının 112 milyon dolar ve yatırım tasfiyelerinin 424 milyon dolar değerindeki negatif etkileriyle, ilk çeyrekteki toplam UDY girişi, 1,5 milyar dolar oldu. Türkiye, 2024'ün ilk çeyreğinde, finans ve sigorta faaliyetleri, toptan ve perakende ticaret ve madencilik ve taş ocakçılığı yatırım sermayesi girişlerinin çoğunluğuna ev sahipliği yaptı.

GÖÇMENLERİN EKONOMİYE ARTI VE EKSİLERİ

Türkiye ekonomisine hareket getiren Suriye sermayeli şirket sayısı ve sermaye girişinde artışına karşın, Suriye sermayeli şirket sayısı

yoğunluğuna göre sermaye yapısının düşük olduğu ve dolayısıyla kurulan şirketlerin küçük ölçekli işyerleri olduğu anlaşılıyor.

Suriyeli mültecilerin genel olarak Türkiye ekonomisine artı ve eksileri şöyle:

Yeni sermaye girişinin sağlanması. Yeni işyerlerinin açılmasıyla üretim, tüketim ve istihdam oranlarını arttırması. Suriyeli girişimcilerin önceki deneyimlerini Türkiye piyasasına aktararak bölgesel alanın ve sınır ticaretinin gelişimine katkı sağlamaları. İhracatın artmasına katkı verme.. Olumsuz etkileri ise; sermaye girişinin zayıf olması sebebiyle Türkiye'nin harcamalarına girdi sağlamak bakımından yetersiz olması, açılan işyerlerinin zayıf sermaye yapısına sahip olması, küçük ölçekli işyerleri olarak hizmet sektörü yoğunluklu olması, katma değeri düşük olan alanlarda faaliyette bulunmaları, yapılan yatırımların yerli bölge insanının faaliyette bulunduğu iş alanları olması nedeniyle o yerlerde ticarete çekişmeleri arttırma etkisinin bulunması, buldukları yerlerde konut ve tüketim talebi nedeniyle kira ve gıda fiyatlarında yukarı doğru baskı yaratarak enflasyon üzerinde olumsuz etkinin oluşması şeklinde sıralanıyor. Sonuçta; Suriyeli mülteci sorunu tüm yönleriyle ele alınarak çok yönlü çözümler üretilmesi, bu alanda faaliyet gösteren tüm aktörlerin katılımı ile bilimsel ve uzman otoritelerle yapılacak işbirliğiyle problemlerin asıl kaynakları net olarak belirlenmeli ve her türlü sosyolojik, politik ve ekonomik açılar değerlendirilmeli, uzun vadede geçici olmayan tedavi edici çözümler üretilerek hayata geçirilmesi gerekiyor. Uzmanlar ancak bu sayede mülteci sorunları azaltılmış ve geleceğe daha sağlıklı bakma fırsatı yakalanmış olacağını savunuyor.

Gri listeden çıkış ve vergi muafiyeti küresel otomotivcileri Türkiye'ye yöneltti

YABANCI OTOMOTİV ŞİRKETLERİ YATIRIM İÇİN TÜRKİYE'Yİ SEÇİYOR

Mali Eylem Görev Gücü'nün (FATF) Türkiye'yi gri listeden çıkarmasından sonra ABD'nin yüzde 100, AB'nin yüzde 38 vergi koyduğu Çinli otomotiv devleri, yatırımcıya vergi muafiyeti uygulayan Türkiye'yi seçti. Çinli BYD ve Çin'de üretim yapan İtalyan SWM Türkiye'ye yatırım için başvurdu.

Son yıllarda yapılan çalışmalarla Ulusal Sanayi Alanları Planı hazırlayan, organize sanayi ve endüstri bölgelerinin ölçeğini büyüten Türkiye Ar-Ge ve inovasyon alanındaki ataklarıyla dikkat çekerken

Uluslararası Mali Eylem Görev Gücü (FATF) tarafından kara listeden çıkarılması ülkeye doğrudan yatırımları artırmaya başladı. Yatırım çekmede Türkiye'nin yabancı yatırımcıya uygulayacağı vergi muafiyeti de etkili oldu. Çin ve İtalyan firmalar doğrudan yatırımda ilk sırada yer aldı. Türkiye'nin gri listeden çıkmasının finansal sistemine olan güveni daha da güçlendirmesi, bankacılıktan reel sektöre kadar pek çok alanda olumlu yansımalarının görülmesi bekleniyor. Bu sayede bankaların uluslararası finansal ilişkilerinin güçlenmesi ve kredi notlarının artması öngörülüyor. Böylece bankaların daha düşük maliyetle fonlama sağlayabileceği ve uluslararası piyasalardan daha fazla kaynak bulabileceği değerlendiriliyor. Enerjiden inşaat ve altyapıya, turizmden sanayi ve imalata, gayrimenkulden diğer sektörlere kadar kararın uluslararası alanda olumlu etkilerinin hissedilmesi ve yatırımcı akınının yoğunlaşacağı öngörülüyor.

OVP HEDEFİNE ULAŞIM KOLAYLAŞACAK

Türkiye'nin gri listeden çıkışının özellikle uluslararası ekonomik ilişkilerde olumlu

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın himayesinde Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır ile BYD Yönetim Kurulu Başkanı Wang Chuanfu arasında imzalanan anlaşma kapsamında firma, Türkiye'ye yaklaşık 1 milyar dolarlık yatırım yapacak.

yansımalarının olması bekleniyor. Ülkenin finansal sistemine güvenin artmasına paralel olarak uygulanan ekonomik program hedeflerine ulaşılmasının kolaylaşması öngörülüyor. Hazine ve Maliye Bakanlığı, "Türkiye, terörizmin finansmanı ve kara paranın aklanmasıyla mücadelesini bundan sonra da uluslararası standartlarla tam uyum içinde kararlılıkla yürütecektir" mesajı verirken MASAK ve diğer kurumların idari ve teknik kapasitesinin daha da güçlendirileceğini, gerektiğinde yasal ve idari düzenlemelerin hayata geçirileceğini vurgulamıştı. Ayrıca, kararın Türkiye'ye

uluslararası kaynak girişini hızlandırıcı etkide bulunması ve borçlanma maliyetleri üzerinde de pozitif etki yaratacağı tahmin ediliyor. Türk Lirası varlıklara ilginin artması da beklentiler arasında yer alıyor.

ÜLKEYE DOĞRUDAN YATIRIM AKACAK

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) Başekonomisti Alvaro Pereira, Türkiye'nin gri listeden çıkarılmasının uluslararası piyasaların son aylarda Türkiye'ye yönelik iyileşmekte olan güvenini daha da artırabileceğini ve özellikle doğrudan yabancı yatırımı artıracığını söyledi.

"Türkiye'nin gri listeden çıkarılması, uluslararası piyasaların son aylarda Türkiye'ye yönelik iyileşmekte olan güvenini daha da artırabilir" diyen Pereira, Türkiye'nin 5 yıllık kredi risk priminin (CDS) düştüğünü ve uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının ülke notunu yükselttiğini anımsattı.

Pereira, Türkiye'nin swaplar hariç net uluslararası rezervlerinin haziran itibarıyla 2020'nin başından bu yana ilk kez pozitifte döndüğüne işaret ederek, "Elbette FATF listesinden çıkarılmak, doğrudan yabancı yatırım girişlerini önemli ölçüde iyileştirmek için yalnızca bir adım" dedi.

YATIRIM ÇEKME GÜCÜ ARTACAK

Moody's Sektör Uygulama Lideri Muhammed Daoud, "Bu gelişmenin Türkiye'nin itibarını uluslararası alanda artırması, yabancı yatırımları ve Avrupa ve ABD kurumlarıyla ilişkileri potansiyel olarak güçlendirmesi bekleniyor" dedi. Daoud, Türkiye'nin FATF gri listesinden çıkarılmasının hükümet ve çeşitli ekonomik sektörlerin kara para aklama ve terörün finansmanı ile mücadelelerini güçlendirmede kaydettikleri önemli ilerlemenin göstergesi olduğunu belirtti.

Uluslararası Mali Eylem Görev Gücü (FATF) Dönem Başkanı T. Raja Kumar, Türkiye'nin gri listeden çıkarılan Jamaika ile birlikte iki ülkeden biri olduğunu belirterek, "Türkiye kara para aklama ve terörün finansmanı ile mücadelesini iyileştirmek için önemli adımlar attığını ve bu eylem planındaki tüm maddeleri ele aldığını teyit etti" dedi.

Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED) Başkanı Engin Aksoy da, Türkiye'nin, FATF tarafından önerilen konularda gerekli aksiyonları almasının sonucu olarak FATF'nin 28 Haziran itibarıyla Türkiye'yi gri listeden çıkarmasının, ülkeye gelecek yeni uluslararası doğrudan yatırımlar açısından önemli bir gelişme olduğunu kaydederek, "Başta Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK) olmak üzere gerekli düzenlemelere katkı veren tüm kamu kurum ve kuruluşlarımıza teşekkür ediyoruz" diye konuştu.

ABD YÜZDE 100, AB YÜZDE 38 VERGİ KOYDU

Avrupa Birliği'nin (AB) Çin'den ithal edilen elektrikli otomobillere 38,1'e varan oranlarda ilave gümrük vergisi kararı aldı. ABD de Çin'den ithal edilen

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) Başekonomisti Alvaro Pereira, Türkiye'nin gri listeden çıkarılmasının uluslararası piyasaların son aylarda Türkiye'ye yönelik iyileşmekte olan güvenini daha da artırabileceğini ve özellikle doğrudan yabancı yatırımı artıracığını söyledi.

Bünyesinde Toyota ve Lexus gibi markaları barındıran ALJ Grubu Türkiye distribütörlüğünde Türkiye otomotiv pazarına giren BYD'nin Türkiye Genel Müdürlüğü görevini İsmail Ergun yürütürken, ALJ Türkiye'nin Yönetim Kurulu Başkanlığı koltuğunda ise Ali Haydar Bozkurt oturuyor.

elektrikli otomobillerdeki tarife oranını 4 kat artırarak yüzde 100'e yükseltti. Tüm dünyada olduğu gibi Çin, Türkiye'ye otomotiv ihracatında bir anda 12. sıradan 3. sıraya yükseldi. EBS Danışmanlık tarafından hazırlanan bir raporda Türkiye ile Çin arasında otomotivdeki ticaretin 1 milyar dolar seviyesine geldiği belirtildi. Türkiye'den Çin'e giden araç sayısı sıfır olurken, Çin'den gelen araç sayısı her gün artmaya devam etti. Türkiye de yerli üretimin iç pazardaki

YASED: TÜRKİYE'YE GELEN DOĞRUDAN YATIRIM AZALDI

Uluslararası Yatırımcılar Derneği'nin (YASED) 12 Temmuz 2024'te yayımladığı rapora göre, 2024 yılının Mayıs'ında Türkiye'ye, yatırım sermayesi girişleriyle 590 milyon dolar, borçlanma araçları ile 303 milyon dolar, yabancı uyruklulara gayrimenkul satışı yoluyla 189 milyon dolar değerinde Uluslararası Doğrudan Yatırım (UDY) girişi gerçekleşti. Yatırım tasfiyelerinin 8 milyon dolar değerinde aşağı yönde etkilemesiyle, toplam UDY girişi 1 milyar 74 milyon dolar olarak hesaplandı.

Buna göre, Mayıs ayında çekilen UDY, aynı ay içerisinde cari açığın yüzde 22'sine karşılık geldi. 2024'ün ilk beş ayındaki toplam UDY girişi, geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 15'lik bir düşüşle, 3,8 milyar dolar oldu.

Toplam yatırım sermayesi girişleri 590 milyon dolar olurken 247 milyon dolarlık yatırım girişi ile ulaştırma ve depolama hizmetleri yüzde 42'lik bir pay aldı.

Avrupa Birliği (AB-27) üyesi olmayan diğer Avrupa ülkeleri yüzde 45'lik paylarıyla Türkiye'ye en çok yatırım yapan bölge oldu. Spesifik olarak Norveç, yüzde 39'luk payı ile bu değerdeki asil itici güç olarak görüldü. Norveç'i yüzde 18 ile Hollanda, yüzde 8 ile Çekya, yüzde 5 İsveç ve yüzde 4 ile Azerbaycan izledi.

Diğer yandan dünyada da uluslararası doğrudan yatırımlar azalıyor. Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) 2024 Dünya Yatırım Raporu, 2023 yılında küresel UDY'lerin yüzde 2'lik bir düşüşle 1,3 trilyon dolara gerilediğini ortaya koydu. UNCTAD'ın raporuna göre dünya genelinde otomotiv, elektronik ve makine sektörleri, tedarik zincirlerinin yeniden yapılanmasıyla uyumlu bir şekilde güçlü bir büyüme gösterdi.

Türkiye'nin dünya yabancı sermaye akımı pastasındaki payını yüzde 0,2'den yüzde 1'e yükselttiğini belirten Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, gelişimlerin küresel yatırımların Türkiye'ye akışını daha da hızlandıracaklarını ve yeni yatırımlar beklediklerini söyledi.

payının yükseltilmesi ve korunması ile yurt içine yatırımların özendirilmesi amacıyla Çin menşeli benzinli ve hibrit binek otomobillere ithalat değerinin yüzde 40'ı seviyesinde ilave gümrük vergisi uygulanmasını başlattı. Ancak Türkiye'ye yatırım yapacak otomotiv şirketlerine vergi muafiyetinin uygulanacağı açıklandı. Ankara'nın 'Bize yatırım yapan markalara kolaylık sağlayacağız' yaklaşımı yatırımcı otomotiv markalarına ciddi destekler sağlıyor. Yatırım yapan markalar için piyasada satışa yönelik de önemli avantajlar elde ediyor.

ÇİN'Lİ BYD'DEN 1 MİLYAR \$'LIK YATIRIM

Türkiye'nin FATF tarafından "gri liste"den çıkarılmasının ardından dünyanın en büyük otomotiv şirketleri ülkeye yatırım için sıraya girdi. Kara para aklama ve terörün finansmanının önlenmesiyle ilgili 40 maddeyi yerine getiren Türkiye, FATF tarafından gri listeden çıkarıldı. Gelişimle birlikte elektrikli araç üreticisi Çinli BYD ve

İtalyan otomobil üreticisi SWM Denizaşırı Ülkeler Genel Müdürü Li Guo ve SWM'i Türkiye'de temsil eden ATMO Grubu'nun Türkiye CEO'su Anton Chernov, "Türkiye pazarı çok rekabetçi bir pazar" dediler.

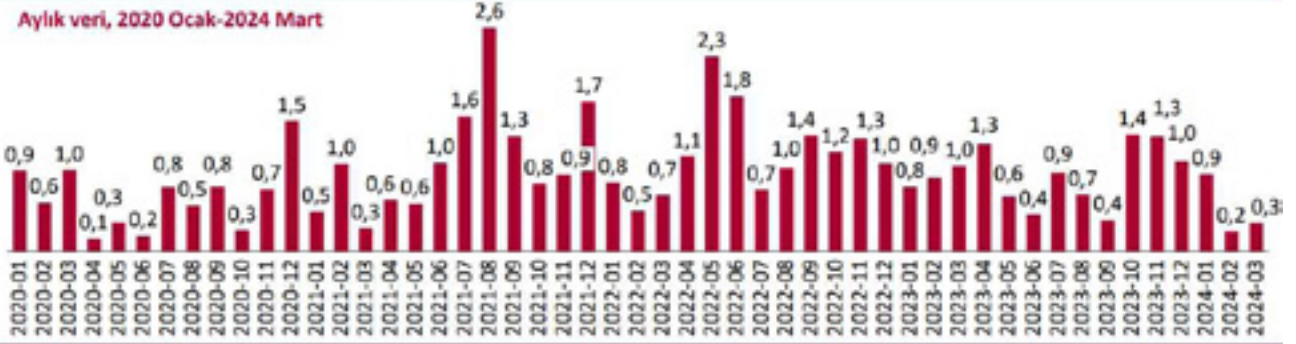
TÜRKİYE'DE SATIŞI YAPILAN OTOMOBİLLERİN %70'İ İTHAL

Türkiye'de yılın ilk yarısında otomobil ve hafif ticari araç satışları geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 3,7 artarak 578 bin olarak gerçekleşti. Bu satışların 463 bini otomobil, 115 bini hafif ticari araç oldu. Türkiye'de bu yılın ilk 6 ayında 117 bin yerli araç satıldı. Toplam satışların yüzde 70'ini oluşturan ithal araç sayısı ise 400 bin 390 olarak belirlendi. Otomobil ve hafif ticari araç pazarında ilk 6 ayda gerçekleştiği 71 bin 21 adetlik satışın 62 bin 130'u Türkiye'de ürettiği araçlardan oluşan Fiat, adet bazında yerli satış sıralamasında başı çekti. Fiat'ı, 65 bin 42 toplam satışın 46 bin 292'si yerli üretim olan Renault, 28 bin 330 toplam satışın 19 bin 580'si yerli üretim olan Toyota takip etti. Hyundai, 29 bin 771'lik toplam satış içerisinde 18 bin 968 yerli satışla dördüncü, Ford da 44 bin 962 toplam satış içerisinde 16 bin 878 adetlik satışla beşinci oldu. Togg'un toplam satış rakamı ise 13 bin 21 olarak kayıtlara geçti. Bursa Gemlik'te Togg, Bursa Inegöl'de Amperino, Bursa'da Fiat, Dacia, Mitsubishi, Renault, Kocaeli Gölcük'te Ford, Volkswagen, Sakarya'da Toyota, İzmit'te Hyundai markaları üretilip pazara sunuluyor. Bunların haricinde Mercedes-Benz Türk, Karsan, Temsa, Isuzu, Otokar, BMC gibi markalar ağır ticari araçlar üretirken, Ford Otosan'ın elektrikli mobilite çözümü Rakun projesi ya da çok sayıda elektrikli mikro araçlar Türkiye'de üretiliyor.

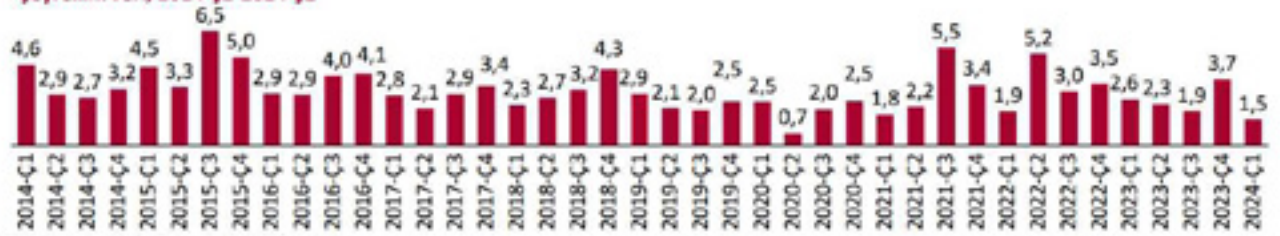
İtalyan otomotiv üreticisi İtalyan SWM Türkiye'ye yatırım yapmaya karar verdi. Bünyesinde Toyota ve Lexus gibi markaları barındıran ALJ Grubu Türkiye distribütörlüğünde Türkiye otomotiv pazarına giren BYD'nin Türkiye Genel Müdürlüğü görevini İsmail Ergun yürütürken, ALJ Türkiye'nin Yönetim Kurulu Başkanlığı koltuğunda ise Ali Haydar Bozkurt oturuyor. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın himayesinde Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır ile BYD Yönetim Kurulu Başkanı Wang Chuanfu arasında imzalanan anlaşma kapsamında firma, Türkiye'ye yaklaşık 1 milyar dolarlık yatırım yapacak. Anlaşma çerçevesinde, BYD'nin Türkiye'de yaklaşık 1 milyar dolarlık yatırımla yıllık 150 bin araç kapasiteli elektrikli ve şarj edilebilir hibrit otomobil üretim tesisi ile sürdürülebilir mobilite teknolojilerine yönelik Ar-Ge merkezi kurması öngörülüyor. 2026 sonunda üretime başlaması hedeflenen tesiste, 5 bin kişiye kadar doğrudan istihdam sağlanması planlanıyor. Elektrikli araç satışlarında yılda yaklaşık 3 milyon otomobil üretimiyle zirvede yer alan BYD'nin, Türkiye'nin gelişen teknoloji ekosistemi, güçlü tedarikçi tabanı, olağanüstü konumu ve nitelikli iş gücü gibi sahip olduğu eşsiz avantajlarla yeni üretim tesisine yaptığı yatırımın, markanın yerel üretim

Türkiye'ye gerçekleşen UDY girişi, milyar \$

Aylık veri, 2020 Ocak-2024 Mart

Çeyreklik veri, 2014 Ç1-2024 Ç1

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), YMSB/İstatistikler

2024'ün Mart'ında, Türkiye, 336 milyon dolarlık Uluslararası Doğrudan Yatırım (UDY) çekerken, ilk çeyrekteki toplam UDY girişi son 3 yılın ardından yüzde 52 düşüşle 1,5 milyar dolar oldu. İlk çeyrekteki UDY, cari açığın yüzde 14'ünü karşıladı. 2002 – 2024 arası UDY 264 milyar dolar olarak gerçekleşti.

yeteneklerini ve lojistik verimliliğini artırması bekleniyor. Bölgede yeni enerji araçlarına yönelik artan taleple birlikte Avrupa'daki tüketicilere de ulaşılması hedefleniyor.

İTALYAN SWM MOTOR BAŞVURU YAPTI

Çin'in önde gelen otomotiv üreticilerinden Shineray Group bünyesinde faaliyet gösteren İtalyan SWM Motor, Türkiye'de üretim yapmak için başvurularını tamamladı. ATMO Group Üst Yöneticisi (CEO) Anton Chernov, markaya Türkiye'de ilginin yoğun olduğunu belirterek, "ATMO Group olarak Türkiye'de yatırım yapmaya ve daha fazla proje geliştirmeye ilgi duyuyoruz. Türkiye'deki çalışan sayımız geçen yıla göre iki katına çıktı. Gelirimiz her yıl artıyor ve gelişim için uzun vadeli bir planımız var. Şu anda yıllık 50 binden fazla araç üretim kapasitesine sahip bir üretim tesisi üzerinde çalışıyoruz. Üretim tesisi, Türkiye pazarının ihtiyaçlarını karşılayacak ve aynı zamanda Balkan ülkeleri

ve AB bölgesindeki diğer pazarlara da ihracata odaklanacak. Ancak yatırım projesi hakkındaki nihai karar, devletten sağlanan destek tedbirlerine bağlı olacak. Türkiye'de modern hibrit ve elektrikli otomobil ve ticari araç üretimi gerçekleştirmeyi planlıyoruz" dedi.

BAKANDAN YENİ YATIRIMLAR MÜJDESİ

Türkiye'de sanayi alanlarının oluşturulmasıyla ilgili kapsamlı çalışma planları yaptıkları bilgisini veren Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, "Tüm kamu paydaşlarıyla birlikte çalışarak, Türkiye'nin 2053'e kadar tüm ulaşım yatırımlarını hesaba kattığımız, Türkiye'nin tüm hedeflerinin bir ortak paydada bulunduğu bir yaklaşımla Ulusal Sanayi Alanları Planı hazırlıyoruz. Bunun en önemli sonucu Türkiye'de organize sanayi ve endüstri bölgelerinin ölçeğini büyütme olacak" dedi. "Türkiye yılda 35 milyar dolar ihracat ile Avrupa'nın en büyük 3'üncü otomobil üreticisidir" diyen Sanayi ve Teknoloji

Bakanı Mehmet Fatih Kacır, Türkiye'nin yeni nesil, çevre dostu elektrikli araçlara yönelik milli marka TOGG ile bir çığır açtığını belirterek, "Yeni teknolojileri ve AR-GE'yi Türkiye'ye getirme çabalarımız, ülkemizin yalnızca uluslararası yatırımlar için bir merkez değil, aynı zamanda bir inovasyon ve ileri yeşil teknoloji merkezi olma potansiyelini de vurgulamaktadır. Yeni nesil araçların yüksek yerli katma değerle üretimine yönelik bu yatırım, otomotiv sektörümüze güç katacak. Türkiye, yeni yatırımlarla otomotiv sektöründe dönüşümün lider ülkesi olacak" diye konuştu. Bakan Kacır, Türkiye'ye değer katacak her markaya veya firmaya kapının açık olduğunu belirterek, "Türkiye'de üretim yapmayı arzu eden Avrupa markaları da var, Uzak Asya markaları da var. Onlarla yoğun şekilde görüşüyoruz. İnşallah hem o Manisadaki araziye bir yatırımla buluşturmak hem de başka yatırımları ülkemize çekmek için çaba gösteriyoruz. Önümüzdeki dönemde Türkiye'ye yeni küresel yatırımlar kazandıracamız" ifadelerini kullandı.

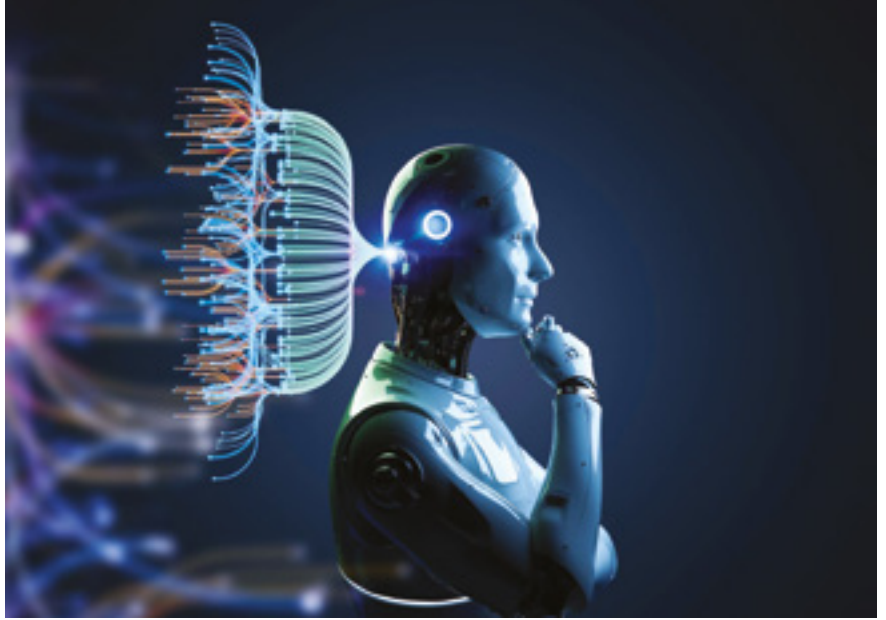
DİJİTAL KIYAMET RESTARTINI 'YAPAY ZEKA' MI BAŞLATTI?

Microsoft'a bağlı olduğu tahmin edilen Mavi Ekran Hatası ile 20 saatliğine küresel dijital kıyamet yaşayan dünyada bütün işler aniden durdu. Küresel restart bankalardan borsalara, havalimanlarından telekomünikasyon sektörünü kilitledi. "Restartı yapay zeka mı yaptı?" sorusunu akıllara getirdi.

Yapay zekanın sıkça konuşulduğu ve birçok alanda hayata geçirildiği bir dönemde Microsoft'un oluşturduğu arıza sebebiyle meydana gelen Mavi Ekran Hatası bankalardan borsalara, ulaştırmadan havalimanlarına kadar internetin ulaştığı her alanda 20 saat boyunca dünyada büyük bir sorun oluşturdu. Dünyaya yaklaşık 25 milyar dolar zarar yazdıran dijital kıyamet adı verilen sorun, dünyada batıdan doğuya, kuzeyden güneye tüm işleri durdurdu. "Restartı yapay zeka mı yaptı?" sorusunu akıllara getirdi. Sorunun kısa sürede giderilmesine karşılık küresel restart olayı ile yüzleşen dünyada milli yazılımların ve savunucu yapay zeka uygulamalarının ne kadar gerekli olduğu görüldü. Yorumunu okuyuculara bıraktığımız Türkiye Yapay Zeka İnisiyatifi (TRAI) ile dijital güvenlik şirketi ESET'in raporlarını küresel restartın daha iyi anlaşılması için bir konu dosyası haline getirdik. Türkiye Yapay Zeka İnisiyatifi'nin (TRAI) hazırladığı "Yapay Zeka Etik İlkeleri ve Hukuki Düzenlemeler Raporu" ile ESET'in hazırladığı Tehdit Raporu yapay zeka ile ilgili birçok bilinmeyen ortaya koyuyor.

20 BİNDEN FAZLA WEBSİTESİ TEHLİKEDE

ESET'in Tehdit Raporu, "Yapay zeka ve bankacılık zararlı yazılımlarını kullanan bilgi hırsızları para çalmak için deepfake videolar oluşturuyor. Yapay zeka araçları para ve bilgi çalmak için kullanılıyor" ana teması üzerinden

hazırladığı görülüyor. Rapor, ister "geleneksel" bankacılık kötü amaçlı yazılımları isterse de son zamanlarda kripto hırsızları şeklinde olsun, kurbanların mobil bankacılık fonlarının peşine düşen kötü amaçlı yazılımlar olan Android finansal tehditlerin dinamik bir fotoğrafını çekti. Bilgi hırsızlığı yapan kötü amaçlı yazılımlar artık üretici yapay zeka araçlarını taklit ederek tehdit oluşturuyor. Rapora göre, yeni mobil kötü amaçlı yazılım GoldPickaxe, kötü amaçlı yazılım operatörleri tarafından hileli finansal işlemleri doğrulamak için kullanılan deepfake videolar

oluşturarak yüz tanıma verilerini çalabiliyor. Video oyunları ve çevrimiçi çok oyunculu oyunlarda kullanılan hile araçlarının, ESET telemetrisinde H1 2024'te birkaç tespit artışı görülen RedLine Stealer gibi bilgi hırsız kötü amaçlı yazılımlar içerdiği yakın zamanda tespit edildi. WordPress eklenti açıklarından yararlanmakla ünlü bir çete olan Balada Injector, 2024'ün ilk yarısında yaygınlaşmaya devam etti ve 20 binden fazla web sitesini tehlikeye attı.

ASYA, L. AMERİKA, AFRİKA TEHDİT ALTINDA

GoldPickaxe'in hem Android hem de

iOS sürümleri var ve yerleştirilmiş kötü amaçlı uygulamalar aracılığıyla Güneydoğu Asya'daki kurbanları hedef alıyor. ESET araştırmacıları bu zararlı yazılım ailesini araştırırken GoldPickaxe'in GoldDiggerPlus adlı daha eski bir Android kardeşinin de Latin Amerika ve Güney Afrika'daki kurbanları aktif bir şekilde hedefleyerek bu bölgelere ulaştığını keşfettiler. Infostealing kötü amaçlı yazılımları üretici yapay zeka araçlarının taklidini kullanmaya başladı. H1 2024'te Rilide Stealer, potansiyel kurbanları ikna etmek için OpenAI'nin Sora'sı ve Google'ın Gemini'si gibi üretici yapay zeka asistanlarının adlarını kötüye kullanırken görüldü. Bir başka kötü amaçlı kampanyada ise Vidar bilgi hırsızı, Midjourney'in yapay zeka modeline yalnızca Discord üzerinden erişilebilmesine rağmen yapay zeka görüntü üreticisi Midjourney için sözde bir Windows masaüstü uygulamasının arkasına gizlendi. ESET Research, 2023'ten bu yana siber suçluların yapay zeka temasını kötüye kullandığına giderek daha fazla şahit oldu ve bu eğilimin devam edeceğini tahmin ediyor.

OYUN MERAKLILARINI AVLIYORLAR

Resmî oyun ekosisteminin dışına çıkan oyun meraklıları bilgi hırsızlarının saldırısına uğradı. Bazı kırılmış video oyunları ve çevrimiçi çok oyunculu oyunlarda kullanılan hile araçlarının yakın zamanda Lumma Stealer ve RedLine Stealer gibi bilgi hırsızı kötü amaçlı yazılımlar içerdiği tespit edildi. RedLine Stealer, ESET telemetrisinde H1 2024'te İspanya, Japonya ve Almanya'daki kampanyaların neden olduğu birkaç tespit artışı gördü. Son dalgaları o kadar önemliydi ki H1 2024'teki RedLine Stealer tespitleri H2 2023'tekileri üçte bir oranında aştı. WordPress eklenti açıklarından yararlanmakla ünlü bir çete olan Balada Injector, 2024'ün ilk yarısında yaygınlaşmaya devam ederek 20 binden fazla web sitesini tehlikeye attı ve çetenin son kampanyasında kullanılan varyantlar için ESET telemetrisinde 400 binden fazla hit aldı. Fidyeye yazılımı sahnesinde, eski lider oyuncu LockBit. Şubat 2024'te kolluk kuvvetleri tarafından yürütülen küresel bir kesinti olan Chronos Operasyonu tarafından kaidesinden düşürüldü. ESET telemetrisi H1 2024'te iki kayda değer LockBit kampanyası kaydetmiş olsa da bunların LockBit dışı çetelerin

Küresel restart olayı ile yüzleşen dünyada zararlı yapay zeka, dijital tehdit ve risklere karşı milli yazılımların ve savunucu yapay zeka uygulamalarının ne kadar gerekli olduğu görüldü. Mavi Ekran Sorunu ve siber saldırılara karşı yapay zekanın daha işlevsel hale getirilmesi isteniyor.

sızdırılmış LockBit oluşturucusunu kullanmasının sonucu olduğu tespit edildi.

SİBER DOLANDIRICILIK ÖNLENEMİYOR

Her ne kadar üretken yapay zeka modelleri gelişse ve suistimalleri önleme yolları bulunsa da siber dolandırıcıların faaliyetleri önlenemiyor. Siber saldırılara karşılık yapay zeka siber suçlara karşı yapılandırılıyor. Ancak uzmanlar kullanılan cihazlarda saygın güvenlik çözümlerinin çalıştırılmasını, bilgi, belge ve paraların ele geçirilmesi konusunda dikkatli olunmasını tavsiye ediyor. İnternet oyuncularının kötü amaçlı veri yüklerini indirme konusunda kandırılmanın yanı sıra, kimlik avı dolandırıcıları tarafından avlanabileceklerini belirten uzmanlar, "Kimlik avı, birincil hedef kitlesi çocukların olduğu oyunları hedef aldığıyla özellikle tehlikeli olabilir. Geçen yıl Cisco'nun Talos, çocuklar

arasında çok popüler olan bir sandbox oyun platformu olan Roblox'un birçok yolu hakkında bir rapor yayınladı" diyorlar.

YAPAY ZEKADA 7 İLKEYE DİKKAT

Türkiye Yapay Zeka İniyatifi (TRAI), hızla gelişen ve yaygınlaşan yapay zeka uygulamalarının bilinçsiz kullanımından doğabilecek zarar ve riskleri önlemek üzere işletmeler için hazırladığı "Yapay Zeka Etik İlkeleri ve Hukuki Düzenlemeler Raporu"nu yayınladı. Yapay Zeka Etik İlkeleri ve Hukuki Düzenlemeler Raporu'nda Avrupa Birliği Yapay Zeka Yasası'nda değinilen, güvenilir ve etik bir yapay zeka kullanımı için gerekli olan "İnsan kontrolü ve gözetimi", "Teknik sağlamlık ve güvenlik", "Gizlilik ve veri yönetimi", "Şeffaflık", "Çeşitlilik, ayrımcılık yapmama ve adalet", "Toplumsal ve çevresel refah", "Hesap verebilirlik" olmak üzere yedi ilkenin altı çiziliyor. Bu yedi ilkeye göre hazırlanan raporda birinci bölüm etik ilkeleri, ikinci bölüm AB Yapay Zeka Yasası'na genel bakışı, üçüncü bölüm ise ülkemizdeki gelişmelere değiniyor.

ETİK İLKELERİN İRDELENME SEBEBİ

Raporda şu ifadeler göze çarpıyor: Dünyanın gündemine çok hızlı giren yapay zeka (YZ), kamu ya da özel fark etmeksizin sağlık hizmetlerinden eğlenceye, eğitimden finansa kadar tüm sektörleri ve büyük küçük demeden her ölçekteki şirketi etkisi altına aldı. Verimlilik ve kârı artırmak, pazarlama ve satış için yaratıcı içerik oluşturmak, müşteri deneyimini geliştirmek, işleri otomatikleştirmek, yeni ürün ve hizmetleri uygun maliyetli bir şekilde oluşturmak, rekabette fark yaratmak gibi sayısız taahhütte

Etik bir yapay zeka kullanımı için; “İnsan kontrolü ve gözetimi,” “Teknik sağlık ve güvenlik”, “Gizlilik ve veri yönetişimi”, “Şeffaflık”, “Çeşitlilik, ayrımcılık yapmama ve adalet”, “Toplumsal ve çevresel refah” ve “Hesap verebilirlik” olmak üzere yedi ilke gerekiyor.

bulunan YZ: işletmeler için artık ihtiyaçtan öte stratejik gereklilik haline geldi.”

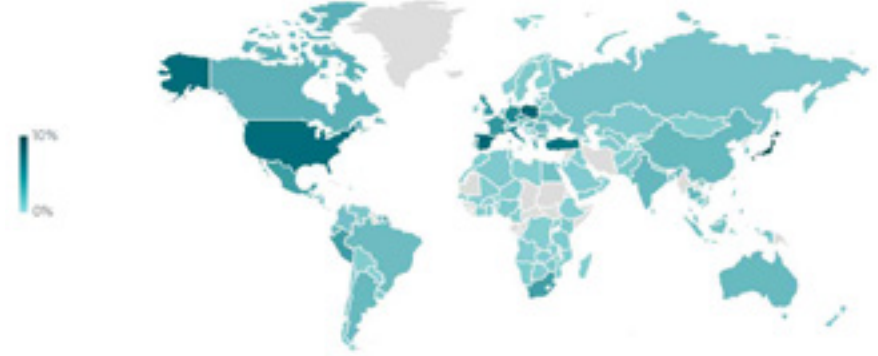
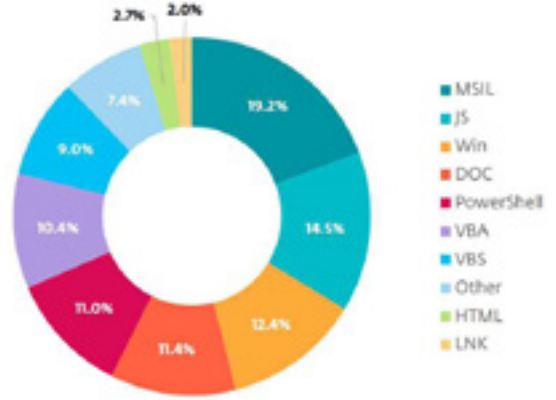
HER İŞLETME SORUMLULUK ALTINDA

2026 yılına kadar işletmelerin yüzde 80'inden fazlasının Üretken YZ uygulama program ve modellerini kullanacağı belirtilen raporda, “Goldman Sachs araştırmasına göre YZ'nin yaygın kullanımının, küresel GYSH yüzde 7'lik (Yaklaşık 7 trilyon ABD Doları) artışa neden olabileceği ve on yıllık dönemde verimlilikte yıllık yüzde 1,5'lik artışa yol açabileceği belirtiliyor. Teknolojinin sunduğu bu faydalar YZ'nin popülaritesini artırıp benimsenmesine sebebiyet verirken, yapıcı-yıkıcı bir teknoloji olmasından kaynaklanan ve göz ardı edilemeyecek riskleri de içinde barındırıyor. İşte bu yüzden teknolojiyi sadece benimsemek yetmiyor. Ortaya çıkardığı risklere yönelik önlemleri de almak gerekiyor. Zira önlemleri almaksızın kontrolsüz kullanımı, maddi zararlar bir yana, işletmeleri telafisi

2024'ün ilk yarısında Android Finansal tehdit tespitlerinin coğrafi dağılımı

2024 yılının ilk yarısında algılama türüne göre indirici algılamaları

İlk Yarı 20'de Kripto Para Tehdit Tespitlerinin Coğrafi Dağılımı

mümkün olmayan, güven ve itibar kaybına sebebiyet verecek sonuçlarla karşı karşıya bırakabiliyor. Kaldı ki YZ'nin geliştiricisi, uygulayıcısı olduğu noktada her işletme, topluma karşı faydalı YZ sunmanın sorumluluğunu da taşıyor. Bu sebeplerle işletmeler

için YZ sistemlerinin sorumlu şekilde geliştirilmesi, devreye alınması ve kullanılmasını yöneten ilke ve politikaların oluşturulması ve hayata geçirilmesi, insanlığın sürdürülebilir geleceği için büyük önem arz ediyor” denildi.

Kötü amaçlı yazılım operatörleri tarafından hileli finansal işlemleri doğrulamak için kullanılan deepfake videolar oluşturarak yüz tanıma verileri çalınabiliyor. Böylece video oyunları ve çevrimiçi çok oyunculu oyunlarda kullanılan hile araçlarla kullanıcılar tehdide maruz kalıyor.

YAPAY ZEKA ETİK İLKELER RAPORU

TRAI Direktörü Can Sinemli "Bu rapor ile işletmeler için yapay zeka sistemlerinin sorumlu şekilde geliştirilmesi, devreye alınması ve kullanılmasını yöneten ilke ve politikaların oluşturulması ve hayata geçirilmesini hedefliyoruz" dedi. Can Sinemli, Türkiye'de yapay zeka farkındalığını artırmak ve ekosistemi geliştirmek amacıyla kurulan Türkiye Yapay Zeka İniyatifi'nin (TRAI), yapay zeka etik ilkelerini oluşturmak isteyen işletmelere yol göstermek üzere hazırladıkları "Yapay Zeka Etik İlkeler ve Hukuki Düzenlemeler Raporu"nu kamuoyuna duyurduklarını söyledi.

YAPAY ZEKA RİSKLERİNE KARŞI ÖNLEM

Yapay zekaya güven oluşturmak isteyen işletmecilerin etik ilkeler ile adil ve sorumlu yapay zeka kullanımının temel unsurlarını bilmeleri

gerektiğinin altını çizen Türkiye Yapay Zeka İniyatifi Direktörü Can Sinemli, "Verimlilik ve kârı artırmak, pazarlama ve satış için yaratıcı içerik oluşturmak, müşteri deneyimini geliştirmek, işleri otomatikleştirmek, yeni ürün ve hizmetleri uygun maliyetli bir şekilde oluşturmak, rekabette fark yaratmak gibi sayısız taahhütte bulunan yapay zeka; işletmeler için artık ihtiyaçtan öte stratejik gereklilik haline geldi. Bu denli bir hızla kullanıma alınan yapay zeka riskleri de barındırıyor. Bunlara karşı hazırlık ve önlemler almayan işletmeler, maddi zararlar bir yana, telafisi mümkün olmayan, güven ve itibar kaybına sebebiyet verecek sonuçlarla da karşı karşıya kalabilir" bilgisini verdi.

YZ'DE TÜRKİYE'DEKİ MEVCUT DURUM

Türkiye'de uluslararası gelişmelere paralel YZ alanında etik ilkelerin belirlenmesi ve hukuksal düzenlemelerin kabul edilmesine yönelik tartışmaların özellikle son yıllarda güçlendiği görülüyor. YZ teknolojilerinin mevcut ve olası etkilerinin kamusal tartışmada gittikçe daha fazla yer bulmasıyla çeşitli kurum, kuruluş, akademik birim ya da sivil toplum kuruluşlarınınca YZ'ye ilişkin yayınlanan rapor, rehber ve metinlerin artışı bunun göstergeleri olarak değerlendirilebilir.

Türkiye'de doğrudan YZ teknolojilerine odaklanan yasal bir düzenleme henüz yürürlükte bulunmuyor. Ancak kişisel verilerin korunması mevzuatı kapsamında YZ teknolojileriyle doğrudan ilişkili bir hüküm bulunmaktadır. Nitekim 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) uyarınca "Herkes, veri sorumlusuna başvurarak kendisiyle işlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme" hakkına sahip. Belirtilen hüküm dolayısıyla YZ sistemleri aracılığıyla kişisel verilerin analiz edilerek bireyin aleyhine bir sonucun ortaya çıkması durumunda ilgili kişiye bu işleme itiraz etme hakkı tanınır.

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI

YZ sistemlerinde kişisel verinin, belirli ya da belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin herhangi bir bilginin, işlenmesi durumunda kişisel verilerin korunması mevzuatına uygun hareket edilmesi de bir zorunluluk. Bu kapsamda, AB YZ Yasası'nda önemli bir yeri bulunan biyometrik verilerin KVKK uyarınca özel nitelikli veriler kategorisinde yer aldığı, bu nedenle işlenmesi için özel bazı gereklilikler arandığı da belirtilmeli. Biyometrik veriler KVKK'da tanımlı.

Ancak Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun Biyometrik Verilerin İşlenmesinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlara İlişkin Rehber'inde AB YZ Yasası'nda da atıf yapılan GDPR'a işaret edilerek, bu alanda şimdiye kadar yapılmış en kapsayıcı tanımın bu metinde yer aldığı belirtiliyor. YZ teknolojilerinde kişisel verilerin kullanıldığı durumların yaygınlığı nedeniyle Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Yapay Zeka Alanında Kişisel Verilerin Korunmasına Dair Tavsiyeler başlıklı bir metin de yayınladı. Bu metin kapsamında YZ uygulamalarının geliştirilmesi ve uygulanması sürecinde ilgili kişilerin temel hak ve özgürlüklerine saygı gösterilmesiyle hak ihlâline meydan verilmemesi gerekliliklerine işaret edildiği görülüyor.

TÜRKİYE YAPAY ZEKA STRATEJİSİ

Türkiye'de yakın dönemde YZ Etiği alanındaki olası gelişmeleri değerlendirirken Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı iş birliğinde 2021 yılında yayınlanarak yürürlüğe konulan "Yapay Zeka Stratejisi" metni kapsamında YZ

uygulamalarının etik ve hukuksal boyutlarının değerlendirileceği etkinliklerin yürütüleceği, uluslararası alandaki çalışmaların takip edileceği belirtilmekte; YZ teknolojilerinin sosyal ve ekonomik yaşamda yaygınlaşmasıyla ortaya çıkan yeni hukuksal ve etik sorunların saptanması ve çözümüne yönelik çeşitli uluslararası kuruluşların ve ülkelerin girişimleri bulunduğu işaret ediliyor. Ulusal Yapay Zeka Stratejisi kapsamında belirlenen stratejik öncelikler, amaçlar ve tedbirler arasında etik ve hukuki senaryolarının test edilmesi ve tartışılabilmesi için çevik ve kapsayıcı bir yasal uyumlanma süreci işletilmesi ve YZ çalışmalarında güvenilirliği desteklemek üzere tarafsızlık, veri mahremiyeti ve etik değerler denetimi ile algoritmik hesap verebilirliği kolaylaştıracak yönetim mekanizmasının hayata geçirilmesi yer alıyor. Strateji metninde veri güvenliğinin önemseyen ve gizliliğin korunmasını destekleyen etik çerçevenin hazırlanmasının kamuoyunun YZ'ye güven duymasını sağlamak için önemli bir gereklilik olduğuna da işaret edildiği görülüyor.

ESET raporuna göre, Infostealing kötü amaçlı yazılımları üretici yapay zeka araçlarının taklidini kullanmaya başladı. Bazı yazılımlar potansiyel kurbanları ikna etmek için OpenAI'nin Sora'sı ve Google'ın Gemini'si gibi üretici yapay zeka asistanlarının adlarını kötüye kullanırken görüldü.

96 MİLYAR TL SGK BORCU OLAN BELEDİYELERE ÜLTİMATOM

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan, Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) en fazla borcu olan 5 belediyenin sırasıyla Ankara, İzmir, İstanbul ve Adana büyükşehir belediyeleri ile Şişli Belediyesi olduğunu açıkladı. SGK'ya Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin 5,7 milyar lira, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin 5,3 milyar lira, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin 3,3 milyar lira, Adana Büyükşehir Belediyesi'nin 3 milyar lira ve Şişli Belediyesi'nin 1,8 milyar lira borcu bulunuyor.

SGK'ye en fazla prim borcu olan 5 belediyenin tamamının CHP'li belediyeler olduğunu kaydeden Işıkhan, "Bu gerçek yerel seçimler öncesinde de böyleydi. Seçimlerden önce yaptığımız açıklamada da bunu ifade etmiştik. Türkiye genelinde

belediyelerin SGK'ye olan toplam prim borcu 96 milyar liraya ulaşmış durumda. Bu borçların yüzde 67,7'si tek başına CHP'li belediyelere ait" dedi. SGK'ye en fazla prim borcu bulunan belediyenin 5 milyar 751 milyon lira ile Ankara Büyükşehir Belediyesi olduğunu aktaran Işıkhan, "Belediyeyi

2019'da AK Parti'den devraldığıında borcu 225 milyon lirayken, bugün itibarıyla 25,5 katına çıkmıştır. Dolayısıyla 'seçim oldu' diyerek kafa karışıklığı yaratmaya, aziz milletimizi yalanlarla aldatmaya çalışmanın kimseye faydası yoktur. CHP'li belediye başkanlarına tavsiyemiz, emekçilerin alın terinin hakkı olan sigorta primlerini bir an evvel ödemeleridir. Meseleyi siyasi parti rekabeti veya hamaset üzerinden değil veriler ve rakamlar üzerinden sadece gerçekleri söyleyerek paylaşmamız gerekiyor" ifadesini kullandı.

Diğer yandan Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Uğur İbrahim Altay SGK'ya tek kuruş borçlarının olmadığını belirterek, "Konya Büyükşehir Belediyemizin SGK borcu sıfır Türk Lirasıdır" dedi.

TÜRKİYE YÜKSEK LOJİSTİK ÜSSÜ OLMA POTANSİYELİNE SAHİP

Türkiye'nin lojistik alanındaki yüksek yatırım potansiyelinin kapsamlı şekilde ortaya konduğu Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi - Cushman Wakefield TR International'in hazırladığı raporda Türkiye'nin ekonominin önemli sektörlerinden lojistiğin üssü olma potansiyelinin yüksek olduğu belirtildi. Lojistik Pazar Görünümü Türkiye 2024 başlıklı raporda, Geçen yıl jeopolitik riskler sonucunda yaşanan döviz kuru dalgalanmaları ve uzayan ticaret rotaları nedeniyle operasyonel maliyetlerin arttığı ve navlun fiyatlarının 1480 dolardan 3 bin 400 dolara kadar yükseldiği, daha ekonomik, güvenli ve çevreci tedarik zincirleri aramaya yönelik uluslararası yatırımcıların üretimlerini daha yakın bölgelere taşımasını ifade eden "yakın kıyı" kavramının küresel tedarik zincirinde yaşanan krizlere karşı oluşturulan en güçlü argümanlardan olmaya devam ettiği kaydedildi. Rapora göre, 100 milyar dolarlık lojistik

pazarıyla küresel lojistik ihracatının yüzde 2,5'ini alan Türkiye, stratejik konumu, lojistik kapasitesinin son 5 yılda istikrarlı bir şekilde artması, yükselen altyapı yatırımları, ekonomik büyümesi, ihracat odaklı sanayi tabanı, nüfusu ve geniş iş gücü havuzu sayesinde taşımacılık ve lojistik için küresel bir merkez olma

potansiyeli taşıyor. Ülkenin 89,42 milyar dolar olan dijital ticaret işlem değerinin 2027'de 136,89 milyar dolara yükselmesinin belirtildiği raporda yer alan ve 2023 verilerine göre 50 ülkenin değerlendirildiği "Agility Gelişmekte Olan Piyasalar Lojistik Endeksi"nde Türkiye'nin, lojistik alanında 11. sırada yer aldığı ifade ediliyor.

YEK PROJELERİ TAM İŞLESEYDİ ENFLASYON YÜKSEK OLMAYACAKTI

Yenilenebilir enerji kaynakları (YEK) güneş ve rüzgâr projeleri tam kapasite (45GW) devreye alınsaydı mevcut enflasyon 13,8 puan daha düşük olacaktı. Aynı zamanda ithal yakıta ödenen fatura 3,6 milyar dolar azalacaktı.

S ürdürülebilir Ekonomi ve Finans Araştırmaları Derneği (SEFiA) ve APLUS Enerji ortaklığında yayımlanan "Elektrik Fiyat Hareketleri ve Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Piyasaya Etkisi-II" başlıklı rapor, yenilenebilir enerji kurulu gücündeki artışın elektrik faturalarını düşürerek tüketici enflasyonunu iyileştireceğini ortaya koyuyor.

Çalışmada; uygulanan Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kamuoyundaki kanaatin aksine artan yenilenebilir enerji üretiminin elektrik sektöründeki üretim maliyetlerini artırmadığını, aksine bu maliyetlerin sınırlandırılmasına ciddi bir katkı verdiği raporlandı. Rapora göre, halihazırda lisansı olan güneş ve rüzgar enerjisi projeleri hayata geçseydi (45GW), enflasyon 13,8 puan, ithal yakıta harcanan bütçe ise 3,6 milyar dolar az olacaktı.

PAGEV Başkanı Yavuz Eroğlu, elektrik fiyatlarındaki astronomik artış ve YEKDEM maliyetlerinin sanayiciler üzerindeki olumsuz etkilerini, yatırım, üretim, istihdam ve ihracatın önünde en büyük sorun olduğunu ileri sürmüştü. YEKDEM sistemiyle; devlet, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı enerji yatırımcılarını, 10 yıl süreyle döviz bazında belirli bir fiyat üzerinden alım garantisini sunarak destekliyor. Bir enerji firması rüzgâr, güneş enerjisi, hidroelektrik santral gibi yatırımlar

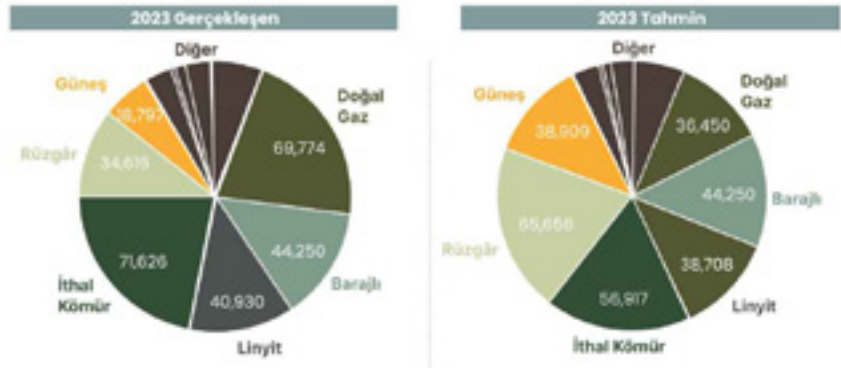

Uygulanan Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kamuoyundaki kanaatin aksine artan yenilenebilir enerji üretiminin elektrik sektöründeki üretim maliyetlerini artırmadığını, aksine bu maliyetlerin sınırlandırılmasına ciddi bir katkı verdiği raporlandı.

yaptığında, devlet 10 sene boyunca döviz bazında teşvikli fiyatlarla alım garantisi veriyor. Döviz bazındaki alım garantisinin maliyeti toplam tüketim miktarına bölünerek elektrik faturalarına yansıtılıyor.

RAPOR YEKDEM'İ ANALİZ EDİYOR

2022 yılının son altı ayını ve 2023 yılının tamamını kapsayan çalışma, Türkiye'de yenilenebilir enerji santrallerinin ve bu santrallere verilen teşviklerin piyasaya etkilerini değerlendiriyor. YEKDEM santrallerinin dönem içerisinde yaşanan elektrik üretim maliyet artışlarına etkisini de ölçen çalışma, bugüne kıyasla daha çok rüzgâr ve güneş kurulu gücünün olacağı bir durumda elektrik üretiminin ne yönde değişeceğini analiz ediyor. Çalışmaya göre, halihazırda ihalesi yapılmış, lisansı olan yenilenebilir enerji kurulu gücü devreye alınmış olsaydı (45GW) pandemi sonrası kendini hissettirmeye başlayan küresel enerji

2023 Yılı İçin Gerçekleşen ve Yenilenebilir Enerji Senaryosu Kaynak Bazlı Elektrik Üretimi (GWh)

krizi döneminde Türkiye'de elektrik üretim maliyetleri daha düşük olacaktı. Yenilenebilir enerji üretiminin artırılması, enflasyonu düşürmenin yanında, Türkiye'nin enerjide dışa bağımlılığını ve böylelikle ithalat faturasını azaltabilecek ve karbon salımı azaltımına da katkı sağlayacaktı.

SEFİA VE APLUS ÇALIŞMASI NE DİYOR

Raporda şu ifadeler yer verildi. Aralık 2023'te 23,5 GW olan güneş ve rüzgâr kurulu gücü 45 GW olsaydı; Aralık 2023 itibarıyla yüzde 64,8 olarak gerçekleşen yıllık TÜFE enflasyonunun yüzde 51 olacağı ortaya konuldu. 2022 yılının son altı ayı için ülkenin ithal yakıt faturasının 5,3 milyar USD, 2023 yılının tamamında ise 3,6 milyar dolar miktarında düşeceği hesaplandı. Elektrikğin serbest piyasadaki fiyatı artan YEKDEM maliyetlerine rağmen 2022 yılı son altı ayı için gerçekleşen değerlere kıyasla yüzde 22,9, 2023 yılının tamamı

için ise yüzde 11,3 daha düşük olacağı sonucuna varıldı.

Özellikle karbon yoğun kaynakların ikame edilmesi yoluyla 2022 yılının son altı ayında 13,1 milyon ton CO2 eşdeğeri, 2023 yılının tamamında ise 28,9 milyon ton CO2 eşdeğeri karbon azaltımı yapılacağı görüldü. Rapora göre, yenilenebilir enerji üretiminin artırılması üretim maliyetlerinin ve enflasyonun düşürülmesi, enerjide ithalat bağımlılığının azaltılması, arz güvenliğinin sağlanması ve karbon emisyonlarının düşürülmesi gibi pek çok konuda olumlu katkı sunuyor.

YEKDEM FİYATI ARTIRMIYOR DÜŞÜRÜYOR

Raporda şu ifadeler yer verildi: "Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de giderek derinleşen ve ne zaman sonlanacağı henüz belli olmayan enerji krizinin etkileri artan enerji maliyetleriyle

ENERJİ PİYASALARI KIRILGAN VE RİSKLERE FAZLA AÇIK

Yerli ve temiz kaynaklardan elektrik üretiminin artırılması; Türkiye'nin iklim hedeflerine erişmesi, enerjide ithalat bağımlılığını azaltması ve olası arz krizlerine karşı direncini artırmasında en temel rolü oynayacağını belirten APLUS Enerji'nin Danışmanlık Müdürü Göksin Bavbek, "2022 yılında hazırladığımız çalışmanın devamı olan bu raporda söz konusu etkiler sayısal olarak ifade edilmekte ve doğrulanmaktadır. Geçtiğimiz beş yıl içerisinde yaşanan gelişmeler küresel enerji piyasalarının ne kadar kırılgan ve beklenmedik krizlere açık olduğunu net bir şekilde göstermiştir. Rapordan çıkarılan sonuçlar önümüzdeki yıllarda enerji piyasasında gerçekleşmesi olası küresel arz krizlerinden kaçınmak için yenilenebilir enerji kaynaklarının ne kadar önemli olacağını ortaya koymaktadır" dedi. Göksin Bavbek, arz güvenliği sorunları aşılmış, son kullanıcılara düşük maliyetli elektrik sağlayan ve karbonsuzlaşmış bir enerji sistemine geçiş için maliyet açısından en uygun kaynaklar haline gelmiş olan rüzgâr ve güneş yatırımlarını hızlandıracak uygulamaların ivedilikle hayata geçirilmesi gerektiğini kaydetti.

kendini göstermektedir. Geçtiğimiz on yılda YEKDEM garantisi altında kurulmuş olan santraller ise bu krizin etkilerinin bir nebze daha hafif hissedilebilmesini sağlamışlardır. Yürütülmüş olan bu çalışma küresel enerji krizi baş gösterdiği sıralarda eğer daha yüksek yenilenebilir enerji kurulu gücü yapılabilmiş olsaydı ülkedeki elektrik üretim maliyetlerinin daha düşük olacağını göstermiştir. Yenilenebilir enerji üretiminin maliyetlere olan düşürücü etkisi eski YEKDEM santrallerinin alım garantisi süreleri sona erdikçe daha da gözle görülür olacaktır. Yeni kurulacak olan yenilenebilir santralleri ise düşen kurulum maliyetlerinden dolayı artık herhangi bir destek mekanizmasına ihtiyaç

duymayacak ve ülkede elektrik üretim maliyetlerinin düşmesine ve böylelikle enflasyonun sınırlı da olsa kontrol altına alınmasına ciddi katkı sağlayacaklardır."

ELEKTRİK MALİYETLERİ DÜŞECEKTİ
SEFiA ve APLUS raporuna göre, 2022 yılının son 6 ayı ve 2023 yılını kapsayan simülasyon döneminde daha çok yenilenebilir enerji santralının sistemde olması durumunda artan YEKDEM maliyetlerine rağmen toplam elektrik maliyetlerinde kayda değer bir düşüş yaşanabilecekti. Çalışma kapsamında oluşturulan Yenilenebilir Enerji Senaryosu'nda toplam elektrik üretim maliyetinin 2022 yılının son 6 ayı için gerçekleşen değerlere kıyasla yüzde

SEFiA ve APLUS Enerji'nin raporuna göre, halihazırda ihalesi yapılmış, lisansı olan yenilenebilir enerji kurulu gücü devreye alınmış olsaydı (45GW) pandemi sonrası kendini hissettirmeye başlayan küresel enerji krizi döneminde Türkiye'de elektrik üretim maliyetleri daha düşük olacaktı.

Yenilenebilir Enerji Senaryosu'nda toplam elektrik üretim maliyetinin 2022 yılının son 6 ayı için gerçekleşen değerlere kıyasla yüzde 22,9 daha düşük olacağı sonucuna ulaşıldı. 2023 yılı için ise maliyetlerdeki düşüş sadece yüzde 11,3 seviyesinde oldu.

22,9 daha düşük olacağı sonucuna ulaşıldı. 2023 yılı için ise maliyetlerdeki düşüş sadece yüzde 11,3 seviyesinde oldu. PTF, ÜFE ve TÜFE arasındaki ilişkiyi modelleyen ekonometrik analizin sonuçlarının, daha önce de raporlandığı üzere, artan yenilenebilir enerji üretiminin elektrik fiyatları üzerinden toplam enflasyona etkisinin dezenflasyonist bir ortamda artarak devam ettiğini gösterdiği ifade edilen çalışmada; yenilenebilir enerji üretiminin daha yüksek ve elektrik fiyatlarındaki artışın daha düşük olduğu bir senaryoda, Aralık 2023 itibarıyla yüzde 64,8 olarak gerçekleşen yıllık TÜFE enflasyonunun yüzde 51 olabileceği öngörüldü.

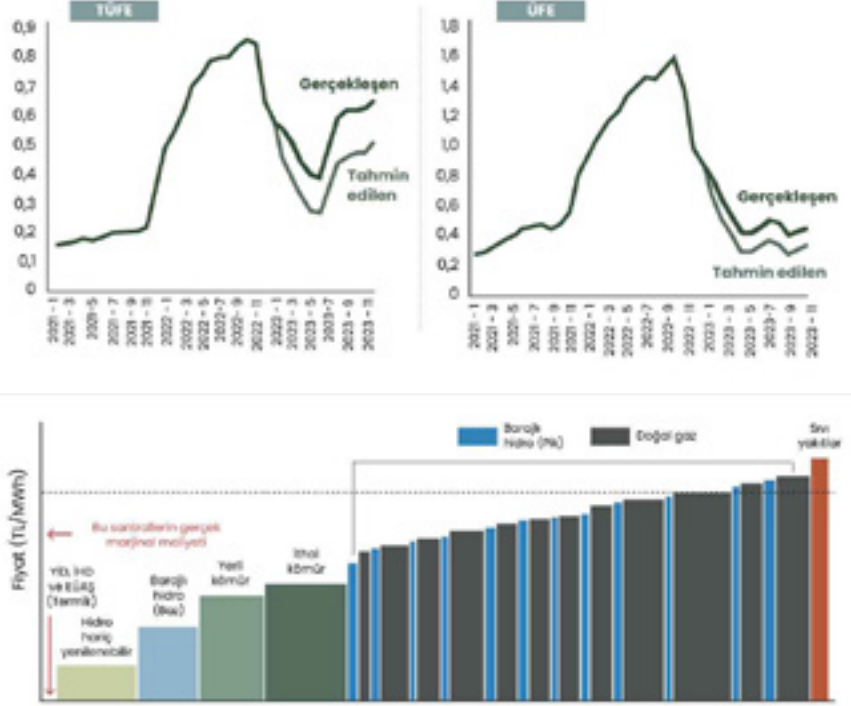
Raporda, artan yenilenebilir enerji üretiminin önemli bir etkisinin ithal yakıt maliyetlerinin azaltılmasında gözlemlendiği, artan yenilenebilir enerji üretiminin öncelikle yüksek maliyetli doğal gaz ve ithal kömür üretimini ikâme ettiği belirtilirken; bunun sonucunda ise yenilenebilir üretiminin artmasıyla ithalat maliyetlerinde ciddi bir düşüş olduğu, yapılan hesaplamalara göre Yenilenebilir Enerji Senaryosu altında 2022 son 6 ayı için Türkiye'nin ithal yakıt faturasının toplamda 5,3 milyar dolar azalacağı

öngörüldü. 2023 yılı için ise aynı rakam 3,6 milyar dolar olarak hesaplandı.

NET SIFIR KARBON HEDEFİNE DESTEK

Türkiye'nin 2053 net sıfır karbon hedefi ve Paris Anlaşması kapsamındaki taahhütleri bakımından karbon emisyon azaltımının gittikçe daha önemli bir hâle geleceğinin belirtildiği raporda; karbon yoğun üretim kaynaklarının ikâme edilmesi yoluyla 2022 yılının son 6 ayında Yenilenebilir Enerji Senaryosu altında 13,1 milyon ton CO₂ eşdeğeri, 2023 yılındaysa 28,9 milyon ton CO₂ eşdeğeri karbon azaltımı yapıldığı hesaplandı.

Raporda; söz konusu bütün faktörler göz önüne alındığında yenilenebilir enerji üretiminin artırılmasının üretim maliyetlerinin ve enflasyonun düşürülmesi, enerjide ithalat bağımlılığının azaltılması, arz güvenliğinin sağlanması ve karbon emisyonlarının düşürülmesi gibi pek çok konuda olumlu katkı vereceği sonucuna varıldı. Aynı çalışmada; 2023 yılı için gerçekleşen yenilenebilir üretim payının yüzde 42,1 ve yerli üretim payı yüzde 56,4 iken bu payların Yenilenebilir Enerji Senaryosu altında sırasıyla yüzde 57,8 ve yüzde 71,2 seviyesine kadar yükseldiği tespit edildi.

ELEKTRİK ÜRETİMİ İLE BİRLİKTE FİYATLAR NIÇİN ARTIYOR?

SEFİA Direktörü Bengisu Özenc Türkiye'de en son devreye giren elektrik zammına dikkat çekerek çıktıları değerlendirdi. "Türkiye'de son dönemde enflasyonda yaşanan sınırlı düşüşün devam etmesi beklenirken, elektrik üretim faaliyetlerindeki artış nedeniyle 1 Temmuz'da yürürlüğe giren yüzde 38'lik elektrik zammının bu düşüşün hızı konusunda soru işaretlerine neden olduğunu belirten Bengisu Özenc, "Mesken tarifesindeki bu değişikliğin Temmuz ayı enflasyonuna etkisinin 0,53 puan, 2024 yıl sonu enflasyonuna etkisinin ise 0,67 puan olacağı hesaplanıyor. Yayımladığımız yeni çalışmamız ise enflasyonun düşüş eğilimine girdiği bu dönemde, sisteme daha yüksek yenilenebilir enerji entegrasyonu ile bu düşüşün hızlandırılabilirliğini gösteriyor. Fosil yakıt gibi, çevresel maliyetlerinin yanında, enerji üretim maliyetlerini de artırma potansiyeli taşıyan kaynaklar yerine yenilenebilir enerjinin teşvik edilmesi, Türkiye ekonomisinin temel problemleri olan cari açık ve enflasyonu iyileştirecek, Türkiye'nin 2053 net sıfır hedefini de destekleyecek" dedi.

ENERJİ İHTİYACININ YÜZDE 65'İ YEK'TEN KARŞILANACAK

Dünyada 2030, Türkiye'de 2035 yılına kadar elektrik kurulu gücünde yenilenebilir enerji kaynaklarının payını yüzde 65 seviyesine çıkarılması bekleniyor. Türkiye'nin yenilenebilir enerji kaynaklarına (YEK) dayalı elektrik üretim kapasitesi son 5 yılda dört kat artışla toplam 16 GW düzeyine çıktı.

Dünya genelinde 2030 yılına kadar toplam enerji arzının yüzde 65 oranında yenilenebilir kaynaklardan karşılanabileceği düşünülüyor. Türkiye'de de geleceğin enerjisi olan bu kaynaklara yönelim ve teşvik ön planda tutuluyor.

T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından hazırlanan Türkiye Ulusal Enerji Planı gereğince, Türkiye'nin 2035 yılına kadar elektrik kurulu gücünde

yenilenebilir enerji kaynaklarının payını yüzde 64,7 seviyesine çıkarması bekleniyor.

Uluslararası danışmanlık şirketi Kearney ile Enerji Günlüğü tarafından hazırlanan MW100 Türkiye araştırması ve raporu açıklandı. Yeşil Haber'e göre, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Türkiye'nin en büyük 100 elektrik üreticisini ortaya çıkaran araştırma, sektörün yatırımcı profili ile elektrik üretim kapasitesindeki kaynak dağılımını da ortaya koydu. MW100 Türkiye araştırması ayrıca

yerli ve yenilenebilir enerji alanında Türkiye'nin en büyük yatırımcı şirketlerini ortaya çıkarırken, Türkiye'nin son yıllarda bu alanda kaydettiği gelişmeyi de verilerle gösterdi.

5 YILDA 4 KAT ARTARAK 16GW'YE ÇIKTI

Türkiye'nin yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim kapasitesi son 5 yılda dört kat artışla toplam 16 GW düzeyine çıktı. En fazla kapasite artışı rüzgar ve güneş

Türkiye'deki şirketlerin toplam kurulu gücü 77.585 MWe. Bu kapasite, Türkiye'nin toplam kurulu üretim kapasitesinin yüzde 85'ini oluşturuyor. Şirketlerin kurulu güçlerinin kaynak bazında dağılımı incelendiğinde doğalgaz ile hidroelektriğin önde olduğu görülüyor.

santrallerinde yaşanırken, biyokütle ve jeotermal kaynaklara dayalı santrallerde de son dönemlerde ivmelenen bir artış görülüyor. Yenilenebilir enerjiye dayalı kurulu güçteki artışa bağlı olarak toplam elektrik üretiminde de bu kaynakların payı artış gösteriyor. 2004 yılında elektrik üretiminde yenilenebilir kaynakların payı sıfır noktasına yakın iken, kademeli olarak 2004 yılında yüzde 5 düzeyine 2019 yılında ise yüzde 15 seviyesine kadar ulaştı.

RÜZGÂR VE GÜNEŞ YATIRIMLARI ARTIYOR

MW100'de yer alan şirketlerin toplam kurulu gücü 77.585 MWe'ye ulaşıyor. Bu kapasite, MW100 şirketlerinin Türkiye'nin toplam kurulu üretim kapasitesinin yüzde 85'ini oluşturuyor. MW100 şirketlerinin kurulu güçlerinin kaynak bazında dağılımı incelendiğinde doğalgaz ile hidroelektriğin önde olduğu görülüyor. Bu iki kaynaktan hidroelektrikte 24.472 MWe, doğal gazda ise 24.481 MWe kurulu üretim kapasitesi bulunuyor. Hidroelektrik ve doğal gazı, 19.450

MWe'lik kurulu güçle kömür izliyor. MW100 şirketlerinin yerli kömürde 8.032, ithal kömürde ise 8.684 MWe'lik kurulu kapasiteleri bulunuyor. Son yıllarda büyük yatırım yapılan yenilenebilir enerji kaynağı rüzgar ise 6.894 MWe'lik kurulu kapasite kömürün arkasında yer alıyor. Güneş enerjisinde ise ağırlıklı olarak lisanssız ve dağıtık bir durum söz konusu. 2023 yılı verilerine göre, Türkiye'nin kurulu gücü 10 bin MW'yi geçti. YEKDEM kapsamındaki lisanslı güneş enerjisi kurulu gücü 1.469 MW, lisanssız GES kurulu gücü ise 8 bin 718 MW seviyesinde. Güneş enerjisine dayalı elektrik üretiminin YEKDEM kapsamındaki yenilenebilir enerji santralleri içindeki payı yüzde 35'i buluyor.

EN BÜYÜK GÜNEŞ SANTRALİ KARAPINAR

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yayınlanan Ulusal Enerji Planı'nda ise güneş enerjisi kurulu güç hedefi 2035 itibarıyla 52 bin 900 MW olarak açıklandı. Sektör temsilcileri bu hedefe ulaşmak için her yıl 3 bin MW kurulum gerektiğini belirtiyor. Türkiye'nin şu anda en büyük güneş enerjisi santrali Kalyon Enerji tarafından Karapınar'da 20 bin dönüm arazi üzerinde 3 milyon 256 bin panel kullanılarak inşa edilen 1.350 MW kurulu gücündeki Karapınar Güneş Enerjisi Santrali.

İSO VE FORTUNE 500'ÜN GÖZDELERİ

Türkiye, güneşinden rüzgârına,

jeotermalinden biyokütlesine kadar uzanan zengin yenilenebilir enerji kaynaklarıyla, yeşil enerji devrimine öncülük etme potansiyeline sahip bir ülke olarak dünyada önemli bir yerde bulunuyor. Bu potansiyel için harekete geçen şirketler ise hem İSO 500 hem de Fortune 500 Türkiye listelerinde üst sıralarda yer alarak başarıdan başarıya koşuyor. Söz konusu şirketler sürdürülebilirlik odaklı çalışmalarıyla sadece ekonomik büyümeye değil, aynı zamanda çevresel korumaya da katkı sağlıyor.

Yeşil Haber'in araştırmasına göre, bu şirketlerin öncülüğünde, Türkiye'nin yeşil enerji geleceği aydınlık görünüyor. Ancak Türkiye'nin yeşil enerji geleceğini şekillendirecek yeşil enerji potansiyelini tam anlamıyla kullanabilmesi için, kamu, özel sektör ve sivil toplumun iş birliği içinde çalışması ve yenilikçi çözümler geliştirmesi büyük önem taşıyor.

SÜRDÜRÜLEBİLİR GELECEĞE YATIRIM

Türkiye'nin yeşil enerji potansiyeli ve bu alandaki hızlı büyümesi, sürdürülebilir bir gelecek için umut verici bir tablo çiziyor. ISO 500 ve Fortune 500 Türkiye listelerindeki yeşil enerji şirketlerinin başarıları, bu dönüşümün önemli bir parçası olarak görülüyor. Bu ivmenin korunması ve daha da hız kazanması için özellikle enerji verimliliği, enerji depolama teknolojileri ve yeşil finansman gibi alanlarda yapılacak yatırımlar, Türkiye'nin yeşil enerjide duruşunu belirleyecek. Sürdürülebilirlik bilinciyle hareket

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yayınlanan Ulusal Enerji Planı'nda ise güneş enerjisi kurulu güç hedefi 2035 itibarıyla 52 bin 900 MW olarak açıklandı. Sektör temsilcileri bu hedefe ulaşmak için her yıl 3 bin MW kurulum gerektiğini belirtiyor.

eden şirketler, sadece çevresel faydalar sağlamakla kalmayacak, aynı zamanda rekabet avantajı elde ederek uzun vadeli başarıyı da yakalayacak. Türkiye'nin yeşil enerji potansiyelini tam anlamıyla kullanabilmesi için, kamu, özel sektör ve sivil toplumun iş birliği içinde çalışması ve yenilikçi çözümler geliştirmesi büyük önem taşıyor. Bu şirketlerin çoğu, Borsa İstanbul'da işlem görüyor. Yeşil Endeks, sürdürülebilirlik ve yeşil enerji odaklı şirketlerin performansını izlemek için oluşturulmuş bir kategori olarak biliniyor.

İSO VE FORTUNE 500'DE ÖNE ÇIKAN ENERJİ ŞİRKETLERİ

İSO 500, İstanbul Sanayi Odası tarafından her yıl yayınlanan ve Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşunu net satış gelirlerine göre sıralayan bir liste olarak biliniyor. Sanayi sektörünün nabzını tutan liste, her yıl güncelleniyor.

Fortune 500 ise, Amerikan iş dünyası dergisi Fortune tarafından her yıl yayımlanan, Amerika Birleşik Devletleri'nin en büyük 500 şirketini belirleyen bir liste. Türkiye için özel olarak hazırlanmış olan Fortune 500

Türkiye listesi ise, Türkiye'nin en büyük 500 şirketini belirlemekte ve bu şirketlerin gelirlerine göre sıralanıyor. Her yıl Temmuz ayında yayınlanan liste, Türkiye ekonomisinin genel durumunu ve büyük oyuncuların performansını değerlendirmek için önemli bir çalışma olarak öne çıkıyor.

LİSTELERDEKİ SIRALAMA FARKI METODOLOJİDEN

İSO 500 ve Fortune 500 listelerinde yeşil enerji ve sürdürülebilirlik alanında faaliyet gösteren şirketler önemli bir yer tutuyor. Enerji verimliliği, yenilenebilir enerji projeleri ve çevre dostu uygulamalar gibi alanlarda önemli adımlar atan bu şirketler olarak başarıyla takdir topluyor. İSO 500 ve Fortune 500 Türkiye listelerindeki şirketlerin sıralamaları farklılık gösterebiliyor. Bunun nedeni, her iki listenin farklı metodolojiler kullanması ve farklı kriterlere göre sıralama yapması. İSO 500, sadece imalat sanayiindeki şirketleri değerlendirirken, Fortune 500 Türkiye, tüm sektörlerdeki şirketleri kapsıyor. Ayrıca, İSO 500 net satış gelirlerine göre sıralama yaparken, Fortune 500 Türkiye brüt satış gelirlerini dikkate alıyor. Söz konusu farklılıklar, aynı şirketin iki listede farklı sıralamalarda yer almasına sebep oluyor.

İSO 500 ve Fortune 500 Türkiye'de öne çıkan enerji şirketleri şöyle sıralanıyor:

ENERJİSA ENERJİ (İST: ENJSA):

İSO 500 sıralaması: 13, Fortune 500 Türkiye sıralaması: 13, net satış geliri: 168.664.639.000 TL. Enerjisa,

Türkiye'nin yeşil enerji geleceğini şekillendirecek yeşil enerji potansiyelini tam anlamıyla kullanabilmesi için, yeşil enerjili şirketleriyle kamu, özel sektör ve sivil toplumun iş birliği içinde çalışması ve yenilikçi çözümler geliştirmesi büyük önem taşıyor.

Türkiye'nin enerji devi olup, enerji üretimi, dağıtımı ve perakende satışıyla faaliyet gösteriyor. Yenilenebilir enerji yatırımlarıyla dikkat çekiyor. Güneş ve rüzgâr enerjisi projeleriyle Türkiye'nin yeşil dönüşümüne öncülük eden Enerjisa, sürdürülebilir bir gelecek için çalışıyor.

Yeşil enerjiyle sürdürülebilirlik yolunda yol kateden şirketler İSO 500 ve Fortune 500 Türkiye listesinin başarılı kuruluşları arasında yer alırken Borsa İstanbul Yeşil Endeks'in şampiyonları olarak öne çıkıyor. Şirketler enerji verimliliği, yenilenebilir enerji projeleri ve çevre dostu uygulamalarıyla dikkat çekiyor.

AKSA ENERJİ (İST: AKSEN):

İSO 500 sıralaması: 28, Fortune 500 Türkiye sıralaması: 65, net satış geliri: 35.172.257.432 TL. Yenilenebilir enerji üretimine odaklanan Aksa Enerji, güneş, rüzgâr ve biyokütle enerjisi projeleriyle Türkiye'nin enerji ihtiyacını temiz kaynaklardan karşılama hedefiyle ilerliyor. İSO 500'deki 28. sırası ve Fortune 500 Türkiye'deki 65. sırası, şirketin bu alandaki başarısının bir göstergesi.

ZORLU ENERJİ (İST: ZOREN):

İSO 500 sıralaması: 29, Fortune 500 Türkiye sıralaması: 76, net satış geliri: 27.281.884.000 TL. Enerji sektöründe geniş bir yelpazede faaliyet gösteren Zorlu Enerji, güneş, rüzgâr ve jeotermal enerji alanlarındaki yatırımlarıyla Türkiye'nin yenilenebilir enerji kapasitesini artırmaya katkı sağlıyor. Sürdürülebilirlik vizyonu ile hareket eden şirket, çevre dostu enerji üretimiyle gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakmayı hedefliyor.

CW ENERJİ (İST: CWENE):

İSO 500 sıralaması: 65, Fortune 500

Türkiye sıralaması: 99, net satış geliri: 20.890.345.000 TL. CW Enerji, güneş enerjisi çözümleri sunan ve bu alanda faaliyet gösteren bir şirket. Şirket, güneş panelleri üretimi ve güneş enerjisi santrallerinin kurulumu gibi alanlarda faaliyet gösteriyor. CW Enerji, Türkiye'de yenilenebilir enerji kullanımının artmasına katkı sağlıyor.

GAMA ENERJİ A.Ş.:

İSO 500 sıralaması: 110, Fortune 500 Türkiye sıralaması: 110 net satış geliri: 19.077.476.330 TL. Gama Enerji, enerji üretim ve dağıtımında faaliyet gösteren ve yenilenebilir enerji projelerine yatırım yapan bir şirket. Güneş, rüzgâr ve hidroelektrik enerjisi gibi çeşitli projeler ile Türkiye'nin enerji üretiminde sürdürülebilir çözümler sunuyor.

SMART GÜNEŞ ENERJİSİ A.Ş. (İST: SMRTG)

İSO 500 sıralaması: 122, Fortune 500 Türkiye sıralaması: 122, net satış geliri: 17.854.975.928 TL. Smart Güneş Enerjisi, yenilenebilir enerji çözümleri sunan bir şirket. Güneş panelleri üretimi ve güneş enerjisi santralleri kurulumunda faaliyet göstermekte. Şirket, Türkiye'de güneş

enerjisi kullanımının yaygınlaşmasına önemli katkılar sağlıyor.

KALYON GÜNEŞ TEKNOLOJİLERİ A.Ş.:
ISO 500 sıralaması: 209, Fortune 500 Türkiye Sıralaması: 209, net satış geliri: 10.560.889.333 TL. Kalyon Güneş Teknolojileri, Türkiye'nin en büyük güneş paneli üreticilerinden biri. Şirket, yenilenebilir enerji alanında birçok projeye imza atarak, Türkiye'nin enerji dönüşümüne katkıda bulunmakta. Kalyon, güneş enerjisi santralleri ve güneş panelleri üretimi ile sektörde öne çıkıyor.

AYDEM YENİLENEBİLİR ENERJİ (İST. AYDEM):

ISO 500 sıralaması: 337, Fortune 500 Türkiye sıralaması: 337, net satış geliri: 6.358.818.133 TL. Aydem Yenilenebilir Enerji, yenilenebilir enerji üretiminde faaliyet gösteren ve hidroelektrik, rüzgâr ve güneş enerjisi projeleri geliştiren bir şirket. Şirket, sürdürülebilir enerji kaynakları ile Türkiye'nin enerji ihtiyacını karşılamayı amaçlıyor.

Jeotermal Kurulu Üretim Kapasitesi İK 10			
30.03.2023 itibarıyla			
2023	2022	Şirketler	Yapılan Kurulu Kapasite (MW)
1	1	Zorlu Enerji	308
2	2	Görüs Holding	260
3	3	Kipias Holding	229
4	4	Çelikler Holding	213
5	5	Greeneco Enerji	96
6	6	Türkerler Holding	78
7	7	Sanko Enerji	71
8	8	MB Holding	68
9	9	Soyak Enerji	60
10	10	Özmen Holding	42

Biyokütle Kurulu Güç İK 10			
30.03.2023 itibarıyla			
2023	2022	Şirketler	Yapılan Kurulu Kapasite (MW)
1	1	ITC Entegre Atık	170
2	4	Yeşil Global Enerji	119
3	3	Ölmez Kömürlü Enerji	99
4	2	İtisco	86
5	6	İstanbul Elektrik A.Ş.	37
6	7	Mutluk Enerji	36
7	8	Mosbio Enerji	33
8	9	Novtek Enerji	30
9	12	TPCL Yenilenebilir Enerji*	21
10	10	Kastamonu Entegre**	20

*2022'de TPCL 1 MW ile diğer birkaç şirket ile 30. sırada.
**2022'de Kastamonu Entegre 3 MW ile diğer birkaç şirket ile 30. sırada.

Güneş Kurulu Güç İK 10			
30.03.2023 itibarıyla			
2023	2022	Şirketler	Yapılan Kurulu Kapasite (MW)
1	1	Kalyon Enerji	1.092
2	2	Cengiz Enerji	362
3	-	Ecogreen Enerji Holding	96
4	3	Akfen	92
5	5	Ece Tur	90
6	16	Aydem Enerji*	82
7	4	Erçyes Anadolulu Holding	68
8	18	Sanko Enerji**	50
9	6	Degan Grubu	43
10	6	Özalın Enerji	38

*2022'de Aydem 0 MW ile diğer birkaç şirket ile 26. sırada.
**2022'de diğer birkaç şirket ile 19. sırada.

Değer Gaz Kurulu Üretim Kapasitesi İK 10			
30.03.2023 itibarıyla			
2023	2022	Şirketler	Yapılan Kurulu Kapasite (MW)
1	1	EÜAŞ	4.735
2	2	ENKA	3.909
3	3	Enerjisa Üretim	1.583
4	4	Akso Enerji	1.047
5	5	Palmet Enerji	996
6	6	ACWA Power	927
7	7	Akenerji	904
8	8	Linak Enerji	900
9	9	Bilgin Enerji	887
10	11	Gama Enerji	879

Hidroelektrik Kurulu Üretim Kapasitesi İK 10			
30.03.2023 itibarıyla			
2023	2022	Şirketler	Yapılan Kurulu Kapasite (MW)
1	1	EÜAŞ	14.401
2	2	Cengiz Enerji	1.435
3	3	Enerjisa Üretim	1.203
4	4	Linak Enerji	1.113
5	5	Özalın Enerji	908
6	6	Aydem Enerji	853
7	7	Sanko Enerji	559
8	8	Doğuş Enerji	535
9	9	Kolın	512
10	10	Enerji-Pro	473

Kömür Kurulu Üretim Kapasitesi İK 10			
30.03.2023 itibarıyla			
2023	2022	Şirketler	Yapılan Kurulu Kapasite (MW)
1	1	Eren Enerji	3.790
2	2	Çelikler Holding	3.530
3	3	EÜAŞ	3.424
4	4	İÇİAŞ	1.805
5	5	Anadolulu Birlik Holding	1.508
6	6	EMSA Power	1.320
7	7	Diler Holding	1.260
8	8	Aydem Enerji	941
9	10	Cengiz Enerji	673
10	9	STEAG ÖMSE	647

Rüzgâr Kurulu Üretim Kapasitesi İK 10			
30.03.2023 itibarıyla			
2023	2022	Şirketler	Yapılan Kurulu Kapasite (MW)
1	1	Polat Enerji	711
2	2	Borusan ENERJİ Enerji	634
3	3	Gürta Holding	619
4	4	Fiba Yenilenebilir Enerji Holding	553
5	5	Ekosim Enerji	437
6	6	Dominyer Holding	419
7	10	Enerjisa	387
8	7	RT Enerji	363
9	8	Bilgin Enerji	370
10	14	Türkerler Holding	367

İŞ GÜCÜ PİYASASINDA MAAŞLAR ARTARKEN ÇALIŞAN BULUNAMIYOR

Teknik personel maaşları gökyüzüne fırlarken, temizlik personeli bulma sorunları her geçen gün derinleşiyor. Haziran ayında İŞKUR aracılığıyla işe yerleştirilen 109 bin kişinin çoğunluğu erkek ve kadın iş gücüne katkıda bulunurken, imalat sanayindeki iş açığı dikkat çekiyor.

Türkiye'nin işgücü piyasası, maaşlar ve iş gücü taleplerindeki değişimlerle yeni bir döneme girdi. Teknik personel maaşları patlama yaparken, temizlik personeli bulma sıkıntısı had safhaya vardı. İŞKUR verilerine göre, Haziran ayında 109 bin kişi iş gücüne katılırken, en yüksek iş açığı imalat sanayinde yaşandı. Ancak, temizlik sektörü eleman bulmakta yaşadığı zorluklar nedeniyle sıkıntı içinde. Teknik personel maaşları kamu sektöründeki memur maaşlarını geçerek dikkat çekti. İşletmelerin maaş politikalarını yeniden gözden geçirmesi gerektiği bu ortamda, iş gücü piyasasında yaşanan bu dikkat çekici dengesizlikler ekonomik geleceği de şekillendiriyor.

TEMİZLİK PERSONELİ BULMAK ZORLAŞTI

İşletmelere Tesis Yönetim Hizmetleri veren ve özellikle hastane, fabrika ve plazaların temizlik ve teknik hizmetlerini sağlayan Allservice'in Yönetim Kurulu Başkanı Ebru Akyüz, teknik eleman maaşlarının memur maaşlarıyla yarıştığını söyledi. En büyük istihdam açığının temizlik personeli olduğuna dikkat çeken Ebru Akyüz, bunun sebeplerini ise şu şekilde açıklıyor: "Tesis yönetim hizmetleri şirketleri, asgari ücretin üzerinde maaş teklifleriyle dikkat çekse de, ekonomik koşullar ve alternatif iş olanakları, temizlik personeli bulma ve elde tutma konusunda zorluklar yaşanmasına neden oluyor. Şirketlerin çoğu, temizlik personeli için net 22 bin TL ile 27 bin TL arasında değişen maaşlar öneriyor. Ancak, bu maaşlar, ülke genelindeki

asgari ücretin biraz üzerinde olduğu için, işe olan ilgiyi artırmakta yeterli olmuyor. Ekonomik belirsizlikler ve yüksek enflasyon da çalışanların maaş beklentilerini etkileyerek, temizlik personeli açığının artmasına katkı sağlıyor" dedi.

TEKNİK PERSONEL MAAŞLARI 65 BİN TL'YE ÇIKTI

Teknik personellerde ise durum farklı, tesisatçı, elektrik teknisyeni, mekanikçi gibi alanlarda teknik personellerin maaşları memur maaşlarını geçmiş durumda. Sektörde teknik personel maaşlarının 55 bin liradan başladığını belirten Allservice Yönetim Kurulu Başkanı Ebru Akyüz, "Teknik personel için önerilen maaşlar net 55 bin TL ile 65 bin TL arasında değişirken, bu rakamlar kamu sektöründe çalışan birçok memurun maaşlarını geçmiş durumda. Burada maaşların yüksekliği bu pozisyonlara olan ilgiyi artırıyor. Ancak yine de sektörün bu

alanda eleman bulmakta zorlandığını söylemek yanlış olmaz" bilgisini verdi.

MAAŞ POLİTİKALARI GÖZDEN GEÇİRİLMELİ

Tesis yönetim hizmetleri şirketleri, eleman açığını azaltmak için çeşitli çözüm önerileri üzerinde çalıştığını dile getiren Ebru Akyüz, "Bunlar arasında maaş politikalarının gözden geçirilmesi, ekonomik desteklerin sağlanması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi yer alıyor. Özellikle maaşların asgari ücretin üzerine çıkarılması, şirketlerin bu pozisyonları daha cazip hale getirmesine yardımcı olabilir. Günlük yevmiye işlerinin, temizlik personeli pozisyonlarına göre daha yüksek gelir sağladığı belirtiliyor. Bu durum, temizlik personeli için rekabetçi maaş tekliflerinin önemini vurguluyor. Şirketler, alternatif iş olanaklarını değerlendirerek maaş ve yan haklar konusunda yenilikçi yaklaşımlar geliştirmeye çalışıyor" diye konuştu.

Fahiş Fiyatlar Ve Enflasyon Turizmi Vurdu!

OTELLER BOŞ, ESNAF ŞAŞKIN!

2024 yılına 60 milyar dolar turizm geliri hedefiyle başlayan Türkiye yüksek enflasyon sebebiyle yabancı turisti Yunanistan ve çevre ülkelere kaptırdı. Yerli turistin bile yurtdışını tercih ettiği bu yıl turizm gelir hedeflerinde beklentileri boşa çıkardı.

2024 yılı hedefini 60 milyon turist ve 60 milyar dolar gelir olarak belirleyen ve kişi başı 1000 dolar geliri geçmek isteyen Türkiye, yüksek enflasyon kaynaklı hayat pahalılığı yüzünden rekabetini kaybetmesiyle yabancı turistini diğer

ülkelere kaptırırken yerli turist de tatil yapmak için başta Yunanistan olmak üzere yurtdışını tercih etti. Kapıda vize olayının da yerli turisti yurtdışına çektiği ifade ediliyor.

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Ersoy, turizm gelirlerinin 2023'te artarak 54,3 milyar dolara yükseldiği bilgisini vererek, "Yani 56,7 milyon ziyaretçi, 99 dolar kişi başı gecelik gelir ve 54,3 milyar dolar toplam gelir ile 2023 turizmde rekor yıl oldu diyebiliriz. Bu yıl yeni bir rekorla 60 milyar dolar gelir hedefliyoruz" demişti.

DOLULUK ORANI YÜZDE 50 GERİLEDİ

Turizm sezonunda doluluk oranlarının geçen yılın yüzde 30 - 50 gerisinde kaldığı, fiyatların yüksek olmasından dolayı yerli ve yabancıların yurtdışına kaçtığı ve son dakika turistin dahi Türkiye kapısından dönerek başka ülkelere yöneldiği belirtiliyor. Pandemi sonrası Avrupa'da yükselen enflasyon ve maliyetlerin artmasıyla birlikte alım gücünün zayıflaması, Rusya - Ukrayna savaşı, Avrupa şampiyonası nedeniyle özellikle Almanya'daki yaz tatili izinlerinin ertelenmesi, Türkiye'deki enflasyon ve anormal şekilde artan fiyatlar, personel ve girdi maliyetlerin yükselmesi ve otellerin son iki yılda fiyatlarını yüzde 100 arttırmış olması Türk turizmine olumsuz yansıyor.

GARİP BİR YAZ SEZONU YAŞIYORUZ

Temmuz ve Ağustos aylarının konaklama sektöründe en yüksek

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Ersoy

fiyatların olduğu bir dönemde olması gerekirken talep zayıflığı sebebiyle fiyatlar geçen yılın çok altında kaldı. Turizmciiler, "Fakat talepler istenilen düzeyde değil. Hem Antalya ve Ege'deki otellerde doluluklar yüzde 60-80 civarında. Aslında bu normal bir durum değil. Normal şartlarda bu doluluklar şu anda yüzde 100'lerde olmalıydı. Sezonun en yoğun döneminde bu kadar boşluk olması iyi bir sezon olmadığını göstergesidir. Bodrum'da yüksek fiyatlı lüks işletmeler dolu. Bu tesislere gidenlerin gelir düzeyi yüksek insanların tercih ettiği oteller, restoranlar ve plaj mekânları dolu. Bir taraftan özel plajlarda gününü geçiren çok zengin bir kitle varken öbür taraftan şehir içindeki restoranlar

boş kalıyor. Mağazalardaki alışverişler durgun. Bodrum'da garip bir yaz sezonu yaşıyoruz" değerlendirmesini yapıyor.

AŞIRI PARA KAZANMA HIRSI

Turizmciiler, "Hem yabancı turistlere ve hem de gelir düzeyi nispeten daha düşük yerli turistlere hitap eden yerlerde ciddi boşluklar var. Buradaki en büyük sorun fiyatlar müşteri için tahmin edilebilir değil artık. Fiyat algısı maalesef kontrolünü kaybetmiş durumda. Bodrum, Çeşme, Alaçatı gibi bölgelerde en büyük sorun bu bölgelerdeki esnafın yüksek kira maliyetlerinin yanında yeme içme ve personel maliyetlerinin de çok ciddi artmasıdır. Tabii işin içine daha fazla para kazanma hırsı girince iş absürt

fiyatlar ortaya çıkabiliyor. Bodrum, Çeşme, Alaçatı gibi yerlerde fiyat algısı kalmamış. Ekonomik krizde olan müşteri kitlemiz var ve doğal olarak yerli turist kaçıyor. Bodrum'da konaklama tesisleriyle restoranlar da paralel şekilde hareket ediyor. Konaklama sektöründeki fiyat artışları restoran, bar gibi diğer hizmet sektörü işletmelerinde de mevcut. Yerli ve yabancı müşteriler Bodrum gibi yerlerden çekildiği zaman doğal olarak restoranlar boş kalıyor. Konser biletlerinin dahi 5-10 bin TL'ye çıktığı turizm bölgelerinde bu rakamlar dünyanın hiçbir yerinde yok" diyor.

TURİZM BÖLGELERİ YANGIN YERİ

Antalya Turistik İşletmeler Otelciler Pansiyoncular Derneği (ANTOP) Başkanı

Alp Özel, şehir merkezindeki otellerde büyük bir sıkıntının olmadığını ve doluluk oranlarının yüzde 70 dolayında seyrettiğini söylüyor.

Özel, üç yıldızlı, oda kahvaltısı ve yüzme havuzu olan butik otellerin günlük fiyatı geçen yıl 100 ile 110 euroyken, şimdi 60 ile 70 eurolarda olduğunu bildirdi. Denize yakın Konyaaltı'nda ve Kemer'de ikinci sınıf otellerin boş olduğunu ileten Özel, "Dolulukta geçen yılın yüzde 30-35 gerisindeyiz. Fakat Turizm Bakanlığı'nın verilerine bakıyorsunuz orada başka bir şey söyleniyor, rekor kırdık deniliyor. Bugün yerli turist yok, yurt dışından gelen turist sayısında artış var belki var ama Türk turistte yüzde 25 bir gerileme var. Şu anda fiyatlarımız da çok pahalı ve tutturamıyoruz.

Türkiye, yüksek enflasyon kaynaklı hayat pahalılığı yüzünden turizmde rekabetini kaybetmesiyle sektör beklenmedik bir darbe aldı. Turizmciler, kapıda vize olayının yerli turisti yurtdışına çektiğini ileri sürüyor.

Yabancı turiste fiyat tutmuyor, Türkiye pahalı geliyor. Özellikle Türk turizmini ve Antalya turizmini ayakta tutan o 'ekonomik beş yıldızlı oteller' diye tabir ettiğimiz oteller var. Sayıları yaklaşık 450 tane ve maliyetleri inanılmaz uçmuş durumda. Yani bildiğiniz gibi değil, burası yangın yeri. Araya paspas atan personel 40 bin lira ücret istiyor" diyor.

5 KİŞİLİK YEMEĞE 1000 \$ FATURA

Türkiye'deki restoran ve otel fiyatlarının bir önceki Haziran ayına kıyasla ortalama yüzde 91 arttığına dikkat çekilirken bir lahmacun fiyatının 1.000 TL'ye, beş top dondurmanın 30 dolardan satıldığı, 5 kişilik bir yemek faturasının 1000 dolara kadar çıktığı turizm bölgelerinde otellerin müşteri bulamadığı için fiyatlarını yarı yarıya düşürdüğü bildiriliyor. Birçok turizmci de söz konusu manzara karşısında, "Ücret avantajımızı kaybettik. Türk Lirası değerleniyor. Su sene sadece 150 bin kadar Türk Yunanistan'ın Samos (Sisam) adasına gitti. Bu sayı geçen yıl 40 bin idi. Mesela Bodrum'da işletmeler zengin çocuklarının harcamalarıyla dönüyor" görüşlerini aktarıyor. BigChefs'in kurucusu Gamze Cizreli'nin de görüşlerine yer verildi. Cizreli, toplamda bakıldığında müşteri sayılarının arttığını, 'üst tabakanın kendilerine doğru kaydığını' anlattı.

Otel doluluk oranlarının yüzde 50 düştüğü turizm bölgelerinde döviz bazında dahi otel fiyatlarının indirilmesi ve bölge esnafının yiyecek, içecek, giyim ve hediyelik eşyada yüksek fiyat düşürmelerine rağmen Türkiye bu yıl turizmde istediği yoğunluğu yakalayamadı.

Kişi başına yapılan harcamada da bir düşüş olduğunu gözlemlediklerini belirten Cizreli, firmanın düşüş karşısında masraflarını kısma yoluna gittiğini, bu yöntemlerin arasında kendi elektriklerini üretmenin de olduğunu söyledi. İstanbul'daki Sunset Grill & Bar isimli işletmenin kurucusu Barış Tansever ise enflasyona işaret ederek 1994 yılında restoranı açtığında çekmeyi amaçladığı beyaz yakalılar için fiyatların ulaşılmaz bir hale geldiğini ifade etti. Tansever, "Hepimiz yoksullaşyoruz" değerlendirmesini paylaştı.

YURTDIŞI TÜRKİYE'YE GÖRE ÇOK UYGUN

Restoranlarda yeme içme fiyatlarının yüksek seyretmesinin yerli ve yabancı turistlerin Türkiye'yi tercih etmesinde olumsuz etki oluşturduğu belirtiliyor. Yeme içme kaynaklı kayıpların yüzde 50'yi geçtiği kaydediliyor. Yerli turistlerin yüksek fiyattan dolayı Yunan adalarını tercih ettiğine de değinen temsilciler, orada hizmet, personelin sayısının azlığı,

otellerin pansiyon seviyesinde olması ve markalaşmanın olmamasından dolayı fiyatların Türkiye'ye göre ucuz kaldığını aktarıyor.

Otelcilere göre, yurt içinde enflasyonun gerisinde kalan döviz kurları, Türklere yurt dışını daha uygun fiyatlı kılıyor. Yurt dışı tatil harcamaları ve gayrimenkul alımları rekor seviyeye ulaştı. 2024 yılının ilk beş ayında yurt dışında gayrimenkul alımları yüzde 51, yurt dışı seyahat harcamaları da yüzde 18 oranında arttı. Gayrimenkul yatırımında, Yunanistan ve altın vize uygulamasıyla Portekiz öne çıkıyor.

YERLİ YURTDIŞINA ÇIKTI OTELLER BOŞ KALDI

2024 yaz sezonunda Ege Bölgesi'nde istenilen turist sayısına ulaşamadı. Geçen yıl yüzde 100'e varan doluluk oranlarının ardından, bu yıl özellikle yerli turistlerin yurt dışındaki tatil yerlerini tercih etmesiyle, bölgedeki turist sayısı düştü. TÜRSAB Başkan Başkanışmanı Hamit Kuk, "Son zamanlarda tatil bölgelerinde faaliyet gösteren otel

ve kafe işletmeleri, yoğunluğun az olmasından şikayetçi. Yerli turistler fahiş fiyatlardan dolayı tatillerini yurtiçinde değil yurtdışında yapıyor. Vatandaşlardan gelen tepkilere göre, bölgedeki işletmeciler yerli turistlere yabancı turistlerden daha pahalı fiyat tarifesi uyguluyor. Yoğunlukta geçen yıla göre yüzde 40 azalma var. Oteller boş kalırken konserler dahi iptal ediliyor. Oteller ise yüzde 50'ye varan indirimler uygulamaya başladılar" diyor. TÜRSAB Başkan Başkanışmanı Hamit Kuk, fiyatların geçen yıla göre yüzde 50-70'ten fazla arttığını, yerli turisti bırakalım yabancıların dahi fiyatlardan dolayı zorlandığını, turizmde Türkiye'nin , Avrupa'nın en pahalı ülkeleri arasına girdiğini kaydediyor.

OTEL FİYATLARI DÜŞTÜ, ESNAF İNDİRİM YAPTI

Bodrum, dünyaca ünlü bir turizm bölgesidir ve oteller bu nedenle fiyatlarında düşüş yaptı. Yerli ve yabancı misafirler, pahalılıktan şikâyet ettikleri için ilçedeki otelleri yaklaşık yüzde

Turizm bölgelerinde enflasyon sebebiyle yüksek maliyetler, aşırı para kazanma hırsıyla birleşince yerli ve yabancı turistlerin bir otelde kalmak ve alışveriş imkânları geriledi. Fiyat indirimlerine rağmen konaklama sektörü ve restoranlarda fiyatlar hâlâ ateş pahası.

50'ye kadar düşürdü. Yüksek sezonda boş kalan oteller, müşteri çekebilmek için 'yaz fırsatları' adı altında yüzde 50'lere varan indirimlere gitti. Normal şartlarda 46 bin TL'ye ulaşan 4 gecelik bir tatilin bedeli, indirimler sonrası 30 bin TL'ye kadar geriledi. Antalya Kemer'de bulunan bir otelin iki kişi için her şey dahil 3 gece 4 gün tatil ücreti 18 bin TL iken bu tutarın 12 bin 600 TL'ye indiği, Marmaris Turunç'ta bulunan bir otelin de ağustosta 4 gece 2 kişilik fiyatının yaklaşık 46 bin TL'den 31 bin 400 TL'ye kadar düştüğü görüldü. Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Bodrum Bölge Temsil Kurulu Başkanı Mustafa Demir, iç pazarda yüzde 20'den fazla azalma olduğunu belirterek, "Özellikle Temmuz'un ikinci yarısından başlayarak, Ağustos'un ilk iki haftası dahil yüzde 50'lere yakın indirim yapan otellerimiz var. Yüksek fiyattan rezervasyon alamadılar" dedi. Otelcilerin, elektrik, personel, yiyecek ve temizlik gibi sabit maliyetler değişken olduğu için odalar boş kalmasın diye indirimde gittiğini belirten

Demir, "Para kazandıkları bir sezon değil ama en azından personellerini tutabilecekleri bir sezon geçiriyorlar" bilgisini veriyor. 15 Eylül'de iç pazarın sona ereceğini ve iç pazarla ilgili beklentinin biteceğini belirten Demir, "Bizim gibi Avrupalı rakiplerimiz de fiyat düşürüyor. Şu anda Yunanistan, Portekiz, İspanya, Mısır ve Tunus bizim önemli rakiplerimiz" diyor. İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç, İstanbul'da otel fiyatlarında ve doluluklarında çok rahatsız edici bir durumun söz konusu olmadığını ancak döviz bazında fiyat indirimlerine gidildiğini söyledi. Avdagiç, "Yılın ikinci yarısına yönelik eğer makro süreçte bir sıkıntı yaşamazsak İstanbul'un bu seneyi geçen seneki rakamlara benzer bir şekilde kapatılabileceğini öngörüyoruz."

TURİZMCİ: KAPIDA VİZE KALDIRILMALI

Son iki yılı yüzde 90 doluluk oranını geçen tatil beldelerinde yaşanan hayal kırıklığı ve Yunan adalarına gitmek için

uzayan kuyruklar turizmcileri harekete geçirdi. Ege Bölgesi'ndeki turizmciler fiyatları düşürmek yerine Yunan adalarına kapıda vizenin kaldırılmasını talep etmeye karar verdi. Kapıda vize uygulaması ile Türk tatilcileri adalarına çekmek isteyen Yunanistan, turizm sezonunun başlaması ile birlikte hedefine ulaştı. Türk tatilciler, Yunan adalarına gitmek için uzun kuyruklar oluşturdu. Madalyonun diğer tarafında ise Türkiye'nin gözde tatil beldeleri boş kaldı. Başta Bodrum, Çeşme ve Datça olmak üzere birçok tatil beldesi, geçmiş yıllara oranla çok daha sessiz. Turizmciler bu sessizliği 3 temel nedene bağlıyor... Yunan adalarına kapıda vize uygulaması ve komşunun Türkiye'den daha ucuz olması... Avrupa Futbol Şampiyonası'nın yeni bitmiş olması... Tatil bölgelerinde işletmelerin zengin çocuklarının harcamalarıyla dönmesi.

3 GÜNLÜK TATİL İÇİN BİLE MİDİLLİ'YE AKIN

Hafta sonuna denk gelen 13 ve 14 Temmuz'u, resmi tatil olan 15 Temmuz

TÜRSAB Başkanı Firuz Bağlıkaya, "Vatandaşımız kendi ülkesinde değil yurtdışında tatil imkânı buluyorsa turizm başarısından söz etmek mümkün değildir" dedi.

Demokrasi ve Milli Birlik Günü ile birleştirenler 3 günlük tatil fırsatına kavuştu. Tatilini Yunanistan'ın Midilli Adası'nda geçirmek isteyenler Ayvalık'a akın etti. İstanbul, İzmir, Bursa, Ankara, Muğla, Balıkesir, Manisa ve Kocaeli gibi büyükşehirlerden gelen tatilciler, Ayvalık Deniz Hudut Kapısı önünde kuyruklar oluşturdu. Sabah ve öğle saatlerinde kalkan feribotlar yolcuların yanı sıra özel araçları da taşıırken, her feribotun dolu gidip dolu geldiği öğrenildi. Tatilciler Midilli'deki fiyatların Türkiye'ye göre daha uygun olduğunu ve yemekler başta olmak üzere hizmet kalitesinin daha yüksek olması nedeniyle 3 günlük tatil tercihini bu yönde yaptığını söylüyor.

OTELLER YÜKSEK KÂRLILIĞA KOŞTU

Marmaris'te sezona iyi başladıklarını ve merkezdeki tesislerin yüzde 100 doluluğu yakaladığını ifade eden Güney Ege Turistik Otelciler ve İşletmeciler Birliği (GETOB) Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Deliveli, bunun yabancı turistlerden kaynaklandığını dile getiriyor. Deliveli, "İç pazarda yaşadığımız kaybı dış pazarla kapatabildik. Marmaris merkez olarak olumsuzluk yaşamamak da köylerimiz Selimiye, Bozburun ve Söğüt beklentinin altında kaldı. Orada bulunan butik oteller beklenen dolulukları yakalayamadı. Her ne kadar dolu bir bayram geçirmiş de olsak otellerin bu

seneki problemi doluluk değil kârlılıktı. Fiyat fayda bakımından elimiz güçlü bir ülkeyken şu an zayıfladık. Türkiye'deki maliyetlerin artışı, baskılanan kur ve kapıda vize ile yurtdışının daha da cazip hale gelmesi iç turizmi olumsuz yönde etkiliyor" diyor.

BAĞLIKAYA'DAN ÇÖZÜM ÖNERİSİ

TÜRSAB Başkanı Firuz Bağlıkaya, Yunan adalarına kapıda vize uygulamasının kaldırılmasına dair yaptığı açıklamada, "Turizmde çözüm rakip ülkelere seyahati engellemek değil, turist memnuniyetsizliğini gidermek. Ancak bu konuda da bir talep almadık" diyor. Bağlıkaya, "Yunan adalarına kapıda vize uygulamasının kaldırılması ile ilgili yayılan söylentiler üzerine belirtmek isterim ki; Seyahat Acentaları olarak böyle bir talebimiz yok. Turizmde kötü bir gidişat varsa bunun çözümü rakiplerimize yapılan seyahatleri engellemek değil, turist memnuniyetsizliğinin nereden kaynaklandığını bulmaktır. Vatandaşımız kendi ülkesinde tatil yapma imkânı bulamayıp, yurt dışında tatil yapıyorsa, bir turizm başarısından söz etmek mümkün değildir" dedi.

TÜRKİYE FİYAT AVANTAJINI KAYBETTİ

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) İzmir Bölge Temsil Kurulu Başkanı Kıvanç Meriç, Türklerin yurtdışı destinasyonlarını seçmelerinin en

2024 yaz sezonunda Ege Bölgesi'nde istenilen turist sayısına ulaşamadı. Geçen yıl yüzde 100'e varan doluluk oranlarının ardından, bu yıl özellikle yerli turistlerin yurt dışındaki tatil yerlerini tercih etmesi turizmde ümitleri bir başka bahara bıraktı.

temel nedenlerinden birinin Türkiye'nin "fiyat avantajını kaybetmesi" olduğunu vurguluyor. Meriç, "Artık biz maliyet açısından fiyat avantajını kaybetmiş vaziyeteyiz. Bunun en başlıca örneği, vatandaşın Türkiye'deki otellerden çok dışarıdaki otelleri; yani Yunanistan gibi, Balkanlar gibi daha yakın çevremizde komşu olan ülkelere gitmeleri. Ciddi bir patlama var. Geçen sene Samos'a 35.000 ila 40.000 kişi giderken, bu yılki beklenti yaklaşık 100.000 ila 150.000 kişi arasında. Bunda kapı vizesi kolaylığının etkisi büyük. Pahalı bir ülke olarak, eski girdi maliyetleri geri gelmediği sürece pahalı bir ülke olarak bizim müşteri girdimizde, gelen müşteri sayısında ciddi bir azalma olacak ve gelirimizde de elbette ciddi bir azalma görülecek. Asıl korktuğumuz ise 2025 yılı" diyor. Meriç ayrıca, Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı ören yerlerinin artan fiyatlarına değindi ve "Eskiden Efes Antik Kenti'ne 15 euroya girilebilirken, şu an 40 euroya girilebiliyor. Tamamen bakanlığın kazanmasının öncelendiği gibi bir izlenim var" ifadesini kullandı.

EvoLog

TÜRKİYE'DEN DÜNYAYA AÇILAN KAPINIZ

Lojistik ve taşımacılıkta Türkiye'nin önde gelen kuruluşlarının güvenilir çözüm ortağı Evolog, kaliteli servis ve yaygın hizmet ağıyla en zor koşullarda dahi hep yanınızda.

| KARAYOLU |

| HAVAYOLU |

| DENİZYOLU |

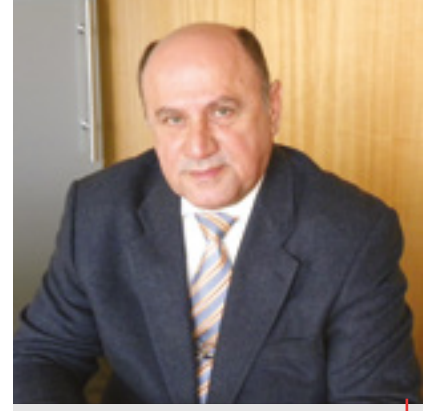
| DEPOLAMA |

www.evolog.com.tr

info@evolog.com.tr

+90 212 999 86 86

ATILLA YILDIZTEKİN

Tedarik Zinciri ve Lojistik
Yönetim Danışmanı

Komple ve Parsiyel Taşımacılık

Komple ve parsiyel taşımacılık genellikle kara taşımasında kullandığımız bir terimolojidir. Bunun yanında deniz taşımasında konteyner taşımacılığının yaygın kullanılması ile komple ve parsiyel konteyner taşımacılığı da söz konudur. Aynı şekilde demir yolunun yaygınlaşması ile komple vagon taşıması yanında parsiyel demiryolu taşıması artık gündemdedir. Hava taşımasında yüklerin birden fazla sahibi olduğu için taşıma genellikle parsiyeldir, sadece büyük proje taşımalarında komple uçak taşıması kullanılır.

Komple taşımacılık aracın taşıma kapasitesinin tek bir müşteri için kullanılması ve tek kalkış noktasından, tek varış noktasına kadar olan taşımadır. Ekonominin gelişmesi, ölçeklerin büyümesi, uluslararası taşımanın artması ile komple kara, deniz ve demiryolu taşıması artmaktadır. Özellikle deniz ötesi taşımalar, uzak mesafe uluslararası taşımalar yaygınlaşmaktadır. Komple taşıma birim yük taşıma maliyeti bazında kıyaslandığında parsiyel yükten çok daha ucuz fiyata taşınmaktadır. Depolama olanakları arttıkça taşıma maliyetinin düşürülmesi amacıyla, firmalar komple taşımaya yönelmektedir.

Parsiyel Taşımacılığın Avantaj ve Dezavantajları

Komple taşımanın yanında, küçük ölçeklerde yapılan ve yüklerin konsolide edildiği yani aynı araç içinde birden fazla

müşterinin malının taşındığı parsiyel taşıma da gelişmektedir. Parsiyel taşımanın birim yük taşıma maliyetinin yüksek olması gibi bir dezavantajına karşılık, daha küçük partilerde yükleme yapılarak depolama ve stok envanter maliyetlerinin azaltılması gibi bir avantajı söz konusudur.

Firmalar komple taşıma ile nakliye maliyetlerinin artmasına karşılık, depolama ve finansman giderlerinin artmasını hesaplayarak, bir fayda maliyet avantajı yapmalı ve hangi, periyotlarla hangi maliyetlerle hangi miktarda malzeme taşıtacaklarının hesabını yapmalıdır.

Parsiyel Zordur, Risklidir ve Maliyetlidir

Parsiyel taşıma geçmişte ambar adını verdiğimiz taşıma şirketleri tarafından yapılmakta iken; artık lojistik şirketler de komple taşımaya göre karlılığı yüksek olan parsiyel taşımaya ağırlık vermektedir. Lojistiğin, İstanbul'da ağırlıklı olarak büyümesine paralel olarak, Anadolu'ya da yayılması parsiyel taşımayı büyütmektedir. Lojistik şirketler Anadolu'da depolarını açtıkça; hem diğer şehirlerden İstanbul'a taşınacak olan yüklerin parsiyel olarak taşımasını, hem de şehirler arasında yapılacak olan taşımaların aktarma merkezleri kurularak konsolidasyonu ile parsiyel taşımaya ağırlık vermeleri izlenmektedir. Günümüzdeki yapı şu şekildedir.

Parsiyel taşımada küçük ebatlı ürünler ulusal kargo şirketleri ile taşınmaktadır. Orta büyüklükteki koli veya bir araç doldurmayacak miktarda paletli ürün taşımaları ise gitgide azalacak şekilde, hâlâ ambarlar tarafından yapılmaktadır. Buna karşılık taşıma şirketleri hem ulusal hem uluslararası kanallarda parsiyel yük taşımasına ağırlık vermektedir. Bir tedarik zinciri içinde taşınması gereken malzemeler uzun süreli sözleşmelere dayandırılmış ise, lojistik şirketlerin kurdukları parsiyel dağıtım ağında değerlendirilmektedir. Kara taşımasında uygulanan bu sistem henüz demiryoluna yeterince aktarılamamaktadır. TCDD'nin demiryolu aktarma merkezlerinin yaygınlaşması ile demiryolu ile parsiyel yük taşıması gerçekleşecektir. Deniz yollarında ise özellikle Uzak Doğu'dan gelen malzemeler için parsiyel konteyner servisleri aktiftir. Avrupada ise parsiyel deniz taşıması henüz istenilen seviyede değildir. Kara taşıması deniz taşımasının yerini almaktadır. Hangi yolla yaparsanız yapın, parsiyel taşıma zordur, takibi sorunu vardır, risklidir, maliyetlidir. Gidiş ve dönüş doluluk oranlarının yakalanması gerekir. Buna karşılık müşteriye fatura edilen fiyat yüksektir. Doluluk oranlarını sağlayabildiğimiz sürece parsiyel taşımayı tercih ediyoruz. Sağlayamazsak da doğal olarak zarar ediyoruz. Kritik nokta doluluktur.

MARKEZ

YY5 ve İzinli G3nderici Hizmeti ile SGS TransitNet farkını yaşayın

11 ÜLKEDE İZİNLI G3NDERİCİ, 6 ÜLKEDE YY5 HİZMETİ

SGS TransitNet, transit beyannameleri (Transit refakat belgesi/T1/T2/TR) oluşturmanızı, gümrüklere sunmanızı ve takip etmenizi sağlayan güvenli, çok lisanlı ve web tabanlı bir e-transit platformudur.

AB, Birleşik Krallık, Sırbistan, Makedonya ve Türkiye gümrüklerinde, NCTS Avrupa Ortak Transit b3lgesinde ve ayrıca toplam 24 ülkede Asıl Sorumludur. SGS TransitNet'i kullanarak bu ülkelerdeki herhangi bir hareket noktasından, NCTS Ortak Transit, Avrupa Birliği yesi 36 ülkenin herhangi birine y3nelik T1/T2/TR/BY beyannamesi oluşturabilirsiniz.

SGS TRANSİTNET TRANSİT SİSTEMİ DESTEK HİZMETLERİ A.Ő.

Merkez
Baęlar Mah. Osmanpařa Cad. No:95
İř Istanbul Plaza Güneřli Bağcılar - İstanbul
t +90 212 368 40 20
f +90 212 224 78 96
e transitnet.turkey@sgs.com

TransitNet erkezk3y YY5/
İzinli G3nderici Deposu
Karamehmet Mah. Emin Dede Cad.
No:81/1 (Tem Otoyol Hizmet Tesisi
İstanbul Edirne Y3n) Ergene - Tekirdaę

Sienzi Lojistik Antrepo
ve Dış Ticaret Ltd.
3merli Mah. Sadullah Sok.
No:2 Arnavutk3y
İstanbul Türkiye

EVOLOG'DA BAŞARININ SIRRI İNSAN, TEKNOLOJİ VE ALTYAPI

Lojistik sektörünün önde gelen firmalarından EvoLog taşıdığı yıllık 200.000 yük ile önemli bir hacme sahip. EvoLog CEO'su Barış Talay, "Başarımız ve hizmetlerimizdeki hızlilik insan, teknoloji ve fiziki altyapımızda saklı" dedi.

HARUN REŞİT TIĞLI

EvoLog 2013 yılında kurulmuş, sektörün genç şirketlerinden. Karayolu parsiyel taşımacılığında Kuzey ve Doğu Avrupa trafikleri ile başladığı yolculuğu, yeni ürünler, yeni trafikler eklenerek, her yıl ortalama yüzde 30 büyüyerek devam ediyor. Gün itibarıyla, karayolunda Avrupa'nın tamamında kendi alt yapısı ile verdiği taşımacılık hizmetinin yanı sıra antrepoculuk, depolama ve dağıtım, tüm dünyada havayolu ve denizyolu taşımacılığı hizmetleri veriyor. Avrupa ve Azerbaycan'daki 6 iştiraki ve 1.000 kişiyi aşan çalışanı ile 200 milyon euroluk bir ciroyu yönetiyor. EvoLog CEO'su Barış Talay, faaliyetlerini, hizmetlerini ve sektörü Ekovitrine anlattı.

SEKTÖR ORTALAMASININ ÜZERİNDEYİZ

Firmanız 2024 ve gelecek yıllar için ilave hizmet birimleri ve yeni taşıma modelleri oluşturmayı düşünüyor mu? Bu yılki ciro, kârlılık, hizmet çeşitliliği ve istihdam açısından geçen yıl ile bu yılı karşılaştırabilir misiniz?
EvoLog 2023'te başarılarla dolu ilk 10 yılını tamamladı. İkinci 10 yılımızın başarı hikâyesini yazabilmek için 2024 ile güzel bir başlangıç yapmak istiyorduk. 2023'nin ilk yarısına oranla, 2024'ün ilk yarısında yüzde 6'lık bir ciro artışımız var. Bu rakamın EvoLog'un alışkın olduğu büyüme hızının altında olduğunu ifade edebilirim. Yine de pazar ve sektör ortalamasının üzerinde bir performans gösteriyoruz. Yine bu yılın ilk yarısında denizyolu

EvoLog CEO'su Barış Talay, "Transfer merkezimiz, 500 araçlık genç kamyon filomuz, izinli gönderici yetkimiz, kapasite ve hızımızı artıran altyapımızı oluşturuyor" dedi.

taşımacılığı odaklı Mersin Şubemizi açtık. Çekya Prag'taki ikinci 10bin m²'lik depo yatırımımız için ilk kazma vuruldu. 2024'ün sonuna depomuzu yetiştirmeyi hedefliyoruz. Danimarka Herning'te e-ticaret lojistiğinde hizmet verdiğimiz kapalı alan 7.000m² ye ulaştı. Copenhagen ve Fredericia bölgesinde kontrat lojistiğine hizmet verecek 2 depo yatırım planımız daha var. İstanbul'da akıllı, yeşil ve çevre dostu bir depo yatırımı için arayışlarımız devam ediyor. Özetle, 2024'te şirketimizin temel yetkinlik ve komşu alanlarında tüm büyüme fırsatlarını değerlendiriyoruz.

HATIRI SAYILIR KONTEYNER TAŞIMACILIĞIMIZ VAR
Parsiyel hizmeti gerek yurt içi ve gerekse dış ticarete EvoLog Lojistik'te nasıl şekilleniyor?
Firmanızın "Komple ve parsiyel taşımacılık" ta bulunduğu yer neresidir?

Parsiyel taşımacılık demek çevreye saygı demektir. Sürdürülebilir çevre denilince elektrifikasyon, teknoloji desteği ile verimlilik projeleri ilk aklı gelen kavramlar oluyor ama sorumlu tüketim için taşıma modu kadar, eskilerin deyimi ile "hava taşımamak" da önemli. Parsiyel taşımacılık

EvoLog Lojistik'in ihracat yükleri için kullandığı İstanbul Çatalca'daki transfer merkezi sektörde en büyükler arasında yer alıyor.

2023'nin ilk yarısına oranla, 2024'ün ilk yarısında yüzde 6'lık bir ciro artışları olduğunu belirten EvoLog CEO'su Barış Talay, "Bu rakamın EvoLog'un alışkın olduğu büyüme hızının altında olduğunu ifade edebilirim. Yine de pazar ve sektör ortalamasının üzerinde bir performans gösteriyoruz" dedi.

İmkânlarımız tüm sistemdeki verimsiz sefer ve gereksiz kaynak kullanımını en aza düşürüyor, sürdürülebilir bir dünyaya katkıda bulunuyoruz. EvoLog Türkiye'nin temel yetkinlikleri denilince akla ilk gelenlerden biri tüm Avrupa'ya yaptığımız karayolu taşımacılığı. İskandinavya trafiklerinde yüzde 65'i aşan pazar payımız var. Doğu Avrupa ve Balkanlar, İberya ve Fransa, İtalya, Benelux, Almanya, Büyük Britanya iddialı olduğumuz hatlar. Düzenli parsiyel çıkışlar, kapıdan kapıya hizmet, ekspres ve super ekspres alternatifleri, askılı tekstil, gabari dışı yükler gibi her ihtiyaca uygun çözümler ile Genç EvoLog'un karayolu taşımacılığı sektörünün en önemli oyuncularından biri olduğunu ifade edebilirim. Soru komple taşımacılık olunca denizyolu forwarding hizmetlerimizden de bahsetmeliyim. Tüm dünyaya yaptığımız yıllık 20.000 TEU konteyner taşıması ile hatırı sayılır bir hacme sahibiz. Yine denizyolunda Fas ve Tunus başta olmak üzere parsiyel hizmet verdiğimiz ülkeler var.

EvoLog'UN HIZINI ARTIRAN GÜÇLÜ ALTYAPI
Parsiyel taşımacılıkta dağıtım ve toplamada bir seferlik hizmetin süresi

ne kadar? Bir günlük sürede bu denli işi nasıl yapıyorsunuz?

Ekspres hizmetlerimizde Avrupa karayolu teslimat sürelerimiz 3 güne kadar düşebiliyor. Bunun nasıl mümkün olduğunun yanıtı insan, teknoloji ve fiziki alt yapımızda saklı. EvoLog ailesinin yüzde 74'ü Y ve daha genç kuşaktan oluşuyor. Onların enerjisi ile 30 yıla varan tecrübesi ile X kuşağı çalışanlarımız mükemmel bir performans sunuyor. Kullandığımız TMS'in operasyon süreçleri yönetimi için özelleştirilebilir şablonları, Web servislerinin yoğun ve detaylı kullanımı sayesinde tüm iş ortaklarıyla ileri derecede entegrasyonu hem hata sayısını azaltıyor, hem de hızımızı artırıyor. İhracat yükleri için kullandığımız İstanbul Çatalca'daki transfer merkezimiz sektörde kullanılan transfer merkezleri arasında en büyüklerinden. Hem transfer merkezimiz, hem de 500 araçlık genç kamyon filomuz ile izinli gönderici yetkimiz kapasitemiz ve hızımızı artırın alt yapımızı oluşturuyor.

OTOMOTİV MÜŞTERİLERİNE JUST IN SEQUENCE HİZMETİ "Just In Time" (Tam Zamanında) hizmetiniz var mı? Varsa bu hizmetinizi anlatır mısınız?

Her ihtiyaca uygun çözümlerimizi elbette sunuyoruz. Just in Time hizmetinin ötesinde Just in Sequence hizmet verdiğimiz otomotiv müşterilerimiz de var. Projenin ihtiyacına uygun mesafede yaptığımız depo yatırımları ile müşteri hatlarını beslemek mümkün oluyor.

Mercedes-Benz Türk'ün hizmete açtığı Consolidation Center, deniz aşırı ihracat gerçekleştirilmesini yanı sıra yerli tedarikçilerin küresel pazardaki rekabet gücünü artırmalarında kaldıraç görevi üstlenecek.

MERCEDES-BENZ TÜRK'TEN DENİZ AŞIRI İHRACAT DESTEĞİ

Mercedes-Benz Türk, yerli tedarikçilerin kamyon ve otobüs üretim parçalarını tek noktada toplayarak çatı şirketi Daimler Truck AG'nin Brezilya ve Amerika'daki üretim tesislerine Türkiye'den direkt ulaşım sağlayacak 'Consolidation Center'ı hizmete açtı.

Mercedes-Benz Türk, gerçekleştirdiği yatırımlarla tedarik zinciri operasyonlarına bir halka daha ekliyor. Bu kapsamda Mercedes-Benz Türk, deniz aşırı ülkelerdeki Daimler Truck tesislerine yerli tedarikçilerden temin edilen üretim parçalarının gönderimini sağlayacak Türkiye Consolidation Center'ı açtı. Daimler Truck AG Güç Aktarma Sistemleri Başkanı Yariş Pürsün açılışta yaptığı konuşmada, "Daimler Buses ağı içerisinde, en büyük entegre otobüs üretim tesisi olan Hoşdere Otobüs Fabrikası ve Mercedes-Benz Trucks'in 3 büyük kamyon üretim tesisinden biri olan Aksaray Kamyon Fabrikası ile hizmet veren Mercedes-Benz Türk, Daimler Truck AG ağı içerisinde çok önemli bir konuma sahip. Bugün açılışını yaptığımız Consolidation Center ile de bu önemli konumu daha da pekiştiriyor" dedi. Bugüne kadar tedarik hacimlerine ve tedarik zinciri operasyonlarına bağlı olarak farklı zamanlarda 5 merkez ile hizmet verdiklerini hatırlatan Yariş Pürsün, "Almanya, Amerika, Brezilya, Japonya ve Hindistan'daki

merkezlere ilave olarak da bugün altıncı Consolidation Center'ın açılışını Türkiye'de yapmaktan büyük mutluluk duyuyoruz. Projenin hayata geçmesinde büyük katkı sağlayan Türkiye ve Almanya'daki çalışma arkadaşlarımızı gönülden tebrik ediyorum" diye konuştu.

KÜRESEL EKONOMİYE AÇILMANIN KISA YOLU

Mercedes-Benz Türk İcra Kurulu Başkanı Süer Sülün de, "Bugün burada hep birlikte açılışını yaptığımız Consolidation Center, üretim kapasitesine sahip olup ihracat yapamayan veya hâlihazırda Almanya üzerinden diğer lokasyonlara dolaylı ihracat yapan yerli tedarikçilerimizin küresel arenaya açılmalarına büyük fırsatlar sunuyor. Bu merkez ile yerli tedarikçilerimiz kamyon ve otobüs üretim parçalarını Brezilya ve Amerika'ya daha kısa sürede ve daha kolay biçimde ulaştırma imkânına sahip olacak. Merkez, yerli tedarikçilerin ihracat hacimlerini artırarak ölçek ekonomisinden faydalanmalarına ve maliyet avantajı sağlamalarına da destek verecek" dedi. Süer Sülün'ü an 19 kişiden oluşan bir ekiple çalışan merkezden, Türkiye'deki yaklaşık 80 farklı tedarikçiden temin

edilebilecek 600 farklı üretim parçası ile yıllık toplamda 400 konteynerlik gönderim yapmayı planladıklarını, tedarik zincirine ve yerli tedarikçilere katkı sağlayarak Türkiye'nin ekonomisine olan katkısını da artırarak sürdüreceklerini söyledi.

MERKEZ REKABET GÜCÜ KAZANDIRACAK

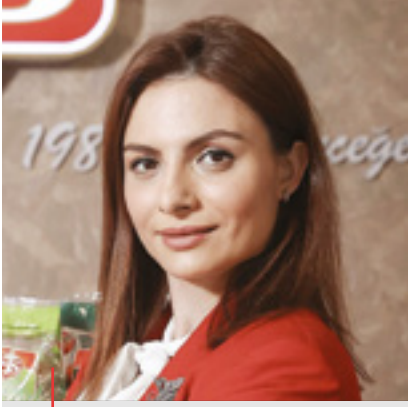
Yerli tedarikçiler, ürünlerini Almanya yerine Mercedes-Benz Türk Genel Müdürlük Kampüsünde yer alan Consolidation Center'a göndererek, ihracat prosedürlerine takılmadan Türkiye üzerinden deniz aşırı ihracat ile Brezilya ve Amerika'ya daha kısa sürede ulaştırabilecek. Mercedes-Benz Türk'ün çatı şirketi Daimler Truck AG'nin verimli ve daha sürdürülebilir tedarik zincirleri oluşturma stratejisine katkı sağlayacak olan merkez, yerli tedarikçilerin ihracat hacimlerini artırarak ölçek ekonomisinden faydalanmalarına ve maliyet avantajı sağlamalarına yardımcı olacak. Böylece küresel pazardaki rekabet güçlerini artırmalarına da katkıda bulunacak. Bununla birlikte merkez, yerli tedarikçilerin Mercedes-Benz Türk'ün küresel ağından faydalanmalarını sağlarken, istihdama ve ekonomiye katkı sunacak.

KARA YOLU TAŞIMACILIĞI

Kara yolu rotalarımız ile güvenli ve hızlı bir şekilde, tehlikeli ve tehlikesiz ürünlerinizi hedeflere ulaştırıyoruz.

Let's Go Together

Işlay Reis YORGUN
Reis Gıda Yönetim Kurulu Üyesi

Toprakta Bereket, Gelecekte Umut Var

Türkiye'nin bereketli toprakları, bu yıl da Hasat Bayramı'na şahit oluyor. Her yıl geleneksel olarak kutlanan Hasat Bayramı, çiftçilerimizin bir yıllık emeklerinin meyvesini topladıkları, bereketin ve bolluğun simgesi olarak önem taşıyor. Bakliyat, tarımın ve beslenmenin temel taşlarından biri olarak, sürdürülebilir tarım uygulamaları ile üretildiğinde hem çiftçiye hem de tüketiciye büyük değer katar. "Tarladan Sofraya Değer Yaratma" anlayışı, bu değer zincirinin her adımında kaliteyi ve sürdürülebilirliği ön plana çıkarır. Bu yılki Hasat Bayramı'nda, Reis Gıda'nın sloganı olan "Toprakta Bereket, Gelecekte Umut Var" ifadesi, tarımın sürdürülebilirliğine olan bağlılığımızı ve geleceğe yönelik umutlarımızı yansıtmaktadır. Reis Gıda olarak, topraklarımızı koruyarak ve verimli kullanarak, gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakmayı hedefliyoruz.

Doğru Hasat Zamanı ve Yöntemleri

Hasat süreci, bakliyat ürünleri için özellikle kritik bir öneme sahiptir. Doğru hasat zamanı ve yöntemleri, ürün kalitesini doğrudan etkilerken, kuruma ve depolama koşulları ürünlerin uzun süreli saklanması

sağlamaktadır. Ayrıca akıllı tarım teknikleri gibi sürdürülebilir tarım uygulamaları hem çevre dostu üretim sağlamakta hem de çiftçilerin ekonomik refahını artırmaktadır. Türkiye tarım sektörü, 2023-2024 bitkisel üretim sezonuna sürdürülebilir tarım uygulamaları ve gelişmiş kalite yönetimi süreçleri ile başladı. İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerimiz, ülkemizin buğday ve bakliyat ihtiyacını karşılamada kritik roller üstleniyor. Özellikle buğday ve mercimek başta olmak üzere, hasat sürecimiz, Mayıs ve Haziran aylarında yoğunlaşan bir döneme girmiştir. Türkiye'nin tarım sektörü, her yıl olduğu gibi bu yıl da ülkemizin gıda arz güvenliğini korumak ve sürdürülebilir bir üretim sağlamak için çalışmalarına devam ediyor. Hasat Bayramı'nda kutladığımız bu bereket, gelecek nesillere sağlıklı ve sürdürülebilir bir dünya bırakma hedefimizi pekiştiriyor. 2023-2024 tarım sezonunda verimliliğin arttığı, kaliteli ve yüksek rekolteli ürünlerin hasat edildiği, çiftçilerimizin bol kazanç sağladığı bir üretim sezonu olmasını diliyoruz.

Sıcaklar Artıyor, Yağış Miktarı Azalıyor

Küresel ısınmanın etkileriyle mevsim normalerinde görülen değişimler, yağış miktarlarının azalması ve sıcaklıkların artması gibi faktörler, ekim, gelişim

ve hasat dönemlerini etkiliyor. Küresel iklim değişikliğinin etkileriyle yağış miktarlarının azalması ve sıcaklığın artması ekim, gelişim ve hasat dönemlerinin yıldan yıla değişimine yol açıyor. Kışlık ekimler geç yapılmaya, yazlık ekimler ise erken yapılmaya başlandı.

Özellikle buğday, arpa ve yulaf gibi temel tahılların ekimi ve hasadı üzerinde belirgin bir etki göstermektedir. İlkbahar ayları, Türkiye'de buğday, arpa ve yulaf gibi tahıllar için ekim zamanı olarak bilinirken, bu tahıllar genellikle yazın başında olgunlaşmaktadır. Ancak, son yıllarda yaşanan iklim kaymaları, bu dönemleri daha erken veya daha geç tarihlerde gerçekleşecek şekilde değiştirmektedir. Bu değişiklikler, çiftçilerimizin ekim ve hasat zamanlamalarını dikkatle yönetmelerini gerektirmekte, ürün rekoltesi ve kalitesini maksimize etmek için yeni stratejilerin benimsenmesini zorunlu kılmaktadır.

Değişen İklim Hasadı Daha Öne Çekiyor

Türkiye'nin tarım sektörü, iklim değişikliklerine adaptasyon sağlamak adına çeşitli önlemler almakta ve bu süreçte yerel ve ulusal düzeyde politikalar geliştirmektedir. Örneğin, geçmişte Haziran ve Temmuz aylarında hasat edilen buğday, son yıllarda mevsimsel kaymalar

nedeniyle daha erken dönemlerde hasat edilmeye başlanmıştır. Sebze ve meyveler için de benzer durumlar söz konusudur; iklim değişiklikleri nedeniyle ekim ve hasat zamanları giderek daha öne çekilmekte veya gecikmektedir. Değişen iklim şartlarına bağlı olarak uzun yıllardır ilk defa Nisan ayı sonunda Adana'da buğday hasadı yapıldı. Konya'da hasat geçtiğimiz yıllara göre 15 gün önce başladı. Bu erken başlangıç, değişen iklim şartlarının tarım takvimimizi nasıl etkilediğinin bir göstergesidir. Ülkemizin yeni mahsule kadar hububat ve bakliyat ürünlerinde tüketim talebini karşılayacak stok seviyelerine sahip olup gıda arz güvenliğini tehdit eden herhangi bir husus bulunmamaktadır. Türkiye'nin tarım sektörü, iklim değişikliklerinin getirdiği zorluklara uyum sağlamak ve sürdürülebilir bir gelecek için gerekli adaptasyonları gerçekleştirmek adına çalışmalarına devam etmektedir. İklim değişikliklerine adaptasyon için yeni çeşitlerin geliştirilmesi, sulama tekniklerinin iyileştirilmesi ve ekim takvimlerinin revize edilmesi gibi çeşitli stratejiler geliştirilmektedir. Bu stratejiler, sadece mevcut duruma uyum sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda gelecekteki potansiyel iklim değişiklikleri karşısında tarım sektörümüzü daha dayanıklı hale getirmeyi amaçlamaktadır.

39 Milyon Ton Tahıl Üretimi Öngörüyoruz

Hasat dönemi, çiftçilerimiz için yılın en yoğun ve zorlu zamanıdır. Yazın sıcaklığında, tarlalarda saatlerce çalışarak ürünlerini toplarlar. Bu süreç, fiziksel olarak yorucu olmanın yanı sıra büyük bir dikkat ve özen gerektirir. Ürünlerin en iyi şekilde hasat edilmesi hem kaliteyi korumak hem de israfı önlemek açısından kritik öneme sahiptir.

24.05.2024 tarihinde açıklanan Bitkisel Üretim 1. tahminine

göre 2024 yılında tahıl üretimi 39,9 milyon ton olarak tahmin edilmektedir. Buğday üretiminin 21 milyon ton, arpa üretiminin 8,4 milyon ton, çavdar üretiminin 270 bin ton, yulaf üretiminin 400 bin ton ve mısır üretiminin 8,5 milyon ton olması beklenmektedir. Kuru baklagiller grubunda, 2024 yılı üretim tahminlerine göre nohut üretimi 610 bin ton, kuru fasulye üretimi 270 bin ton ve kırmızı mercimek üretimi ise 410 bin ton olarak tahmin edilmektedir. Reis Gıda, yıllardır yerel çiftçilerle güçlü iş birlikleri kurarak, onların emeklerine değer katmayı ve ürünlerinin kalitesini artırmayı

hedeflemektedir. Bu kapsamda projelerini arttırarak çiftçilerimizin üretimlerine devam edebilmesi için çalışmalarını sürdürüyor. 2020 yılında başlattığımız "Reis Bakliyat Köyleri" ile yerel çiftçilerimizin gelirlerini artırmayı ve üretime teşvik etmeyi sürdürüyoruz. Bu yıl da Ordu'nun Akkuş ilçesinde şeker fasulyesi üretimine başlamış bulunmaktayız. Üreticimizin alın teriyle hasat edilecek bu ürünler, sofralarımıza ulaşacak. Hayatımızın idamesinde vazgeçilmez unsur olan gıda ürünlerinin üretimini gerçekleştiren tüm üreticilerimize minnettarız.

EKONOMİDEKİ TOPARLANMA GELECEK İÇİN ÜMİT VERİYOR

Türkiye ekonomisi 2024 yılının ilk 6 aylık bölümünde toparlanma yüksek enflasyon ve faize rağmen sürüyor. Ekonomi 2024 yılı ilk çeyreğinde yüzde 5,7 büyüdü. Bu dönemde ihracatta sınırlı bir artış yaşandı. İhracatın ithalatı karşılama oranı Haziran'da 5,4 puan azalarak yüzde 74,3 olarak gerçekleşti.

SEDAT YILMAZ / ANALİZ

Türkiye'de ekonomi 2024 yılı ilk 6 aylık dilimde yüksek enflasyon, üretimde daralma ve istihdamdaki zayıflamaya karşı alınan tedbirlerle bütçedeki bozulma sınırlı kalırken cari açığı iyileştirme ve Merkez Bankası (TCMB)

rezervlerinin rekor artışlarla pozitif alana geçmesi, yurtdışı kaynaklı altın fiyatlarındaki artışa rağmen dövizdeki stabil durum iyimserliğini koruyor. TCMB toplam rezervleri, 12 Temmuz haftasında bir önceki haftaya göre 5 milyar 348 milyon dolar artışla 153 milyar 796 milyon dolara çıkarak tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaştı ve rezervlerdeki swap hariç pozitif yükseliş devam etti. Banka mevduat faizlerinde yüksek artışlar reel sektörün hâlâ krediye ulaşmada zorluk çekmesi üretimde ve istihdamda istenilenin gerçekleşmesine sebep oluyor. TCMB'nin politika faizi yüzde 50, bankaların yıllık mevduat faizi yüzde 53 kazanç üzerine oturdu. 300 bin TL'yi bankaya yatıran bir kişi aylık bazda en düşük emekli maaşı olan 12.500 TL getiri sağlayabiliyor. Merkezi Yönetim Bütçesi Haziran ayında aylık bazda 275 milyar TL, faiz dışı olarak da 176 milyar TL açık verdi. Böylece yılın ilk yarısında bütçe açığı 747 milyar TL'ye, 12 aylık birikimli olarak 1,64 trilyon TL'ye yükseldi.

CARİ DENGE GİDEREK İYİLEŞİYOR

Cari denge Mayıs'ta belirgin ölçüde iyileşti. Cari işlemler dengesi 1,24 milyar dolar ile beklentilerin altında açık verdi. 12 aylık birikimli açık ise 25,2 milyar

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagıç, Türkiye ekonomisinin ilk 6 ayına bakıldığında CDS'lerin 100-150 bandına gelmesi ve misafir para yerine sürdürülebilir ihracat ve doğrudan yatırımlara yönelmek gerektiğini dile getiriyor.

dolara geriledi. Sanayi üretimi ana eğiliminde güç kaybı devam ediyor. Sanayi Üretim Endeksi (SÜE), Mayıs'ta aylık yüzde 1,7 artarken, yıllık yüzde 2,4 yükseldi. Ancak Nisan-Mayıs döneminde üretim ilk çeyrek düzeyinin yüzde 3,4 altında kaldı. İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) haziranda 47,9 ile bu yılki en düşük değerini aldı. Türkiye'nin en büyük sorunu enflasyon yüzde 75'4lük oranla Mayıs'ta zirveyi görürken Haziran'da bu oran bazı etkisiyle yüzde 71,6'ya geriledi. Yılın ilk 6 ayındaki birikimli TÜFE yüzde 24,73 olarak gerçekleşti. Büyümede tüketimden sonra en önemli

etken olan ihracat Haziran'da aylık 18,6 milyar dolar, ithalat 25 milyar dolar olurken dış ticaret açığı 6,4 milyar dolar şeklinde oluştu. 12 aylık birikimli dış ticaret açığı ise 87,1 milyar dolardan 88,3 milyar dolara çıktı.

TÜRK EKONOMİSİ TOPARLANIYOR

Türkiye ekonomisi 2024 yılının ilk 6 aylık bölümünde toparlanma sürecine devam etti. Ekonomi 2024 yılı ilk çeyreğinde yüzde 5,7 büyüdü. Büyüme oranı 2023 yılında yüzde 4,5 olarak gerçekleşmişti. IMF tahminlerine göre 2024 ve 2025 yıllarında ise ekonominin sırasıyla yüzde 3,1 ve yüzde 3,2 oranında büyümesi bekleniyor. Sanayi üretimi Mayıs ayında yıllık yüzde 0,1

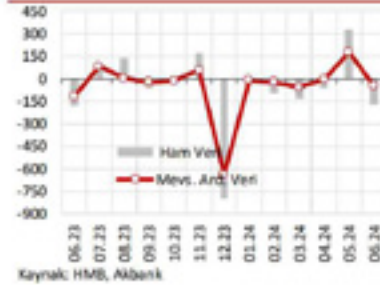
Bütçe açığı yıllık bazda 1,64 trilyon TL'ye yükselirken cari denge Mayıs'ta belirgin ölçüde iyileşti. Cari işlemler dengesi 1,24 milyar dolar ile beklentilerin altında açık verdi. 12 aylık birikimli açık ise 25,2 milyar dolara geriledi. Swap hariç pozitifte ilerleyen toplam TCMB rezervi 153,7 trilyon dolara çıktı.

azaldı. İmalat sanayi kapasite kullanım oranı Haziran ayında bir önceki aya göre 0,4 puan azalarak yüzde 76,2 oldu. İşsizlik 2024'ün Mayıs ayında 0,1 puan azalarak yüzde 8,4 seviyesinde gerçekleşti. Mayıs 2024 döneminde cari işlemler açığı 1,23 milyar dolara indi. Tüketici fiyat endeksi Haziran ayında yıllık yüzde 71,6 seviyesinde gerçekleşti. Tüketici güven endeksi ise Haziran ayında yüzde 2,7 oranında azalarak 78,3 oldu. Türkiye'nin imalat PMI değeri Haziran ayında 47,9 olarak gerçekleşti. Aynı dönemde yeni ihracat siparişleri endeksi 49,0 oldu. Haziran ayında politika faizi ise yüzde 50 seviyesinde sabit tutuldu.

İHRACATTA SINIRLI ARTIŞ

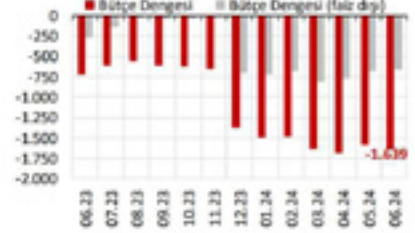
Zorlu koşullar sebebiyle bu dönemde ihracatta sınırlı bir artış yaşandı. 2024 yılı Ocak-Haziran döneminde toplam ihracat, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 2 oranında artarak 125,5 milyara yükseldi. Bu dönemde ithalat yüzde 8,5 oranında azalarak 168,7 milyar dolara düştü. Yılın ilk yarısında dış ticaret hacmi

Grafik 1. Faiz Dışı Bütçe Dengesi (milyar TL)

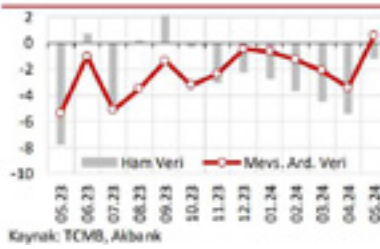
Kaynak: HMB, Akbank

Grafik 2. Bütçe Dengesi (12 aylık birikimli, milyar TL)

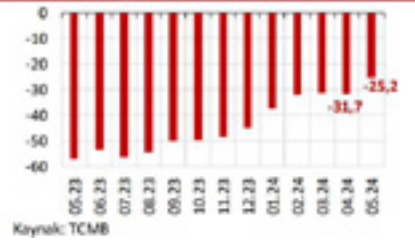
Kaynak: HMB

Grafik 1. Cari İşlemler Dengesi (milyar \$)

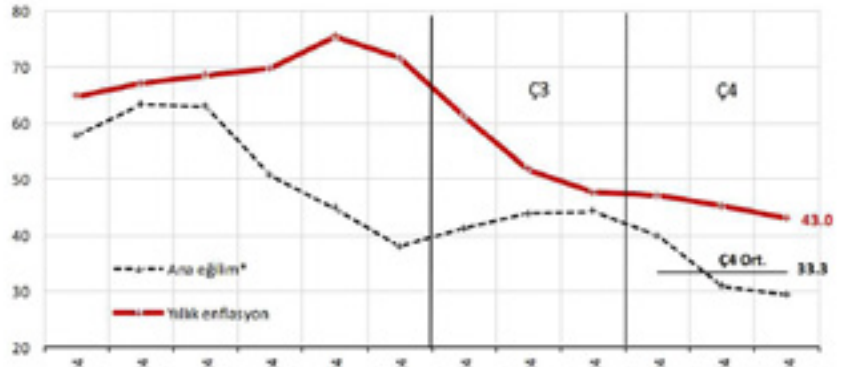
Kaynak: TCMB, Akbank

Grafik 2. Cari İşlemler Dengesi (12 aylık birikimli, milyar \$)

Kaynak: TCMB

Grafik 6. Yıllık Enflasyon ve Ana Eğilim* Tahmini (%)

* Not: Ana eğilim, mevsimsellikten arındırılmış TÜFE'nin son 3 aylık değişiminin yıllıklandırılmış değerini göstermektedir.

yüzde 4,3 oranında azalarak 294,1 milyar dolara geriledi. Son 12 aylık ihracat yüzde 2,5 artışla 257,8 milyar dolara ulaştı. Ocak-Haziran döneminde en fazla ihracat yaptığımız ülke grubu 53,1 milyar dolar ve yüzde 42,3 payla Avrupa Birliği oldu. En fazla ithalat yaptığımız ülke grubu ise 54,5 milyar dolar ve yüzde 32,3 payla yine Avrupa Birliği. Bu dönemde en fazla ihracat yaptığımız ülke 10,1 milyar ile Almanya. En fazla ithalat yaptığımız ülke listesinin başında ise 21,2 milyar dolar ile Çin yer alıyor. En fazla ihracat gerçekleştirdiğimiz sektörlerin başında 17,7 milyar dolar

ile otomotiv endüstrisi geliyor. Kimyevi maddeler ve mamulleri 15,8 milyar dolar ihracat ile ikinci sırada. Hazır giyim ve konfeksiyon ise 8,7 milyar dolar ile en fazla ihracat gerçekleştirdiğimiz üçüncü sektör. İhracatın bu ivmede devam etmesi durumunda yıl sonu toplamının 264 ila 267 milyar dolar arasında gerçekleşmesi bekleniyor.

DÜNYADA ZORLU ŞARTLAR SÜRÜYOR

Dünya ekonomisinin içinde bulunduğu zorlu şartlar 2024 yılında da etkisini sürdürüyor. Küresel çapta faiz oranlarının düşmeye başlaması için bir süre daha beklenmesi gerekiyor.

Ekonominin önündeki zorluklar arttıkça, yumuşak iniş senaryolarına birkaç ay öncesine kıyasla daha tereddütle yaklaşıyor. Örneğin taşımacılık maliyetlerinin, Kızıldeniz'de yaşanan gerilimlerden kaynaklı artışların üzerine çıkarak pandemi sırasında görülen seviyelere yükselmesinden endişe ediliyor. Bu maliyetlerde yaşanan artışlar, tüketicilere yansiyacak ve enflasyonu kontrol altına alma çabalarını olumsuz etkileyecek bir gelişme olarak görülüyor. Diğer taraftan Çin'in resmi imalat satın alma yöneticileri endeksi (PMI) Nisan ayındaki 50.4 seviyesinden Mayıs ayında 49.5'e düştü. Bu arada ABD, yerli imalatını korumak amacıyla Çin'den toplam ithalatı 18 milyar dolara ulaşan belirli ürünlere yönelik gümrük vergilerini arttırma planını açıkladı. Etkilenen ürünler arasında elektrikli araçlar, lityum piller, güneş pilleri, çelik ve alüminyum ve tıbbi ekipmanlar yer alıyor.

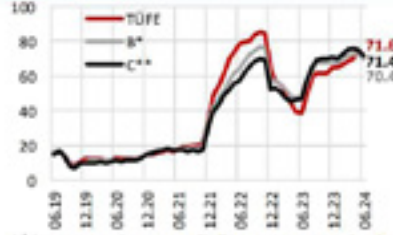
FAİZ İNDİRİMLERİ START ALDI

Önde gelen ekonomiler arasında yakın dönemde sadece Brezilya ve Avrupa Birliği politika faizlerini indirdi. Brezilya Mayıs ayında politika faizini 0.25 puan indirerek yüzde 10,50'ye çekti. Avrupa Merkez Bankası ise Haziran ayında 0.25 puan indirim ile faiz oranını yüzde 4,25'e düşürdü. Diğer büyük ekonomilerde ise yakın zamanda faiz indirimine gidileceğine dair beklentiler azalıyor. New York Federal Rezerv Bankası'nın Tüketici Beklentileri Anketi'ne göre, yapışkan enflasyonun yaşandığı ABD'de bir yıl sonrası için medyan enflasyon beklentisi yüzde 3,0'dan yüzde 3,3'e yükseldi. ABD Merkez Bankası Haziran ayı toplantısında faiz oranını değiştirmeyerek yüzde 5,25 ile yüzde 5,50 arasında sabit tuttu. 2024 yılının başında faiz indirimlerinin Mart ayı gibi erken bir tarihte yapılması beklenirken, artık ilk faiz indirimin Eylül ayına sarkması olasılığı güçlendi. Bununla birlikte, ABD Merkez Bankası Başkanı Jerome Powell, mevcut ABD para politikasının "yeterince kısıtlayıcı" seviyede olduğunu savunmasına karşılık faiz indirimlerinin gündeme gelmesi altın ve kripto para piyasasına yaradı.

AVRUPA ENFLASYON HEDEFİNE ULAŞIYOR

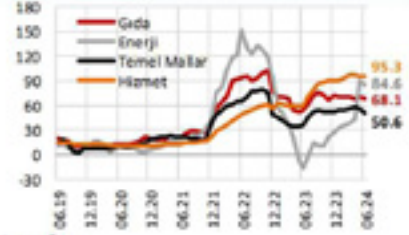
Euro Bölgesi'nde Mayıs ayında yüzde 2,6'ya yükselen enflasyon Haziran ayında yüzde 2,5'e geriledi.

Grafik 1. Tüfe ve Çekirdek Endeksler (yıllık % değişim)

* İşlenmemiş gıda, enerji, alkolü iç. ve tütün ürünleri ile altın hariç TÜFE
** Enerji, gıda ve alkolü iç., alkolü iç. ile tütün ürünleri hariç TÜFE
Kaynak: TÜİK

Grafik 2. Tüfe Alt Endeksler (yıllık % değişim)

TÜRKİYE EKONOMİSİ NORMALLEŞME YOLUNDA

Türk iş dünyası yetkilileri, jeopolitik belirsizlikler ve mevcut iklim şartlarının küresel ekonominin yanında Türkiye ekonomisini ihracat boyutunda etkilediğini, ancak alınan yeni ekonomik tedbirler sebebiyle yılsonu ve gelecek yıl itibarıyla daha mutedil bir ekonomi ile karşılaşılacağını öngördüler. Türkiye'yi belirgin bir şekilde olumsuz etkileyecek bir gelişmenin gözlenmediğini dile getiren yetkililer, Türkiye'nin gri listeden çıkarılması, özellikle otomotiv sektörüne olan olumlu yaklaşımı nedeniyle yabancı yatırımcının ilgisini çektiğini, gelecek aylarda kredi derecelendirme kuruluşlarının notları yükseltmeleriyle birlikte ülkenin yatırım yapılabilir seviyeye geleceğini ve doğrudan yatırımın daha da hızlanacağını tahmin ettiler. İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagic, Türkiye'nin yeşil ekonomiye dair önemli yatırımlar gerçekleştirdiğini hatta bu alanda ülkenin Avrupa'dan daha cazip bir noktada olduğunu söylüyor. Çin'den gelen otomotiv yatırımlarının ardından beyaz esya yatırımlarının da gelebileceğini dile getiren Avdagic, Avrupalı firmalar da Çin gibi Türkiye'ye yatırım için seferber olacaklarını kaydediyor. Avdagic Türkiye ekonomisinin ilk 6 ayına bakıldığında CDS'lerin 100-150 bandına gelmesi ve misafir para yerine sürdürülebilir ihracat ve doğrudan yatırımlara yönelmek gerektiğini dile getiriyor. Turizmi de değerlendiren Avdagic, yılın geçen senenin rakamlarına benzer bir şekilde tamamlanabileceğini sözlerine ekliyor.

Önümüzdeki aylarda enflasyonunun yüzde 2'ye yaklaşması ve yılın ikinci yarısında Avrupa Merkez Bankası'nın enflasyon hedefine ulaşması bekleniyor. Birleşik Krallık'ta TÜFE Mayıs ayında yüzde 2'ye gerileyerek, Eylül 2021 döneminden bu yana en düşük

Türk iş dünyası yetkilileri, jeopolitik belirsizlikler ve mevcut iklim şartlarının küresel ekonominin yanında Türkiye ekonomisini ihracat boyutunda etkilediğini, ancak alınan yeni ekonomik tedbirler sebebiyle yılsonu ve gelecek yıl itibarıyla daha mutedil bir ekonomi ile karşılaşılacağını öngördüler.

oranına ulaştı. Çin'de Haziran ayında TÜFE yüzde 0,2 oranında gerçekleşti. Brezilya'da enflasyon Mayıs ayındaki yüzde 3,93'lük seviyesinden Haziran ayında yüzde 4,23'e yükseldi. Rusya'da ise Haziran ayında manşet enflasyon yıllık yüzde 8,6 ile yüksek seviyede seyretti. *Emtia fiyatları, süre gelen yüksek enflasyon nedeniyle salgın öncesi seviyelere kıyasla yüksek kalmaya devam ediyor.

ENFLASYON 12 AY SONRA YÜZDE 30'A İNECEK

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) düzenlediği piyasa katılımcıları anketinin Temmuz versiyonuna göre 12 ay sonrası yıllık enflasyon beklentisi yüzde 31,79'dan yüzde 30,02'ye geldi. Ankete göre katılımcıların cari yıl sonu tüketici enflasyonu (TÜFE) beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 43,52 iken, bu anket döneminde yüzde 42,95 oldu. 24 ay sonrası TÜFE beklentisi ise aynı anket dönemlerinde sırasıyla yüzde 20,33 ve yüzde 19,32 olarak gerçekleşti. Ankette TCMB bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı cari ay sonu beklentisi ise bir önceki anket döneminde olduğu gibi bu anket döneminde de yüzde 50 olarak kaydedildi. Katılımcıların cari yıl sonu döviz kuru (ABD Doları/TL) beklentisi bir önceki anket döneminde 37,75 TL iken, bu anket döneminde 37,37 TL oldu. 12 ay sonrası Döviz kuru beklentisi ise bir önceki anket döneminde 41,41 TL iken, bu anket döneminde 41,52 TL olarak gerçekleşti.

MAKİNE İHRACATÇISINDAN DENGELİ BİR YARI YIL

Türkiye'nin makine ihracatı yılın ilk yarısında 13,5 milyar dolar olarak gerçekleşti. Söz konusu dönemde ihracatta yüzde 4,1 düşüş yaşanırken, son 12 aylık dış satım da yüzde 0,4 azalarak 27,8 milyar dolar oldu. İmalat sanayisinde durgunluğun devam ettiği ve yatırımcı talebinde düşüşün yaşandığı Avrupa'da Türkiye'nin en çok makine sattığı Almanya, İtalya, Birleşik Krallık, Fransa ve İspanya'ya ihracatta yüzde 6,6 ila 17,9 arasında daralma görüldü. AB'de yüzde 4 ve Rusya yaptırımlarının etkisiyle diğer Avrupa ülkelerinde yüzde 17 seviyelerinde kaydedilen 6 aylık düşüş, Kuzey Amerika'da yakalanan yüzde 24, Latin Amerika'daki yüzde 11 ve Asya'daki yüzde 14'lük ihracat artışıyla dengelendi. Makine İhracatçıları Birliği Başkanı Kutlu Karavelioğlu, bu yılın başında ilk iki çeyrek için paylaştıkları öngörülerin büyük oranda gerçekleştiğini, küresel sanayi faaliyetlerindeki yavaşlamaya nazaran dengeli bir yarı yıl geçirdiklerini söyledi.

KÜRESEL METAL PİYASASINI 2015 YILI KORKUSU SARDI

Çin'in imalat sektöründeki zayıflığını 2015-2016 Çin piyasası çöküşünün öncesindeki duruma benzeten uzmanlar, emtia piyasaları Çin'in 2015'teki ekonomik yavaşlamasının tekrarlanmasından korkuyor. Çin ekonomisindeki yavaşlama, petrol, bakır ve diğer emtialara olan talep konusunda endişeleri artırırken, yatırımcıları Çin'deki 2015 yavaşlamasının tekrarlanması ve emtialardaki küresel düşüş konusunda tedirgin etti. Marketwatch'in haberine göre uzmanlar, "Gayrimenkul ilgisi düşüşte, online satışlar değerleri desteklemek için indirim stratejilerine ihtiyaç duymaya devam ediyor. Pamuk ve kozmetik ithalatındaki düşüş, daha varlıklı nüfus kesimleri arasında satışları artırmada olası engelleri işaret ediyor. Çin'in son dönemde ekonomisini canlandırma yönündeki çabaları, emtia talebindeki endişeleri hafifletmeye pek yardımcı olmadı" yorumunu yapıyor.

TÜRK SİGORTA SEKTÖRÜ PRİM ÜRETİMİNİ İKİYE KATLADI

KPMG'nin yayımladığı 2024 yılı "Sigorta Sektörel Bakış" raporuna göre Türkiye sigortacılık sektörü 2023 yılında, brüt prim üretimini bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 105 artırdı ve sektörün toplam hacmi 482,6 milyar TL'ye ulaştı.

Türkiye sigortacılık sektörü ise 2023 yılında, brüt prim üretimini bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 105 artırdı ve sektörün toplam hacmi 482,6 milyar TL'ye ulaştı. Bu miktarın 2024 itibarıyla 500 milyar TL'yi aşması bekleniyor. Genel toplamda artış eğiliminde olan sigorta sektöründe hayat sigortası primleri yüzde 83, hayat dışı sigorta primleri ise yüzde 108 oranlarında bir büyüme gerçekleştirdi. Bireysel Emeklilik Sistemi de (BES), 2017 yılında devreye alınan otomatik katılım sisteminin de etkisiyle 2023'te de büyümeye devam etti. Sistemdeki toplam sözleşme sayısı 2023 yıl sonunda 10,6 milyon kişiye, toplam fon miktarı ise 694 milyar TL'ye ulaştı. Katılım sigortacılığında 2023 yılı ilk üç ayında 6,4 milyar TL olan prim üretimi, 2024 yılı aynı dönemde 11,2 milyar TL'ye ulaştı. 2023 yıl sonu toplam prim üretimi ise 2022 yılına göre yüzde 102 artarak 24,5 milyar TL'ye çıktı. 2023 yılı sonu itibarıyla, prim üretiminin yaklaşık yüzde 94,6'sı hayat dışı branşlardan, kalan yüzde 5,4'ü ise hayat branşından kaynaklandı.

DEPREM SONRASI EN BÜYÜK ÖDEME

Raporda ayrıca 6 Şubat 2023'te meydana gelen, Kahramanmaraş merkezli 11 ili etkileyen depremlerin sigorta sektörüne etkisi de mercek altına alındı. Raporda 6 Şubat 2023'te meydana gelen, Kahramanmaraş merkezli 11 ili etkileyen depremlerin sigorta sektörüne etkisi de mercek altına alındı. Depremden etkilenen sanayi şirketlerinin 19 milyon dolarlık tazminat talepleri, 1999 Gölcük

KPMG Türkiye Sigortacılık Sektör Lideri Ali Tuğrul Uzun, destekleyici adımlara rağmen kapasitesinin altında bir performans sergileyen sektörün alması gereken uzun bir yolu olduğunu söyledi.

depreminin 6 katına denk geldi. Bu tazminat bedeli, Türkiye sigorta sektörü tarihinde ödenen en büyük tazminat miktarlarından biri olarak kayıtlara geçti.

TOPLAM MALİ KÂR YÜZDE 57 ARTTI

2023 yılında Türkiye'de sigorta sektöründe toplam mali kâr yüzde 57 oranında bir artış göstererek 19,891

milyar TL'ye ulaştı. 2022 yılında, 5,1 milyar TL olan hayat dışı branş kârı 2023 yılında yüzde 2 artışla 5,2 milyar TL'ye, 7,6 milyar TL olan hayat branş kârı, 2023 yılında yüzde 93 oranında artış göstererek 14,711 milyar TL'ye ulaştı. 2023 yılında elde edilen 19,89 milyar TL'lik kârın yüzde 74'ü hayat branşından yüzde 26'lık kısmı da hayat dışı

branştan sağlandı. Raporla göre Türkiye sigortacılık sektöründe 2023 sonu itibarıyla 72 şirket bulunuyor. Şirketlerin yüzde 68'si Hayat Dışı branşta faaliyet gösterirken yüzde 26'sı hayat ve emeklilik branşında faaliyet gösteriyor. Hayat dışı ve reasürans branşlarında artış görünürken hayat ve emeklilik branşında düşüş yaşandı.

KÜRESEL BAZDA TÜRKİYE 29. SIRADA

2022 yılında reel olarak yüzde 3,3 büyüyen küresel gayri safi yurtiçi hasıla (GSYİH), 2023 yılında yüzde 2,9 artış gösterdi. GSYH'de yaşanan bu büyüme oranının etkisiyle 2023 yılında küresel sigorta talebinin yüzde 4 oranında artış gösterdiği tahmin ediliyor.

Ülkeler bazında toplam prim hacmi pazar paylarına bakıldığında ise 2021 yılında olduğu gibi 2022 yılında da ABD açık ara önde ve giderek pazar payını artırarak liderliğini sürdürüyor. İlk 10 ligindeki ülkeler toplam pazar payının yüzde 92,03'ünü oluşturuyor. 2022 yılında ülkeler bazında bakıldığında Türkiye yüzde 0,24'lük pazar payı ile 29. sırada yer alıyor. 2022 yılında OECD ülkelerinde kişi başına yıllık brüt prim üretimi 3,973 dolar iken bu miktar ülkemizde 157,46 dolar.

KPMG'nin dünyada ve Türkiye'de sigorta sektörünün geçmiş yıllarını değerlendirdiği ve gelecekle ilgili öngörülerde bulunduğu 2024 yılı "Sigorta Sektörel Bakış" raporuna göre küresel çapta 2021 yılına göre 2022 yılında hayat dışı sigorta primleri yüzde 3,9 oranında artarak 3,82 milyar dolardan 3,97 milyara ulaşmasına karşın, hayat sigortası primleri de yüzde 4,4 azalarak 2,94 milyar dolardan 2,81 milyar dolara geriledi.

POTANSİYELİN ALTINDA BİR PERFORMANS

KPMG Türkiye Sigortacılık Sektör Lideri Ali Tuğrul Uzun, "2023 yılı sonu itibarıyla 500 milyar TL'ye yaklaşan büyüklüğü ile finans sektörümüzün en kritik alanlarından biri olan Türkiye sigorta sektörü, ülkenin değişen dinamiklerine paralel olarak yüksek büyüme potansiyelini korumaya devam ediyor. Ancak, sektöre ayrılacak gelirlerin sınırlı olması nedeniyle potansiyelinin altında bir performans sergiliyor. Sektörün aktif büyüklüğü hızla artmasına ve destekleyici adımlar atılmasına rağmen, hâlâ alınması gereken uzun bir yol olduğu açıkça görülüyor" dedi.

Tablo 8. Aktif Büyüklüğüne Göre Sigorta Şirketleri (Milyar TL) - Hayat Dışı

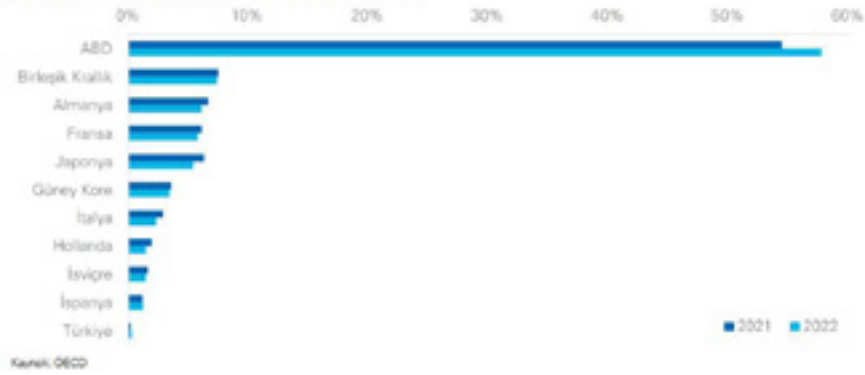
Şirket	Aktif Büyüklük	Pay
Türkiye Sigorta AŞ	77,33	15,3%
Allianz Sigorta AŞ	63,01	12,5%
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi	58,37	11,5%
Axa Sigorta AŞ	48,3	9,5%
Quick Sigorta AŞ	28,34	5,6%
HDI Sigorta AŞ	25,5	5,0%
Sompo Sigorta AŞ	21,92	4,3%
Aksigorta AŞ	21,13	4,2%
Bupa Acibadem Sigorta AŞ	12,34	2,4%
Ray Sigorta AŞ	10,86	2,1%
Toplam	506,98	72,6%

Kaynak: TSB

Katılım Sigorta Şirketleri Prim Üretimi (Milyar TL)

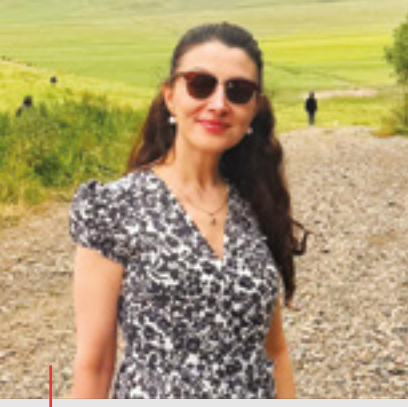
Ülkelere Göre Toplam Prim Hacmi Pazar Payı

AKTİF BÜYÜKTE ŞİRKET SIRALAMASI

KPMG'nin raporuna göre aktif büyüklüğüne göre ülkemizdeki sigorta şirketlerinin sıralaması ise şu şekilde oldu:

ŞİRKET ADI	AKTİF BÜYÜKLÜK (Milyar TL)	PAY (%)
Türkiye Hayat ve Emeklilik AŞ	199,88	14
AgeSA Emeklilik ve Hayat AŞ	164,97	11,6
Anadolu Hayat Emeklilik AŞ	162,71	11,4
Allianz Yaşam ve Emeklilik AŞ	118,46	8,3
Garanti Emeklilik ve Hayat AŞ	111,43	7,8
Türkiye Sigorta AŞ	77,33	5,4
Allianz Sigorta AŞ	63,01	4,4
Anadolu Anonim Türk Sigorta	58,37	4,1
Axa Sigorta AŞ	48,3	3,4
Quick Sigorta AŞ	28,34	2
GENEL TOPLAM (Tüm Şirketler)	1.426,43	72,4

Neslihan MALTEPE

*"Boğazlar Boğazımız, Kars,
Ardahan Bel kemiğimizdir!"
(Kazım Karabekir Paşa)*

Değerli Okuyucularımız, Geçtiğimiz hafta gittiğim Kars ve Ardahan seyahatim boyunca beynimde bu cümle yankılandı... Peki Kazım

Karabekir Paşa, Kars ve Ardahan için neden bu önemli cümleyi söylemiştir, hiç düşündünüz mü? Gelin cevabına; kısa bir tarihî, ekonomik ve sosyo kültürel yolculuğa çıkarak bakalım... Kars ve Ardahan Bölgesi; 1280 yıllarında Asurlular tarafından "Urartu" olarak adlandırılmıştır. Bu dönemde Urartular, güçlü bir devlet kurmuş ve Ardahan çevresine hâkim olmuştur. Daha sonra, İskitler ve Kimmerler gibi Türk kavimleri bölgeye yerleşmiş ve bu dönemde Ardahan'da Türk varlığı başlamıştır. 1124'te Kıpçaklar bölgeye yerleşmiş ve 1239'da Moğol Cengiz İmparatorluğu Ardahan'ı fethetmiştir. Ardahan, 1479'da Osmanlı Devleti'ne bağlanmış ve 1573'ten itibaren tamamen Osmanlı topraklarına katılmıştır. Bu süreçte çeşitli Türk boyları ve devletler bölgeye hâkim olmuştur. Osmanlı döneminde ise Ardahan Sancağı olarak idari bir yapıya kavuşmuş ve önemli bir stratejik bölge hâline gelmiştir.

Anadolu'ya Açılan Kapı
Bölge; birçok kez Ruslar'ın,

'Kars - Ardahan' Serhat Şehirler

Ermeniler'in ve Gürcüler'in istilasına uğramıştır. Ruslar, Kars'ı; Anadolu'ya açılan stratejik bir kapı olarak görmektedir. Osmanlı Devleti'nin bölgedeki varlığı sona erdiğinde, 40 Yıllık bir Rus idaresi kurulmuş, Ruslar, Almanlar, Ermeniler, Pontus Rumları ve Asuriler yerleşmiştir (Malakanlar, Dukhoborlar, Kafkasya Almanları). Kars'ta Rus mimarisi ve Ruslar'a özgü taş evler hâlâ bulunmaktadır. Bölge; Rusya'da gerçekleşen devrimin ardından Osmanlı'ya devredilmiş fakat Mondoros Mütarekesi ile Kars yeniden boşaltılmıştır. 1918'de Rusya'dan bağımsızlığını ilan eden Ermenistan'ın Kars üzerinde hak iddia etmesi üzerine güç boşluğu meydana

gelmemesi için halk, bağımsız bir Türk Devleti kurmak istemiş ve Cenüb-i Garbi Kafkas Hükümet-i Cumhuriyeti'ni kurmuştur. Bu Cumhuriyet; Kars merkezli, meclisi, bakanlar kurulu ve devlet teşkilatı olan, Batı Trakya Cumhuriyeti'nin ardından Türklerin kurduğu ikinci, Anadolu'da ise kurulan ilk Cumhuriyet olmuştur. Bu durum İngilizleri harekete geçirmiş, o sırada Batum'u işgal etmiş olan Rus askerleri bölgeye yönlendirilmiş ve Kars; Ruslar tarafından işgal edilmiştir.

Karabekir Paşa ile Gelen Özgürlük

Kars Cumhuriyeti'nin 12 yöneticisi Malta'ya sürgüne gönderilmiş ve

şehir Ermeniler'e teslim edilmiştir. Tâ ki Kazım Karabekir Paşa komutasındaki Türk Ordusu'nun Kars ve çevresini almasına kadar bölge Ermeni işgalinde kalmıştır. 1920 harekâtıyla Kars, Artvin, Ardahan ve Iğdır Türkiye'de kalırken, Nağçıvan; Sovyetler Birliği'nde kalmıştır. 1990'da SSCB'nin dağılmasıyla KAI Bölgesi daha da stratejik öneme sahip bir bölge olmuştur.

Çünkü SSCB'den ayrılan Cumhuriyetler ve İran bu bölgenin komşularıdır. Dünya pazarları ile direkt bağlantıları olmayan İran'ın bölgeye komşu olması da önemli bir avantaj sağlamıştır. Fakat kamu tarafından gerekli kaynak aktarımı yapılamaması, ekonomik, sosyal ve kültürel değişimler, terör olayları, iklim koşulları, sağlık ve eğitim alanlarındaki eksiklikler; bölgede 1990 öncesi önemli bir göç dalgasına sebep olmuştur. Bu noktada geri göçü sağlamak için ve bölgedeki ekonomiyi canlandırmak için sınır ticareti büyük önem kazanmıştır. Sınır ticaretinin artması için bir takım çalışmalar yapılırsa da bölgeyi kalkındıracak yeterli bir orana ulaşamamıştır.

Dört Ülke ile Sınır Komşusu

Aslında dört ülke ile sınır komşusu olan KAI; Türkiye'nin Orta Asya'ya açılan kapısı konumunda... Bu kadar stratejik öneme sahip olan bölge; aynı zamanda uçsuz bucaksız arsaları, tarlaları ve meraları ile hem tarım hem de hayvancılık açısından verimli arazileri ve bitki örtüsü çeşitliliğine sahip... Öyle ki; otoyol kenarlarında dahî envai çeşit çiçek ve bitki ile karşılaşmanız mümkün... Bu kadar güzel bir peyzajı hiç bir insan eliyle yapamayacağınız Allah vergisi

güzellikte bu nadide topraklar; arıcılık açısından da çok verimli... Hayvancılık, arıcılık ve tarım alanında yapılacak önemli yatırımlar ile bölge; hem Türkiye'ye hem de Dünya'ya ürün satacak kapasiteye ulaşabilir. Bu kadar sınırsız, yeşil, güzel ve canlı bitki örtüsü olan, havası tertemiz, doğanın en güzel ve saf halinin bulunduğu topraklar; mutlaka değerlendirilmeli... Göç eden nüfusu tekrar bölgeye çekebilmek için çeşitli teşvikler yapılmalı, bölge sağlık, eğitim ve iş imkânları ile donatılmalı...

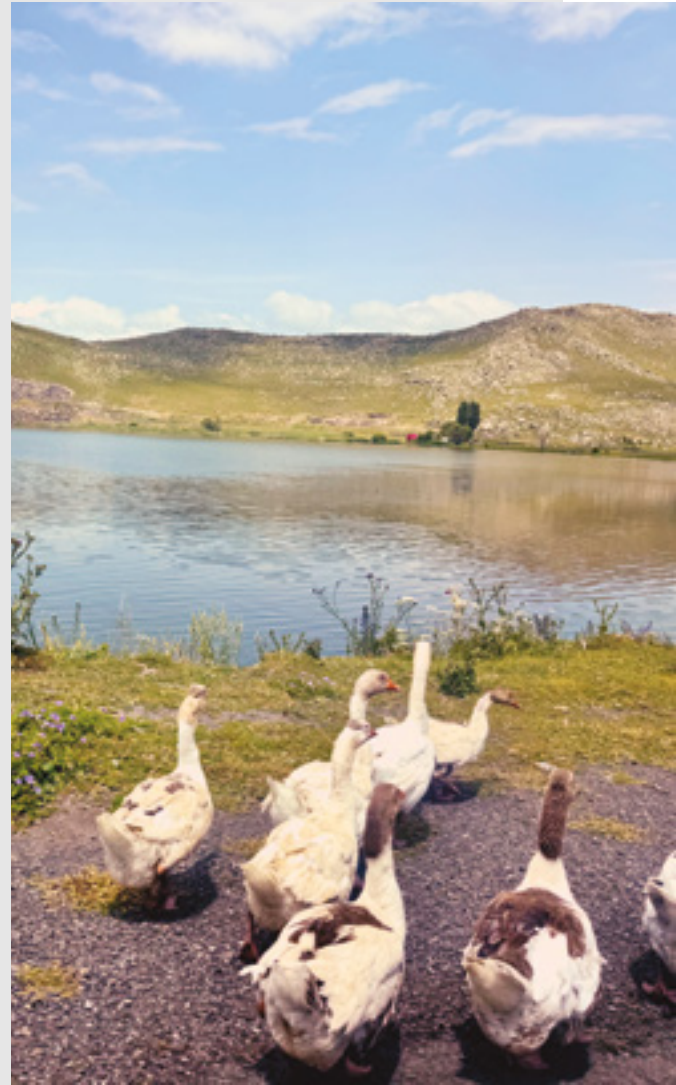
Medeniyetler Beşiği

Aslında sırf turizm gelirleri ile bile bölge ekonomisi daha fazla güçlenebilir. Çünkü Kars ve Ardahan tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış adeta bir medeniyetler beşiği... Urartular, Persler, Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular, İlhanlılar ve Osmanlılar gibi birçok medeniyet bu bölgede hüküm sürmüştür. Kars Kalesi, Ani Harabeleri, Fethiye Camii, Kümbet Camii, Ardahan Kalesi, Çıldır Gölü, Tbeti Kilisesi gibi tarihi ve doğal güzelliklere sahip olan zengin bir tarihi mirasa sahip. Mesela Ani Antik Kenti; Orta Çağ'da önemli bir ticaret merkezi olmuş ve bugün UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer almakta. Tarih ve kültür turizminin yanı sıra kış turizmi açısından da Kars-Sarıkamış; çok çok güzel... Ketesi, balı, kazı, göğermiş çeçili, gravyeri, tereyağı, sadeyağı, kaymağı, eti, hangeli, helvası gibi birbirinden güzel çok sayıda lezzet; gastronomi tutkunlarını bekliyor... Üstelik bu sene bir gastronomi festivali içinde harekete geçildiğinin haberini Kars'ın gönül elçisi dostlarım Alev

Alp, Arzu Bulut, Çağatay Taşkın Yemen, Yalçın İnam ve İlhan Koçulu'dan öğrenmek de beni çok mutlu etti. Çünkü Kars; bunu hak ediyor...

Size son bir soru: "Dünyada en lüks ürün sizce nedir?" Cevabını vereyim: "Kaliteli ve güzel bir deneyimdir."

İşte Kars ve Ardahan; bu deneyimleri yaşayabileceğiniz yüksek potansiyele sahip ama henüz yeterince değerlendirilememiş bölgeler... Yaşarken mutlaka en azından bir kez gidin... Görün...

**Prof. Dr. Ömer Adil
ATASOY**

*İstanbul Aydın Üniversitesi
Öğretim Üyesi*

Karar Almada Akıl-Gönül İlişkisi Taylasan Kuramı

Değerli okuyucu, karar verme hayatımızın her safhasında ve belki de her anında karşımıza çıkan bir olgu. Karar vermede dikkat edilecek hususlar yönetim ve insan ilişkilerini konu edinen çeşitli bilim dallarının konusuna haline gelmiş bulunuyor. Aldığımız kararlarda isabet veya isabetsizlik ve ortaya çıkan sonuçlar hem günlük yaşamımızı hem de iş, meslek ve toplum hayatımıza yön veren önemli bir etken. Karar almada doğru bilgi, sahip olduğumuz değerler bütünü, karşılaştığımız farklı olayların bize kazandırdığı tecrübe, kişisel birikim ve deneyimlerin sonucu elde edilen sezgi gücü ve bazı anlık kararları alma ve uygulamada gösterilen çabukluk, kendine güven ve mutluluk duygusu zihinsel, duygusal faaliyetlerimizin bir ürünü olarak karşımıza çıkmaktadır. Belki bunlar kadar önemli olan aldığımız kararların içselleştirilmesi ve mevcut değerler sistemimize uygun olarak verilmiş, sonuçlarından memnunluk ve huzur bulacağımız kararlar olmasıdır. İnsana en çok tatmin duygusu ve iç huzuru veren karar anları; insanın verdiği karardan dolayı mutlu olduğu, eski dilden gelen

bir deyişle söylersek "mutmain" olduğu; yani, kendisi ile barışık ve kararından dolayı huzurlu bir hal içinde olduğu anlardır. Karar anının önemi ve kararın isabeti, karar anı ile onu takip eden veya edecek olan eylemin çok kısa zamanda gerçekleşmesini gerektiren ve geri dönüşü olmayan hallerde daha da çok önem kazanmakta idi.

Sarık, Kadın ve Erkeğin Başörtüsü

Türk- İslâm giyinme kültürü ve geleneğinde başa sarılan "sarık" önemli bir simgesel anlamı var. Sarık, başa değişik biçimlerde şekil verilerek sarılan bir tülbenttir. Başa doğrudan sarılabildiği gibi giyilen bir başlık üzerine de sarılarak meydana getirilebilir. Sarık, başı çeşitli dış etkilerden, özellikle de sıcak veya soğuk iklim ve olumsuz hava şartlarının hâkim olduğu bölgelerde yaşayan insanlar için, güneşin yakıcı etkisinden veya güneş çarpması gibi ölümcül etkilerinden koruyan önemli bir vasıtasıdır. Eski insanların günlük hayatta giydikleri kıyafetin önemli ve ayrılmaz bir parçasıdır. Hem kadın ve hem de erkek kıyafetlerinde eşit öneme sahiptir. Beynin aldığı kararlar ve aklın verdiği hüküm, kalpte yer alan evrensel manada kabul görmüş insani ve ilâhi değerler sistemine danışılarak ve gerekli onay alındıktan sonra uygulanmalıdır.

Böyle bir süreçten geçerek alınan kararın uygulanmasından gönül hoşluğu, iyi ve yararlı bir iş yapmış olmaktan doğan huzur, insani ve toplumsal manada bir uygunluk, manevi tatmin ve mutluluk hâsil olur.

Beylik Hastalığının İlacı Akıl ve Bilgi

Türk -İslâm Devlet anlayışının ilk yazılı örneklerinden olan "Kutadgu Bilig" de Vezir Ögdilmiş, Hükümdara; "Ey Devletli Hükümdar, Beylik hastalığının ilacı akıl ve bilgidir. Ey yumuşak huylu, onu akıl ile tedavi et" demektedir. Aklı öne çıkaran bu anlayış, aynı zamanda aklın gönül ile desteklenmesini gerekli görmektedir. "Tanrı insanı yarattı, seçerek yükseltti, ona erdem, bilgi, akıl ve anlayış verdi; ona hem gönüllü (hikmeti, doğruya yönelten değerleri) verdi ve gönlünü Hak'ka açtı" diyerek, aklın ve gönlün bir bütün teşkil ettiğini bildiriyor. Aklın, gönlün rehberliğinde hareket etmesi gerektiği açıklıyor. Kutadgu Bilig'de yer alan şu deyiş bunu açıkça ifade ediyor: "Gönül olmazsa insana gözünün bir faydası yoktur; Akıl olmazsa insan gönlünden yeterince faydalanamaz". Aklın yöneldiği sonuçlar ve alacağı kararlar, iman ve insani değerlerin merkezi olan kalp; "gönül" tarafından doğrulanmalı, tasdik edilip onaylanmalıdır ki aklın yöneldiği

sonuç ve eylem, insanın varlık bütünlüğü açısından anlamlı ve kabul edilebilir olsun. Ancak bu takdirde, aklın vardığı sonuç kalp tarafından onaylandıktan sonra gönül rahatlığı ile uygulanmaya hazır, yapılması gereken bir iş, fiil ve etkileşime dönüşmüş olur. Kalpte yerleşmiş duygu ve değerlerin tasdik etmediği, onay vermediği, doğruluğu tam tespit edilmemiş hallerde ise yapıp etmekten kaçınılması gereken bir iş ve eylemin varlığını kavrayarak aklın söylediği zahiren menfaatimize uygun görünen davranıştan kaçınmak; bunun yerine kalbin gösterdiği yönde karar alıp, aklın bencilliğine dur demek, sağlıklı bir iletişim ve durum alış ve sağlıklı bir karar için gerekli olacaktır.

İslâm Düşüncesinde Akıl-Gönül İlişkisi

Akıl ve kalpte yerleşmiş olan insanı değerlerin bütünü diyebileceğimiz vicdan arasındaki bu ilişkiye, İslam düşünce ve yaşam sisteminde "akıl-gönül ilişkisi" demek mümkündür. Bir insanın hayatında, aklın önderlik ettiği her etkileşim ve her seviyedeki yapıp etme davranışının, genel kabul gören insanı değerleri, nezaketi ve başkalarını incitmemeyi de içine alacak şekilde kurulması gerekir. Söz veya beden dili dediğimiz davranışla ortaya çıkacak olumlu bir iletişim mesajının oluşması, kişisel ve toplumsal huzurumuz bakımından önem kazanacaktır. Bir Müslüman için, dindar olan veya olmayan veya en azından dünyevi manada bir takım insanı, ahlâki ve hukuki değerleri önemseyen kişiler bakımından bu iç tutarlılığın dikkate alınması; kararların, değerler sisteminin gözetiminden geçip onaylandıktan sonra uygulanma yoluna gidilmesi gerekir. Hele samimi, ihlas sahibi bir "Müslüman" için yaşamın, inancı ve sahip olduğu insanı ve ahlâki değerler doğrultusunda gerçekleşmesi, dünyada ve dünya sonrası ebedi hayatta elde etmeyi umduğu

manevi nimetler, dünya hayatında istediği kalp huzuru ve mutluluk açısından önemlidir. Çünkü, "Din" olarak "İslâm": İnsanın dünya ve ahiret mutluluğunu sağlamak için Allah tarafından "Son Peygamberi" Hz. Muhammed'e gönderilmiş ve Peygamberimiz (sav) tarafından "son din"; "en yeni, tamamlanmış ve tüm zamanlar için geçerli, en mükemmel çağdaş inanç ve yaşam sistemi" olarak insanlara, tüm insanlığa tebliğ edilmiştir. İslâm Dini; İnsanı insan olmanın gerekleri doğrultusunda, kendine ve çevresine yararlı olacak şekilde değiştiren ve geliştiren yeri doldurulamaz bir inanç ve insanı insan olmaya davet eden "İlahi sitemin" adıdır. En son ve en yeni din: "Kitabı" her türlü tahriften korunmuş "Allah Dini"; "İslâm Dinidir". Yüce Allah Kur'an'da: "Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim. Size olan nimetimi tamamladım. Sizin için din olarak İslâmı seçtim" diyor (Maide Suresi: 3. Ayet).

Türkler Yaşadıkları Topluma Ayak Uydurdu

Atalarımız, buldukları ve yerleştikleri; yurt edindikleri

bölgelere göre değişik kıyafet ve başlık tür ve modellerini yaşamlarına dahil etmişlerdir. Onun içindir ki tarih boyunca Türklerin kendilerine has farklı ve değişik kıyafet ve başlık tercih ve kullanımları olmuştur. Başa sarık sarma bakımından çok farklı ve değişik biçim ve modelleri benimsediklerini, günlük hayatlarında sarık şeklindeki başlık kullanımının yaygınlaşmış olduğunu görüyoruz. Kişinin sağlığında kullandığı başlık ve sarık türü; vefatından sonra da kabri başına dikilen hece taşına şekil verilmesinde dikkate alınır vefat eden kişinin kimliğini; mesleğini, meşrebini belirlemeye devam eden bir simge olarak korunurdu. Türkler Müslüman olduktan sonra da geleneksel başlık ve kıyafetlerini korumak ve kullanmak yoluna gitmişlerdir. Aradan geçen zaman içinde Anayurtlarından getirdikleri bu kullanım şekli devam edegelmiştir. Milli folklorumuzun çok güzel örnekleri olarak yaşamaya ve yaşatılmaya devam etmektedir. Türkler İslâm Dinini kabul ederek İslam medeniyeti

dairesine girmekle bu dinin maddi ve manevi değerleri ile de etkileşim haline gelmişler ve yaşadıkları coğrafyaların fiziki ve kültürel şartlarına bağlı olarak kıyafetleri konusunda belli bir değişim yaşamışlardır. Bu mânâda Müslüman Türkler, ata yurtları olan Türkistan diyarından başlayarak, yaşamış oldukları coğrafyalarda değişik kültürlerin etkisi ile farklı kıyafetler giyen insanlarla tanışmış oldukları gibi; özellikle, girmiş oldukları İslâm medeniyeti dairesindeki Müslüman halkların giymekte oldukları kıyafet ve kültür öğelerini ve kendilerine itibar kazandırıcı giyinme biçimlerini benimseyerek, farklılıkları aza indirmek suretiyle yaşadıkları topluma ve kültüre uyum sağlamak becerisini göstermişlerdir.

Sarık, Destar, Kavuk ve Taylasan

Türk-İslâm tarihi boyunca pek çok ünlü sultan, devlet adamı, hukukçu, bilgin ve tasavvuf ehlinin başlarına sardıkları sarık, destar, kavuk gibi değişik isimler verilen başlıklar taktıklarını ve bu başlıkların iki omuz arasından arkaya doğru veya omuzdan göğse doğru uzanan "taylasan" adı verilen bir kısmının yer aldığını temsili resimlerinde görmekteyiz. Bu ünlü kişiler arasında Süleyman Şah'tan, Ertuğrul Gazi'den başlayarak, Osman Bey ve sonraki padişahlarda ve bilhassa İstanbul Fatihî; Fatih Sultan Mehmet Hanın yabancı ressamlar tarafından yapılmış portre resimlerinde

açık bir şekilde görüyoruz. Padişah, vezir, devlet adamı, bilgin ve tasavvuf ehli gibi şahsiyetlerin portrelerinde ve temsili resimlerinde gördüğümüz bu önemli ayrıntı ve sembolik ifade, nasıl bir insanı anlayışın; medeniyet ve yönetim anlayışımızda yer etmiş olduğunu bize göstermektedir.

Akıl ve Kalp Uyumu Kıyafetlere Yansıyor

Bu sembolik görünüm, her düzeydeki insanımız için, yönetim, iletişim ve karar alma ve yaşamada "akıl ve kalp uyumunun" ne denli dikkate alındığını, kıyafetleri ile de ortaya koyduklarını göstermektedir. Bu görünüm ve anlayışa uygun olarak, akıl ve gönül bağıni kurarak karar alıp

iletişimi sağlamanın sonucu nedir diye sorulacak olursa? Deriz ki; Karar alıcı olarak sorumluluğunu bilmek, insanlık onurunu ve hukukunu, korunması ve yaşanması gereken değerleri bilerek hüküm vermek, iletişim sağlamak; iyi ve doğru olana yönlendirip, kötü olandan sakındırmak; uygulanabildiği ölçüde insanları ve toplumu huzura ve mutluluğa götüren en iyi yönetim anlayışıdır.

Meyvesi ise "insan" olarak önem verdiğimiz değerlere uygun olarak karar alabilmek, sağlıklı ve karşısındaki kişiye, bir insan olarak saygı duyan bir iletişim anlayışının ortaya çıkardığı huzurlu bir toplumsal ortamda incinmeden ve incitmeden kalp huzuru içinde mutlu yaşamaktır.

SICAKLARDA SU KULLANIMINA DİKKAT!

Sıcakların etkisini artırdığı bugünlerde İstanbul'da barajların doluluk oranı yüzde 61.03 olarak ölçüldü. İstanbul Aydın Üniversitesi Öğretim Üyesi Meteoroloji Mühendisi Dr. Güven Özdemir, "Bu yaz afet ölçeğinde sıcak havalar yaşıyoruz. Sıcaklığın, nemin yüksek olması yüzünden günlük 3.5 milyon ton su harcamamız herhalde 4'e doğru yaklaşmaya başladı" dedi.

Dr. Güven Özdemir, İstanbul'un afet ölçeğinde sıcaklar yaşadığına vurgu yaparak, "Geçtiğimiz haziran ayı tüm haziran aylarının sıcaklık rekorunu kırdı. Temmuz ayında da aynı şekilde devam etti. Üstüne nem de fazla olmaya başladı.

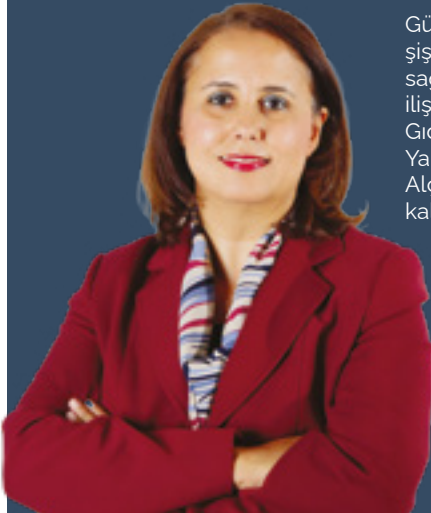
Bunun sebebi denizlerin sıcak olması ve poyraz rüzgârlarının hızlı bir şekilde Karadenizdeki nemi, metropol üzerine taşıması ve metropoldeki yüksek binaların arasında rüzgârın kanalizasyon olarak hızını kaybetmesi ve su buharını orada bırakması şeklinde kendini gösterdi" diye konuştu. Metropolde şartların çok ağır olduğunu,

5 milyonun üzerinde araç, klima, betonlaşma neticesinde asfalt yüzeyin ve beton yüzeyin ısıyı hızlı bir şekilde atmosfere yayması ve şehirler üzerinde kullanılan yakıtların sonucunda ısı adalarının oluştuğuna işaret eden Dr. Güven Özdemir, "Tropikal geceler yaşamaya başladık. Bu da yaz boyunca devam edecek" dedi.

Sıcaklarda suyun dikkatli kullanılmasını, yağmur sularının biriktirilmesini, orman yangınlarına dikkat edilmesini isteyen Dr. Güven Özdemir, sıcak havalarda özellikle yaşlı, hamile ve kronik hastaların sokağa çıkmamaları, geniş elbiselerin giyilmesini, bol su tüketilmesini ve uyku düzenine dikkat edilmesini tavsiye etti.

PET ŞİŞELERDEKİ SULAR TEHLİKE SAÇIYOR

Güneşe maruz kalan damacana ve pet şişelerdeki suların tüketiminin insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerine ilişkin konuşan İstanbul Aydın Üniversitesi Gıda Uygulama Araştırma Merkezi Müdür Yardımcısı Dr. Öğr. Üyesi Ayla Ünver Alçay, suların güneşe uzun süre maruz kalması sonucu salmonella, şigella gibi bakterilerin, ciddi hastalıklara yol açacak mikroorganizmaların çoğaldığını söyledi. Yeterli hijyen şartlarını sağlamayan suların tercih edilmemesi gerektiğini söyleyen Dr. Alçay, pet şişelerin sebillerden su alınırken aparatın ucuna değiştirilmesinin de bakteri geçişine neden olabildiğini vurguladı. Güneşe maruz kalan suların sağlık

açısından riskli olduğunu söyleyen Dr. Ayla Ünver Alçay, "Suyu aldığımız yerler çok önemli, suların güneş ışınlarına uzun süre maruz kalmaması gerekiyor. Birçok yerde, su satış yerlerinde su damacanelerinin ve pet su şişelerinin dışarıda, açıkta, toz içinde güneşe, sıcaklığa maruz kaldığını görüyoruz. Bu tür yerlerde su almamak ve satış yerlerinde suyun oda sıcaklığında ya da buzdolaplarında muhafaza edilmesi lazım. Sıcaktan dolayı migrasyon dediğimiz olay gerçekleşebilir. Migrasyon; plastiğin yapısında bulunan bazı kimyasalların suya geçmesine diyoruz. Pet şişeler kanserojen üretiyor. Bu şişeleri tekrar tekrar kullanmamalarını öneririm" dedi.

ECZACILAR SADECE İLAÇ VEREN KİŞİ OLMAKTAN ÇIKMALI

İstanbul Aydın Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Fikriye Uras, eczacılık mesleğindeki değişimler ve eğitim reformunun önemine vurgu yaparak, geçmişte ilaç yapımı odaklı olan eczacılık mesleğinin, günümüzde tıbbi tedavi süreçlerinde hekimlerle birlikte çalışan ve halk sağlığını doğrudan etkileyen bir rol üstlenmesi gerektiğini söyledi. Teknolojik gelişmeler ve ilaç çeşitliliğinin artmasıyla birlikte, doğru ilacın doğru zamanda ve doğru dozda verilmesi gerekliliğinin ön plana çıktığına dikkat çeken Prof. Dr. Uras, "Bu süreçte eczacılar hekimlerle entegre çalışarak hastalar için daha etkin çözümler sunmalı. Geçmişte eczacılık mesleği, ilaç yapımına odaklanarak icra edilmekteydi. Ancak, gelişmiş ülkelerde eczacılar, sadece ilaç veren kişi olmaktan çıkıp, ilaçla tedavide hekimlerle bir ekip olarak çalışmaya

başlamıştır. Yaklaşık 40 yıl önce başlayan bu değişim, ilaçların sanayide üretilmeye başlanması ve eczanelerde kişiye özel ilaç yapım döneminin sona ermesiyle tetiklendi" dedi. WHO, UNESCO ve FIP'nin belirlediği eczacılık eğitiminde yeni vizyon ve hedefler açıklanmış, bu hedefler doğrultusunda, eczacıların tıbbi biyokimya ve mikrobiyoloji gibi alanlarda daha fazla bilgi sahibi olmaları ve hastanelerde tecrübe kazanmalarının önemini vurgulandığını dile getiren Prof. Dr. Uras, "Eğitim reformunda başarı sağlamak için, sadece eğitim içeriğini değiştirmek yeterli değildir; akademisyenlerin geliştirilmesi de gerekmektedir. Bu amaçla, akademisyen değişim programlarıyla, tecrübeli ülkelerle bilgi ve deneyim paylaşımı yapılmalıdır" ifadelerini kullandı.

KAMUYA AÇIK ŞARJ CİHAZLARINI KULLANMAYIN!

Telefonlarımızın içinde aslında hiçbirimiz kimlerin olduğunu gerçekten bilmiyoruz. Bazen indirdiğimiz bir uygulama, bazen bağlandığımız wi-fi, bazen açık unuttuğumuz bluetooth veya NFC bazen de ortak kullanıma açık şarj üniteleri güvenliğimizi ihlal edebilir. Peki bunları kullanmamak mümkün mü? Ya da doğru kullanım yolu nedir? İstanbul Aydın Üniversitesi Kurumsal İletişim Direktörü ve Sosyal Medya Araştırmacısı Umit Sanlav gündemdeki kamuya açık ortak şarj cihazlarının risklerine dair soruları yanıtlarken, genel anlamda teknoloji ve veri güvenliğine dair önemli konulara da değindi. Teknolojiyi doğru ve güvenli kullanmanın yollarını anlamının önemine değinen Umit Sanlav,

"Günümüzde hiç kimse iletişimden kopuk kalmayı tercih etmeyeceğine göre şarj aletinizi yanınızdan ayırmamak dışında bir seçenek kalmıyor. Kamuya açık şarj cihazlarında 'Juice Jacking' riski bulunuyor. Yani cihazınıza kötü amaçlı yazılım yüklemek veya cihazınızdan kişisel bilgileri çalmak için kullanılabilir. Telefonu bağladığımızda, saniyeler içinde zararlı bir yazılım telefonumuza yüklenmiş olabilir ve tüm verilerimiz bir başkasının erişimine açılmış olabilir. wi-fi, bazen açık unuttuğumuz bluetooth veya NFC (Near Field Communication ve Türkçe ismiyle Yakın Alan İletişimi) bazen de ortak kullanıma açık şarj üniteleri bizler için büyük risk taşıyabilir. Temel prensip ne olduğunu bilmediğimiz her yabancı unsurun risk taşıdığını kabul etmek olmalı" dedi.

ORTA ASYA'NIN GİZEMİNİ ÇÖZMEDE TÜRK - MOĞOL İŞBİRLİĞİ

Moğol arkeologlar ve Türk Tarihçiler, Moğolistan'ın Tuv ili Altanbulag ilçesindeki Şovh Uul Dağı'nda mezar kazısı gerçekleştiriyor. Konar göçerlerin tarihi, kültürü ve sanatı üzerine "Atlılar Kültürü-2024" ortak saha çalışmasının yürütücüleri arasında İstanbul Aydın Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Elvin Yıldırım yer alıyor.

Ilteriş Vakfı'nın ana sponsorluğunu üstlendiği çalışmalarda, Moğolistan'ın Tuv ili Altanbulag ilçesine bağlı Şovh Uul Dağı ve Tuul Irmağı havzasında bulunan Ortaçağ dönemi konar göçerlerine ait mezar ve anıt alanlarında arkeolojik kazılar gerçekleştiriliyor. Projenin Türkiye tarafından yürütücüleri Doç. Dr. Elvin Yıldırım (İstanbul Aydın Üniversitesi), Prof. Dr. Kürşat Yıldırım (İstanbul Üniversitesi) ve araştırmacıları Doktorant Şeyma Sapma (İstanbul Üniversitesi). Moğolistan tarafının yürütücüleri ise Dr. Ölziibayar Sodnom (Moğolistan Kültür ve Sanat Üniversitesi), araştırmacıları Dr. B. Ochir (Moğolistan Bilimler Akademisi), Doktorant Zauryeş Ryskhan (İstanbul Üniversitesi).

İstanbul Aydın Üniversitesi Tarih Bölüm Başkanı Doç. Dr. Elvin Yıldırım, "Tuul Irmağı havzasında tespit ettiğimiz ve kazı çalışması yaptığımız mezar Göktürkler veya bir ihtimal Uygurlar dönemine ait olabilir" dedi.

ATLILAR KÜLTÜRÜ 2024 PROJESİ

Atlılar Kültürü-2024 Projesi kapsamında, Moğolistan'da tarihi ve kültürel kökleri aydınlatacak arkeolojik kazılar büyük bir öneme sahip bulunuyor. 2019 yılında başlayan kazılara kovid salgı nedeniyle ara verilmişti.

Bölge Tunç Çağı'ndan itibaren konargöçerlere ev sahipliği yapıyor. Fakat Atlılar Kültürü 2024 projesi ile gün yüzüne çıkarmaya çalışılan 10x10 boyutlarındaki kurgan pek çok yönüyle Tunç Çağı örneklerinden ayrılıyor. Çin kaynaklarından edinilen bilgilere göre, Tula Irmağı, tarihi Ötüken bölgesi içinde yer alıyor. Kaynaklar Ötüken'i tam olarak Orhun ve Tula ırmakları arasında gösteriyor. Bu bakımdan kurgan Juan Juanlar, Göktürkler veya bir ihtimal Uygurlar dönemine ait olduğu sanılıyor.

KAZI PROJESİ 3 YILLIK BİR PLAN

"Konar göçerlerin tarihi, Türklerin ve Moğolların tarihi, kültürü ve sanatı üzerine 'Atlılar Kültürü-2024' projesini başlattıklarını ifade eden İstanbul Aydın Üniversitesi Tarih Bölüm Başkanı Doç. Dr. Elvin Yıldırım, "3 yıllık bir dönem planladık ve ilk yılımızda Atlılar Kültürü başlığı altında ortak saha çalışmaları ve bu saha çalışmaları altında da Türk-Moğol ortaklığında bir kazı gerçekleştiriyoruz. Kazı sonunda hem Türkiye'den hem de Moğolistan'daki uzmanlar tarafından ortak makaleler yayınlanacak. Tuul Irmağı havzasında tespit ettiğimiz ve kazı çalışması yaptığımız mezar Göktürkler veya bir ihtimal Uygurlar dönemine ait olabilir.

10 metreye 10 metre ölçülerinde kare planlı bir mezar kompleksi. Burada eski Türk geleneğine göre bir kurban alanı var ve kare planlı olması da bu mezarı diğerlerinden ayırıyor. Çünkü o dönemdeki Türklerde dört yöne, yani dünyanın dört bir yanına hakim olma görüşü var. Bu görüş çerçevesinde yapılmış bir mezar olduğunu görüyoruz" dedi. Daha önce Moğolistan'da bu tarz mezarların bulunduğunu ancak boyutlarının çok küçük olduğunu ifade eden Doç. Dr. Yıldırım, son kazılarda bulunan mezarın diğerlerine göre çok daha büyük olduğunu, etrafında herhangi bir küçük kurgan veya mezar alanının olmadığını tek başına oluşturulmuş bir anıt alanı olarak görüldüğünü vurguladı.

25. Uluslararası İstanbul Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali renkli etkinliklere sahne olurken dünyanın dört bir yanından gelen kültür ve sanat elçileri ülke bayrakları, renkli ulusal folklorik elbiseleri ve ülkelerine has müzikleri eşliğinde kendilerini tanıttılar.

25. İSTANBUL BÜYÜKÇEKMECE ULUSLARARASI KÜLTÜR VE SANAT FESTİVALİ'NE DÜNYA SANATÇILARI AKIN ETTİ

Türkiye'nin ilk ve tek uluslararası festivali olma özelliğini elinde bulunduran 25. Uluslararası İstanbul Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali gerçekleştirildi. 24 Temmuz – 3 Ağustos tarihleri arasında yapılan festivale 80'i aşkın ülkeden 1200 kültür – sanat elçisi katıldı.

İstanbul Büyükçekmece 25. Uluslararası İstanbul Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali çeşitli etkinliklerle gerçekleştirildi. 24 Temmuz – 3 Ağustos tarihleri arasında yapılan festivale 80'i aşkın ülkeden 1200 kültür – sanat elçisi katıldı.

İstanbul Taksim'de dünyanın dört bir yanından gelen kültür ve sanat elçileri ülke bayrakları, renkli ulusal folklorik elbiseleri ve ülkelerine has müzikleri eşliğinde kendilerini tanıttılar. Büyükçekmece Kültürpark'ta açılan sergilerin yanında Büyükçekmece Mimarınan Köprüsü'nde akşam saatlerinde gerçekleştirilen festivalin resmi açılış töreni kültür ve sanat zenginliğini ortaya koydu. Büyükçekmece Belediye Başkanı

Dr. Hasan Akgün, Çatalca Belediye Başkanı Erhan Güzel, CHP 24. Dönem Milletvekili Süleyman Çelebi, belediye meclis üyeleri, başkan yardımcıları, danışmanlar, daire müdürleri, STK'lar, muhtarlar ve 80 ülkeden gelen sanat elçileri festivale renk kattılar.

KÜLTÜR VE SANAT SERGİLERİNE YOĞUN İLGI

Büyükçekmece Kültürpark'ta unutulmaya yüz tutmuş özel ve eşsiz eserler festivalde sergilendi. Festivalin en önemli duraklarından biri olan "Dünya Sanatla Nakşediyor" Uluslararası Dünya Nakışları Çalıştayı, "Emeğin Aşkıyla Üreten Eller" Uluslararası El Sanatları Sergisi açıldı. Festival kapsamında "Dünyanın En Büyük Satranç Koleksiyonu Sergisi"

ve Uluslararası Zeka ve Beceri (Dünya Oyunları) Atölyesi de ziyaretçilere zevkli ve heyecanlı saatler yaşattı.

DÜNYANIN EN BÜYÜK SATRANÇ KOLEKSİYONU

Festivalde satranç, halı-kilim dokuma, filografi, sim sırma, nakış, cam boyama, deri işleme, bakır işleme, seramik, hasır örme, metal işleme, ahşap oyuncak, minyatür, çini-çark torna, kırkyama, tahta baskı, dantel gibi birçok el sanatının icra edildiği el emeği, özel eserler yer aldı. Uluslararası İstanbul Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali kapsamında Koleksiyoner Akın Gökyay'ın Dünyanın 117 ülkesinden topladığı ve 746 parçadan oluşan "Dünyanın En Büyük Satranç Koleksiyonu" sergilendi. Büyükçekmece Kültürpark Müze'de

düzenlenen törenle Akın Gökyay'ın oğlu Güray Gökyay da katıldı.

SANATSEVERLER BÜYÜKÇEKMECE'YE KOŞTU

Çeşitli ülkelerden yüzlerce zanaatkarın katıldığı Uluslararası El Sanatları Sergisi stantlarını tek tek gezen Büyükçekmece Belediye Başkanı Hasan Akgün, "Uluslararası 25. İstanbul Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali bugün Büyükçekmece'deki Kursunluhan'da yani Mimar Sinan'ın yapılmış olduğu Kervansaray'da kapılarını açtı. İstanbul halkı sanatı seyretmeye, buradaki kültür bayramını izlemeye koştu. Bu sene El Sanatları Sergisi'nde inanılmaz boyutta kültür etkinlikleri yapıldı. Görmediğimiz, dünya insanların geçmişteki yaşantılarıyla ilgili inanılmaz bir çalışma gösterime açıldı" dedi.

FESTİVALDE KÜLTÜR SANAT ZENGİNLİĞİ

200, 300, 500 sene önce, 1000 sene önce uygulanmış, yapılmış kap kacak, giyim kuşam veyahut diğer materyallerin özenle sergilendiği festivale dikkat çeken Hasan Akgün, "Büyükçekmece 25. Uluslararası Kültür ve Sanat Festivali'nde bu zenginlikleri seyrettiniz. Burası Uluslararası 25. İstanbul Büyükçekmece Kültür ve Sanat Festivali'nin el sanatları bölümü. El sanatları Atölyesi, yaklaşık 40, 50 civarında devlet katıldı. Festivale katılım bu sene 75 ülkeyle sınırlandırılmıştı ama 80'i geçti. Önemli bir kültür zenginliğini paylaştık" diye konuştu.

Haberin Doğru Adresi

Başta ekonomi ve finans ile siyaset ve iş dünyasından son dakika haberleri olmak üzere her kesimden ilgi gören ekovitrin.com, özel haber ve röportajlar, video haberler, sektörel analizler, spor ve kültür sanat dünyasındaki gelişmeler gibi farklı birçok başlığı yine son dakika olarak okuyucularıyla paylaşıyor.

Aylık 2 milyon tekil kullanıcının üzerinde organik trafiğe sahip olan www.ekovitrin.com, reklam-advertorial-banner kullanımlarında kurumlara haber-içerik desteği sağlamaktadır.

Ekovitrin
www.ekovitrin.com

Şimdi dünyada ne görerseniz;

İSTANBUL'DAN

Pekin ✈ İstanbul ✈ Paris

Dünyada en çok noktaya uçan hava kargo markası
Turkish Cargo ile yılda 2 milyon tondan fazla kargo
SMARTIST'ten dünyaya taşınıyor.

DÜNYANIN
HAVA
LOJİSTİK
MERKEZİ

TURKISH CARGO
SMARTIST

Parafly ile uç uçabildiğin kadar!

İÇ HAT GİDİŞ	
GİDİŞ YERİ	SAAT
ANKARA	12:10
İSTANBUL	12:15
İZMİR	12:25
KONYA	12:30
ANTALYA	12:30
NEVSEHİR	12:40
RİZE	12:50
AĞRI	12:55

DIŞ HAT GİDİŞ	
GİDİŞ YERİ	SAAT
BOSNA - HERSEK	12:25
KOSOVA	12:30
MAKEDONYA	12:30
KIBRIS	12:40
LONDRA	12:45
BERLİN	12:50

Parafly istediğin rotayı
keşfetmen için var!

- Yurt dışı alışverişlerde 5 kat ParafPara
- Her Yer Lounge özelliği ile iç ve dış hatlardaki tüm restoran harcamalarında indirim
- Paraflytravel.com ve Seyahat Hattı'nda katlı ParafPara kullanımı
- Avans ParafPara ve çok daha fazlası...

Parafly

Paraf Mobil'i indirin,
tüm Paraf fırsatlarına ulaşın!

 HALKBANK

Parafly